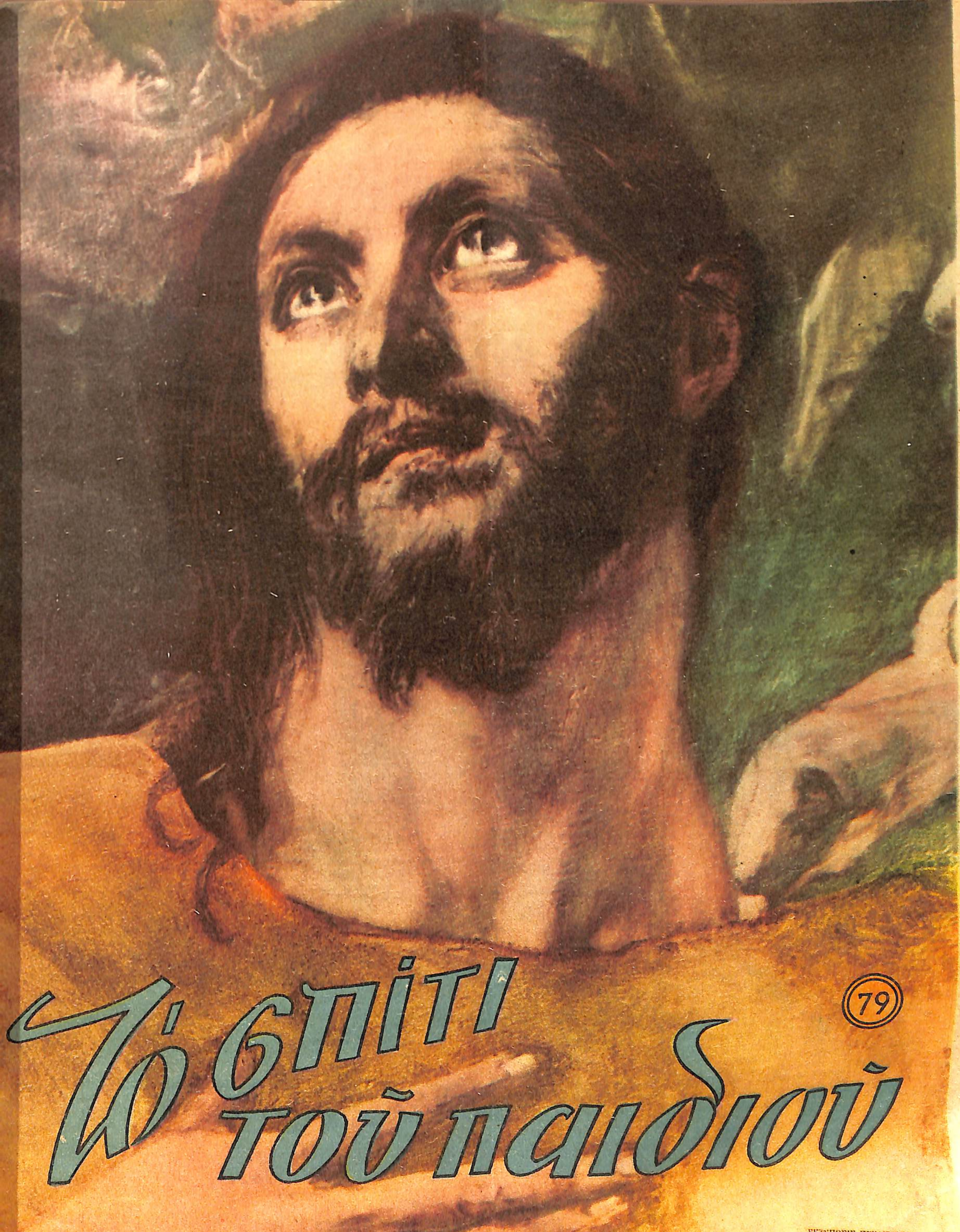
Τό σπίτι τοῦ παιδιοῦ

79

ΕΚΤΥΠΩΣΙΣ ΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗ

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

(ἡ Παιδόπολις)

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΡΑΝΟΥ
«ΠΡΟΝΟΙΑ ΒΟΡΕΙΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ»

Διευθύνεται ἀπὸ τριμελῆ Ἐπιτροπὴ Ἐντεταλμένων Κυριῶν ΠΒΕΕ.

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ἡρώδου Ἀττικοῦ 9

ΑΘΗΝΑΙ, 1 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1953
ΕΤΟΣ Δ'. ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 79 (7)

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:
Ὀργανισμῶν, Τραπεζῶν, Εταιρειῶν, Δήμων Δρ. 100.000
Κοινότητες καὶ Σχολεῖα . . . . » 50.000
Παιδιὰ Παιδοπόλεων καὶ συμμοριόπληκτα: 10.000 δρ. τὸ χρόνο. Ἄπορα παιδιά: Ἕνα χρόνο 15.000. Ἑξάμηνη 10.000. Τὰ εὔπορα. Ἕνα χρόνο: 25.000. Ἑξάμηνη 15.000.
Ἐξωτερικοῦ: Δολλάρια 10 ἢ Λίραι 4.

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 2000

Ὑπεύθυνος Συντάξεως: ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ, Ἀντιφίλου 16 — Ἀθῆναι
Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Φραγκ. Μαλατέστας, Μενελάου 9, Ἀθῆναι

Ὁ Ἀνδρέας Παπαρρηγόπουλος ἐρωτᾶ: Τί εἶναι καθῆκον καὶ τί δικαίωμα;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Καθῆκον εἶναι ἡ ὑποχρέωση ποὺ ἔχει κάθε ἄνθρωπος νὰ κάνη κάτι ἀπέναντι στὸ Θεό, στὸν ἑαυτό του καὶ στοὺς ἄλλους σύμφωνα μὲ τὰ ἰσχύοντα ἠθικὰ καὶ νομικὰ προστάγματα. Δικαίωμα εἶναι ἡ ἄσκηση, ποὺ ἀναγνωρίζεται ὡς φυσικὴ καὶ δικαία, τῆς ἀπαιτήσεως ἠθικῆς ἢ ὑλικῆς ὠφελείας ἢ οἱασδήποτε ἐνεργείας. Π.χ. Ἡ ἱκανότητα τὴν ὁποίαν ἔχω νὰ ἀξιώσω τὴν καταβολὴν τῶν μισθῶν μου, λέγεται δικαίωμα. Κάθε δικαίωμα ἔχει καὶ μιὰ ἀντίστοιχη ὑποχρέωση. Καὶ ἀκόμα τὸ δικαίωμα γεννᾶται ἀπὸ τὴν ἐκτέλεση μιᾶς ὑποχρεώσεως. Ἔτσι ἐὰν ἐσὺ πρέπει νὰ μοῦ πληρώσης τὴν συνδρομή, σοῦ γεννᾶται μιὰ ὑποχρέωση. Ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ θὰ ἐκπληρώσης τὴν ὑποχρέωσή σου αὐτή, σοῦ γεννᾶται τὸ δικαίωμα νὰ πάρης τὸ φύλλο καὶ σὲ μένα ἡ ὑποχρέωση νὰ στὸ στέλνω!

Ὁ Ἀνδρέας Παπαρρηγόπουλος μὲ ἐρωτᾶ: Ἀπὸ ποῦ καὶ πότε ἔλαβε τὸ ὄνομά της ἡ Κύπρος;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Πειστικὴ ἑρμηνεία γιὰ τὴν προέλευση τοῦ ὀνόματος τῆς Κύπρου δὲν κατορθώθηκε ἀκόμα νὰ δοθῆ ἀπὸ ὅλους ἐκείνους ποὺ ἀσχολοῦνται μὲ τὶς ἐτυμολογίες τῶν Ἑλληνικῶν τοπωνυμιῶν. Τὸ πρῶτον ὄνομα τῆς Κύπρου συναντᾶται στὴν Ἰλιάδα καὶ στὴν Ὀδύσσεια. Λένε πολλοὶ πὼς τὸ ὄνομά του τὸ μεγάλο αὐτὸ Ἑλληνικὸ νησί, τὸ ὀφείλει στὴ θυγατέρα τοῦ βασιλιᾶ τῆς Πάφου Κινύρα. Ἄλλοι ὑποστηρίζουν πὼς τὸ ὄνομα εἶναι ἀπὸ τὸν Κύπρο, γιὸ τοῦ Κινύρα. Ἄλλοι λένε πὼς ἡ Κύπρος ὀφείλει τὸ ὄνομά της στὸ φυτὸ CYPROS ποὺ φύεται στὴ Βόρειο Ἀφρική. Μὰ ἡ γνώμη αὐτὴ ἀντικρούεται μὲ τὸ ἐπιχείρημα πὼς τὸ φυτὸ αὐτὸ δὲν εἶναι αὐτοφυὲς στὴν Κύπρο. Τέλος ὑποστηρίζεται πὼς τὸ ὄνομα προῆλθε ἀπὸ ἀναγραμματισμὸ τῆς λέξεως Κρύπτος, γιατὶ ἀπὸ μακρυὰ ἡ Κύπρος φαίνεται κρυμμένη μέσα στὴ θάλασσα, καὶ ἀναφέρεται κάπου μὲ τὸ ὄνομα αὐτό.

Ὁ Μικρὸς Μακεδὼν μὲ ἐρωτᾶ: Τί εἶναι ὁ Εὐγένιος Σύης, ὁ Ἀντώνιος Χόουπ καὶ ὁ Φρειδερῖκος Μάρρυατ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ὁ Εὐγένιος Σύη εἶναι Γάλλος μυθιστοριογράφος ποὺ ἔζησε τὸν περασμένο αἰῶνα. Γεννήθηκε στὰ 1804 καὶ πέθανε στὰ 1857. Ἀνάμεσα στὰ ἄλλα ἔγραψε τὰ «Μυστήρια τῶν Παρισίων», τὸν «Περιπλανώμενο Ἰουδαῖο» καὶ τὰ «Ἑπτὰ θανάσιμα ἁμαρτήματα». Ὁ Ἄντονυ Χὸπ ἢ Χόουπ εἶναι Ἄγγλος συγγραφέας ποὺ γεννήθηκε στὴν Ἀγγλία στὰ 1863 καὶ πέθανε στὰ 1833. Σπούδασε δικηγόρος, ἀλλὰ ἡ αὐστηρὴ δικηγορική του ἰδιότητα δὲν τὸν ἐμπόδισε νὰ γράψη δυὸ ὡραῖα μυθιστορήματα, ὅπως «Ὁ αἰχμάλωτος τῆς Ζέντα» καὶ «Ροῦπερτ ὀφ Χεντσάου», ποὺ διαβάστηκαν στὴν Ἀγγλία καὶ στὸν ἄλλο κόσμο μὲ ἀπληστία. Στὰ 1818 ὁ Ἄντονυ Χὸπ πῆρε τὸν τίτλο τοῦ εὐγενοῦς. Ὁ Φρειδερῖκος Μάρρυατ εἶναι Ἄγγλος συγγραφέας ποὺ γεννήθηκε στὸ Λονδῖνο στὰ 1792 καὶ πέθανε στὰ 1848. Ἔγραψε τὸ «Peter Simple».

Ὁ Ζ. Καλισγκὸς μὲ ἐρωτᾶ: Πῶς τὸ πλῆθος πῆρε τὸ ὄνομα Λαός;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Οἱ δύο ἔννοιες εἶναι ἀναμφισβήτητα διαφορετικές. Κυριολεκτικὰ λαὸς εἶναι τὸ σύνολο τῶν ἀνθρώπων ποὺ ζοῦν ὠργανωμένοι εἰς πολιτείαν, ἢ ἀκόμα μικρότερες ὁμάδες ἀνθρώπων ποὺ ἀποτελοῦν ἕνα ἑνιαῖο σύνολο. Λέμε ὁ Λαὸς τῆς Ἑλλάδος. Καὶ ἐννοοῦμε τὸ σύνολο τοῦ πληθυσμοῦ τῆς χώρας μας, ποὺ εἶναι ὄχι σὲ μιὰ στιγμὴ ἀλλὰ αὐτοὶ ποὺ ἦλθαν, ποὺ εἶναι καὶ ἔρχονται. Λέμε ἀκόμα «λαὸς» τὶς κατώτερες λαϊκὲς τάξεις: Ἕνας ἄνθρωπος τοῦ λαοῦ. Δηλαδὴ ἕνας παρακατιανός. Μὲ τὴν ἔννοια λαὸς ἐννοοῦμε καὶ μικρὲς ὁμάδες ἀνθρώπων: «Ὁ συγκεντρωθεὶς λαὸς ἦτο πλήρης μένους». Καὶ δὲν ἐννοοῦμε παρὰ μικρὲς ὁμάδες ἀνθρώπων. Πλῆθος εἶναι πολλὰ ὁμοειδῆ πράγματα μαζί. Πλῆθος κόσμου. Πλῆθος ἁμαξῶν. Πλῆθος ἵππων ἢ καὶ πλῆθος τούβλων. Ὡστόσο τὴ λέξη τὴν μεταχειριζόμαστε καὶ γιὰ νὰ ἐκφράσουμε τὴν ἔννοιαν τῶν ὁμάδων τῶν ἀνθρώπων. Λέμε δηλαδὴ «τὰ συγκεντρωθέντα πλήθη» καὶ ἐννοοῦμε μὲ τὴ φράση αὐτὴ τὸ συγκεντρωθὲν πλῆθος πολιτῶν. Στὴν περίπτωση αὐτὴ τὰ πλήθη ἔχουν κατὰ συνεκδοχὴ τὴν ἔννοια τοῦ «λαὸς» στὴν περίπτωση ποὺ λέμε «ὁ συγκεντρωθεὶς λαός».

Ὁ Ἀθανάσιος Πάτσης μᾶς ἐρωτᾶ: Ποία ἡ βαθύτερη λίμνη τῆς Ἑλλάδος.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ἡ πιὸ βαθειὰ λίμνη τῆς Ἑλλάδος εἶναι μιὰ ἀρκετὰ μικρὴ στὴν Κεφαλληνία ποὺ δὲν ἔχει πυθμένα. Γιὰ τοῦτο λέγεται καὶ Ἄβυθος ἢ Ἄκωλη. Πάντως ἡ μεγαλύτερη ἀπὸ τὶς λίμνες τῆς Ἑλλάδος σὲ ἔκταση, ἐκτὸς φυσικὰ ἀπὸ τὴ Μεγάλη Πρέσπα καὶ τὴ Δοϊράνη, ποὺ δὲν ἀνήκουν ἐξ ὁλοκλήρου στὴν Ἑλλάδα, εἶναι ἡ Τριχωνίς.

Ὁ Ἀναστάσιος Πάτσης μὲ ἐρωτᾶ: Πρέπει νὰ παίζωνται στὸν κινηματογράφο τὰ πάθη τοῦ Χριστοῦ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Οἱ γνῶμες διΐστανται στὸ στὸ σημεῖο αὐτό. Προσωπικῶς πιστεύω πὼς ὅταν μιὰ ταινία εἶναι γυρισμένη κατὰ τρόπο ποὺ νὰ μὴ προκαλῆ σχόλια εἰς βάρος τῶν προσώπων ποὺ ὑποδύονται οἱ ἠθοποιοί, μπορεῖ νὰ παίζεται ἡ ταινία. Πάντως θὰ ἔπρεπε τὰ φὶλμ αὐτὰ νὰ προβάλλονται σὲ κάθε τόπο μόνο μὲ τὴν ἔγκριση τῆς ἀνωτάτης ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς.

Ἡ Νίκη Πολίτου μᾶς ἐρωτᾶ: Πῶς μποροῦμε νὰ καταλάβουμε ἂν βλέπουμε καλὰ ἢ ὄχι.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ὁ ἀσφαλέστερος τρόπος εἶναι ἡ ἐπίσκεψη σὲ ἕνα ὀφθαλμίατρο. Μπορεῖ ὅμως κανεὶς καὶ μόνος του νὰ τὸ ἀντιληφθῆ ἂν κάμη τὸ ἑξῆς πείραμα: Νὰ πάη πολὺ μακρυὰ ἀπὸ μιὰ ταμπέλα μαγαζιοῦ. Καὶ νὰ προσέξη ἂν μπορῆ ἀπὸ τὴν ἀπόσταση αὐτὴ νὰ ξεχωρίση καὶ τὰ γράμματα καὶ τὸ χρῶμα τῶν γραμμάτων. Ἂν, ἂς ποῦμε, ἀπὸ 100 μέτρα βλέπη καλὰ καὶ ξεχωρίζη γράμματα ποὺ δὲν εἶναι μεγαλύτερα σὲ ὕψος ἀπὸ 8 πόντους οὔτε μικρότερα ἀπὸ πέντε, τότε θὰ πῆ πὼς ἔχει θαυμάσια ὅραση. Ἂν δὲν βλέπη θὰ πρέπει νὰ πλησιάση. Ἂν τὰ γράμματα τὰ διακρίνη ἀπὸ 50 μέτρα πάλι ἔχει καλὴ ὅραση. Μὰ ἂν χρειάζεται νὰ πλησιάση 5 ἢ 10 μέτρα τότε θὰ πῆ πὼς ἔχει μυωπία. Ἂν πάλι βλέπη μακρυὰ καὶ δὲν μπορεῖ νὰ διαβάση βιβλία ἢ ἐφημερίδα, τότε θὰ πῆ πὼς ἔχει πρεσβυωπία. Ἂν πάλι τὰ μάτια του τὸν κουράζουν ὅταν ἐργάζεται καὶ δακρύζουν, τότε θὰ πῆ πὼς τὰ μάτια δὲν εἶναι ἐν τάξει καὶ θὰ πρέπει νὰ πάη στὸ γιατρό.

Ἡ Νίκη Πολίτου μὲ ἐρωτᾶ: Ὑπάρχει ζωὴ σὲ ἄλλο πλανήτη;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Πιστεύεται πὼς ὑπάρχει ζωὴ στὸν Ἄρη καὶ ἴσως καὶ σὲ ἄλλους πλανήτας. Ἀλλὰ καμμιὰ ἀπόδειξη δὲν ὑπάρχει γι' αὐτό.

Σκίτσα ἀναγνωστῶν

Κυττᾶχτε τὸν Ἐξά-
(ψαλμο!
Πώ πώ, τί μεγαλεῖο,
Πάει κι' αὐτὸς ὁ...
(φουκαρᾶς
τσὶφ γιὰ φρενοκομεῖο!
(Σκίτσο Λακὰζ)

ΕΞΑΨΑΛΜΕ
Νά πῶς σὲ φαντάζομαι

(Σκίτσο Πολυμερούδη)

ἀπό τήν ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

Ὁ Ἀπόλλωνας καὶ ἡ Δάφνη

Ἡ Τασία δὲν εἶχε ἀπόλυτα ἱκανοποιηθῆ ἀπὸ τὶς διηγήσεις τοῦ παπποῦ γύρω ἀπὸ τὸν Ἀπόλλωνα... καὶ σὰν ἐκεῖνο τὸ βράδυ καὶ οἱ τέσσαρες, ὁ παπποὺς καὶ τὰ τρία ἐγγόνια του, εἶχαν καθήσει γύρω στὸ τζάκι, ποὺ τὸ εἶχε κάμει πιὸ εὐχάριστο ὁ χειμωνιάτικος ἐφετεινὸς Μάρτης, ἡ μικρή μας φίλη ρώτησε:

— Καὶ γιατὶ εἶπαν Πυθικοὺς τοὺς ἀγῶνες ποὺ καθιέρωσε ὁ Ἀπόλλων;

— Οἱ ἀγῶνες αὐτοὶ ὠνομάστηκαν Πύθιοι γιὰ τὴ νικηφόρο μάχη ποὺ ἔδωσε ὁ Ἀπόλλωνας μὲ τὸν Δράκοντα τὸν Πύθωνα. Ὅταν ὁ Ἀπόλλωνας σκότωσε τὸν Πύθωνα κατέβηκε στὴν Κρήτη γιὰ νὰ καθαριστῆ ἀπὸ τὸ «μίασμα». Τὴν δρακοντοφονία. Γιὰ τὸ σκότωμα δηλαδὴ τοῦ Δράκοντα. Κι' ἀφοῦ ἔτσι ἐξαγνίστηκε πῆγε στὴ Θεσσαλία καὶ περπατοῦσε γεμάτος χαρὰ στὰ Τέμπη... Ἐκεῖ εἶδε τὸ ὄμορφο δέντρο, τὴ Δάφνη. Τὴν πῆρε λοιπόν, τὴν ἔφερε στοὺς Δελφοὺς καὶ τὴν φύτεψε... Ἦταν ἡ «Μάντις Δάφνη», γιὰ τὴν ὁποίαν μιλεῖ ἡ Πυθία στὸν χρησμό της στὸν Ἰουλιανὸ τὸν Παραβάτη.

—Τὸν ξέρω ἐγὼ αὐτὸν τὸν χρησμὸ εἶπε ἡ Τασία.

—Κι' ἐγὼ διέκοψε ὁ Γιῶργος...

Μὰ στὸ τέλος βρέθηκε πὼς τὸν ἤξερε κι' ὁ μικρότερος: ὁ Κωστάκης κι' αὐτὸς τὸν ἀπάγγειλε:

> Εἴπατε τῷ Βασιλεῖ χαμαὶ πέσε
> Δαίδαλος αὐλά· Οὐκέτι Φοῖβος
> ἔχει καλύβην, οὐ μάντιδα
> δάφνην, οὐ παγὰν λαλέουσαν.
> Ἀπέσβετο καὶ λάλον ὕδωρ.

Ὁ Γιῶργος ἀνέλαβε νὰ τὴν ἐξήγηση:

—Πέστε εἰς τὸν Βασιλέα, πὼς ἔπεσε ὁ καλοχτισμένος ναός. Ὁ Φοῖβος — ὁ Ἀπόλλωνας δηλαδὴ — δὲν ἔχει ναό, οὔτε τὴν μαντικὴ δάφνη οὔτε τὴν πηγὴ ποὺ κελαρίζε. Ἐστέρεψε καὶ τὸ νερὸ ποὺ τραγουδοῦσε.

— Μὲ τὰ κλαριὰ τῆς δάφνης, λοιπόν, αὐτῆς, εἶπε ὁ παπποὺς, στεφάνωνε ὁ Ἀπόλλων τοὺς νικητὰς τῶν Πυθίων ἀγώνων. Οἱ πρῶτοι κατὰ τὴν Μυθολογία ποὺ ἀγωνίστηκαν στοὺς Πυθίους καὶ νίκησαν ἦταν ὁ Κάστωρ στὸ στάδιον, δηλαδὴ στὸ δρόμο, ὁ Πολυδεύκης στὴν πυγμή, ὁ Κάλαϊς στὸ δόλιχο.

—Καὶ τί ἦταν ὁ δόλιχος; ρώτησε ἡ Τασία.

—Ἦταν, ἀπάντησε πρόθυμα ὁ παπποὺς ἕνα ἀγώνισμα δρόμου. Ἀλλὰ μικτοῦ δρόμου ποὺ ἐγίνετο συνδυασμὸς ταχύτητος καὶ ἀντοχῆς. Μὰ οἱ πληροφορίες ποὺ ἔχουμε δὲν συμφωνοῦν ὡς πρὸς τὸ μῆκος τοῦ δρόμου: Σὰν ἀπόσταση ἀναφέρεται καὶ 7 καὶ 12 καὶ 24 στάδια.

— Καὶ τί μῆκος εἶχε τὸ στάδιον; ρώτησε ὁ Κωστάκης.

—Ἦταν μέτρον μήκους τῶν ἀρχαίων ἴσο μὲ 100 ὀργυιὲς ἢ 600 ἑλληνικοὺς πόδες. Καὶ ἡ ὀργυιὰ εἶναι τὸ μῆκος ἀπὸ τὸ μεγαλύτερο δάκτυλο τοῦ δεξιοῦ μέχρι τὸ μεγαλύτερο δάκτυλο τοῦ ἀριστεροῦ χεριοῦ ὅταν καὶ τὰ δυὸ εἶναι «τεταμένα».

Κέρδισε, λοιπόν, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Κάστορα τὸν Πολυδεύκη καὶ τὸν Κάλαϊ, ὁ Ζήτης στὸν ὁπλίτη.

—Τί εἴδους, πάλι, ἀγώνισμα εἶναι αὐτό; ρώτησε ὁ Γιῶργος.

—Καὶ ὁ ὁπλίτης, ἐξήγησε ὁ παπποὺς ἦταν ἐπίσης ἀγώνας δρόμου: Οἱ ὁπλιτοδρόμοι, ὅπως λέγονταν ἐκεῖνοι ποὺ ἔπερναν μέρος στὸν ἀγῶνα «ὁπλίτην δρόμου» ἔφερον καθὼς ἔτρεχαν, περικεφαλαία, ἀσπίδα καὶ περικνημίδες. Ἀργότερα ὁ ὁπλίτης δρόμος γινόταν μὲ δρομεῖς ποὺ κρατοῦσαν μόνον ἀσπίδες. Μετὰ τὸν Ζήτην, ἐνίκησε ὁ Πυλέας στὸ δίσκο, ὁ Τελαμὼν στὴν πάλη καὶ ὁ Ἡρακλῆς στὸ παγκράτιον.

Μὰ πάλι ὁ Κωστάκης εἶχε ἀπορίες γιὰ τὸ παγκράτιο καὶ ὁ παπποὺς ἐξήγησε:

—Τὸ παγκράτιον ἦταν ἀγώνισμα ἐπίσης τῶν ἀρχαίων ἑλλήνων ποὺ ἦταν ταυτόχρονα πάλη καὶ πυγμή. Ἦταν μιὰ τρομερὴ μονομαχία χωρὶς ὅπλα. Νικητὴς ἦταν ἐκεῖνος ποὺ ὁ ἀντίπαλός του ἀναγκαζόταν εἴτε ἀπὸ τὸν κόπο εἴτε ἀπὸ τὸν πόνο νὰ «ἀπαγορεύση» δηλαδὴ νὰ ὁμολογήση καὶ νὰ ἀναγνωρίση πὼς νικήθηκε...

Ἔτσι, συνέχισε ὁ παπποὺς, ἡ Δάφνη ἦταν τὸ φυτὸ ποὺ στεφανώνονταν οἱ νικηταί...

—Ἀλλὰ δὲν ἦταν μόνον ἡ δάφνη μὲ τὴν ὁποίαν ἐστεφανώνετο ὁ νικητής, παρατήρησε ὁ Γιῶργος.

—Φυσικά. Ἦταν καὶ ὁ κλάδος τῆς ἀγριελιᾶς. Μ' αὐτὸν στεφάνωναν τοὺς νικητὰς στὴν Ὀλυμπία, ἀπάντησε ὁ παπποὺς. Ἦταν ὁ περίφημος Κότινος, ὅπως ἔλεγαν ἡ ἀρχαῖοι τὴν ἀγριελιά.

Μαντεύω ὅμως πὼς θὰ θέλετε νὰ μάθετε ποιοὶ ἦσαν ὅλοι αὐτοὶ οἱ νικηταί...

— Θὰ θέλαμε πολὺ νὰ μάθουμε εἶπε ἡ Τασία.

—Ὁ Κάστωρ καὶ ὁ Πολυδεύκης εἶναι οἱ λεγόμενοι Διόσκουροι. Ἦταν γιοὶ τοῦ Δία καὶ τῆς Λήδας. Ὁ Κάστορας εἶχε τὸ παρατσούκλι Ἱππόδαμος καὶ ὁ Πολυδεύκης «Πὺξ ἀγαθός». Δηλαδή: Ἄριστος στὴν πυγμαχία: Πὺξ δηλαδὴ εἶναι ἡ γροθιὰ ἡ πυγμή. Οἱ δυὸ αὐτοὶ ἀδελφοὶ ἦταν πολὺ ἀγαπημένοι. Ἦταν τὸ σύμβολο τῆς ἀδελφικῆς ἀγάπης. Μὰ τοὺς βασάνιζε ἡ σκέψη πὼς ὁ ἕνας ἀπὸ αὐτοὺς ὁ Κάστωρ ἦταν θνητὸς καὶ ὁ ἄλλος, ὁ Πολυδεύκης ἀθάνατος! Σὲ κάποια μάχη ὁ Κάστορας σκοτώθηκε. Ὁ Πολυδεύκης ὡστόσο ἤθελε νὰ πεθάνη κι' αὐτός. Καὶ παρεκάλεσε τὸν πατέρα του τὸν Δία. Κι' αὐτὸς τὸν λυπήθηκε κι' ἀποφάσισε: Θὰ ἔμεναν κι' οἱ δύο. Μὰ θὰ ζοῦσε ὁ ἕνας τὴ μιὰ μέρα στὸν Οὐρανὸ καὶ ὁ ἄλλος στὸν Ἄδη. Καὶ τὸ ἀντίθετο. Κατ' ἄλλους, τοὺς ἔκαμε καὶ τοὺς δυὸ ἀστέρια καὶ εἶναι οἱ δυὸ λαμπρότεροι τοῦ ἀστερισμοῦ τῶν Διδύμων.

Ὁ Κάλαϊς καὶ ὁ Ζῆτος ἦταν καὶ αὐτοὶ ἀδέλφια, παιδιὰ τοῦ Βορέου καὶ τῆς Ὠρειθυίας, θυγατέρας τοῦ Ἐρεχθέα τοῦ βασιλιᾶ τῶν Ἀθηνῶν. Ἦταν ἀπὸ τοὺς σπουδαιοτέρους Ἀργοναῦτες. Ὁ Πηλεὺς καὶ ὁ Τελαμὼν ἦταν ἐπίσης ἀδέλφια, παιδιὰ τοῦ Αἰακοῦ καὶ τῆς Εὐδηΐδος θυγατέρας τοῦ Χείρωνα. Εἶχαν γεννηθῆ στὴν Αἴγινα. Ἀλλὰ κάποτε φιλονείκησαν καὶ σκότωσαν τὸν ἀδελφό τους τὸ Φῶκο. Καὶ ὁ Πηλέας πῆγε στὴ Φθία, κι' ἐκεῖ τὸν καθάρισε ἀπὸ τὴν ἀδελφοκτονία ὁ βασιλιᾶς Εὐρυτίωνας. Πῆρε τὴ θυγατέρα του Ἀντιγόνη καὶ μοίρασε μ' αὐτὸν τὸ βασίλειο τῆς Φθίας, στὸ ὁποῖον ἔφερε καὶ ἐγκατέστησε Μυρμιδόνας ἀποίκους ἀπὸ τὴν Αἴγινα. Μὰ καθὼς ὁ Πυλέας κυνήγησε μαζὶ μὲ ἄλλους τὸν Καλυδώνιο κάπρο, σκότωσε τὸν πεθερό του. Τότε, ἔφυγε ἀπ' τὴ Φθία καὶ γύριζε περιπλανώμενος ἀπὸ χώρα σὲ χώρα μέχρις ὅτου τὸν καθάρισε ἀπὸ τὴν πεθεροκτονία ὁ Βασιλιὰς τῆς Ἰωλκοῦ Ἄκαστος. Ἡ γυναίκα ὅμως τοῦ Ἀκάστου, Ἀστυδάμεια, κατηγόρησε τὸν Πυλέα, ἄδικα, στὸν ἄντρα της. Καὶ καθὼς οἱ δυὸ κυνηγοῦσαν ἀπάνω στὸ Πήλιο, ὁ Ἄκαστος σκέφθηκε ἕνα πολὺ ἄσχημο καὶ ἄνανδρο τρόπο γιὰ νὰ ξεκάμη τὸν Πυλέα. Καθὼς αὐτὸς ἐκοιμόταν ἔπειτα ἀπὸ κοπιαστικὲς πεζοπορίες πάνω στὸ Πήλιο, ὁ Ἄκαστος τοῦ πῆρε τὰ ὅπλα καὶ τὸν ἄφηκε ἔτσι ἄοπλο στὴ διάθεση τῶν Κενταύρων. Μὰ οἱ θεοὶ ποὺ εἶδαν τὸ τί ἔγινε ἀπὸ τὸν Ὄλυμπο ἔστειλαν στὸν Πυλέα ὅπλα ποὺ τὰ εἶχε φτιάσει ὁ Ἥφαιστος. Μ' αὐτὰ ὁ Πυλέας νίκησε τοὺς Κενταύρους καὶ κατέβηκε στὴν Ἰωλκό, σκότωσε τὸν Ἄκαστο καὶ τὴν γυναίκα του, καὶ κυρίευσε τὴν Ἰωλκό! Πῆρε μέρος στὴν Ἀργοναυτικὴ ἐκστρατεία. Ἦταν ὁ πατέρας τοῦ Ἀχιλλέα. Ὁ Τελαμὼν πῆγε στὴ Σαλαμίνα καὶ βασίλευσε τὴ νῆσου. Ὁ γιός του εἶναι ὁ γνωστὸς μας ὁμηρικὸς ἥρωας Αἴας ὁ Τελαμώνιος... ὁ Τελαμὼν εἶχε λάβει μέρος καὶ στὸ κυνῆγι τοῦ Καλυδωνίου Κάπρου.

— Καὶ τί ἦταν παπποὺ ὁ Καλυδώνιος Κάπρος, ρώτησε ὁ Κωστάκης.

—Στὴν Καλυδῶνα τῆς Αἰτωλίας ζοῦσε κάποτε ἕνας βασιλιᾶς· ὁ Οἰνεύς. Οἰνεὺς εἶναι τὸ ὄνομά του ὅπως τὸ ἔλεγαν οἱ ἀρχαῖοι. Ὁ Οἰνέας δὲν πολυχώνευε τὴν Ἀρτέμιδα. Καὶ τοῦτο γιατὶ ἐνῶ προσέφερε πλούσιες θυσίες στοὺς θεούς, ἀγνοοῦσε τελείως τὴν Ἄρτεμιν! Κι' αὐτὴ θυμωμένη ἔστειλε στὴν Καλυδῶνα μιὰ συμφορά. Τὸν Καλυδώνιον κάπρο. Ἕνα τρομερὸ ἀγριογούρουνο ποὺ ἔσπερνε σ' ὅλο τὸ βασίλειο τὴν καταστροφή. Ὁ γιὸς τοῦ Οἰνέα, ὁ Μελέαγρος, ἔκαμε ἔκκληση στοὺς νέους τῆς Ἑλλάδος νὰ βοηθήσουν γιὰ τὴν ἐξόντωση τοῦ κάπρου. Ἔτσι ὅλοι οἱ ἥρωες τῆς ἐποχῆς μαζεύτηκαν στὴν Καλυδῶνα καὶ ἔλαβαν μέρος στὸ κυνῆγι. Ὁ Ἄδμητος, ὁ Ἀμφιάραος, ὁ Ἀσκληπιός, ὁ Θησεύς, ὁ Ἰάσων, ὁ Ὑλέας, ὁ Εὔρυτος, ὁ Λυγκεύς, ὁ Κτέατος, ὁ Καινεύς, ὁ Νέστωρ, ὁ Φοίνιξ, ὁ Πηλεύς, ὁ Πειρίθους. ὁ Κάστωρ καὶ ὁ Πολυδεύκης. Στὸ κυνῆγι τοῦ κάπρου πῆρε μέρος καὶ ἡ θυγατέρα τοῦ Οἰνέα ἡ Ἀταλάντη... Καὶ αὐτὴ ἦταν ποὺ τόξευσε πρώτη τὸν κάπρο, ποὺ τὸν ἀποτελείωσε ὁ Μελέαγρος.

Ἡ Ἄρτεμις ὅμως ἐκδικήθηκε.

Ὁ Μελέαγρος πρόσφερε τὸ δέρμα τοῦ κάπρου, σὰν βραβεῖο νὰ ποῦμε, στὴν Ἀταλάντη... Μὰ ἀπὸ τὰ χέρια της ἅρπαξαν τὴν «δορὰ» — τὸ δέρμα δηλαδὴ — οἱ γιοὶ τοῦ Θεστίου. Θύμωσε τότε γιὰ τὴν ἁρπαγὴ αὐτὴ ὁ Μελέαγρος καὶ τοὺς σκότωσε...

Μὰ εἶχε κι' αὐτὸς κακὴ τύχη:

Ἑπτὰ μέρες ἀφοῦ γεννήθηκε ὁ Μελέαγρος οἱ Μοίρες πῆγαν στὴν κούνια του καὶ εἶπαν πὼς τὸ παιδὶ θὰ πέθαινε ὅταν θὰ καιόταν καὶ θὰ γινόταν στάχτη, τὸ κούτσουρο ποὺ ἔκαιε στὴ φωτιά. Τότε ἡ μητέρα τοῦ Μελεάγρου ἅρπαξε τὸ κούτσουρο ἀπὸ τὴ φωτιὰ τὸ ἔσβυσε καὶ τὸ φύλαξε σ' ἕνα κιβώτιο.

Γιὰ τὸν φόνο αὐτὸ θύμωσε ἡ Ἀλθαία, ἡ μητέρα τοῦ Μελεάγρου. Καὶ γιὰ νὰ τιμωρήση τὸ γιό της ἔβαλε τὸ κούτσουρο στὴ φωτιά. Μόλις ἀποτεφρώθηκε πέθανε ὁ Μελέαγρος.

Ἡ Ἀλθαία καὶ ἡ γυναῖκα τοῦ Μελεάγρου, ἡ Κλεοπάτρα ἀπὸ τὴ λύπη τους πέθαναν. Καὶ οἱ ἀδελφὲς τοῦ Μελεάγρου ἔκλαψαν πολὺ τὸν χαμένο ἀδελφό, τόσο ποὺ ὁ Δίας τὶς λυπήθηκε καὶ τὶς μεταμόρφωσε στὰ γνωστὰ πουλιὰ τὶς Μελεαγρίδες. Μελεαγρὶς δὲ εἶναι τρόπον τινα ὁ πρόγονος τοῦ γάλου, τοῦ κούρκου...

Μὰ σᾶς εἶπα τόσα πολλὰ ἀπόψε. Καὶ γιὰ τὸν Ἀπόλλωνα ἔχουμε καὶ ἄλλα ἀκόμα νὰ ποῦμε.

Α. Κ. Μ.

Ὁ μικρὸς Λάζαρος γίνεται στρατηγός

— Ντροπή σου! φώναξε μ' ἀγανάκτηση ὁ πατέρας τοῦ μικροῦ Λάζαρου. Ἄχ κακομοίρη! Μεθαύριο κλείνεις τὰ ὀχτὼ καὶ δὲν εἶσαι γιὰ τίποτα ἱκανός! Εἶναι νὰ τραβάη κανεὶς τὰ μαλλιά του μὲ σένα. Κοτζάμου γάϊδαρος κι' οὔτε τὴ σούβλα δὲν νοιώθεις νὰ γυρίσης. Οὔτε ἕνα βραστὸ νὰ ξαφρίσης!

Καὶ ὁ χοντρὸς μάγειρας λέγοντας αὐτὰ εἶχε ἁρπάξει τὸν γυιό του ἀπ' τοὺς ὤμους καὶ τὸν τράνταζε μὲ μανία.

Τὸ μικρὸ ἀγοράκι μὲ τὰ φωτεινὰ γαλανὰ μάτια ἔτρεμε σύγκορμο ἀλλὰ οὔτε ἔκλαψε οὔτε πρόφερε λέξη. Τὸ βλέμμα του μόνο στράφηκε ἱκετευτικὰ σὲ μιὰ παχουλὴ ροδοκόκκινη γυναίκα μ' ἀγαθὴ φυσιογνωμία, ποὺ ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἀκριβῶς ἔμπαινε ἀπ' τὴν πόρτα κρατώντας δυὸ μεγάλα καλάθια γεμάτα φροῦτα.

—Ἔ τί συμβαίνει ἐδῶ ἀδελφέ μου; ρώτησε ἐνῶ ἀκουμποῦσε χάμω τὰ πανέρια της καὶ στάθηκε τάχα κατὰ τύχη μεταξὺ τοῦ μάγειρα καὶ τοῦ γυιοῦ του.

— Τί συμβαίνει; Αὐτὸ τὸ παλιόπαιδο δὲν ἔχει τὸ νοῦ του στὴ δουλειὰ κι' οὔτε ποτὲ θὰ προκόψη.

—Ἔλα μὴν κάνεις ἔτσι, ὁ Λάζαρος εἶναι ἀκόμα πολὺ μικρός, καί...

— Μικρός; ἔκανε ὁ μάγειρας σκουπίζοντας τὸ ἱδρωμένο του πρόσωπο ποὺ ἦταν κατακόκκινο ἀπ' τὴν φωτιὰ καὶ τὸν θυμό. Ἐγὼ στὴν ἡλικία του δὲν ξεκολλοῦσα ἀπ' τὴν κουζίνα! Δὲν εἶχα κλείσει τὰ τρία, καὶ καθόμουνα μὲ τὶς ὧρες νὰ βλέπω τὸν πατέρα πῶς ξερόψηνε τὶς χῆνες στὴ σούβλα. Μὴ γελᾶς κυρὰ Μάρθα, δὲν τὄκανα ἀπὸ λαιμαργία, ἀπὸ ἀγάπη στὸ ἐπάγγελμα! Ναί! ἀπὸ ἀγάπη.

—Ἄχ Θεέ μου, μὴ θυμώνεις ἔτσι ἀδελφέ μου, παρακάλεσε ἡ Μάρθα σμίγοντας τὰ χέρια, φανοῦ λογικός. Ὁ Λάζαρος εἶναι καλὸ παιδάκι. Σκέψου πῶς ἔχασε τὴ μητέρα του κι' ἔχει τόση ἀνάγκη ἀπὸ τρυφερότητα. Θὰ δῆς, θὰ δῆς πῶς μὲ τὸν καιρὸ θὰ στρώση μιὰ χαρὰ στὴ δουλειά.

—Ἀμ δὲ ποὺ θὰ στρώση! Ποτέ του δὲ θὰ γίνη μάγειρας. Ξέρεις ἀδελφή μου μὲ τί περνάει τὸν καιρό του αὐτὸς ὁ χασομέρης; Μὲ ἀνόητα παιχνίδια! Ἀντὶ νὰ βοηθᾶ τὸ παλιόπαιδο τὸν πατέρα του νὰ ἑτοιμάση τὸ γεῦμα.

Ἑκατὸ φορὲς τοῦ εἶπα πὼς ἀπόψε ἔχουμε στὸ τραπέζι τοὺς ἄντρες τῆς βασιλικῆς φρουρᾶς. Ἀλλὰ δὲ βαρυέσαι καρφὶ δὲν τοῦ καίγεται.

Ἡ Μάρθα θέλησε κάτι νὰ πῆ μὰ ἐκεῖνος, στριφογυρίζοντας μὲ θυμὸ τὸν ἄσπρο σκοῦφο του ἀνάμεσα στὰ δάχτυλά του, ἐξακολούθησε μὲ βροντερὴ φωνή:

— Δὲν πάει πολλὴ ὥρα καὶ τί νομίζεις πῶς τὸν ἔπιασα νὰ κάνη; Ξιφομαχίες! Γύρευα τὴ σούβλα ἐδῶ, γύρευα τὴ σούβλα ἐκεῖ, πουθενὰ ἡ σούβλα. Τὴν εἶχε πάρει ὁ κύριος καὶ τὴν εἶχε κάνει ξίφος. Ἀκοῦς ξίφος! Καὶ ξιφομαχοῦσε μὲ τόν... τοῖχο τῆς κουζίνας! Κι' ἂς περιμένη ὁ πατέρας. Ἂς περιμένη τὸ γαλόπουλο νὰ σουβλιστῆ! Ἂς ξεχειλίζη ὁ ἀφρὸς στὸν τέντζερη! Κι' ὕστερα περιμένεις νὰ γίνη μάγειρας! ποτέ!

— Θὰ γίνω φρουρὸς τοῦ βασιλιᾶ! Θὰ γίνω στρατηγός! τόλμησε νὰ πῆ ὁ μικρὸς κουνώντας ὑπερήφανα τὸ κεφάλι του μὲ τὶς ξανθὲς μποῦκλες.

— Γιὰ τ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ, φώναξε ἡ Μάρθα συγκρατώντας τὸν ἀδελφό της ποὺ ἦταν ἕτοιμος νὰ καταφέρη ἕναν γερὸ μπάτσο στὸ παιδί, μὴν ξεσυνερίζεσαι παιδιάστικες κουβέντες!

— Βασιλικὸς φρουρός, στρατηγός, σοῦ λέει. Ἀκοῦς βλαστήμια! Σὰν ἔχει κανεὶς τὴν εὐτυχία νὰ μπορῆ νὰ γίνη μάγειρας, φώναξε μ' ἀπελπισία ὁ πατέρας. Λὲς κι' ἡ μυρωδιὰ τοῦ μπαρουτιοῦ ἀξίζει περισσότερο ἀπ' τὴ μυρωδιὰ τοῦ ψητοῦ τῆς κατσαρόλας! Δὲν θὰ μὲ ντροπιάση ἐμένα. Δὲ θέλω ἐγὼ στρατιῶτες καὶ σπαθιά! Θὰ τὸν διώξω!

Ὁ γέρος ἄφριζε ἀπὸ θυμό. Ἦταν ἀπὸ κείνους τοὺς φανατικοὺς ποὺ θεωροῦν τὸ ἐπάγγελμά τους ἀνώτερο ἀπ' ὅλα. Ἔπιανε

μὲ τὴν ἴδια ὑπερηφάνεια τὸ μαχαῖρι τῆς κουζίνας, ὅπως ἕνας ἱππότης τοῦ μεσαίωνα, τὸ κομψό του ξίφος. Χτυποῦσε μιὰ ὀμελέττα μὲ τὸ ἴδιο ἐπίσημο ὕφος ποὺ θὰ εἶχε ὁ Ξέρξης ὅταν μαστίγωνε τὴ θάλασσα.

Σήμερα δὲν ὑπάρχουν πιὰ τέτοιοι ἄνθρωποι.

Ἡ κυρὰ Μάρθα κατάλαβε πὼς ἔπρεπε πιὰ νὰ ἐπέμβη ἀποφασιστικά. Ἦταν ἕτοιμη νὰ κλάψη βλέποντας τὸν ἀνηψιό της τόσο λυπημένο.

—Ἄκουσε ἀδελφέ μου, εἶπε, κάποτε εἶδες στὸ σπίτι μου ἕναν μεγάλο μπουφὲ ποὺ σοῦ ἄρεσε πολύ. Τότε ἀρνήθηκα νὰ στὸν πουλήσω. Ἔ λοιπὸν τώρα ἄλλαξα γνώμη.

Ὁ μάγειρας κύτταξε μ' ἔκπληξη τὴν ἀδελφή του.

— Βλέπω πὼς ἔχεις ἀνάγκη γιὰ λεφτά, εἶπε. Μάθε ὅμως πὼς πάρα πάνω ἀπὸ εἴκοσι τάλληρα δὲν δίνω. Μήτε τὰ ἔξοδά μου δὲν βγάζω ἀπ' τοὺς πελάτες. Ὄνομα μόνο. Οἱ ἄντρες τῆς βασιλικῆς φρουρᾶς ἔχουν μεγαλύτερη ὄρεξη ἀπ' τοὺς παρᾶδες ποὺ δίνουν.

Ἡ Μάρθα κούνησε ἀρνητικὰ τὸ κεφάλι.

— Δὲν μὲ φτάνουν, ἀπάντησε, ζητῶ κάτι παραπάνω.

Ἕναν θησαυρό!

—Ἕναν θησαυρό;

— Ναί, ξανάπε ἐκείνη χαϊδεύοντας τὰ σγουρὰ μαλλιὰ τοῦ παιδιοῦ ποὺ σφίγγονταν κοντά της. Ζητῶ νὰ μοῦ δώσης τὸν μικρὸ Λάζαρο.

Ὁ μάγειρας ἔμεινε ἄφωνος. Νόμιζε πὼς ἡ ἀδελφή του τρελλάθηκε.

— Φαίνεται πὼς ἔχασες τὰ λογικά σου ἀδελφή μου, φώναξε. Ναί, ὁ γυιός μου εἶναι τεμπέλης, εἶναι χασομέρης, εἶναι.... ὅ,τι θέλεις ἄλλο, ἀλλὰ εἶναι γυιός μου. Δὲν τὸν δίνω σὲ κανένα!

— Οὔτε σὲ μένα; ἔκανε ἡ Μάρθα παίρνοντας τὸ πιὸ γλυκὸ ὕφος. Ἐγὼ θὰ τὸν ἀγαπῶ καὶ θὰ τὸν φροντίζω σὰν μάνα του. Κι' ἔπειτα μὴν ξεχνᾶς τί φιγούρα θὰ κάνουν τὰ πιατικά σου σὰν τ' ἀρραδιάσης ἀπάνω στὸν μπουφέ.

— Ναί... μά...

— Κι' αὐτὸ σοῦ χαλάει τὶς σάλτσες σου καὶ δὲν κάνει γιὰ μάγειρας τί τὸν θέλεις; Ἐγὼ θὰ τὸν πάρω στὸ μαγαζί μου νὰ μὲ βοηθᾶ καὶ θὰ τοῦ μάθω καὶ γράμματα. Ἔλα χρυσέ μου ἀδελφούλη, δῶσε μου τὸν Λάζαρο.

Ὁ μάγειρας στάθηκε σκεπτικὸς γιὰ κάμποση ὥρα.

—Ἐσεῖς οἱ γυναῖκες ἤσαστε φοβερές, ἔκανε ἀπότομα γιὰ νὰ κρύψη τὴ συγκίνησή του. Μὲ κατάφερες. Πάρτον αὐτὸν τὸν ἀχαίρευτο... τὸν μασκαρᾶ... τόν... Ἔλα Λάζαρε νὰ μὲ φιλήσης, πρόσθεσε μόλις συγκρατώντας τὰ δάκρυά του.

Κι' ἀφοῦ ἔδωσε δυὸ ἠχηρὰ φιλιὰ στὰ μάγουλα τοῦ ἀγοριοῦ, βγῆκε γρήγορα ἀπ' τὴν κουζίνα γιὰ νὰ μὴ δείξη τὴν ταραχή του.

— Κάνε γρήγορα μικρέ μου, εἶπε τότε ἡ Μάρθα. Μάζεψε τὰ πραματάκια σου καὶ πᾶμε. Κακόμοιρο παιδί, πρόσθεσε μέσα της, θὰ γινόσουν καπνιστὸς ἐδῶ μέσα. Τώρα θὰ ξανακοκκινίσουν τὰ μαγουλάκια σου.

***

Ὅταν ἔφθασαν στὸ σπίτι τῆς Μάρθας στὴν ἐξοχὴ ποὺ τὶς χρησίμευε συγχρόνως καὶ γιὰ ὀπωροπωλεῖο, τὸ πρῶτο ποὺ ἀντίκρυσε ὁ μικρός, ἦταν ἕνας κοτσονάτος γέρος, μονόχειρας, μὲ παχὺ γκρίζο μουστάκι κι' ἕνα βαθὺ σημάδι ἀπὸ μιὰ σπαθιὰ ποὺ τοῦ χάραζε τὸ μάγουλο. Ἦταν εὔκολο νὰ καταλάβη κανεὶς πὼς ἐπρόκειτο γιὰ παληὸ πολεμιστὴ παρ' ὅλον ὅτι δὲν φόραγε στρατιωτικὰ ροῦχα. Τὸ ἀγέρωχο μουστάκι καὶ τὰ σουφρωμένα φρύδια τοὔδιναν μιὰ «πολεμικὴ» ὄψη. Ἔτσι τοὐλάχιστο φάνηκε στὸν Λάζαρο ἀπ' τὴν πρώτη ματιά.

— Φίλησε τὸν θεῖο Κάρολο, εἶπε ἡ Μάρθα.

Καὶ ὅταν ὁ γέρο ἀπόστρατος τοῦ κτύπησε χαϊδευτικὰ τὸ μάγουλο, νόμισε ὁ μικρὸς πὼς ὁλόκληρος ὁ βασιλικὸς στρατὸς ἄνοιξε τὰ χέρια του καὶ τὸν δέχτηκε στὴν ἀγκαλιά του.

—Ὥστε δὲν σ' ἄρεσε νὰ γίνης μάγειρας παλιόπαιδο; εἶπε πειραχτικὰ ὁ γέρος.

—Ὄχι κύριε, μὲ συγχωρεῖτε.... θεῖε Κάρολε.

— Νὰ μὲ λὲς λοχία. Αὐτὸ δὲ θὰ σοῦ γδάρη τὴ γλῶσσα. Εἶναι ὁ βαθμός μου!

ἔκανε μὲ καμάρι ὁ θεῖος Κάρολος εὐχαριστημένος γιὰ τὸ ἀστεῖο του.

— Λοχίας; εἶπε ὁ Λάζαρος ἀνοίγοντας τὰ μάτια του μὲ θαυμασμό. Εἶστε ἀληθινὸς λοχίας;

— Βλέπω πὼς θὰ τὰ πᾶμε πολὺ καλὰ μαζὶ ἔκανε κολακευμένος ὁ ἀπόστρατος.

Ἡ κυρὰ Μάρθα τοὺς φώναξε πὼς τὸ φαγητὸ ἦταν ἕτοιμο. Στὸ τραπέζι ἡ ὄρεξη γιὰ συζήτηση ἔγινε ζωηρότερη μπροστὰ στὴν ἀχνιστὴ σοῦπα καὶ τὰ ζουμερὰ φροῦτα ποὺ εἶχε παραθέσει ἡ θεία Μάρθα.

Ὁ μικρὸς δὲν χόρταινε ν' ἀκούη τὶς πολεμικὲς ἱστορίες ποὺ διηγοῦνταν ὁ θεῖος Κάρολος. Ὅλο ρωτοῦσε κι' ἐκεῖνος τοῦδινε πρόθυμα ἐξηγήσεις.

—Ἄχ νὰ γινόμουνα λοχίας, εἶπε τέλος μὲ ἔκσταση ὁ Λάζαρος.

—Ἔ μὴν εἶσαι καὶ τόσο φιλόδοξος ! γκρίνιασε ὁ γέρος στρίβοντας τὸ μουστάκι του, καλὰ εἶναι καὶ δεκανέας.

— Μὴ τοῦ βάζεις τέτοιες ἰδέες τοῦ παιδιοῦ, εἶπε ἡ κυρὰ Μάρθα.

— Μπᾶ; ἀπάντησε ὁ γέρος. Μὴ νόμισες πὼς τέτοιο ἔξυπνο παιδὶ θὰ πουλάη διαρκῶς μῆλα καὶ καρόττα στὸ μαγαζί σου; Καὶ βέβαια θὰ γίνη στρατιωτικός.

⁂

Τὰ χρόνια περνοῦσαν κι' ὁ μικρὸς Λάζαρος μεγάλωνε. Ἦταν ὁ πρῶτος μαθητὴς στὸ σχολεῖο βοηθοῦσε ὅμως καὶ τὴν θεία του στὸ μαγαζί.

—Ὅσο σκέπτομαι πὼς ὁ πατέρας σου σ' ἔλεγε τεμπέλη! τοῦ εἶπε μιὰ μέρα ποὺ γύριζε φορτωμένος μὲ δυὸ καλάθια λαχανικά. Ἄφησέ τα ἐδῶ καὶ πήγαινε γρήγορα νὰ παίξης.

Τὸ παιδὶ στάθηκε γιὰ μιὰ στιγμὴ σκεπτικό.

— Θεία μου, παρακάλεσε, μπορῶ νὰ πάρω τὴν σκοῦπα μὲ τὸ μακρὺ κοντάρι;

— Γιατί; ρώτησε μὲ ἀπορία ἐκείνη. Ἐσκούπισα ὅλο τὸ σπίτι σήμερα τὸ πρωΐ.

—Ὤ! δὲν καταλαβαίνεις, εἶπε σοβαρὰ ὁ μικρός. Θέλω ἕνα ἄλογο γιὰ νὰ πάω στὸν πόλεμο.

Καὶ ἁρπάζοντας τὴν ταβανόσκουπα τὴν ἔβαλε ἀνάμεσα στὰ πόδια του, κι' ἄρχισε νὰ καλπάζη μὲ τέτοια ὁρμὴ στὸ δωμάτιο ποὺ παρ' ὀλίγο ν' ἀναποδογυρίση ὅλα τὰ κοφίνια μὲ τὰ λαχανικά. Κανένα καθαρόαιμο ἄλογο κούρσας δὲν θἄταν τόσο ὁρμητικὸ σὰν τὸ ἄψυχο ἐκεῖνο σκουπόξυλο.

—Ἄχ Θεέ μου, ἄχ Θεέ μου, θὰ πέση, φώναξε μ' ἀνησυχία ἡ κυρὰ Μάρθα, βλέποντάς τον νὰ βγαίνη μὲ τρελλὸ καλπασμὸ ἀπ' τὸ δωμάτιο καὶ νὰ τραβᾶ ἔξω στὸν δρόμο.

Σὲ λίγο ὅλα τὰ παιδιὰ τῆς γειτονιᾶς μαζεύτηκαν γύρω στὸν καβαλλάρη. Ἦταν χωρισμένα σὲ δυὸ ἐχθρικὰ στρατόπεδα, γιὰ μιὰ πολὺ σπουδαία αἰτία. Ἀπάνω στὴ μηλιὰ ποὺ ἦταν στὸν κῆπο τοῦ ψωμᾶ ὑπῆρχε μιὰ φωληὰ μὲ κοτσύφια. Μιὰ μέρα ἔπεσε ἡ φωληὰ μὲ τοὺς νεοσσοὺς στὴν αὐλὴ τοῦ κουρέα. Ὁ γυιὸς τοῦ πρώτου τὴν ζήτησε πίσω. Ἀλλὰ ὁ Αἰμίλιος, ὁ γυιὸς τοῦ κουρέα, δὲν δέχτηκε μὲ κανένα τρόπο. Ἄναψε μεγάλος καυγᾶς. Φωνὲς ἀπ' τὸ ἕνα μέρος, βρισιὲς ἀπ' τὸ ἄλλο. Οἱ φίλοι τοῦ μὲν ὑπερασπίζονταν τὸν ἕνα, οἱ φίλοι τοῦ ἄλλου, τὸν ἄλλο. Ἔτσι εἶχαν τὰ πράγματα ἅμα ἔφτασε ὁ Λάζαρος μὲ τ' ἄλογό του.

— Εἴσαστε δειλοὶ κι' ἄνανδροι, φώναξε ἐκεῖνος μόλις τοῦ διηγήθηκαν τί συνέβαινε, γιατί δὲν πολεμᾶτε νὰ δῆτε ποιὸς θὰ νικήση;

— Σὰν πολὺ τὸν καμπόσο μᾶς κάνεις, εἰρωνεύτηκε ὁ Αἰμίλιος.

— Δὲν κάνω τὸν καμπόσο, ἀλλὰ εἶμαι πιὸ γενναῖος ἀπὸ σᾶς. Καὶ ξέρω ἀπὸ μάχες γιατὶ ὁ θεῖος μου ὁ λοχίας...

—Ἄσε τὰ λόγια καὶ πές μας τὶ νὰ κάνωμε, εἶπε ὁ γυιὸς τοῦ ψωμᾶ. Σὲ κάνομε ἀρχηγό μας.

Χωρὶς ν' ἀπαντήση, γύρισε ὁ Λάζαρος τ' ἄλογό του καὶ στάθηκε μπροστὰ στὸν Αἰμίλιο ποὺ εἶχε ἐν τῷ μεταξὺ ἀπομακρυνθῆ.

— Δός μας πίσω τὴ φωληά, εἶπε λακωνικά.

— Καὶ ποιὸς εἶσαι σύ; ἔκανε περιφρονητικὰ ὁ Αἰμίλιος; Ἂν σοῦ βαστάει ἔλα πάρ' την!

Δὲν πρόφτασε νὰ τελειώση τὴν φράση του καὶ ἡ γροθιὰ τοῦ Λάζαρου κατέβηκε βαρειὰ στὴ μύτη του. Μιὰ τρομερὴ πάλη ἄρχισε μεταξὺ τῶν δύο, μὰ ὁ Λάζαρος δείχθηκε δυνατώτερος, ἂν καὶ πολὺ μικρότερος στὸ μπόϊ. Ξάπλωσε τὸν ἀντίπαλό του φαρδὺ - πλατὺ στὸ γρασίδι, κι' ἁρπάζοντας τὴ φωληὰ γύρισε πίσω θριαμβευτὴς καὶ παράδωσε τὸ πολύτιμο λάφυρο στὸν κάτοχό του.

Πολλὲς τέτοιες μάχες ἔδωσε ὁ Λάζαρος ἀπὸ κείνη τὴν ἡμέρα. Κάποτε ὅμως ποὺ γύρισε νικητὴς μὲν ἀπὸ μιὰ μάχη, ἀλλὰ καταματωμένος καὶ γεμᾶτος γρατσουνιές, δὲν βρῆκε τὸν ἐνθουσιασμὸ ποὺ περίμενε ἀπὸ τὴν θειά του. Ἄρχισε νὰ τὸν μαλλώνη, ἀλλὰ ἐκείνη τὴ στιγμὴ μπῆκε κατὰ καλή του τύχη ὁ θεῖος Κάρολος.

— Μπράβο Λάζαρε! φώναξε. Δὲν γίνεται ποτὲ ὀμελέτα ἂν δὲν σπάσης αὐγά. Οὔτε καλὸς στρατιώτης χωρὶς νὰ λαβωθῆ.

Κι' ἔδειξε μὲ ὑπερηφάνεια τὴ σπαθιὰ στὸ μάγουλό του.

Ὁ ἐνθουσιασμὸς τοῦ Λάζαρου γιὰ τὸ στρατιωτικὸ μεγάλωνε ἀπὸ μέρα σὲ μέρα. Σὰν τέλειωνε τὰ μαθήματά του διάβαζε ὅλο ἱστορίες γιὰ μεγάλους πολεμιστές. Ἡ καϋμένη ἡ κυρὰ - Μάρθα, πεταγόταν πολλὲς φορὲς ἀπ' τὸν ὕπνο της, ἀκούγοντας τρομερὲς φωνὲς στὸ πλαϊνὸ δωμάτιο.

— Στρατάρχα μου γίνεται ἐπίθεση στὸ ἱππικό μας! Ἐμπρὸς ἡ βασιλικὴ φρουρά! Ἀπάνω τους! Νίκη ἢ θάνατος! Ζήτω ὁ Βασιληᾶς!

Μιὰ φορὰ ποὺ οἱ φωνὲς ἦταν δυνατώτερες σηκώθηκε κι' ἔτρεξε στὴν κάμαρά του. Τὸν βρῆκε μὲ μιὰ βέργα στὸ χέρι νὰ καταφέρνη γύρω του χτυπήματα σὲ φανταστικοὺς ἐχθρούς.

— Θεέ μου, φώναξε, τρελλάθηκες παιδί μου;

— Πίσω θεία, βρίσκεσαι σὲ ἐχθρικὸ στρατόπεδο. Πίσω, μὴ σὲ πάρει τὸ σπαθί μου.

—Ἄχ, ἀναστέναξε φεύγοντας ἡ θεία Μάρθα. Αὐτὲς οἱ ἱστορίες τοῦ Κάρολου, τοῦ σηκώνουν τὰ μυαλά.

Ἄλλοτε πάλι γύριζε κατακουρελιασμένος ἀπ' τὶς μάχες μὲ τ' ἄλλα παιδιά, φορώντας στραβὰ ἕνα χάρτινο τρικαντὸ καὶ κουνῶντας τὸ ξύλινο κοντὸ σπαθί του.

—Ἔγινα Συνταγματάρχης θεία μου, ἔλεγε φιλώντας την τρυφερά.

Κι' ἡ θεία - Μάρθα συγκινημένη δὲν χόρταινε νὰ βλέπη τ' ὄμορφο παλληκαράκι κι' οὔτε κουράζονταν νὰ ράβη τὰ σκισμένα του ροῦχα. Ἡ ἀγάπη ποὺ εἶχε ὁ ἀνηψιός της γιὰ τὰ γράμματα τὴ γέμιζε χαρά, ὅπως κι' ἡ προτίμηση ποὺ ἔδειχνε γιὰ τὸ στρατιωτικὸ ἐπάγγελμα ἔκανε τὸν θεῖο Κάρολο νὰ νοιώθη ὑπερηφάνεια.

Ἔτσι πέρασαν τὰ χρόνια. Κι' ὅταν ἦρθε τέλος ἡ ἡμέρα ποὺ ὁ νέος κατατάχθηκε στὴ βασιλικὴ φρουρά, ἡ καϋμένη ἡ κυρὰ - Μάρθα δὲν μπόρεσε νὰ συγκρατήση τὰ δάκρυά της καθὼς ἐκεῖνος τὴν ἀποχαιρετοῦσε.

—Ἡσύχασε καλή μου θεία, τῆς εἶπε σφίγγοντάς την στὴν ἀγκαλιά του. Μὴ φοβᾶσαι. Ὅλοι δὲν σκοτώνονται στὸν πόλεμο. Θὰ δῆς τί περήφανη θᾶσαι μεθαύριο γιὰ τὸν ἥρωά σου.

— Νὰ σὲ δῶ λοχία πρὶν πεθάνω, εἶπε μὲ στόμφο ὁ θεῖος Κάρολος.

— Στὸ ὑπόσχομαι θεῖε μου.

Κι' ἀλήθεια ἡ τύχη τὸν εὐνόησε. Ἀλλὰ ὄχι μονάχα ἡ τύχη ἀλλὰ κι' οἱ ἡρωϊκές του πράξεις. Ἀπὸ βαθμὸ σὲ βαθμό, ὁ Λάζαρος ἔγινε — μαντέψτε — Ταγματάρχης; Ὄχι. Συνταγματάρχης; Ὄχι. Ἔ λοιπὸν ὁ γυιὸς τοῦ μάγειρα, ὁ ἀνηψιὸς τῆς κυρὰ - Μάρθας ἔγινε... οὔτε λίγο οὔτε πολύ. Σ τ ρ α τ η γ ό ς! Καὶ ὄχι στρατηγὸς μὲ ξύλινο σπαθὶ κοντὸ καὶ μὲ χαρτένιο τρικαντό, οὔτε μὲ ταβανόσκουπα γιὰ ἄλογο, μὰ ἕνας ἀληθινὸς στρατηγὸς μὲ χρυσᾶ γαλόνια καὶ μ' ἕνα περήφανο ἄτι.

Ἄς προσθέσουμε ὅμως πὼς οἱ πραγματικὲς νῖκες ποὺ κέρδισε, δὲν ἄλλαξαν καθόλου τὴν εὐγενική του ψυχή. Δὲν ἔγινε περισσότερο περήφανος ἀπ' ὅ,τι ἦταν ὅταν νικοῦσε τ' ἄλλα παιδιὰ στοὺς ψεύτικους πολέμους.

Κι' ὅταν ἐπιθεωροῦσε τὸ στρατό του καλπάζοντας στὸ ἄσπρο ἄλογό του, ἄνοιγε ὅπως καὶ τὰ παληὰ χρόνια κάποιο παράθυρο καὶ μιὰ ἀγαθὴ γυναικεία μορφὴ ξεπρόβαλλε στὸ ἄνοιγμα.

— Θεέ μου θὰ πέση!

Ἦταν ἡ θεία Μάρθα, ποὺ ἀνησυχοῦσε πάντα γιὰ τὸν ἀγαπημένο της ἀνηψιό.

Ὅσο γιὰ τὸν γκρινιάρη μάγειρα, εἶχε ἔρθει τώρα κι' αὐτὸς κοντά τους περήφανος ποὺ χάρισε τέτοιον ἥρωα στὴν πατρίδα. Μὰ ὅσες φορὲς τὸν συγχαίρονταν γιὰ τὸ γυιό του δὲν ἔπαυε νὰ ἐπαναλαμβάνη μὲ κάποια συγκατάβαση:

— Δὲν ξέρετε τὶ τράβηξα ὥσπου νὰ τ' ἀναθρέψω αὐτὸ τὸ παιδί. Φαντάσου πὼς κόντευε νὰ κλείση τὰ ὀχτὼ καὶ δὲν εἶχε ἰδέα πὼς ξαφρίζεται τὸ βραστό!...

Φ. Μ.

('Απὸ τὸ Γαλλικὸ)

ΝΕΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

«Ἤθελα νἄμουνα ζωγράφος»

Ἤθελα νἄμουνα ζωγράφος,
μὲ φαντασία φτερωμένη
μὲ ἀχνοσβυσμένα χρώματα,
μὲ πινελιὰ θεοσταλμένη
νὰ ζωγραφίσω μιὰ εἰκόνα,
ἕνα μελαγχολικὸ ἡλιόγερμα,
στὴν καρδιὰ τοῦ χειμῶνα.

⁂

Ἤθελα νἄμουνα ζωγράφος,
νὰ ζωγραφίσω δυὸ μάτια
γεροντικά, καὶ βαθυστόχαστα,
μιᾶς θάλασσας χειμερινῆς τὰ πλάτια,
χωρὶς ἀρχὴ καὶ ἄκρη
δυὸ μάτια, σὰν στιλέττα νὰ βυθίζονται,
σ' ἄγνωστα δρόμου μάκρη!...

⁂

Ἤθελα νἄμουνα ζωγράφος,
μέσα σ' ἕνα φόντο θλιμμένο
νὰ βάλω τὴν μορφὴ ἑνὸς γέροντα,
μὲ πρόσωπο, βαθιοσκαμένο
μὲ τὴν πλάτη γερμένη στὰ χρόνια,
μὲ τὸ κεφάλι ἀπαλό, κατάφορτο
σ' ἑνὸς Ὀλύμπου χιόνια!...

⁂

Ἤθελα νἄμουνα ζωγράφος,
νὰ ζωγραφίσω τὴν θλίψη
ποὺ χύνεται στὰ χείλη του,
καὶ πάει τάχα νὰ κρύψη
μ' ἕνα ἀπαλὸ τραγούδησμά του,
στὴν πλατειὰ ποὺ τὸν ζώνει σὰν θάλασσα,
σκοτεινὴ ἐρημιά του.

⁂

Ἤθελα νἄμουνα ζωγράφος,
μὲ φαντασία φτερωμένη
μ' ἀχνοσβυσμένα χρώματα,
μὲ πινελιὰ θεοσταλμένη
νὰ ζωγραφίσω μιὰ εἰκόνα,
ἕνα μελαγχολικὸ ἡλιόγερμα
στὴν καρδιὰ τοῦ χειμῶνα!...

ΙΑΚΩΒΟΣ ΕΜΜ. ΨΑΡΡΑΣ
(Νάξος)

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΞΕΝΟΥ

Ἡ ΗΡΩΪΔΑ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασης

7ον.

Ὅσο γιὰ τὴν Ἀνδρονίκη ποὺ τὸν ἤξερε τὸν «καθηγητὴ» ἀπὸ τὴν καλή, (κι' ἀργότερα θὰ δοῦμε τὶ «καθηγητὴς» ἦταν στ' ἀλήθεια) καταλάβαινε τὶ συνέβαινε στὴν ποταπὴ ψυχή του καὶ χαιρόταν. Καὶ ἡ ἴδια ἦταν εὐχαριστημένη ποὺ ὁ τόσο συμπαθητικὸς κι' εὐγενικὸς ἐκεῖνος νέος ἦταν ἀνεψιὸς τοῦ Πατριάρχη τους, ἀλλὰ βέβαια αὐτὸ οὔτε αὔξαινε οὔτε ἐλάττωνε τὴν ἐκτίμησή της. Ὁ κάθε ἄνθρωπος εἶναι αὐτὸ ποὺ εἶναι, κι' ὄχι αὐτὸ ποὺ τὸν κάνουν οἱ συγγενεῖς του. Μήπως κι' ὁ Πατριάρχης Γρηγόριος δὲν εἶχε ξεκινήσει φτωχὸ παιδὶ ἀπὸ τὴν Δημητσάνα, γιὰ ν' ἀνέβη μὲ τὶς ἀρετὲς καὶ τὴν ἀξία του, στὸν θρόνο τοῦ Χρυσόστομου, καὶ τόσων ἄλλων ἐκλεκτῶν ἱεραρχῶν;

— Καὶ πῶς βρίσκεσαι στὴν Δημητσάνα νέε μου; ρώτησε μὲ ζωηρὸ ἐνδιαφέρον ὁ Ἀθανασιάδης.

— Κατέβηκα νὰ δῶ τοὺς γονεῖς μου, εἶπε ὁ Θρασύβουλος. Καὶ περιμένω γράμμα ἀπὸ τὸν θεῖο μου γιὰ νὰ ξαναγυρίσω στὴν Πόλη.

— Μὲ τὸ καλὸ παιδί μου νὰ γυρίσης, εἶπε ὁ Ἀθανασιάδης. Καὶ εἴθε νὰ σοῦ δώση φώτιση ὁ Θεός, νὰ βαδίσης στὰ βήματα τοῦ Μεγάλου θείου σου, ποὺ τὴν εὐλογία του νὰ ἔχομε!

— Ἀμήν! εἶπε ἁπλὰ ὁ Θρασύβουλος.

— Κι' ὅσον καιρὸ μείνεις στὴν Δημητσάνα, θέλω νὰ μοῦ κάνης τὴ χάρη νὰ θεωρῆς τὸ σπίτι μου γιὰ δικό σου. Νὰ ἔρχεσαι συχνὰ παλληκάρι μου νὰ μᾶς βλέπης, νὰ κάνης καὶ λίγη συντροφιὰ στὴν κόρη μου ποὺ δὲν βλέπει κανέναν στὴν ἐρημιὰ ποὺ ζοῦμε. Πρέπει νὰ γνωριστῆτε καλύτερα, γιατὶ ταιριάζετε!

Τὸ πρόσωπο τῆς Ἀνδρονίκης φούντωσε.

— Πῶς μιλᾶς πατέρα ἔτσι, ψιθύρισε. Μπορεῖ ὁ κὺρ Θρασύβουλος νὰ ἔχη ἄλλες ἔγνοιες, νὰ μὴν ἔχη καιρὸ νὰ χάνη στὸν Πύργο μας.

— Καὶ βέβαια θάχη ἄλλες ἔγνοιες! συμφώνησε ζωηρὰ ὁ Βάρθακας. Τὸ παιδὶ κατέβηκε νὰ δῆ τοὺς δικούς του. Δὲν ἔχει νόημα νὰ τὸ κρατᾶμε ἐμεῖς στὸν Πύργο!

Τὰ φρύδια τοῦ δημογέροντα ἔσμηξαν.

— Κανένας δὲν μίλησε γιὰ ξαναγκασμό! εἶπε. Δὲν θὰ τὸν φέρουμε στὸν Πύργο μὲ τὸ ζόρι! Ἐγὼ εἶπα πὼς ἂν ἔχη καιρὸ καὶ ὄρεξη, θὰ εἶναι πάντα καλοσώριστος στὸ σπίτι μου.

— Εὐχαριστῶ ἄρχοντά μου, εἶπε ὁ Θρασύβουλος. Ἡ πρόσκλησή σου, δείχνει τὴν εὐγένειά σου. Εἶναι μεγάλη τιμὴ νὰ εἶναι κανεὶς καλοσώριστος μουσαφίρης σ' ἕνα τέτοιο ἀρχοντικό, καὶ πίστεψέ με πὼς τὴν νοιώθω.

Τὸ πρόσωπο τοῦ δημογέροντα κοκκίνησε ἀπὸ χαρά.

— Τὰ λόγια σου παιδί μου, εἶναι εὐγενικὰ σὰν τὴν μορφή σου. Ὁ Ἀθανασιάδης δύσκολα γελιέται, κι' ἂν ἡ Ἀνδρονίκη μου ἔχει γνώμη ἀντίθετη, γρήγορα θὰ τῆς δώσω νὰ καταλάβη τὸ λάθος της!

Τὸ πρόσωπο τοῦ κοριτσιοῦ ἐφούντωσε καὶ πάλι.

— Ποτὲ δὲν ἔχω γνώμη ἀντίθετη ἀπὸ σένα πατέρα! εἶπε.

— Τόσο τὸ καλύτερο λοιπόν. Συλλογίζομαι μάλιστα, νὰ στείλω γραφὴ τοῦ Πατριάρχη μας, κι' ἀφοῦ λάβω τὸ θάρρος νὰ τοῦ πῶ πὼς γνώρισα τὸν ἀγαπημένο ἀνεψιό του, νὰ προσθέσω πὼς τόσο ξετίμησα τὶς χάρες του, ποὺ

— Ποιὸς μίλησε γιὰ ξαναγκασμό;

τὸν ἔχω μέσα στὴν καρδιά μου!

Ποιὸς φρύαζε ἀκούοντας ὅλ' αὐτά; Ὁ Βάρθακας!

Ποιὸς ζήλευε κι' ἀπὸ τὸ φθόνο εἶχε γίνει κίτρινος σὰν τὸ λεμόνι; Ὁ Βάρθακας πάλι!

Ἂν οἱ ματιὲς μποροῦσαν νὰ πετάξουν φαρμακερὲς σαΐτες, θὰ τὸν εἶχε σκοτώσει τὸν Θρασύβουλο.

Ὡστόσο μιὰ σκέψη τὸν παρηγοροῦσε.

— Εἶναι ἕνα ἄμυαλο παιδὶ γεμάτο ἐμπιστοσύνη στὸν καθένα. Ἐδῶ σὲ θέλω Βάρθακα, νὰ δείξης ὅλη τὴν ἀξία σου καὶ τὴν πονηριά σου! Καὶ νὰ δοῦμε ποιὸς θὰ γελάση τελευταῖος ὡραῖε μου Θρασύβουλε!

Ο ΟΡΚΟΣ

Ὁ Θρασύβουλος ξαναγύρισε πολλὲς φορὲς στὸν Πύργο, ὅπως τὸ εἶχε ὑποσχεθῆ.

Μέρα μὲ τὴ μέρα, τὸν γοήτευαν καὶ περισσότερο οἱ χάρες τῆς ἐξαιρετικῆς Ἑλληνοπούλας. Καὶ ἡ Ἀνδρονίκη πάλι, βρῆκε τὴν εὐκαιρία νὰ ἐκτιμήση τὶς ἐξαιρετικὲς ἀρετὲς τοῦ ἀγοριοῦ.

Ἐκτίμηση καὶ θαυμασμὸ ἔνιωθαν οἱ δυὸ νέοι ὁ ἕνας γιὰ τὸν ἄλλον, καὶ μέρα μὲ τὴν ἡμέρα, μεγάλωνε κι' ὁ σεβασμὸς τοῦ Θρασύβουλου γιὰ τὸ σοβαρὸ κορίτσι. Ἂν καὶ δὲν εἶχαν ἰδωθῆ ποτὲ τους μόνοι, γνώριζαν ἀρκετὰ ὁ ἕνας τὸν ἄλλον, γιὰ νὰ ξέρουν πὼς κι' οἱ δυὸ εἶχαν μεγάλες καὶ σπάνιες ἀρετές.

Δυὸ μῆνες πέρασαν ἀπὸ τὸ βράδυ τῆς πρώτης γνωριμίας, ὅταν ὁ πατέρας τῆς Ἀνδρονίκης κάλεσε μιὰ μέρα τὸν Θρασύβουλο νὰ κουβεντιάσουν μονάχοι στὸν ὀντᾶ του.

— Παιδί μου, τοῦ εἶπε χωρὶς περιστροφές, ἤθελα νὰ σοῦ πῶ πὼς ἔστειλα γραφὴ στὸν θεῖο σου, τὸν Παναγιώτατο Πατριάρχη μας, καὶ πὼς σήμερα πρωῒ ἔλαβα καὶ τὴν ἀπάντησή του.

— Ἐλπίζω νὰ εἶναι καλά.

— Εἶναι καλὰ ὁ Ἅγιός μας, εἶπε ὁ Ἀθανασιάδης καὶ σὲ χαιρετάει. Ὁ Θεὸς νὰ τὸν ἔχη καλά, γιὰ τὸ καλὸ ὅλης τῆς Ρωμιωσύνης. Τώρα ὅμως θέλω νὰ σοῦ κάνω μιὰ ἐρώτηση. Συλλογίστηκες ποτὲ νὰ ἑνώσης τὴν τύχη σου καὶ τὴ ζωή σου μὲ μιὰ κοπέλλα ἄξια σου;

— Ὄχι ἄρχοντά μου! Ποτέ! εἶπε ὁ Θρασύβουλος. Εἶμαι ἀκόμη νέος!

— Καὶ ἡ Ἀνδρονίκη μου εἶναι νέα! εἶπε ὁ Ἀθανασιάδης. Καθὼς καταλαβαίνεις, δὲν ἔχω σκοπὸ νὰ τὴν ἀποχωριστῶ τόσο γρήγορα. Ὅμως μιὰ γυναίκα σοῦ πέφτει καὶ σένα, ὅπως κι' ἐκείνης ἕνας ἄντρας. Ἂν βρίσκεις πὼς ταιριάζετε, νὰ σᾶς ἀρραβωνιάσω, κι' ὅταν μὲ τὸ καλὸ τρανέψετε κι' οἱ δυό, αΐ, τότε θὰ στὴν δώσω μὲ τὴν εὐχή μου νὰ ἔχης ἐσὺ τὴν ἔγνοια καὶ τὴν φροντίδα της!

— Ἡ κόρη σου ἄρχοντά μου, εἶπε ὁ Θρασύβουλος, εἶναι σωστὸς ἄγγελος καὶ δὲν θάθελα ἄλλο καλύτερο παρὰ νὰ τῆς ἀφοσιωθῶ διὰ βίου, ἂν τὸ θέλη φυσικὰ κι' αὐτή. Ὅμως εἶμαι νέος κὺρ Ἀθανασιάδη, ὅπως εἶπα καὶ πρίν.

— Στὸν τόπο μας καθὼς ξέρεις, οἱ ἀρραβῶνες τραβᾶνε καὶ δέκα χρόνια. Ἂν συμφωνήσωμε ὅλοι, ἡ Ἀνδρονίκη μου θὰ σὲ περιμένη. . .

— Δὲν εἶναι μονάχα αὐτό, ψιθύρισε ὁ Θρασύβουλος. Τὰ δέκα χρόνια δὲν εἶ-

ναι τίποτε όταν σε περιμένει τέτοια ἐξαιρετική κοπέλλα. Καὶ εἴκοσι θὰ μποροῦσα νὰ περιμένω γιὰ τὴν Ἀνδρονίκη, κι' ὅσο εἶναι τὸ πρεπούμενο, γιὰ νὰ μὴν εἶμαι ἐγὼ νιούτσικος ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ ζήση τὴν γυναίκα του. Ἄλλος εἶναι ὁ λόγος ποὺ μὲ κάνει νὰ διστάζω.

— Νὰ μοῦ τὸν πῆς παιδί μου.

— Μετὰ χαρᾶς, ἀμέσως! Τὸ Γένος εἶναι ἀνάστατο ἀρχοντά μου. Μιὰ ζωὴ ἔχω. Ἕνα σπαθί. Κι' αὐτὰ ἀνήκουν στὴν πατρίδα. Δὲν ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ τὴ δώσω ἀλλοῦ, ὅσο κι' ἂν ἡ καρδιά μου λέει ἄλλα. Ἡ Ἑλλάδα ἔχει ἀνάγκη ἀπ' ὅλα τὰ παιδιά της τώρα!

— Καὶ ποιὸς λέει τὸ ἀντίθετο; Ἐγὼ ἐκεῖνο ποὺ σὲ ρωτῶ εἶναι τοῦτο: ἂν μιὰ φορὰ κάνει ὁ Θεὸς νὰ ζήσης πολλὰ χρόνια, τί ἰδέα ἔχεις ἐσὺ γιὰ τὴν Ἀνδρονίκη μου;

— Πιστεύω πὼς τὄχεις καταλάβει ἀρχοντά μου, πὼς τὴν τιμῶ καὶ τὴν σέβομαι σὰν πλάσμα ἀγγελικό. Τί ἄλλο νὰ σοῦ πῶ; Καὶ μ' ὅλο ποὺ τὸ ποθῶ αὐτὸ ποὺ λές, νοιώθω πὼς δὲν ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ δεθῶ μὲ τὴν Ἀνδρονίκη μὲ τὸν ὅρκο τοῦ ἀρραβῶνα, γιατὶ ἡ ζωὴ μου δὲν εἶναι διόλου σίγουρη.

— Κι' ἔχεις τὴν γνώμη πὼς ἡ Ἀνδρονίκη θὰ δεθῆ ποτὲ μὲ ἄντρα ποὺ θὰ διστάση νὰ πολεμήση; Κάποιον πολεμιστὴ θὰ περιμένη, μὲ κάποιον ἀγωνιστὴ θὰ παντρευτῆ, ὅταν μὲ τὸ καλὸ τελειώση ὁ ἀγώνας. Τὴν ξέρω ἐγὼ τὴν κόρη μου! Μόνο ἂν τὴ συμπαθῆς, νὰ τὴν ἀρραβωνιαστῆς, γιὰ νἄρχεσαι στὸ σπίτι σὰν παιδί μου, καὶ γὼ νὰ ξέρω πιὰ ποιὸς ἄντρας ἔλαχε στὴν κόρη μου!

— Μὰ εἶναι καὶ κάτι ἄλλο! ψιθύρισε ὁ Θρασύβουλος. Τί θὰ πῆ ὁ θεῖος μου; Μὲ σπούδασε, καὶ μὲ περιμένει νὰ γυρίσω στὴν Πόλη. Πῶς θὰ τοῦ φανῆ ἐγώ, τόσο νέος ἀκόμη, νὰ παντρολογιέμαι;

— Τάγραψα τοῦ θείου σου καὶ συμφωνεῖ. Τὸ κανονίσαμε μαζὶ τὸ ζήτημα. Δὲν σοῦ εἶπα πὼς ἔλαβα σήμερα γραφὴ ἀπὸ τὰ Πατριαρχεῖα; Ν' ἀρραβωνιαστῆς λέει μὲ τὴν εὐχή του. Θέλει ἐδῶ στὴν περιοχὴ τῆς Δημητσάνας νὰ πιάσης ρίζες!

— Ἂν αὐτὴ εἶναι καὶ τοῦ θείου μου ἡ ἐπιθυμία, δὲν ἔχω πιὰ τίποτε νὰ πῶ! Ἂς γίνη κι' ἔτσι, ἂν εἶναι γραφτό. Ἀρκεῖ νὰ συμφωνῆ κι' ἡ Ἀνδρονίκη.

— Τὸ σωστὸ εἶναι νὰ τῆς μιλήσω ἐγώ. Ὅμως σοῦ δίνω τὴν ἄδεια νὰ πᾶς νὰ τὴν ρωτήσης μόνος σου. Καὶ ξέρεις γιατί; Γιατὶ εἶμαι σίγουρος γιὰ τὴν ἀπάντηση!

Ὁ Ἀθανασιάδης τότε κάλεσε τὴν κόρη του, καὶ τῆς εἶπε πὼς ὁ Θρασύβουλος εἶχε νὰ τῆς πῆ κάτι πολὺ σοβαρό.

— Καὶ σὲ ὅτι σοῦ πῆ, νὰ ξέρης πὼς εἶμαι σύμφωνος! πρόσθεσε ὁ δημογέροντας.

Ὅταν οἱ δυὸ νέοι βρέθηκαν στὶς ὄχθες τοῦ μικροῦ ποταμιοῦ ὅπου πῆγαν γιὰ περίπατο καὶ γιὰ νὰ μιλήσουν, πρώτη ἡ Ἀνδρονίκη ἔκοψε τὴν σιωπή.

— Τί εἶναι κὺρ Θρασύβουλε; Τί ἔχεις νὰ μοῦ πῆς;

Ὁ Θρασύβουλος τότε τῆς διηγήθηκε καταλεπτῶς τὴν συζήτησή του μὲ τὸν δημογέροντα.

Ἡ κοπέλλα δὲν εἶπε τίποτε, μόνο κοίταζε μακρυά, τὸ νερό.

— Μὲ μισὸ στόμα στὰ λέω ὅλ' αὐτὰ Ἀνδρονίκη, τελείωσε τὸ λόγο του ὁ Θρασύβουλος. Γιατὶ ἡ δική μου ἡ ζωή, ἀνήκει στὴν πατρίδα. Κι' ἂν δώση ὁ Θεὸς νὰ μὴν πέσω στὸν ἀγῶνα ποὺ ἑτοιμάζεται, καὶ πάλι θὰ περάσουν ὁ Θεὸς ξέρει πόσα χρόνια ὡς νὰ ἐλευθερωθῶ κι' ἐγώ!

— Θὰ περιμένω! ἀπάντησε ἁπλᾶ ἡ Ἀνδρονίκη.

— Μὰ συλλογίζεσαι τί λές; Ἐγὼ δὲν εἶμαι ἄνθρωπος ἐλεύθερος! Ἐγώ. . . .

— Θὰ περιμένω, ξανάπε πάλι ἡ Ἀνδρονίκη. Ἔτσι ἢ ἀλλοιῶς, δὲν εἶναι κάτι ποὺ θὰ γινόταν αὔριο. Θὰ σὲ περιμένω μακάρι κι' εἴκοσι ἢ τριάντα χρόνια. Κι' ἂν ἀκόμα τότε Θρασύβουλε μὲ θέλεις. . .

— Καὶ τὸ ρωτᾶς! φώναξε ὁ Θρασύβουλος. Ἐγὼ ἐσένα συλλογιζόμουν.

— Νὰ συλλογίζεσαι μονάχα τὴν πατρίδα. Κι' ἂν σοῦ περισσεύη συλλογή, τότε, νὰ συλλογίζεσαι καὶ κομμάτι ἐμένα!

— Τόσο τὴν ἀγαπᾶς τὴν πατρίδα Ἀνδρονίκη;

— Περισσότερο κι' ἀπὸ τὴν ζωή μου. Ὅμως μιὰ καὶ τώρα εἶσαι νὰ ποῦμε ἀρραβωνιαστικός μου, ἔφτασε ἡ ὥρα νὰ σοῦ φανερώσω ἕνα μυστικό.

— Μυστικό;

— Ναί. Μὴ μὲ κοιτάζης τόσο ἄγρια. . . Δὲν εἶναι κάτι ποὺ ἀφορᾶ ἐμένα, γιατὶ τότε εἶναι καιρὸς ποὺ θὰ στὸ εἶχα πῆ. Εἶναι κάτι ποὺ τὸ ἔμαθα τυχαῖα, καὶ ποὺ ὡστόσο εἶχε μεγάλες συνέπειες στὴν ζωή μου.

— Ἀνδρονίκη μὲ κάνεις ν' ἀνησυχῶ. Νὰ τρομάζω. Τί μπορεῖ νὰ εἶναι αὐτὸ τὸ μυστικὸ ποὺ τὸ κρατᾶς κρυφὸ ἀκόμη κι' ἀπὸ τὸν πατέρα σου κι' ἀπὸ μένα;

— Θὰ τὸ μάθης ἀμέσως, καὶ τότε θὰ πάψη νὰ εἶναι μυστικό. Μάθε ἀγαπητέ μου Θρασύβουλε πὼς εἶναι κοντὰ ἡ μέρα ποὺ οἱ Γραικοὶ θὰ ξεσηκωθοῦν γιὰ νὰ πολεμήσουν γιὰ τὴν Ἐλευθερία. Ἡ Ἑταιρεία προχωρεῖ στὸ ἔργο της, καὶ δὲν θ' ἀργήση ἡ Ἅγια μέρα ποὺ ὅλοι ἐμεῖς οἱ ὑπόδουλοι ἕλληνες τὴν περιμένουμε.

— Τὸ ξέρω πὼς κάτι ἑτοιμάζεται, κι' εἶμαι ἕτοιμος. Γιὰ ποιὰ ὅμως Ἑταιρεία μοῦ μιλᾶς;

— Γιὰ τὴν Φιλικὴ Ἑταιρεία Θρασύβουλε. Δὲν ἄκουσες ποτὲ νὰ γίνεται λόγος γι' αὐτὴν ἐκεῖ στὴν Πόλη;

— Ὄχι Ἀνδρονίκη. Πρώτη φορὰ ἀκούω αὐτὸ τ' ὄνομα. Ἂν κρύβη κάτι σοβαρό, εἶναι φυσικὸ νὰ μὴν τὸ ξέρω. Εἶμαι τόσο νέος, ποὺ δὲν μοῦ εἶχαν φαίνεται ἐμπιστοσύνη ἀκόμα γιὰ νὰ μιλήσουν. Ὡστόσο πές μου τώρα ἐσὺ τί ξέρεις.

— Ἄκου! Ὕστερα ἀπὸ τὸν θάνατο τοῦ Ρήγα Φερραίου, μερικοὶ Ἕλληνες τῆς Βιέννης ἔφτιασαν τὴν Φιλόμουσο Ἑταιρεία ποὺ ἐπὶ κεφαλῆς της ἦταν ὁ Ἰωάννης Καποδίστριας.

— Ὁ ἕλληνας ὑπουργὸς τοῦ Τσάρου;

— Αὐτός. Σκοπὸς αὐτῆς τῆς Ἑταιρείας ἦταν νὰ βοηθήση τοὺς Ἕλληνες νὰ μορφωθοῦν. Νὰ τοὺς χαρίση τὰ φῶτα τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς παιδείας — καὶ μαζὶ νὰ τοὺς ξυπνήση τὴν συνείδησή τους, ὥστε νὰ ξεσηκωθοῦν μιὰ μέρα καὶ νὰ ποῦν: «Εἴμαστε ἕνας λαὸς παλιὸς καὶ δοξασμένος. Ντροπὴ νὰ μένωμε στὴν σκλαβιά. Ἐμπρὸς νὰ πολεμήσωμε γιὰ τὴν ἐλευθερία!» Ἀπὸ αὐτὴν τὴν Φιλόμουσο Ἑταιρεία, ἔγινε ἀργότερα ἡ Φιλικὴ Ἑταιρεία. Ἐδῶ καὶ ἔξη χρόνια, δηλαδὴ τὸ 1813, τρεῖς ἄντρες ποὺ τ' ὄνομά τους δὲν πρέπει νὰ σβύση ποτὲ στὴ μνήμη τῶν Ἑλλήνων, ὁ Νικόλαος Σκουφᾶς, ὁ Ἀθανάσιος Τσακάλωφ κι' ὁ Παναγιώτης Ἀναγνωστόπουλος συνέλαβαν τὴν τολμηρὴ ἰδέα, νὰ φτιάσουν μιὰ ἑταιρεία μυστική, ὅπου ὅλοι οἱ Ἕλληνες ποὺ θὰ ἦταν μέλη, θὰ ἦταν κατηχημένοι ἀπὸ πρίν, ἔτσι ὥστε νὰ προετοιμάζονται ἐνεργὰ γιὰ τὴν Ἐπανάσταση. Γιατὶ μιὰ Ἐπανάσταση, πρέπει νὰ ἑτοιμαστῆ καιρὸ πρίν, πρέπει νὰ γίνουν σχέδια, πρέπει νὰ ἐνδιαφέρονται γιὰ τὴν Ἰδέα πολλοὶ πατριῶτες. . .

— Σὲ ποιὸν τὸ λὲς Ἀνδρονίκη!

— Λοιπὸν αὐτοὺς τοὺς τρεῖς ἐκλεκτοὺς ἀνθρώπους, στὴν ἀρχὴ τοὺς πῆραν γιὰ τρελλούς. Αὐτοὶ ὅμως ἐπέμεναν, κι' ἔφτιασαν τὴν Φιλικὴ Ἑταιρεία. Ἔχει ἑφτὰ βαθμούς, κι' ὁ κάθε μυημένος προχωρεῖ ἀργὰ ἀπὸ βαθμὸ σὲ βαθμό, ἔτσι ὥστε νὰ μὴ μαθαίνει καθεὶς ἀμέσως ὅλα τὰ μυστικὰ τῆς Ἑταιρείας, ἀλλὰ νὰ τὰ γνωρίζει σιγὰ σιγά, ἐφόσον δείχνεται ἄξιος!

— Πολὺ σωστὴ ἰδέα!

— Ἔτσι λοιπὸν στὴ Φιλικὴ Ἑταιρεία εἶναι πιὰ ὁρκισμένοι καὶ ἀνήκουν οἱ πιὸ σπουδαῖοι, οἱ πιὸ γραμματισμένοι, οἱ πιὸ πλούσιοι καὶ οἱ πιὸ γενναῖοι Ἕλληνες! Δὲν ὑπάρχει γωνιὰ τῆς Ἑλλάδας ὅπου νὰ μὴν ἔχη ξαπλωθῆ ἡ διδασκαλία τῆς Φιλικῆς. (Συνεχίζεται)

— Θὰ σὲ περιμένω εἶπε ἁπλᾶ ἡ Ἀνδρονίκη.

Η Σελίδα των Μικρών

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ ΜΕ ΤΗ ΓΙΑΓΙΑ

Χαρούμενο Πάσχα

᾿Αγαπητά μου παιδιά,

῞Ολα, αὐτὲς τὶς μέρες, μιλοῦν στὴν ψυχή μας γιὰ χαρά. ᾿Εσεῖς τὰ μικρά, σταματήσατε πάλι γιὰ λίγο τὸ σχολεῖο κι᾿ οἱ αὐλὲς καὶ τὰ σπίτια γέμισαν χαρωπὰ χελιδονίσματα.

Τσίου, τσίου, κελαηδᾶνε στὶς στέγες τὰ νιόφερτα χελιδόνια, τσίου, τσίου, ἀπ᾿ τὸ πρωΐ ὣς τὸ βράδυ, κι᾿ ἐσεῖς ὅπου πᾶτε κι᾿ ὅπου σταθῆτε.

Παιγνίδι, γιορτές, ἐκδρομές, παρεούλα μὲ τὰ μικρὰ γειτονόπουλα, τοὺς συμμαθητὲς καὶ τοὺς φίλους.

᾿Εμεῖς οἱ μεγάλοι πάλι, γελοῦμε ὅταν σᾶς βλέπουμε νὰ γελᾶτε· κι᾿ ὅσο γιὰ μᾶς τὶς γιαγιάδες, μικραίνουμε τόσο πολύ, γιὰ χατήρι σας, ποὺ δὲ μᾶς ἀρέσει ἄλλη παρέα ἀπ᾿ τὴ δική σας.

᾿Ελᾶτε λοιπὸν κοντά μου νὰ σᾶς πῶ ἕνα μυστικὸ πῶς νὰ κάμετε πιὸ μεγάλη τὴ χαρά σας, πῶς νὰ σᾶς φανοῦν νοστιμώτερα τὰ καλούδια τὰ πασχαλιάτικα, πῶς νὰ νοιώσετε μιὰ πραγματικὴ ᾿Ανάσταση στὴν ψυχή σας.

— Ξέρω, ξέρω, φωνάζει ἡ ῾Ελενίτσα. Νὰ κάμουμε καὶ τοὺς ἄλλους χαρούμενους. Νὰ κοιτάξουμε γύρω μας κι᾿ ὅπου εἶναι παιδιὰ ποὺ στεροῦνται νὰ τὰ βοηθήσουμε μ᾿ ὅλη τὴν καρδιά μας.

— Εἶναι κι᾿ αὐτός ἕνας τρόπος Λενούλα. ῞Οποιος προσφέρει, παίρνει διπλά, λέει ἕνας λόγος. Γιατὶ κεῖνο ποὺ δίνει, εἶναι μικρὸ κι᾿ ὄχι πάντα ἀπ᾿ τὴ στέρησή του, μὰ κεῖνο ποὺ παίρνει, εἶναι πολύτιμο, γιατὶ τίποτε δὲν μετριέται μὲ τὴ χαρὰ τῆς ψυχῆς. Μὰ δὲ φτάνει μόνο αὐτό.

— Χρειάζεται ἀκόμα νὰ πᾶμε στὴν ἐκκλησία, προσθέτει ὁ Τάκης. Ν᾿ ἀκοῦμε τὸ Εὐαγγέλιο καὶ τὶς ψαλμωδίες ποὺ λένε γιὰ τὸ Χριστούλη καὶ τὴν ᾿Ανάσταση.

— Καὶ νὰ εἴμαστε φρόνιμα καὶ καλὰ παιδιά, τελειώνει ἡ Νίνα.

— Βλέπω τὰ εἴπατε ὅλα· ἐγὼ τί νὰ πῶ; Δὲ μ᾿ ἀφήκατε τίποτε. Θέλω μόνο νὰ σᾶς τονίσω πὼς ὁ ἄνθρωπος τότε μόνο χαίρεται τὴν ᾿Ανάσταση, ὅταν νοιώθει πὼς γίνεται μέσα του Πάσχα.

Δὲν καταλαβαίνετε ἴσως τί θέλω νὰ πῶ. Μὰ γιὰ δέστε τὴ φύση! Λαμπροφορέθηκε καὶ στολίστηκε γιὰ τὸ Πάσχα. Κι᾿ ἐσεῖς καλά μου παιδιὰ λαμπροφορεθήκατε, στολισθήκατε, πήρατε κεριὰ καὶ λαμπάδες. Τί πρέπει νὰ βάλη λοιπὸν κι᾿ ἡ ψυχή; Νὰ μείνη μὲ τὰ παλιά της; Τὶς ἀδυναμίες της τὰ καπρίτσια της τὰ μικρὰ ἢ μεγάλα της ἐλαττώματα; ῞Οχι βέβαια, γιατὶ ἀνάμεσα στὸ γενικὸ λαμπροστόλισμα ἐκείνη θὰ κανη παραφωνία.

Στολίσετέ την λοιπὸν μὲ ἀγάπη, μὲ καλωσύνη, μὲ πίστη κι᾿ εὐλάβεια καὶ νὰ δῆτε πὼς θὰ ταιριάζη μὲ ὅλα.

῞Ετσι τὸ Πάσχα σας θᾶναι χαρούμενο κι᾿ ἡ καρδιά σας γεμάτη φῶς κι᾿ εὐτυχία. Σᾶς τὸ εὔχομαι μ᾿ ὅλη μου τὴν καρδιά.

Σᾶς φιλῶ
῾Η γιαγιὰ ΚΑΝΤΙΑΝΗ

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΑΚΙ ΜΑΣ

Ο ΦΩΤΟ ΝΤΕΣ

Μιὰ φορὰ κι᾿ ἕναν καιρό, τότε ποὺ ὁ Χριστὸς ἦρθε στὸν κόσμο γιὰ νὰ σώση τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὴν ἁμαρτία, ζοῦσε στὰ ῾Ιεροσόλυμα, κι᾿ ὁ Φῶτο Ντές! Δὲν ἦταν κακὸς ἄνθρωπος. Μὰ παρασυρόταν καμμιὰ φορὰ εὔκολα κι᾿ ἔκανε πράμματα γιὰ τὰ ὁποῖα κι᾿ ὁ ἴδιος μετάνοιωνε κατόπιν. Μὰ τὰ παθήματα δὲν τοῦ γίνονταν μαθήματα!

῞Ετσι ὅταν οἱ ῾Εβραῖοι ἀνέβαζαν τὸν ᾿Ιησοῦ στὸ Γολγοθᾶ, ἀνακατεύτηκε κι᾿ αὐτὸς μὲ τὸν ὄχλο, καὶ γιουχάϊζε τὸν ᾿Αθῶο, ποὺ πήγαινε νὰ θυσιαστῆ γιὰ τὴ σωτηρία τῆς ἀνθρωπότητας. Καὶ σὲ μιὰ στιγμὴ — ἔτσι ἀπὸ ἀδικαιολόγητη κακία σήκωσε τὸ ραβδί του καὶ κτύπησε τὸν Κύριο!...

῾Ο ᾿Ιησοῦς τὸν κοίταξε μὲ καλωσύνη. Δέχτηκε χωρὶς νὰ βαρυγκομήση τὸ ραβδισμό! Καὶ κοίταξε χωρὶς θυμό, μὰ μὲ πολλὴ συμπόνια τὸν κακὸ ἄνθρωπο...

— Εἶναι κάποτε νὰ λυπᾶσαι τοὺς ἀνθρώπους γιὰ τὶς κακίες τους!...

῎Εννοιωσε βαθειὰ μέσ᾿ στὴν καρδιά του ὁ Φῶτο Ντὲς τοῦ Κυρίου τὸ κοίταγμα. Κι᾿ αἰσθάνθηκε μεγάλη ντροπὴ γιὰ τὸ ἄναντρο φέρσιμο του. Νὰ χτυπᾶς ἕνα δεσμώτη, ἕναν ἄνθρωπο ἀνυπεράσπιστο!

Καὶ πῆγε σπίτι του λυπημένος:

῞Υψωσε τὰ μάτια του στὸν οὐρανὸ καὶ προσευχήθηκε...

—῎Ας φάω αὐτὸ τὸ ραβδὶ ποὺ κτύπησα τὸν ἀθῶο καὶ κατόπι ἂς πεθάνω!... Θὰ εἶναι ἡ δίκαιη τιμωρία μου. Καὶ νὰ ἐξαφανιστῶ ἀπὸ τὰ μάτια τῶν ἀνθρώπων νὰ μὴ μὲ βλέπουν καὶ ντρέπομαι.

Πῆγε λοιπὸν ὁ Φῶτο - Ντὲς στὴ κορυφὴ ἑνὸς ἔρημου βράχου στὴ μέση τῆς θάλασσας. Μὰ στὸ μεταξὺ τὸ ραβδὶ αὐγάτισε κι᾿ ἔγινε σὰ δοκάρι. Μὰ ὁ Φῶτο - Ντὲς δὲν ἔχασε τὸ θάρρος του. Θὰ τὸ φάω, εἶπε, μὲ τὸ νοῦ του, γρήγορα - γρήγορα, καὶ κατόπιν ἂς πεθάνω! Μὰ τὸ δοκάρι σωσμὸ δὲν ἔχει. Κάθε μεγάλη Τετάρτη τὸ δοκάρι βρίσκεται στὸ τέλος του. Κι᾿ ὁ Φῶτο - Ντὲς χαίρεται: Εἶναι πιὰ βέβαιος πὼς τὰ βάσανα του θὰ τελειώσουν. Καὶ πέφτει νὰ κοιμηθῆ γιὰ τελευταία φορά. Μόλις θὰ ξυπνήση τὴν ἄλλη μέρα, τὴν Μεγάλη Πέμπτη θ᾿ ἀποφάη τὸ ραβδὶ καὶ θὰ πεθάνη... Μὰ μόλις ξυπνήση βλέπει ἀπελπισμένος τὸ δοκάρι μπροστά του. Τὸ εἶχε ἀφήση ἀπὸ βραδὺς στενὸ σὰν ἀδράχτι καὶ ὥσπου νὰ ξημερώση αὐτὸ ξανάγινε πάλι, πολὺ μεγάλο σὰν ἕνα δοκάρι...

Κι᾿ ὁ Φῶτο - Ντὲς ξαναρχίζει τὸ ροκάνισμα.

῎Αν τύχη καὶ περάσει ἀπὸ τὸν ἔρημο βράχο του κανένα καράβι ρωτάει:

— Ζῆ ὁ Χριστός;

Κι᾿ ἀπὸ τὸ καράβι τοῦ ἀπαντᾶνε.

— Ζῆ καὶ βασιλεύει!...

Η ΑΝΕΜΗ

(Διασκευὴ ἀπὸ τὴν ὁμώνυμη ᾿Ηπειρωτικὴ παράδοση).

ΕΣΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ

Ποινικὰ δικαστήρια καὶ ποινικὴ δικαιοσύνη

— Μιλήσαμε παπού τὶς προάλλες γιὰ τὰ πολιτικὰ δικαστήρια, εἶπε ὁ Θάνος στὸν παπού του, καὶ σὲ εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ ὅσα μοῦ εἶπες. Τώρα ὅταν ἀκούω νὰ λένε γιὰ Εἰρηνοδικεῖο, Πρωτοδικεῖο, Ἐφετεῖο κλπ. καταλαβαίνω τουλάχιστον γιατὶ λένε. Ἐνῶ πρὶν εἶχα μεσάνυχτα. Ἀκόμη ἔχω καταλάβει τὴν διαφορὰ ἀνάμεσα στὰ πολιτικὰ δικαστήρια καὶ τὰ ποινικά. Ἀνάμεσα δηλαδὴ στὴν ποινικὴ δικαιοσύνη καὶ τὴν πολιτική.

— Τὴν κατάλαβες εἶπες; ἔκανε χαμογελῶντας ὁ παπούς. Γιὰ νὰ δοῦμε! Τί διαφορὰ ὑπάρχει;

— Τὰ πολιτικὰ δικαστήρια, δικάζουν διαφορές. Οἰκογενειακὲς διαφορές, χρηματικές, κλπ. Ἡ καταδικαστική τους ἀπόφαση, κάνει αὐτὸν ποὺ ἔχασε τὴν δίκη νὰ πληρώση ἕνα χρηματικὸ ποσό, νὰ στερηθῆ ἀπὸ ἕνα δικαίωμα, κλπ. Τὸ πολιτικὸ ὅμως δικαστήριο, δὲν τὸν τιμωρεῖ. Δὲν εἶναι δικαστήριο τιμωρίας.

—Ἀκριβῶς. Ἐνῶ τὰ ποινικὰ δικαστήρια, τιμωροῦν. Ἐπιβάλουν ποινὲς δηλαδὴ τιμωρίες. Γι' αὐτὸ λέγονται καὶ ποινικὰ δικαστήρια. Δικάζουν δηλαδὴ ὄχι διαφορές, ἀλλὰ σφάλματα. Ὁ καλὸς πολίτης, ποτὲ δὲν καταδικάζεται ἀπὸ ἕνα ποινικὸ δικαστήριο. Ἐνῶ μπορεῖ νὰ χάση μιὰ δίκη σὲ πολιτικὸ δικαστήριο... Ἡ ποινὴ ἢ τιμωρία, εἶναι δικαίωμα καὶ καθῆκον μόνον τῆς Πολιτείας, δηλαδὴ τοῦ Κράτους. Τὸ Κράτος, ἐπιβάλει ποινὲς γιὰ πολλοὺς λόγους.

Πρῶτα, γιὰ ν' ἀποκαταστήση τὸ δίκαιο. Ἐκεῖνος ποὺ ἔπαθε, πρέπει νὰ βρῆ τὸ δίκηο του. Κι' ἐκεῖνος ποὺ ἀδίκησε, πρέπει νὰ τιμωρηθῆ. Αὐτὸ λέει τὸ αἴσθημα τῆς δικαιοσύνης ποὺ ὅλοι ἔχομε μέσα μας. Καὶ στὸ σπίτι ἀκόμη, ἂν δείρης ἀναίτια τὸν μικρό σου ἀδερφό, ὁ πατέρας σου θὰ σὲ τιμωρήση. Ὄχι;

—Ἂν δὲν μὲ τιμωρήση, ὁ μικρὸς θὰ μείνη μὲ τὸ παράπονο ὅτι ἀδικεῖται γιατὶ εἶναι μικρότερος, εἶπε ὁ Θάνος.

— Βλέπεις; Καὶ σὺ ἀκόμη ποὺ θὰ τιμωρηθῆς, αἰσθάνεσαι πὼς ἔτσι ἔπρεπε νὰ γίνη. Τὸ αἴσθημα τῆς δικαιοσύνης εἶναι δυνατὸ μέσα στὸν ἄνθρωπο.

Δεύτερο Θάνο μου, ἡ Πολιτεία τιμωρεῖ γιὰ νὰ προστατέψη τὸ Σύνολο. Φαντάσου τί θάταν ἕνα Κράτος ὅπου οἱ πιὸ δυνατοὶ θάδερναν, θὰ τρομοκρατοῦσαν, θὰ λήστευαν θὰ σκότωναν τοὺς πιὸ ἀδύνατους! Μιὰ κλεψιά, δὲν βλάφτει μόνον ἐκεῖνον ποὺ τὸν ἔκλεψαν. Εἶναι κάτι ποὺ ἐνδιαφέρει τὸ Σύνολο, γιατὶ ὅλοι οἱ πολίτες ἂν ἔμενε ἀτιμώρητη ἡ κλεψιὰ θὰ αἰσθάνονταν ἔλλειψη ἀσφάλειας. Μὲ τὴν τιμωρία, τὸ Κράτος, ἡ Πολιτεία, ἐπιβάλει τὸν σεβασμὸ τοῦ Δικαίου...

Καὶ τρίτο τέλος παιδί μου, μὲ τὴν τιμωρία, ἡ Πολιτεία τιμωρεῖ τὸν φταίχτη, ἀλλὰ καὶ τὸν συνετίζει. Τὸν φέρνει στὸν ἴσιο δρόμο...

—Ὅπου δὲν πιάνει λόγος παπού... εἶπε ὁ Θάνος.

— Πίπτει ράβδος Θάνο μου. Αὐτὸ εἶναι σωστό...

— Καὶ τί εἶναι ποινικὸς νόμος παπού ποὺ ἀκούω κάποτε νὰ λένε;

— Εἶναι παιδί μου ὅλοι οἱ νόμοι, ὅλοι οἱ κανόνες τοῦ δικαίου, ποὺ ἂν κανεὶς τοὺς πατήσει τιμωρεῖται. Κάνει δηλαδὴ ἕνα ποινικὸ ἀδίκημα ὅπως λένε οἱ νομικοί, ποὺ ἔχει ὡς συνέπεια νὰ δικαστῆ καὶ νὰ τιμωρηθῆ. Κανένα ἀδίκημα δὲν τιμωρεῖται ἂν δὲν ὑπάρχει ὁ σχετικὸς νόμος ποὺ νὰ τὸ τιμωρῆ. Ἔτσι ὁ πολίτης ξέρει ἀπὸ πρὶν τί τὸν περιμένει ἂν κάνη τοῦτο ἢ ἐκεῖνο.

— Μὰ μπορεῖ ὁ νόμος νὰ προβλέψη ὅλες τὶς περιπτώσεις;

— Μπορεῖ.

— Καὶ δηλαδὴ ἂν δὲν ὑπάρχει ὁ σχετικὸς νόμος, μπορεῖ κανεὶς νὰ κάνη παλιανθρωπιὲς καὶ νὰ μένη ἀτιμώρητος;

— Δὲν εἶναι ἔτσι ἀκριβῶς τὰ πράγματα Θάνο μου. Τὸ ποινικὸ δίκαιο, ὁ ποινικὸς νόμος περιλαμβάνει ὅλες τὶς περιπτώσεις. «Ἀδικήματα ἐναντίον τῆς ζωῆς». «Ἀδικήματα ἐναντίον τῆς περιουσίας» ὅπως ἡ κλεψιά. Ἀδικήματα κατὰ τῆς σωματικῆς ἀκεραιότητας, ὅπως οἱ τραυματισμοί, ἀδικήματα ποὺ θίγουν τὴν τιμή, ὅπως ἡ συκοφαντία. Ὅλος ὁ κύκλος τῶν ἀδικημάτων ποὺ μποροῦν νὰ κάνουν οἱ ἄνθρωποι ἢ καλύτερα οἱ παλιάνθρωποι, προβλέπεται καὶ περιλαμβάνεται στὸν ποινικὸ νόμο. Τώρα ὅμως σκέψου νάταν ἐλεύθερος ὁ δικαστὴς νὰ τιμωρῆ χωρὶς νὰ ὑπάρχη ὁ σχετικὸς νόμος. Σκέψου λ. χ. νάταν ἕνας δικαστὴς ποὺ νὰ λάτρευε τὰ πουλάκια. Καὶ νὰ τούφερναν κάποιον, ποὺ νὰ κατέβαζε τ' αὐγὰ ἀπὸ μιὰ φωλιὰ ἀπὸ χελιδόνια. Κι' ὁ δικαστής, πολὺ θυμωμένος, νὰ τὸν ἔβαζε... δέκα χρόνια φυλακή... Σήμερα, αὐτὸ δὲν μπορεῖ νὰ γίνη. Δὲν ὑπάρχει νόμος γραμμένος ποὺ νὰ τιμωρῆ μὲ δέκα χρονῶν φυλάκιση ἐκεῖνον ποὺ κατέβασε τ' αὐγὰ ἀπὸ μιὰ φωλιά. Κι' ὅσο ἀντιπαθητικὴ καὶ βάρβαρη νὰ μᾶς φαίνεται αὐτὴ ἡ πράξη, ἐκεῖνος ποὺ τὴν ἔκανε, δὲν μπορεῖ νὰ δικαστῆ καὶ νὰ καταδικαστῆ. Θὰ ἦταν φοβερό, ἂν οἱ πολῖτες καταδικάζονταν ἀνάλογα μὲ τὸ κέφι τοῦ δικαστή. Ὁ ποινικὸς νόμος, ὡρίζει γιὰ τὴν κάθε κακὴ πράξη, ἀνώτατο καὶ κατώτατο ὅριο ποινῆς. Κι' ὁ δικαστὴς θὰ δικάση καὶ θὰ καταδικάση σύμφωνα μὲ τὸν νόμο.

— Πόσων εἰδῶν ποινικὰ ἀδικήματα ἔχομε παπού; ρώτησε ὁ Θάνος.

— Τὰ ποινικὰ ἀδικήματα ἢ ἡ «ἀθέμιτες πράξεις» ἢ «παράνομες πράξεις» δηλαδή, διαιροῦνται ἀνάλογα μὲ τὴ βαρύτητά τους. Ποινικὸ ἀδίκημα εἶναι νὰ βρίσω κάποιον, ποινικὸ ἀδίκημα εἶναι νὰ τὸν σκοτώσω κιόλας. Τὸ πρῶτο ὅμως εἶναι πολὺ πιὸ ἐλαφρὸ ἀπὸ τὸ ἄλλο. Δὲν μπορεῖ νὰ χαρακτηριστῆ τὸ ἴδιο μὲ τὸ ἄλλο. Καὶ οἱ ἴδιοι οἱ ἄνθρωποι βλέπεις θὰ ποῦνε γιὰ τὸ πρῶτο.

— Τί ἐλεεινὴ γλῶσσα ἔχει ὁ τάδε. Ἐνῶ γιὰ τὸ δεύτερο θὰ ποῦν.

— Τί ἀπαίσιος κακοῦργος εἶναι!

Ἔτσι ὁ ποινικὸς νόμος χωρίζει τὰ ἀδικήματα σὲ τριῶν εἰδῶν. Σὲ πταίσματα, τὰ πιὸ ἐλαφρά. Σὲ πλημμελήματα ποὺ εἶναι πιὸ βαρειά, καὶ σὲ κακουργήματα ποὺ εἶναι τὰ πιὸ βαρειὰ ἀπ' ὅλα. Ἀνάλογα δὲ μὲ τὸ βάρος τοῦ φταιξίματος, ὁ φταίχτης δικάζεται καὶ ἀπὸ ἄλλο ποινικὸ δικαστήριο.

— Πόσων εἰδῶν ποινικὰ δικαστήρια ὑπάρχουν παπού;

— Τριῶν εἰδῶν παιδί μου! Τὰ πταισματοδικεῖα ποὺ δικάζουν τὰ πταίσματα. Τὰ πλημμελοδικεῖα ποὺ δικάζουν τὰ πλημμελήματα. Τὰ πιὸ βαριὰ πλημμελήματα, τὰ δικάζει τὸ τριμελὲς πλημμελοδικεῖο. Τὰ πιὸ ἐλαφρά, τὸ μονομελές. Καὶ τέλος τὸ κακουργοδικεῖο ποὺ δικάζει τὰ βαρύτερα ἀπ' ὅλα τ' ἀδικήματα. Τὸ κακουργοδικεῖο ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς τακτικοὺς δικαστές, ἔχει καὶ τοὺς ἐνόρκους, γιὰ νὰ κρίνουν. 12 δηλαδὴ πολῖτες, ποὺ ἐκλέγονται κάθε χρόνο μὲ κλῆρο ἀπὸ τοὺς ἐκλογικοὺς καταλόγους ποὺ εἶναι γραμμένοι ὅλοι οἱ πολῖτες.

— Κάθε δηλαδὴ πολίτης μπορεῖ νὰ γίνη ἔνορκος;

— Κάθε πολίτης. Ἀρκεῖ νὰ εἶναι γραμμένος στοὺς καταλόγους.

— Μὰ γιατί; Τί κάνουν οἱ ἔνορκοι;

— Κρίνουν κι' αὐτοὶ ἂν φταίη καὶ πόσο φταίει ὁ κατηγορούμενος. Ὁ νόμος βλέπεις θέλει Θάνο μου στὰ πιὸ βαριὰ ἀδικήματα νὰ κρίνουν τὸν ἔνοχο ὄχι μοναχὰ οἱ δικαστές, ἀλλὰ καὶ οἱ συμπολῖτες του. Ἡ κοινὴ γνώμη!

Ἀλλὰ νομίζω πὼς σοῦ εἶπα πολλά, καὶ φοβοῦμαι Θάνο μου μὴν τὰ μπερδέψης! Ἂς σταματήσωμε σήμερα ὡς ἐδῶ, καὶ καμμιὰ ἄλλη φορά, λέμε περισσότερα!

ΜΑΡΙΝΑ Κ.

Ο ΕΞΑΨΑΛΜΟΣ ΜΕΛΕΤΩΝ

(Σκίτσο Ἀγγέλου Φωτὸς)

◇

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

Λάκης : Ξέρεις ὅτι ὅταν ὁ μπαμπᾶς ἦταν μικρὸς δὲν ἔβρεχε;

Τάκης: Ποιὸς σοῦ τὄπε;

Λάκης: Δὲν ἀκοῦς, ποὺ συχνὰ λέει: «Τί ὡραῖος καιρὸς τότε!...».

Η ΚΥΡΙΑ

Νίτσα: Μαμὰ θὰ παίξουμε μὲ τὴ Σμαροῦλα τὸ τσῖρκο. Ἐμεῖς θὰ κάνουμε τοὺς ἐλέφαντες, νὰ μᾶς βοηθήσης κι' ἐσύ.

Μαμά: Τί νὰ κάνω;

Νίτσα: Θὰ εἶσαι ἡ κυρία ποὺ δίνει στοὺς ἐλέφαντες ζαχαρωτά!...

ΛΑΚΗΣ ΓΚΟΝΟΠΟΥΛΟΣ

Νέος Σκοπὸς

ΑΥΤΟΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ

(Σκίτσο Λ. Νταβίντσι)

Ἡ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ τοῦ ΓΙΩΡΓΗ

Ὁ Γιώργης ἦταν τόσο μελαγχολικὸς ἐκεῖνο τὸ βραδυ. Θυμόταν το σπιτι του. Τὸν πατερα του, τὶς αδελφές του. Εἶναι ἀλήθεια πὼς εἶχε κουραστη πολὺ κείνη τη μερα. Ἠταν η παραμονη τῆς γιορτης του κυριου του κι εἶχε κανει τοσες δουλειές. Ἀπὸ τὸ πρωΐ συγύρισε ὅλο τὸ σπιτι το σφουγγάρισε, ἔτρεξε στὰ ψώνια, στὶς διάφορες δουλειές. Καὶ σὰ νυχτωσε ἔφαγαν ολοι, ἔπλυνε τα πιάτα, τσίμπησε λίγο κι' αὐτός ἀπ' ὅ,τι ἔμεινε, μὰ χωρὶς ορεξη. Καὶ τώρα καθόταν στη γωνιὰ συλλογισμένος. Ὅλοι στὸ σπίτι ἦταν τόσο χαρούμενοι κι' αὐτὸς τόσο λυπημένος. Νὰ μὴν μπορῆ καθόλου νὰ γελάση, νὰ ξεχάση τὸν πόνο του. Κάτι τὸν βασάνιζε! Κάτι τοὔσφιγγε τὴν καρδιά. Φοβόταν πὼς κάτι θὰ μάθαινε, κάτι κακὸ γιὰ τὴ μάνα του, γιὰ τὸν πατέρα του, γιὰ τὸ σπίτι του. Ὁ καϋμένος ο πατέρας του ἦταν τόσο καλός, μὰ τόσο φτωχός. Δούλευε κι' αὐτὸς ὅλη τὴν ἡμέρα σὰ σκλάβος γιὰ νὰ τοὺς θρέψη, ἀλλὰ ὅσο κι' ἂν κοπίαζε, μ' αὐτὰ ποὺ ἔβγαζε μόνο λίγο ψωμὶ μποροῦσε νὰ τοὺς φέρνη νὰ τρῶνε. Τί νὰ σοῦ κάνουν δυὸ χέρια ὅταν πρέπει νὰ φᾶνε ἀπ' αὐτὰ πέντε ἄνθρωποι; Γι' αὐτὸ ἀναγκάστηκε ὅταν ὁ Γιώργης ἔγινε 12 χρονῶν νὰ τὸν στείλη στὴν Ἀθήνα νὰ δουλέψη. Τὸν ἔδωσε σ' ἕνα κύριο ποὺ φαινόταν καθὼς πρέπει καὶ τοῦ ὑποσχέθηκε ὅτι θὰ προστατέψη τὸ Γιώργη καὶ θὰ τοῦ βρῆ δουλειά. Κι' ἀλήθεια, τὸν προστάτεψε τὸν φτωχό. Τὴ μισὴ ἡμέρα τὸν εἶχε καὶ γυάλιζε παπούτσια γυμνὸ καὶ ξυπόλητο καὶ τὴν ἄλλη μισὴ τὸν ἔστελνε νὰ κάνη διάφορα θελήματα. Καὶ γιὰ ὅλες αὐτὲς τὶς δουλειές, η πληρωμή του ἦταν ἕνα ξερὸ κομμάτι ψωμί. Τὸ βράδυ τὸν ἔβαζε νὰ κοιμᾶται σ' ἕνα βρωμερὸ ὑπόγειο μαζὶ μὲ δυὸ ἄλλα φτωχὰ πλάσματα ποὺ τὰ μεταχειριζόταν σὰν κι' αὐτόν. Ἕνα χρόνο ἔζησε αὐτὴ τὴ ζωή, μὰ δὲν μποροῦσε πιὰ νὰ ὑποφέρη. Λίγο ἂν καθόταν ἀκόμα θὰ πέθαινε. Ἔφυγε ἕνα πρωΐ κρυφὰ καὶ πῆγε ὑπηρέτης στὸ σπίτι ποὺ ἦταν τώρα.

Συλλογιζόταν τὴ ζωή του. Ἀλήθεια πόσο ἦταν δυστυχισμένος, μὰ δὲν πειράζει, ἂς μὴ μάθαινε τίποτε κακὸ γιὰ τὴ μητέρα του καὶ τὶς ἀδελφές του, ἂς ἦταν ὅλοι καλά, κι' ἴσως μιὰ μέρα ν' ἄλλαζε κι' ἐκείνου ἡ τύχη. Μὰ βγῆκε γελασμένος. Τὴν ἄλλη μέρα πρωΐ - πρωΐ πῆρε τὴ φοβερὴ εἴδηση. Οἱ δυὸ ἀδελφές του εἶχαν πεθάνει ἀπὸ ὀστρακιὰ μέσα σὲ μιὰ βδομάδα καὶ ἡ μάνα του ἀπὸ τὴ λύπη της ἦταν τρελλὴ σχεδόν. Τώρα τοῦ ἔμενε μόνο ὁ πατέρας του. Κι' αὐτὸς ὕστερα ἀπ' αὐτὰ τὰ χτυπήματα θὰ μποροῦσε νὰ βαστάξη; Σὰ νὰ μὴ τοῦ ἔφθαναν ὅλ' αὐτὰ σὲ λίγες μέρες παίρνει ἄλλο μήνυμα. Ὁ πατέρας ἀπὸ τὴ λύπη του μέθυσε κι' ἔπεσε καὶ χτύπησε βαρειά, ἦταν ἀδύνατον νὰ ζήση, θὰ πέθαινε ὁπωσδήποτε.

Τὴν ἡμέρα ἐκείνη ὁ Γιώργης δὲν μπόρεσε νὰ κάνη καμμιὰ δουλειά. Κάθησε σὲ μιὰ γωνιὰ στὸ πατάρι ποὺ κοιμόταν, κι' ἔκλαψε, ἔκλαψε πικρά. Ἡ ζωή του δὲν εἶχε πιὰ κανένα σκοπό. Δὲν εἶχε γιὰ κανένα νὰ φροντίση. Μόνο ἡ μάνα του τοῦ ἔμενε ἀλλὰ κι' αὐτὴ στὴν κατάσταση ποὺ ἦταν λίγη ζωὴ εἶχε μπροστά της. Ἀπὸ τότε, ὅλη μέρα δούλευε ὁ Γιώργης ἀνόρεχτα καὶ τὸ βράδυ πότιζε μὲ δάκρυα τὸ μαξιλάρι του, ὥσπου τὸν ἔπαιρνε ὁ ὕπνος.

Μιὰ μέρα ποὺ γύριζε ἀπὸ τὴν ἀγορά, ἡ κυρία του, τοῦ εἶπε ὅτι κάποια γυναίκα τὸν ζητοῦσε ἀπὸ τὸ χωριό του. Περίεργο πρᾶμα τοῦ φάνηκε τοῦ Γιώργη, νὰ τὸν ζητᾶνε. Ποιός; Δὲν εἶχε κανένα γιὰ νὰ ἐνδιαφέρεται γι' αὐτόν. Ἡ μάνα του, δὲν μποροῦσε ποτὲ ναρθῆ, κι' ἴσως εἶχε πεθάνει κι' ὅλας.

Ἡ γυναίκα ξανᾶρθε καὶ τὸν ζήτησε. Ὁ Γιώργης τὴν γνώρισε. Ἦταν γειτόνισσά τους στὸ χωριό. Ἀλήθεια τὶ καλὴ ποὺ ἦταν πάντα μαζί τους καὶ πόσες φορὲς τοὺς εἶχε βοηθήσει. Μόλις τὸν εἶδε ἔτρεξε, τὸν πῆρε στὴν ἀγκαλιά της κι' ἄρχισε νὰ τὸν φιλάη κλαίγοντας.

Καϋμένο παιδί, τοῦ λέει δὲν ἔχεις κανένα τώρα στὸν κόσμο!

— Κι' ἡ μάνα μου; ρώτησε μὲ ἀγωνία ὁ Γιώργης.

— Πάει στοὺς οὐρανοὺς κι' αὐτή! Πρὶν πεθάνη, μοῦ ἄφησε μιὰ παραγγελία καὶ γι' αὐτὸ ἦρθα νὰ σὲ βρῶ. Νά, πάρε αὐτὸ τὸ δεματάκι, μοῦ τὸ ἔδωσε νὰ στὸ φέρω καὶ μοῦ εἶπε νὰ σοῦ πῶ, νὰ μάθης λίγα γράμματα καὶ νὰ διαβάσης ὅλ' αὐτὰ τὰ χαρτιὰ ποὺ εἶναι μέσα, μόνος σου.

**

Ἀπὸ τότε φύλαγε σὰν φυλαχτὸ τὸ δεματάκι ἐκεῖνο ὁ Γιώργης. Ὅλη τὴν ἡμέρα τὸ εἶχε κρυμμένο στὸν κόρφο του καὶ τὸ βράδυ ποὺ ὅλοι κοιμόντουσαν καὶ δὲν τὸν ἔβλεπε κανείς, τὸ ἔβγαζε, τὸ φιλοῦσε καὶ τὄβρεχε μὲ τὰ δάκρυά του, ὥσπου νὰ τὸν πάρη ὁ ὕπνος. Μόνο αὐτὸ τοὖχε ἀπομείνει ἀπ' ὅλους τοὺς δικούς του. Κι' ἀναρωτιόταν ὁ Γιώργης. Ἆρα γε σὰ τὶ νὰ λένε αὐτὰ τὰ χαρτιὰ καὶ πρέπει νὰ μάθω γράμματα νὰ τὰ διαβάσω μόνος μου; Τώρα ἕνας καϋμὸς τὸν ἔτρωγε. Ἔπρεπε νὰ βρῆ τρόπο νὰ τὰ διαβάση. Ἀλλὰ ἔλα ποὺ δὲν ἤξερε καθόλου γράμματα;

Ὁ Γιώργης πῆρε θάρρος μιὰ μέρα καὶ ζήτησε τὴ μεγάλη χάρη ἀπ' τὸν κύριό του.

— Ἀφέντη, τοῦ εἶπε, θέλω νὰ πάω στὸ σχολεῖο νὰ μάθω λίγα γράμματα. Δὲν θέλω νὰ μὲ πληρώνετε μόνο νὰ κοιμᾶμαι νὰ τρώγω λίγο ψωμὶ καὶ νὰ σᾶς δουλεύω, ὅταν ἔχω καιρό.

— Καὶ τί θὰ τὰ κάνης τὰ γράμματα; τὸν ρώτησε ὁ κύριός του.

— Κύριε θέλω νὰ διαβάσω κάτι χαρτιὰ ποὺ μοῦ ἄφησε ἡ μάνα μου πεθαίνοντας.

— Τί χαρτιά; Φέρε νὰ σοῦ τὰ διαβάσω ἐγώ.

Ὁ Γιώργης στάθηκε ἀμήχανος, δὲν ἤξερε τὶ νὰ κάνη. Ν' ἀρνηθῆ στον κυριό του ἢ νὰ ξεχάση τὴν παραγγελία τῆς μητέρας του; Στὸ τέλος ἀποφάσισε.

— Κύριε, ἡ μάνα μου, μοῦ παράγγειλε νὰ τὰ διαβάσω μόνος μου.

Ὁ κύριός του, τὸν κοίταξε μὲ συμπάθεια καὶ τοῦ εἶπε.

— Καλά, παιδί μου, ἀφοῦ ἡ μάνα σου, ἤθελε νὰ πᾶς στὸ σχολεῖο, νὰ πᾶς.

**

Ὕστερα ἀπὸ ἕνα μῆνα ὁ Γιώργης ἔλυνε στὸ πατάρι ἐπάνω, τὸ δεματάκι ἐκεῖνο καὶ προσπαθοῦσε νὰ διαβάση ἕνα χαρτί, τὸ πρῶτο ποὺ βρῆκε μπροστά του. Κοπίασε νὰ τὸ διαβάση, προσπάθησε ἀλλὰ τὰ γράμματα ἐκεῖνα, δὲν ἔμοιαζαν μ' αὐτὰ ποὺ μάθαινε στὸ σχολεῖο καὶ ξανάδεσε τὸ δέμα ἀπελπισμένος.

Σὲ τέσσερις μῆνες ξανάλυσε τὸ δέμα καὶ προσπάθησε πάλι νὰ διαβάση. Τώρα κατώρθωσε κάτι νὰ συλλαβίση, ἀλλὰ πάλι δὲν μπόρεσε νὰ βγάλη νόημα. Ἡ τρίτη ἀπόπειρα ἔγινε ἔπειτα ἀπὸ ἕνα χρόνο. Ἄ! τελείωσαν τὰ ψέμματα. Μπόρεσε καὶ διάβασε τὰ πολύτιμα χαρτιά. Ὅλη τὴ νύχτα κάθησε μ' ἕνα κεράκι γιὰ νὰ τὰ διαβάση, κι' ὅταν πιὰ ἄρχισε νὰ φωτίζη διάβαζε τὸ τελευταῖο χαρτί.

Δὲν μπόρεσε νὰ καταλάβη πολλά, ἀλλὰ καὶ τὰ λίγα ποὺ κατάλαβε, τὸν ἔκαναν ν' ἀλλάξη διάθεση καὶ νὰ γίνη ἄλλος ἄνθρωπος.

Τώρα ἔμαθε ὅτι ἦταν κι' αὐτὸς κάτι. Ὁ τόπος που εἶχε γεννηθῆ, ποὺ ζοῦσε εἶχε πολεμήσει ἐναντίον κακῶν ἀνθρώπων, ὅπως τοὺς ἔλεγαν τὰ παλιὰ ἐκεῖνα χαρτιά. Ὁ παποῦς του εἶχε πολεμήσει κι' αὐτὸς καὶ μάλιστα εἶχε ἀκουστῆ, τὰ χαρτιὰ τὸ λέγανε, εἶχε δωσει στὴν πατρίδα τὸ χέρι του, τὸ σπίτι του, ποὺ τοῦ ἔκαψαν οἱ ἐχθροί, τὴν περιουσία του, ποὺ τὴν ἔδωσε στὶς ἀνάγκες τοῦ πολέμου.

Ὥστε ἦταν κι' αὐτὸς κάτι. Δὲν ἦταν ἕνα τίποτα ὅπως νόμιζε. Ἡ οἰκογένεια του εἶχε δώσει πολλὰ γιὰ τὴν πατρίδα. Ἔπρεπε κι' αὐτὸς νὰ γίνη κάτι, νὰ δοξάση ἀκόμα τ' ὄνομά του.

Ἡ παραγγελία τῆς μάνας του διαρκῶς τουρχόταν στὸ μυαλό. Ἀλήθεια πόσο τοῦ εἶχε ἀλλάξει τὴ ζωή. Τώρα ἤθελε νὰ ζήση, νὰ δουλέψη καὶ μὲ κάθε τρόπο νὰ μάθη πολλὰ γράμματα.

Ἄ! τὶ ἄξιζαν τὰ γράμματα. Πῶς εἶχε πλουτίσει τὸ νοῦ του μὲ τὰ λίγα αὐτὰ ποὺ εἶχε μάθει. Πόσο διαφορετικὸς ἦταν ἀπὸ πρῶτα!

Ὕστερα ἀπὸ λίγα χρόνια, τελείωσε τὸ δημοτικὸ καὶ μετὰ ἀπὸ ἔξη ἀκόμα τὸ Γυμνάσιο. Πῶς εἶχαν περάσει τόσα χρόνια; Οὔτε κι' αὐτὸς τὸ κατάλαβε. Ὁ πόθος του νὰ γίνη κάτι τοῦ ἔδινε φτερὰ καὶ τὸν στήριζε στὶς διάφορες μπόρες ποὺ πέρασε. Πῶς κατόρθωσε νὰ τὰ βγάλη πέρα, νὰ δουλεύη ὅλη μέρα καὶ τὴ νύχτα νὰ πηγαίνη στὸ σχολεῖο καὶ νὰ διαβάζη. Ἡ εὐχὴ τῆς μάνας του ἴσως τὸν βοήθησε καὶ τοὔδωσε κουράγιο, νὰ βγάλη καὶ τὸ Γυμνάσιο. Τοῦ φαίνεται σὰν ψέμμα, δὲν τὸ πιστεύει οὔτε ὁ ἴδιος. Εἶναι δυνατόν; Τώρα πρέπει νὰ ψάξη νὰ βρῆ μιὰ δουλειά. Δὲν ἄργησε νὰ βρῆ μιὰ θέση. Ὁ κύριός του ποὺ πάντα τὸν ἀγαποῦσε τὸν πῆρε βοηθό του στὸ δικηγορικό του γραφεῖο. Δουλεύει πάλι σκληρά, ἀλλὰ ἡ τωρινὴ δουλειά του δὲν συγκρίνεται μὲ τὴν πρώτη. Τώρα δὲν πλένει πιάτα. Ὅμως ἀκόμα κάποιον ἔχει ἀνάγκη. Πρέπει νὰ διαλέξη ἕνα ἐπάγγελμα ἐλεύθερο, νὰ μὴν ἔχη πιὰ ἀφεντικό. Κι' ὁ Γιώργης ρίχνεται πάλι στὸ διάβασμα, ἀποφασίζει νὰ γίνη γιατρὸς καὶ σὲ λίγα χρόνια τὸ κατορθώνει. Κρατῶντας τὸ δίπλωμα του στὰ χέρια, σκέπτεται τὴ μάνα του καὶ τὸ δεματάκι ποὺ τοῦ εἶχε ἀφήσει. Ἂν δὲν ἦταν ἐκεῖνο τὸ δεματάκι καὶ ἡ παραγγελία της, νὰ τὸ διαβάση μόνος του, ποιὸς ξέρει τὶ θὰ ἦταν ἀκόμη ὁ Γιώργης.

Διασκευὴ Π. Θ. Κ

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ σελίδα

Τὸ μάθημα τοῦ Σταυροῦ

Καθὼς τὶς ἡμέρες αὐτὲς θὰ ἀτενίζουμε τὸν Ἐσταυρωμένο, ἂς προσπαθήσουμε νὰ ἐμβαθύνουμε πιὸ πολὺ στὰ ἅγια Πάθη Του. Ἂς κοιτάξουμε νὰ νοιώσουμε πιὰ βαθειὰ τὸ μεγάλο νόημά τους, ποὺ ἔχουν γιὰ τὴ ζωή μας. Γι' αὐτὸ κι' ἐμεῖς, σήμερα, σὲ τοῦτο τὸ σημείωμα, ἂς ἐξετάσουμε ἕνα γεγονός, ποὺ ἴσως θὰ Τοῦ κόστισε πιὸ

πολὺ καὶ ἀπὸ τοὺς πιὸ φοβεροὺς πόνους. Ὄχι γιατὶ ἦταν πιὸ βάρβαρο καὶ πιὸ σκληρὸ ἀπὸ τὰ ὑπόλοιπα Παθήματα, ἀλλὰ γιατὶ προερχόταν ἀπὸ τοὺς δικούς Του, ἀπὸ τοὺς Μαθητάς Του. Συνήθως δὲν τὸ τοποθετοῦμε μαζὶ μὲ τὰ Πάθη. Σίγουρα, ὅμως εἶναι ἕνα ἀπ' τὰ πιὸ σκληρὰ καρφιά, ποὺ τρύπησε τὴν καρδιὰ τοῦ Κυρίου.

Ποιὸ ἦταν αὐτό; Θὰ σκεφθῆτε, ἴσως, ὅτι εἶναι ἡ προδοσία τοῦ Ἰούδα. Γιατὶ κι' ἐκεῖνος ἦταν ἀπ' τὸν κύκλο τῶν Μαθητῶν. Δὲν εἶναι, ὅμως, αὐτό. Εἶναι κάτι, ποὺ ἔγινε ὄχι μόνο ἀπὸ ἕναν Μαθητὴ τοῦ Κυρίου, ἀλλὰ ἀπὸ ὅλους μαζί. Εἶναι κάποια φιλονικεία, ποὺ ἔγινε μεταξὺ τῶν Μαθητῶν.

Προχωροῦσαν ὅλοι μαζὶ πρὸς τὰ Ἱεροσόλυμα. Ὁ Κύριος, προβλέποντας τί ἔμελλε νὰ Τοῦ συμβῆ μέσα σ' αὐτὴ τὴν πόλη, ἀλλά, τὸ πιὸ σπουδαῖο, γνωρίζοντας τί ἔγκλημα θὰ ἔκαναν οἱ κάτοικοί της ἀπέναντί Του, προχωροῦσε τὸ δρόμο μὲ βαρειὰ καρδιά. Ὅταν μάλιστα, ἀντίκρυσε τὴν πόλη ἀπὸ μακρυά, δὲν μπόρεσε νὰ κρατήση τὴν συγκίνησή Του καὶ ἔκλαψε. Ἀνοίγοντάς τους, λοιπόν, ὁ Κύριος τὴ λυπημένη καρδιά Του, ἄρχισε νὰ τοὺς διηγῆται ἕνα - ἕνα αὐτὰ ποὺ σὲ λίγο θὰ Τοῦ συνέβαιναν: Πῶς θὰ τὸν ἔπιαναν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἄρχοντες, πῶς θὰ Τὸν δίκαζαν καὶ θὰ Τὸν καταδίκαζαν σὲ θάνατο σταυρικό, πῶς θὰ Τὸν παράδιναν στοὺς εἰδωλολάτρες γιὰ νὰ Τὸν ἐμπαίξουν, νὰ Τὸν φτύσουν καὶ νὰ Τὸν μαστιγώσουν καὶ στὸ τέλος πῶς θὰ Τὸν θανάτωναν, ἀλλὰ καὶ πῶς Ἐκεῖνος τὴν τρίτη ἡμέρα θὰ ἀναστηθῆ.

Αὐτὰ τοὺς ἔλεγε μετρῶντας τὶς λίγες ἡμέρες, ποὺ θὰ ἦταν ἀκόμη μαζί τους. Καὶ οἱ Μαθηταί Του τί νομίζετε πὼς ἔκαναν; Μήπως ἄρχισαν τὰ κλάματα, ἀκούοντας πὼς ὁ ἀγαπημένος τους Διδάσκαλος θὰ πάθαινε αὐτὰ τὰ μαρτύρια; Μήπως ἐπαναστάτησε ἡ καρδιά τους κι' ἀποφάσισαν ν' ἀντισταθοῦν, ἐμποδίζοντας τέτοια φρικτὰ γεγονότα; Ἢ μήπως ἄρχισαν νὰ σκέπτωνται καὶ νὰ ἐρωτοῦν τὸν Κύριο τί θὰ ἔπρεπε νὰ κάναν αὐτοί, ἀφοῦ σὲ λίγο τέτοια πράγματα ἔμελλε νὰ Τοῦ συμβοῦν;

Τίποτε ἀπ' ὅλα αὐτά. Ἐκεῖνοι ἄρχισαν νὰ μαλώνουν μεταξύ τους, γιὰ τὸ ποιὸς ἀπ' αὐτοὺς εἶναι ὁ πιὸ μεγάλος! Ἂς ἀφίσουμε πὼς ποτέ, μὲ κανέναν τρόπο, δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχε μπῆ στὸ μυαλό τους μιὰ τέτοια σκέψη, ἀλλὰ ἐπὶ τέλους, καὶ ἂν ἀκόμα παραδεχθοῦμε, πὼς σὰν ἄνθρωποι κι' αὐτοὶ μποροῦσε κάποτε νὰ εἶχαν σκεφθῆ κάτι τέτοιο, βρῆκαν αὐτὴν τὴν ὥρα νὰ μαλώνουν γι' αὐτό; Μάλιστα, αὐτὴν τὴν ὥρα βρέθηκαν νὰ τὸ θυμηθοῦν!

Τὴν ἀφορμὴ τὴν ξέρετε. Τὴν ἔδωσε ἡ μητέρα τοῦ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου. Ἐκείνη, ὕστερα ἀπὸ ὅσα εἶχε πῆ ὁ Κύριος γιὰ τὰ Ἅγια Πάθη Του, Τὸν πλησίασε, Τὸν προσκύνησε μέχρι κάτω στὸ χῶμα καὶ ἄρχισε νὰ Τὸν παρακαλῆ νὰ τῆς κάνη μιὰ χάρη γιὰ τὰ παιδιά της. Καὶ ὅταν Ἐκεῖνος τὴ ρώτησε ποιὰ χάρη ἦταν αὐτή, ἐκείνη Τοῦ ἀπάντησε, πὼς ἤθελε νὰ τοὺς δώση τὶς δυὸ πιὸ σπουδαῖες θέσεις στὴ βασιλεία Του! Μόλις ὅμως οἱ ὑπόλοιποι πληροφορήθηκαν τί εἶχε συμβῆ, ἄρχισαν νὰ ἀγανακτοῦν καὶ νὰ θυμώνουν μὲ τὸν Ἰάκωβο καὶ τὸν Ἰωάννη. Ὄχι ὅμως γιατὶ σὲ μιὰ τέτοια κρίσιμη στιγμή, τὴν ὥρα ποὺ τοὺς μιλοῦσε ὁ Κύριος γιὰ τὰ Παθήματά Του, ἐκεῖνοι ἀπασχολοῦσαν τὸ μυαλό τους μὲ τὶς τιμὲς καὶ τ' ἀξιώματα, ποὺ θὰ ἔπαιρναν· ὄχι, ἀλλὰ ἀγανάκτησαν γιατὶ ὁ Ἰάκωβος καὶ ὁ Ἰωάννης τόλμησαν νὰ σκεφθοῦν, πὼς αὐτὲς τὶς θέσεις ἔπρεπε νὰ τὶς πάρουν αὐτοὶ καὶ ὄχι οἱ ἄλλοι! Ὁ καθένας τους, βλέπετε, γιὰ τὶς θέσεις αὐτὲς θεωροῦσε, ὅτι ὁ πιὸ κατάλληλος ἀπ' ὅλους ἦταν ὁ ἴδιος. Γι' αὐτὸ θύμωσαν.

Φοβοῦμαι ὅμως ὅτι καὶ σεῖς θὰ ἔχετε κάπως θυμώσει μαζί τους. Ἴσως ἔχετε σκεφθῆ μέσα σας: «Μὰ ἦταν κατάστασις αὐτή;» Ἀλλὰ ἂς μὴ σπεύσουμε νὰ τοὺς καταδικάσουμε. Ἂς ἀνακρίνουμε πρῶτα τὸν ἑαυτόν μας· τί θὰ ἐκάναμε ἐμεῖς στὴ θέση τους; Θὰ συμπεριφερόμαστε ἄραγε διαφορετικά; Καὶ ἂν ἡ συνείδησή μας μᾶς πληροφορήση πὼς ἡ δική μας ἡ σπμπεριφορὰ θὰ ἦταν καλύτερη, ἂς μὴ σταματήσουμε. Ἂς μὴν εἴμαστε τόσο βέβαιοι γι' αὐτό. Ἂς προσπαθήσουμε νὰ τὸ ἐλέγξουμε καλύτερα. Ἂς θυμηθοῦμε τί εἴχαμε αἰσθανθῆ κάθε φορὰ ποὺ βλέπουμε πὼς κάποιος παίρνει μιὰ πρωτοκαθεδρία, μιὰ πρωτειά, τί αἰσθανόμαστε; Μήπως τὸν ζηλεύουμε; Μήπως προσπαθοῦμε μέσα μας νὰ ἐλαττώσουμε τὴν ἀξία του; Μήπως, παραδείγματος χάριν, λέμε, ὅτι δὲν τοῦ ἀξίζει μιὰ τέτοια θέση, ἢ ὅτι ἡ τύχη τὸν βοήθησε καὶ ὄχι ἡ ἀξία του, ὅτι ἔβαλε «μέσα» γιὰ νὰ πετύχη ὅ,τι ἐπέτυχε καὶ τὰ ὅμοια; Ἂν στὶς περιστάσεις αὐτὲς δοκιμάζουμε κάτι τέτοια αἰσθήματα, τότε ἂς μὴν εἴμαστε καὶ τόσο βέβαιοι γιὰ τὸ τί θὰ κάναμε, ἂν τότε καὶ μεῖς βρισκόμαστε στὴ θέση τῶν Μαθητῶν... Θὰ κάναμε τὰ ἴδια καὶ ἴσως χειρότερα.

Γι' αὐτό, ἐμβαθύνοντες στὸ νόημα τῶν Παθῶν καὶ ἀτενίζοντας τὸ Σταυρό, ἂς πάρουμε ἕνα μεγάλο παράδειγμα γιὰ τὴ ζωή μας. Ἐκεῖνος, ὅπως τοὺς εἶπε ἀμέσως μόλις εἶδε τὰ μαλώματά τους, δὲν ἦλθε γιὰ νὰ πάρη πρωτοκαθεδρίες. Οὔτε ἦλθε γιὰ νὰ τὸν ὑπηρετοῦν οἱ ἄλλοι, ἀλλὰ γιὰ νὰ ὑπηρετήση τοὺς ἄλλους. «Οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι, καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν». Ἦλθε γιὰ νὰ προσφέρη τὴ ζωή Του γιὰ τὴν ἀπολύτρωσή μας.

Τὸ μάθημα, λοιπόν, ποὺ βγαίνει ἀπ' τὰ Ἅγια Πάθη, εἶναι πὼς ἡ μεγαλύτερη, ἡ σπουδαιότερη πρωτειά, τὸ πιὸ σπουδαῖο πρωτεῖο εἶναι ἡ ὑπηρεσία πρὸς τοὺς ἄλλους, ποὺ φθάνει μέχρι τὴν ὁλοκληρωτικὴ θυσία. Ἂν θέλουμε νὰ γίνουμε πραγματικὰ πρῶτοι, πραγματικὰ μεγάλοι, τότε θὰ πρέπει νὰ ἀκολουθήσουμε τὸ παράδειγμα τοῦ Κυρίου μας. Θὰ πρέπει καὶ ἐμεῖς νὰ βαδίσουμε τὸ δρόμο τῆς θυσίας. Ὅσο μεγαλύτερη θὰ εἶναι ἡ θυσία μας, τόσο περισσότερο θὰ μοιάζουμε μὲ Ἐκεῖνον, ποὺ γιὰ μᾶς δέχθηκε νὰ καρφωθῆ πάνω στὸ Σταυρό.

Ὁ Πατὴρ ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

Τὰ παιδιὰ γράφουν γιὰ τὴν 25 Μαρτίου

25 ΜΑΡΤΙΟΥ

Ἐκείνη τὴν ἡμέρα, ὁ ἄγγελος Γαβριὴλ μὲ τὸν ἄσπρο κρίνο στὸ χέρι, ἔφερε στὴν Παρθένο Μαρία τὴν χαρμόσυνο εἴδηση τῆς ἐλεύσεως τοῦ Χριστοῦ. Τῆς εἶπε πὼς θὰ ἔρθη ὁ Σωτήρας, ὁ Θεάνθρωπος, ποὺ ἔμελλε νὰ γίνη ἴνδαλμα τόσων χιλιάδων ἀνθρώπων σὰν Θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εἰρήνης. Ὁ ἄνθρωπος, ποὺ καὶ τὴ ζωή του ἀκόμη θὰ τὴν θυσίαζε, γιὰ νὰ βγάλη τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὴ λάσπη, ἀπ' τὸ βοῦρκο τῆς ἁμαρτίας!

Ἐκείνη τὴν ἴδια μέρα, μὲ τὴν εὐλογία τοῦ Χριστοῦ τὸ γεροντικὸ χέρι τοῦ ἐπισκόπου Γερμανοῦ ἀξιώθηκε νὰ ὑψώση τὴν Γαλανόλευκη, καὶ μιὰ φωνὴ ἀδύνατη σὰν ἀχὸς νὰ βγῆ ἀπὸ τὰ χείλη του στὴ μονὴ τῆς Ἅγια - Λαύρας «Ἐλευτεριὰ ἢ Θάνατος». Ὁ ἀχὸς ἐκεῖνος, ποὺ μεταβλήθηκε σὲ ξέσπασμα χαρᾶς κι' ἐνθουσιασμοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ κι' ἔκανε μιὰ φωνὴ βροντερὴ νὰ βγῆ ἀπὸ τὸ στόμα του «Ἐλευθεριὰ ἢ Θάνατος». Μιὰ φωνὴ ποὺ συνετάραξε σύσσωμη τὴν Τουρκιὰ καὶ τὴν ἔκανε νὰ ἀφήση τὰ ὄνειρα τῆς κοσμοκρατορίας. Ἡ φωνὴ ποὺ βγῆκε ἀπ' τὸ στόμα ἑνὸς ἀδύνατου καὶ ἐξασθενημένου λαοῦ. Ἡ φωνὴ ποὺ ἔκανε τὰ καριοφύλια τοῦ Μωρηᾶ νὰ βροντήξουν, νὰ πάρουν φωτιά, βγαλμένη ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ ψυχή, καὶ νὰ σκορπίσουν τὸν ὄλεθρο... Αὐτὴ τὴν ἴδια μέρα σηκωθῆτε νὰ γιορτάσουμε! Μὲ μιὰ ψυχή, μὲ μιὰ πνοή, μὲ μιὰ καρδιά, ἑνωμένοι ἀπ' τὴν ἀγάπη ποὺ μᾶς δίδαξε ὁ Χριστός. Καὶ οἱ σάλπιγγες ἂς σαλπίσουν, δυνατὰ γιὰ νὰ ἀκούση ὅλος ὁ κόσμος. «Οἱ Ἕλληνες δὲν ζοῦν σκλαβωμένοι καὶ ξέρουν νὰ πεθαίνουν».

ΚΩΣΤΗΣ ΡΟΥΣΟΣ (Τρίπολη)

ΤΟ ΣΟΥΛΙ

Ποῦ πρέπει Σούλι μου ἐσὲ
ἡ χώρα νὰ σὲ γράψη
ποὺ μέσα εἰς τὰ σπλάγχνα σου
ἥρωες ἔχεις θάψει;
Γιὰ νὰ σὲ γράψη σὲ χαρτὶ
φοβοῦμαι νὰ μὴν λυώση
κι' ἀπὸ τὸν κόσμο θὰ χαθοῦν
οἱ ἥρωές σου, οἱ τόσοι.
Λάμπρος Τζαβέλας, Μπότσαρης
ἔνδοξοι πολεμάρχοι
ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη ὁ ντουνιᾶς
πάντοτε πρέπει νάχη.
Τ' ὄνομά τους τὸ λαμπρὸ
πρέπει νὰ λαμπιρίζη
κι' ἡ δόξα τους ἡ λατρευτὴ
τὸν κόσμο νὰ φωτίζη.
Δὲν δύναται ἡ μοῦσα μου
γιὰ νὰ τοὺς τραγουδήση
καὶ τοῦ Ζαλόγγου τὸ χορὸ
στὸν κόσμο νὰ θυμίση.

ΠΑΝ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ
(Γυμνάσιον Κορώνης)

25 ΜΑΡΤΙΟΥ

«Ἡ Ἑλλάδα ποτὲ δὲν πεθαίνει!» Καὶ ποιὸς δὲν παραδέχεται ὅτι μιὰ γωνίτσα γῆς ποὺ λέγεται Ἑλλάδα δὲν πέθανε ποτέ;

Ὦ, Ἑλλάδα γέννα ἡρώων, σὺ ποὺ ἔσωσες τὸν κόσμο, καὶ τὸν ἔβγαλες ἀπὸ τὸ σκοτάδι τοῦ βαρβαρισμοῦ, πῶς νὰ μὴν σὲ δοξάζουν ὅλοι οἱ λαοὶ καὶ περισσότερο ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες; Δὲν εἶσαι σὺ ποὺ νίκησες τοὺς Πέρσες στὴν Σαλαμίνα, τὶς Θερμοπύλες, τὶς Πλαταιές, κι' ἔγραψες μὲ χρυσὰ γράμματα τὶς σελίδες τῆς ἱστορίας; Δὲν εἶσ' ἐσὺ ποὺ ὁλόκληρα τετρακόσια χρόνια στέναζες κάτω ἀπὸ τὸ βαρβαρότερο ἐχθρὸ τὴν Τουρκία, ποὺ ὅλοι οἱ λαοὶ σὲ νόμιζαν πεθαμένη — γιατὶ στὴν θέση σου θὰ ἔσβυναν ἀπὸ τὸ πρόσωπο τῆς γῆς. Καὶ ὅμως! Ἂν καὶ ὑποδουλώθηκες κι' ἐλύγισες, οἱ ψυχὲς ὅμως τῶν παιδιῶν σου κράτησαν ἄσβηστη τὴν ἰδέα τῆς ἀπελευθερώσεως.

Γιατὶ ἡ Ἑλληνικὴ ψυχὴ δὲν ζῆ σκλαβωμένη. Κι' ἔτσι μέσα στὶς ἀτσάλινες ψυχὲς τῶν παιδιῶν σου ζωντάνεψε ἡ ἰδέα τῆς ἀπελευθερώσεως, ποὺ μιὰ μέρα, μέρα δοξασμένη, ὁ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανός, παίρνει τὸ παραπέτασμα τῆς Ἁγίας Πύλης καὶ τὸ κάνει σημαῖα, σημαῖα τῆς ἀπελευθερώσεως.

Καὶ τότε τρέξαν ἀπὸ κάτω της χιλιάδες ἀπὸ τὰ παιδιά σου π' ὁρκίστηκαν στὸ λάβαρο καὶ διαλάλησαν στὰ πέρατα τῆς γῆς «νὰ ἐλευθερωθοῦν ἢ νὰ πεθάνουν».

ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ ΜΗΤΡΟΥΣΗΣ
(Φλάμπουρον Φλωρίνης)

Γιά νά γνωρίσωμε τήν ΕΛΛΑΔΑ

Κάτω ἀπ' τὸν ἴσκιο τοῦ Παρνασσοῦ

Ὕστερα ἀπὸ τὴν ἐπίσκεψή μας στὴν Ἀράχωβα, ἀνηφορίσαμε λίγο ψηλότερα στὶς πλαγιὲς τοῦ Παρνασσοῦ, γιὰ νὰ θαυμάσωμε τὴν ἐξαίσια ἄποψη.

Ἦταν ἄνοιξη πιά. Τὰ χιόνια λυώνανε στὶς κορφὲς καὶ πλημμύριζαν τὶς χαράδρες ἀπὸ χειμάρρους.

Μὰ ὁ ἥλιος ἦταν ζεστὸς καὶ τὰ μικροπούλια χορεύανε πάνω στ' ἀνθισμένα θαμνόκλαδα. Μέλισσες καὶ σφῆκες, ζουζούνια κάθε λογῆς ποὔχαν βγάλει φτερὰ γιὰ νὰ χαιρετίσουν τὴν ἄνοιξη ποὺ ἐρχόταν ἐφέτος ἀντάμα μὲ τὴ Λαμπρή, γέμιζαν χαρούμενο βουητὸ τὸν ἀέρα.

Ἡ φύση βρισκόταν στὴ γλυκειά της ὥρα, ποὺ λέει ὁ ποιητής.

Πήραμε τ' ἀνηφόρι δίπλα σὲ μιὰ ρεματιὰ ποὺ μᾶς γέμιζε δέος. Τόσο ἦταν ἀπότομες οἱ πλαγιές της. Ἡ κοίτη της εἶναι ἀόρατη καὶ γεμάτη μυστήριο. Γιατὶ τὴ σκεπάζουν ἐκεῖ, στοῦ γκρεμνοῦ τὸ βάθος, τὰ βουερὰ κι' ἀφρισμένα νερὰ ἑνὸς ξεροπόταμου, ποὺ τὴν ἐποχὴ τούτη βρίσκεται σὲ δράση.

— Κουραστικὸ τὸ ἀνέβασμα εἶπε ὁ Φάνης σὲ λίγο.

—Ἄμ ποῦ νὰ συνεχίσης τὴν πορεία ὡς τὶς κορφὲς τοῦ Παρνασσοῦ, εἶπα.

Θυμᾶμαι αὐτὴ τὴ διαδρομή. Τὴν ἔκαμα ἕνα καλοκαῖρι καὶ δὲ θὰ τὴν ξεχάσω. Πήγαμε στὸ Ἐλαφόκαστρο, ἕνα πολὺ ὡραῖο ὀροπέδιο, ποὺ ἔχει ὑψόμετρο χίλια εἴκοσι ὀκτὼ μέτρα. Ἀπὸ κεῖ συνεχίσαμε ἀνάμεσα ἀπὸ ἕνα περίφημο ἐλατόδασο καὶ φτάσαμε στὸ «Κηρύκειο Ἄντρο» ὅπως τόλεγαν οἱ ἀρχαῖοι.

— Στάσου, θεία, δὲν ἔχει αὐτὴ ἡ σπηλιὰ κάποια σχέση μὲ τὸν πρῶτο κατακλυσμό;

— Ναὶ ἐκεῖ κρύφτηκαν κι' ἔζησαν γιὰ καιρὸ ὁ Δευκαλίωνας κι' ἡ Πύρρα ποὺ σώθηκαν ἀπὸ τὸν κατακλυσμό, ὥσπου νὰ χτίσουν τὴν πολιτεία τους.

— Τὴ Λυκώρεια, ἔτσι δὲν τὴν ἔλεγαν; Ρώτησε ὁ Φάνης ἐνθουσιασμένος ποὺ εὕρισκε πάλι εὐκαιρία νὰ καταπιαστῇ μὲ τοὺς πολυαγαπημένους του φίλους... τοὺς Ἀρχαίους Ἕλληνες.

— Ναί, Λυκώρεια τὴν ὠνόμασαν.

— Μὰ κάπου ἐδῶ πρέπει νάταν.

—Ἀκριβῶς, κοντὰ στὴν Ἀράχωβα βρέθηκαν τὰ ἐρείπιά της. Τί ξέρεις γι' αὐτήν;

— Μὰ νομίζω σ' αὐτὸ τὸ μέρος στάθηκε ἡ κιβωτὸς τοῦ... Νῶε τῆς Ἀρχαίας Ἑλλάδος.

— Τῆς μυθολογικῆς Ἑλλάδος θέλεις νὰ πῆς, Φάνη. Νὰ σοῦ πῶ, ταιριάζει μὲ τὴ βουὴ τῶν νερῶν ποὺ μᾶς συνοδεύει, νὰ ξαναθυμηθοῦμε τὸν κατακλυσμό. Καὶ θαρρῶ πὼς θὰ σἄρεσε νὰ μοῦ πῆς τὴν τρομακτικὴ αὐτὴ ἱστορία ποὺ θυμίζει τόσο τὴ Βίβλο;

— Ναὶ θεία ἔχω διαβάσει ἕνα περίφημο διήγημα τόσο παραστατικὸ ποὺ μπορῶ νὰ σοῦ δώσω μερικὲς εἰκόνες ὥσπου νὰ φτάσουμε στὴν Ἀράχωβα, δηλαδὴ στὴν Ἀρχαία Λυκώρεια, τὴν παλιότερη πολιτεία...

— Σ' ἀκούω μ' ὅση δύναμη ἀκοῆς μοῦ ἀφήνει ὁ χείμαρρος.

Κι' ὁ Φάνης ἄρχισε νὰ μοῦ διηγιέται.

«Κάποτε, λέει, οἱ ἄνθρωποι ἔγιναν τόσο κακοί, ποὺ ὁ Δίας βουλήθηκε νὰ τοὺς καταστρέψη. Κάλεσε λοιπὸν σὲ συμβούλιο τοὺς Θεούς.

— Κάψε τους μὲ τοὺς κεραυνούς σου φώναξε ὁ Ἥφαιστος.

— Κίνησε πόλεμο τὸν συμβούλεψε ὁ Ἄρης.

Ὁ Ποσειδώνας χαμογελοῦσε εἰρωνικά.

— Μιὰ ποὺ γυρεύετε καταστρεπτικὸ μέσο, εἶπε, τὸ καλλίτερο εἶναι τὸ νερό. Ἀπ' αὐτὸ δὲ γλυτώνει κανένας.

—Ἔχεις δίκιο, συμφώνησε ὁ Δίας. Θ' ἀνοίξω λοιπὸν τοὺς καταρράχτες τοῦ οὐρανοῦ καὶ θὰ κάμω κατακλυσμό. Νὰ μὴ μείνη ζωὴ πουθενά. Μὰ ὁ Δευκαλίωνας, γιὸς τοῦ Προμηθέα ἤξερε ἀπ' τὸ σοφό του πατέρα νὰ φτιάχνη πλεούμενα. Κι' ὅταν ἡ μάνα Γῆ εἶπε στὸ μεγάλο Τιτάνα ποὺ ἦταν δεμένος στὸν Καύκασο τὴν ἀπόφαση τοῦ Δία, ὁ Προμηθέας φώναξε τὸ γιό του καὶ τοὖπε:

—Ἄκου, παιδί μου, ὁ Δίας θὰ κάμη κατακλυσμὸ νὰ ρημάξη τὴν πλάση. Ἄκου προσεκτικὰ μὲ τὶ τρόπο θὰ βρῆς σωτηρία.

Καὶ τὸν ὁρμήνεψε πῶς νὰ κάμη πλεούμενο, πῶς νὰ τὸ κυβερνᾶ μέσα στὰ νερὰ μὲ κουπιὰ καὶ πῶς νὰ δέση ἕνα πανὶ στὸ κατάρτι καὶ νὰ τὸ γυρίζη κάθε φορὰ κατὰ τὴ φορὰ τοῦ ἀνέμου.

— Κάμε τὸ πλοῖο σου, βάλε μέσα προμήθειες, ἔχε το ἕτοιμο κι' ὅταν δῆς ν' ἀνοίγουν οἱ οὐρανοὶ καὶ νὰ κάνουν θάλασσα τοὺς κάμπους ἔμπα μὲ τὴν γυναίκα σου μέσα κι' ἄφησε το νὰ βρῆ μόνο του ἀραξοβόλι.

Ἔτσι ἔγινε.

Κι' ἄξαφνα ὁ Δίας φώναξε τὸν Αἴολο, τὸν Κύριο τῶν ἀνέμων καὶ τοὖπε.

—Ἄκουσε, παιδί μου, κλεῖσε ὅλους τοὺς ἀνέμους στ' ἀσκὶ κι' ἄφησε ἐλεύθερο μόνο τὸ βροχάση τὸ νότο. Θὰ γεμίσω σύννεφα βαρειὰ τὰ οὐράνια. Στεῖλε τον λοιπὸν νὰ τὰ λυώση σὲ νεροποντή.

Νύχτα καὶ μέρα ἔβρεχε ἀκατάπαυστα. Λίμνιαζαν τὰ χωράφια, σκεπάστηκαν τὰ χαμηλὰ χωριὰ κι' οἱ κάμποι. Κι' ἡ πλημμύρα ὅλο ἀνέβαινε.

Οἱ ἄνθρωποι στὴν ἀρχὴ σκαρφάλωσαν στὶς στέγες τῶν σπιτιῶν, ὕστερα ἀναρριχήθηκαν στὰ δέντρα. Μὰ τὰ σπίτια γκρεμίζονταν καὶ ξερριζώνονταν τὰ δέντρα. Οἱ ναυαγοὶ ἄρχισαν τότε τὸ κολύμπι. Ὁλόκληρες φαμίλιες πῆραν τὰ βουνά. Ὁ τρόμος ἔδιωξε τὴν ἀγριάδα, τὴ διχόνοια, τὸ μῖσος. Ξέχασαν τὴν πεῖνα καὶ τὸ κρύο κι' ἄλλο κίνδυνο δὲν ἔβλεπαν παρὰ τὸ νερό. Ὁ λύκος κολυμποῦσε δίπλα μὲ τ' ἀρνί, ἡ τίγρη συντροφιὰ μὲ τὸ ζαρκαδάκι. Δὲν ὠφελοῦσε πιὰ τὸν Ταῦρο ἡ μεγάλη του δύναμη οὔτε τὸ ἐλάφι ἡ γρηγοράδα τῶν ποδιῶν του. Μόνο τὰ πουλιὰ πιστεύτηκε γιὰ μιὰ στιγμὴ πὼς θὰ γλύτωναν. Ἄνοιξαν τὰ φτερά τους τρομαγμένα καὶ φτεροκοποῦσαν, μὰ στὸ τέλος ἔπεφταν κι' αὐτὰ κουρασμένα καὶ πνίγονταν.

— Περίφημη ἡ περιγραφή σου, Φάνη, ἔκοψα τὸν ἀφηγητή. Κι' εἶναι τόσο ἐπίκαιρη τούτη τὴν ἐποχὴ ποὺ δοκίμασαν τοῦ νεροῦ τὴν ἄγρια δύναμη οἱ καϋμένες οἱ Κάτω Χῶρες καὶ ἡ Ἀγγλία. Μὰ πές μου τώρα τί ἔγινε ὁ Δευκαλίωνας;

—Ἐννιὰ μερόνυχτα ἔβρεχε ἀδιάκοπα, ἐξακολούθησε ὁ Φάνης. Ἡ γῆ ἔγινε μιὰ θάλασσα. Μόνο μιὰ κορφὴ φαινόταν πάνω ἀπὸ τὰ νερά. Ἡ κορφὴ αὐτὴ ἦταν ὁ Παρνασσός.

Σ' ἐκείνη τὴν κορφὴ σὰν ἔπαψε ἡ νεροποντὴ σταμάτησε μιὰ βάρκα. Ἦταν τὸ μικρὸ πλεούμενο τοῦ Δευκαλίωνα. Ἦταν τὸ δέκατο πρωϊνό. Ἡ ὀργὴ τοῦ Δία εἶχε σβύσει. Πρόσταξε λοιπὸν τὸν Αἴολο νὰ δέση τώρα τὸ Νότο στὴ σπηλιὰ καὶ νὰ βγάλη τοὺς ἄλλους ἀνέμους.

Ἀπὸ τὴ μέρα ἐκείνη τὰ νερὰ ὅλο καὶ κατέβαιναν. Κι' ὁ Δευκαλίωνας κι' ἡ Πύρρα ἔβλεπαν τὶς κορφοῦλες νὰ ξεσκεπάζονται ἡ μιὰ πίσω ἀπὸ τὴν ἄλλη.

Πήρανε τότε θάρρος. Βγῆκαν ἀπ' τὸ καράβι κι' ἔπεσαν στὰ γόνατα εὐχαριστώντας τὸ Θεό, γιὰ τὴ σωτηρία τους.

Ὕστερα μπῆκαν στὸ Κηρύκειο Ἄντρο κι' ἔζησαν ἐκεῖ μέσα ὥσπου στέγνωσε ἡ γῆ. Ἀργότερα δημιούργησαν πάλι ἀνθρώπους.

— Ναί, ξέρω. Κάτι θυμοῦμαι κι' ἐγώ. Ὅσες πέτρες ἔρριχνε πίσω του ὁ Δευκαλίωνας γίνονταν ἄντρες κι' ὅσες πέτρες ἔριχνε ἡ Πύρρα γίνονταν γυναῖκες.

— Ναί, ἄκου πάλι τὴν περιγραφὴ τοῦ βιβλίου. Σὲ λίγο βήματα ξεχώρισαν κι' ὅλο πλήθαιναν. Πίσω ἀπ' τὸ Δευκαλίωνα τὰ βήματα ἀκούγονταν βαρειά, ἀντρίκια. Τράνταζαν τὴ γῆ. Πίσω ἀπ' τὴν Πύρρα ἀνάλαφρα λιγερά, λὲς καὶ χόρευαν περπατώντας νύμφες τῶν δασῶν.

Ἔτσι σὰν ἔφτασαν κατάκοποι κατὰ τὸ σούρουπο κάπου ἐδῶ, γύρισαν κι' εἶδαν τὸ νέο λαό τους οἱ δυὸ γενάρχες. Κι' ἔχτισαν ὅλοι μαζὶ τὴ Λυκώρεια κι' ἀνακήρυξαν βασιλιάδες τους τὸν Δευκαλίωνα καὶ τὴν Πύρρα.

— Μὲ τὴ διήγησή σου, χρυσό μου παιδί, ξεχαστήκαμε καὶ δὲν εἴδαμε τίποτα. Στάσου μιὰ στιγμὴ ν' ἀνασάνουμε. Καὶ προσοχή, μὴ γλυστρήσης γιὰ τὸ Θεὸ γιατὶ θὰ βρεθῆς μέσα στὴ θάλασσα τοῦ κατακλυσμοῦ ποὺ μοῦ διηγήθηκες χωρὶς τὴ βαρκούλα τοῦ Δευκαλίωνα.

Σταθήκαμε λίγο κι' ἀφήκαμε ὅλη μας τὴν ὕπαρξη νὰ χαρῆ τὴν ἄνοιξη. Τὶ συμπόσιο γιὰ τὸ μάτι, τὴν ὄσφρηση τὴν καρδιά.

—«Ὦ γλυκύ μου ἔαρ!» Ἔτσι ὀνομάζει μέσα στὸ θρῆνο της, τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς, ἡ Ἁγία Μητέρα τὸ Σταυρωμένο παιδί της. Κι' ἀλήθεια τρυφερότερη ὀνομασία δὲ μποροῦσε νὰ βρῆ μιὰ μάνα. Δὲν εἶν' ἔτσι, Φάνη;

— Ναί, θεία μου, μὰ σὰν ἔφερες τὴν κουβέντα στὶς Ἅγιες τοῦτες μέρες, ποῦ θὰ περάσωμε τὸ Πάσχα;

—Ὅπου μᾶς βγάλει ἡ περιπλάνηση, Φάνη. Ἂς πᾶμε νὰ πάρωμε τ' αὐτοκίνητο γιὰ τὸ γυρισμό.

Ἀγοράσαμε μερικὰ ἐξαίσια ὑφαντὰ τῆς Ἀράχωβας γιὰ ἀνάμνηση κι' ἀποχαιρετήσαμε τὴν ὡραία κωμόπολη. Ὕστερα ἀπὸ λίγες ὧρες βρισκόμαστε στὴν Ἄμφισσα ποὺ τὴ λένε καὶ Σάλωνα. Εἶναι κτισμένη κάτω ἀπ' τὸν ἴσκιο τῆς Γκιώνας, πάνω σὲ λόφο. Κάτω τὰ ἐλαιόδεντρα ἔμοιαζαν μ' ἀσημένια θάλασσα.

Ὄμορφη κωμόπολη. Ἔχει καὶ φράγκικο φρούριο. Βγάζει καὶ σπουδαῖες ἐλιές. Κατεβήκαμε στὴν πλατεῖα κι' ἀγοράσαμε ἀπὸ ἕνα μπακάλικο γιὰ νὰ πάρωμε μαζί μας μερικὰ κουτιά.

Στὴν Ἄμφισσα ὅμως εἴχαμε τὴν τύχη νὰ συναντήσωμε μιὰ παλιά μου μαθήτρια ποὖχε παντρευτῆ ἕνα Ἀμφισσιώτη. Ποῦ νὰ μᾶς ἀφήση πιὰ νὰ φύγωμε! Ἔτσι κάμαμε σπίτι της Πάσχα μέσα στὴ γραφικὴ καὶ φιλόξενη ἀτμόσφαιρα τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαρχίας.

Μὰ τὶ φαγοπότι ἦταν ἐκεῖνο! Κάθε φιλικὸ σπίτι ποὺ ἔψηνε ἀρνὶ ἀπαιτοῦσε νὰ τὸ δοκιμάσουμε. Γυρίζαμε ἀπὸ αὐλὴ σὲ αὐλὴ κι' ἀπὸ περιβόλι σὲ περιβόλι.

Μ' αὐτὸ τὸν τρόπο εἴδαμε θαυμάσια τὴν κωμόπολη. Μάθαμε πὼς ἔχει κάπου πεντέμιση χιλιάδες κατοίκους. Ἡ πλατεῖα της μὲ τὸν πίδακα καὶ τὰ πλατάνια ὁλόγυρα εἶναι πολὺ γραφική. Ἔχει κι' ἀτμοκίνητα ἐλαιοτριβεῖα κι' ὡραῖα κτίρια.

Ἔτσι τέλειωσε τὸ προσκύνημα στοὺς Δελφοὺς καὶ στὰ γύρω χωριά.

ΕΛΕΝΗ ΠΑΡΗ

37 —Ἐγὼ θὰ τοὺς ὁδηγήσω, εἶπε ἡ Κύνα.

Ὁ Ἀλέξανδρος ἔσμιξε τὰ φρύδια. Ὁ κίνδυνος ἦταν μεγάλος, μὰ πῶς νὰ τῆς ἀρνηθῆ! Ἀφοῦ δέχτηκε νὰ φορέση ἀρματωσιὰ ἦταν ἴση μὲ ὅλους. Τὴν εἶδε εὐλύγιστη κι' ἐλαφρὴ σὰν παιδούλα, μπροστὰ ἀπὸ ὅλους καὶ τὴν καμάρωσε.

—Πολὺ καλά, εἶπε σοβαρός. Προσπαθῆστε, λοιπόν, ν' ἀνεβῆτε στὸ κάστρο, γενναῖοι μου. Κι' ὅταν θᾶστε πιὰ στὴν κορφὴ βγάλε τὸ ἄσπρο σου πέπλο, Κύνα, κι' ἀνέμισέ το. Αὐτὸ θᾶναι τὸ σημεῖο πὼς φτάσατε. Τότε θὰ διατάξω ἐπίθεση γιὰ ν' ἀποσπάσω τὴν προσοχὴ τοῦ ἐχθροῦ!

38 Ἡ ἀναρρίχηση ἦταν ἀφάνταστα δύσκολη.

Κάρφωναν τοὺς πασσάλους στὸ πηγμένο χιόνι, ἔδεναν ὕστερα σκοινιὰ καὶ τραβοῦσαν ὁ ἕνας τὸν ἄλλο. Εἶχαν διαλέξει τὸ πιὸ ἀπόκρημνο, τὸ πιὸ ἄβατο μέρος τοῦ βράχου, ποὺ οἱ ἐχθροὶ οὔτε συλλογίστηκαν νὰ φρουρήσουν.

Τὰ χαράματα τῆς δεύτερης μέρας, οἱ κάτοικοι τοῦ βράχου τοὺς εἶδαν πάνου ἀπ' τὰ κεφάλια τους καὶ τοὺς πῆραν γιὰ ξωτικά.

—Οἱ φτερωτοὶ ἄνθρωποι βρέθηκαν μήνυσε τότε στὸν Ὀξυάρτη, ὁ Ἀλέξανδρος. Παραδώσου, ἂν θὲς τὴ ζωὴ τῶν δικῶν σου.

39 Τὴν ἴδια στιγμὴ ἦρθε, μέσα ἀπ' τὸ κάστρο, ἡ εἴδηση στὸν Ὀξυάρτη πὼς ἡ κόρη του κι' ἡ γυναῖκα του ἦταν αἰχμάλωτες.

Ἄνοιξε λοιπὸν τὶς πύλες καὶ δέχτηκε τὸν Ἀλέξανδρο μὲ τιμές.

Ὅταν ἡ Κύνα εἶδε τὴ Ρωξάνη θαμπώθηκε ἀπ' τὴν ἐξαίσια ὀμορφιά της. Εἶχε ἀκούσει πώς, ὕστερα ἀπὸ τὴ Στάτειρα, τὴ βασίλισσα ποὖχε τώρα πεθάνει, ἡ κόρη τοῦ Ὀξυάρτη ἦταν ἡ πιὸ ὄμορφη κόρη τῆς Ἀσίας. Μὰ τοῦτο ποὺ ἔβλεπε ξεπερνοῦσε τὴ φήμη.

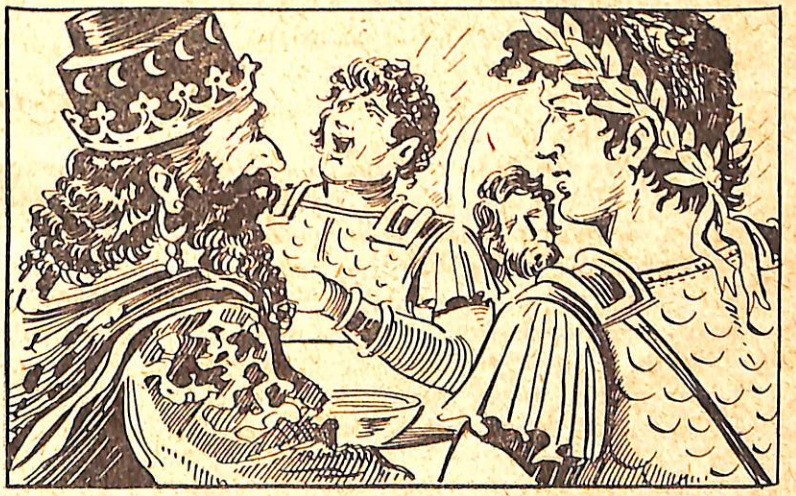
Ἡ Ρωξάνη πῆρε τὴν Κύνα γιὰ τὸν Ἀλέξανδρο, μὰ ἐκείνη τῆς εἶπε πὼς ἦταν ἡ Κύνα, ἡ ἀδελφή του.

40 Τὸ γλυκὸ πρόσωπο τῆς νεαρῆς πολεμήστριας εἶχε κερδίσει τὴ συμπάθεια τῆς μικρῆς αἰχμάλωτης. Καὶ σὰν ἔμαθε πὼς τὸ νέο αὐτὸ παλληκάρι ἦταν γυναῖκα, ἡ συμπάθειά της ἔγινε θαυμασμός.

—Τώρα ἐξηγῶ τοὺς θριάμβους τοῦ ἀδελφοῦ σου, εἶπε ἡ Περσίδα. Ἂν οἱ γυναῖκες σας εἶναι τόσο γενναῖες, τί θᾶναι οἱ ἄντρες κι' αὐτὸς ποὺ τοὺς κυβερνᾶ;

Σὲ λίγο, ἦρθε ὁ πατέρας της καὶ τῆς εἶπε χαρούμενος πὼς τὰ πάντα τελείωσαν μὲ εἰρήνη κι' ὁ βασιλιὰς θὰ τιμοῦσε ἐκεῖνο τὸ βράδυ τὴ στέγη τους.

41 Τὸ συμπόσιο εἶχε στηθῆ πλούσιο πάνω στὸ Σογδιανὸ βράχο. Ὁ Ἀλέξανδρος πῆρε τὴν πρώτη θέση ἔχοντας δεξιὰ τὴ Ρωξάνη κι' ἀριστερά του τὸν Ὀξυάρτη.

Ὁ Ἀλέξανδρος γύριζε ὅλη τὴν ὥρα τὸ βλέμμα του στὴν ὡραία Περσίδα, ποὺ πάντα κοκκίνιζε ὅταν συναντοῦσε τὰ μάτια του.

—Δὲν ἤξερα, εἶπε μιὰ στιγμὴ ὁ Ὀξυάρτης πὼς ἔχει τὶς ἀμαζόνες της κι' ἡ Εὐρώπη. Ὁ θρῦλος ἀπ' τὰ πανάρχαια χρόνια θέλει τὴν Πενθεσίλεια κόρη τῆς Ἀσίας. Μὰ ἡ ἀδερφή σας τὸν διαψεύδει.

—Ἡ ἀδερφή μου εἶναι τὸ πιὸ παράξενο πλάσμα ποὺ ξέρω, εἶπε ὁ Ἀλέξανδρος τρυφερά. Μὲ λατρεύει.

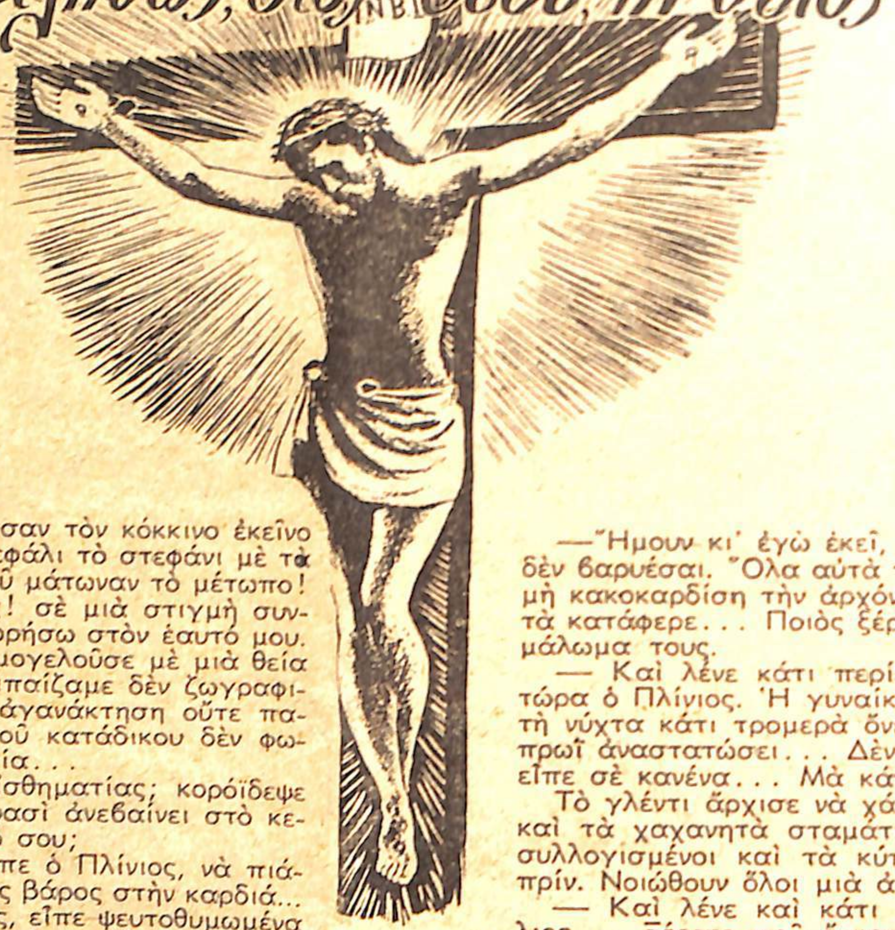

42 —Καὶ ποῦ βρίσκετε τὸ παράξενο στὴ λατρεία μιᾶς ἀδερφῆς γιὰ τὸν ἀδερφό της; ρώτησε ὁ Ὀξυάρτης.

—Μά, μὲ λατρεύει πάνω ἀπ' ὅλα. Κι' ἀπὸ τὸ παιδί της ἀκόμα. Τὴν Κύνα τὴν πάντρεψαν στὴν πατρίδα μ' ἕνα βασιλόπουλο, τὸν Ἀμύντα, τὸ γιὸ τοῦ Περδίκα. Ἔ λοιπόν, ξέρετε τί ἔκαμε; Ὅταν ανακάλυψε πὼς ὁ ἄντρας της μ' ἐπιβουλευόταν τὸν ἄφησε. Κι' ἂς συνωμοτοῦσε ἐκεῖνος γιὰ νὰ τὴν κάμη βασίλισσα... Τώρα, ποὔμεινε χήρα,—γιατὶ ὁ προδότης πλήρωσε βέβαια τὸ ἔγκλημά του — ἦρθε κοντά μου καὶ φόρεσε ἀντρικὴ πανοπλία. Αὐτὴ εἶναι ἡ Κύνα, ἡ ἀδερφή μου. Τὴν εἴδατε ἀετὸ πάνω ἀπὸ τὸ κάστρο σας.

(Συνεχίζεται)

Ἀληθῶς, Υἱὸς Θεοῦ ἦν Οὗτος

ΟΙ στρατιῶτες τοῦ Πιλάτου, ἔχουν στήση γλέντι τρικούβερτο πάνω στὸ Γολγοθᾶ. Τρώνε, πίνουν καὶ χαχανίζουν! Πίνουν γιὰ νὰ ζεσταθοῦν καὶ νὰ συνέλθουν κάπως ἀπὸ τὶς τόσες συγκινήσεις τῆς πολυθόρυβης αὐτῆς ἡμέρας. Καὶ κουβεντιάζουν... Καὶ λένε γιὰ χίλια δυό!...

Μιλοῦν γιὰ τὴ Ρώμη καὶ γιὰ τὸν Καίσαρα. Γιὰ τὶς δόξες τῆς ἀγαπημένης πατρίδας... Μὰ ξαναγυρίζουν χωρὶς κι' αὐτοὶ νὰ τὸ καταλάβουν στὸ ζήτημα ποὺ τοὺς βασανίζει τὴν ψυχή!

Εἶχαν σταυρώσει τὸ Χριστό! Κι' εἶχαν κάμει τόσο κέφι μαζί του! Γέλασαν μὲ τὴν καρδιά τους, σὰν τοῦ φόρεσαν τὸν κόκκινο ἐκεῖνο χιτῶνα καὶ τοῦ πέρασαν τὸ κεφάλι τὸ στεφάνι μὲ τὰ τρομερὰ ἐκεῖνα ἀγκάθια ποὺ τοῦ μάτωναν τὸ μέτωπο!

— Κι' ὅμως, εἶπε ὁ Πλίνιος! σὲ μιὰ στιγμὴ συντριβῆς. Δὲν μπορῶ νὰ τὸ συγχωρήσω στὸν ἑαυτό μου. Καθὼς τὸν μπάτσιζα αὐτὸς χαμογελοῦσε μὲ μιὰ θεία καλωσύνη! Καὶ καθὼς τὸν περιπαίζαμε δὲν ζωγραφιζόταν στὸ πρόσωπο του οὔτε ἀγανάκτηση οὔτε παράπονο! Λὲς καὶ στὴν ψυχὴ τοῦ κατάδικου δὲν φωλεύει οὔτε μίσος οὔτε ἄλλη κακία...

—Ἀπὸ πότε ἔγινες τόσο αἰσθηματίας; κοροΐδεψε ὁ Ὁράτιος! Μήπως ὅταν τὸ κρασὶ ἀνεβαίνει στὸ κεφάλι σου καὶ σκοτίζει τὸ μυαλό σου;

— Κι' ὅσο θυμᾶμαι! ξαναεῖπε ὁ Πλίνιος, νὰ πιάνεται ἡ ψυχή μου καὶ νοιώθω ἕνας βάρος στὴν καρδιά...

— Μιλάει, τώρα κι' ὁ Πλίνιος, εἶπε ψευτοθυμωμένα ὁ Ὀκτάβιος ποὺ φοροῦσε τὸ χιτῶνα τοῦ Σταυρωμένου. Ἐσὺ τούκαμες τὶς μεγαλείτερες νίλες. Ἐσὺ δὲν τοῦ ἔλεγες : «Ἂν εἶσαι γιὸς τοῦ Θεοῦ, κατέβα ἀπὸ τὸ Σταυρό»; Καὶ δὲν τοῦ ξανάπες κατόπι μὲ εἰρωνεία «ἄλλους ἔσωσες καὶ τὸν ἑαυτό σου δὲν μπορεῖς νὰ σώσῃς»;...

— Δὲν λέω, εἶπε ψιθυριστὰ ὁ Πλίνιος. Εἶπα κι' ἔκαμα κι' ἄλλα χειρότερα... Κι' αὐτὸς μὲ πικρὸ χαμόγελο προσευχήθηκε στὸ θεό του, στὸ θεὸ τῶν Ἑβραίων. «Πατέρα μὴν τοὺς ξεσυνερίζεσαι. Δὲν καταλαβαίνουν τί κάνουν»... Μὰ δὲν εἶναι τὰ λόγια ποὺ μοῦ ἔκαμαν ἐντύπωση... Εἶναι ὁ τρόπος ποὺ τὰ εἶπε!

Ἔτσι οἱ Ρωμαῖοι στρατιῶτες κουτσοπίνουν γιὰ νὰ ζεσταθοῦν ὥσπου ὁ κατάδικος τοῦ Καϊάφα καὶ τοῦ Ἄννα νὰ παραδώσῃ τὸ πνεῦμα!

—Ὁ Βασιλιὰς τῶν Ἰουδαίων στὸ Σταυρό, εἶπε σὲ μιὰ στιγμὴ ὁ Ὀκτάβιος χα - χά... Καὶ τί ὄμορφα μοῦ πάει τὸ ροῦχο αὐτὸ τοῦ Βασιλέα... Θὰ γίνω, χά - χά, κι' ἐγὼ Βασιλιὰς τῶν Ἰουδαίων.

— Ζήτω ὁ Βασιλιὰς τοῦ Ἰσραήλ, εἶπαν οἱ ἄλλοι. Καὶ σήκωσαν τὰ κύπελλα τους μὲ τὸ κρασὶ γιὰ νὰ κοροΐδεψουν θορυβωδέστερα τὸ συνάδελφό τους!

— Μόνο...

— Μόνο; διέκοψε ὁ Κλαύδιος ποὺ φοροῦσε τοῦ Χριστοῦ τὰ σανδάλια.

— Μόνο ποὺ ἐγώ, δὲν θὰ κάμω τὴ χάρη στὸν Ἄννα καὶ τὸν Καϊάφα νὰ μὲ κρεμάσῃ στὸ σταυρό!...

—Ἀλήθεια, διέκοψε, παίρνοντας σοβαρὸ ὕφος ὁ Ὁράτιος, ὁ πιὸ κουτσομπόλης τῆς παρέας. Λίγο καὶ θὰ ξεχνοῦσα τὰ σπουδαιότερα... Στὸ σπίτι τοῦ Πιλάτου σήμερα εἴχαμε μπόλικες φασαρίες... Τὸ ἀντρόγυνο βρίσκεται στὰ μαχαίρια...

— Καὶ ποῦ τὰ ξέρεις ἐσύ; ρώτησε ὁ Τιβέριος, ποὺ κουτσόπινε χαχανίζοντας τόση ὥρα χωρὶς νὰ μιλάῃ!

— Τὰ ξέρω. Μοῦ τὰ εἶπε ὁ δοῦλος τοῦ Πιλάτου. Ἡ Πιλάταινα τὴν πῆρε κατάκαρδα, τὴ σταύρωση τοῦ Ναζωραίου καὶ κλείστηκε στὸ δωμάτιο της. Ὅλη τὴν ἡμέρα κλαίει... Καὶ δὲν θέλει νὰ δῇ οὔτε στὰ μάτια τὸν ἄντρα της. Ὡστόσο ὁ Πιλάτος μπῆκε μέσα στὸν κοιτῶνα της. Μ' αὐτὴ μὲ φωνὲς τὸν πέταξε ἔξω... Καὶ τοὖπε λέξεις βαρειές. Φύγε ἀπὸ δῶ, δολοφόνε!

— Κάτι ἄκουσα κι' ἐ-γώ, εἶπε ὁ Κορνήλιος. Μὰ τὰ εἶπε ἡ καμαριέρα τῆς κυρίας... Χα - χά. Τοῦ τὰ ἔψαλλε γιὰ τὰ καλὰ τοῦ ἡ-γεμόνα! Τὸν εἶπε φοβι-τσιάρη καὶ ἄναντρο! Γιὰ νὰ μὴ χαλάσῃς τὸ χατήρι τοῦ βρωμεροῦ αὐτοῦ ὄχλου ἔβαψες μιαρέ, τὰ χέρια σου σὲ ἀνθρώπινο αἷμα. Μ' ἄλ-λο, βρὲ παιδιά μου νὰ δῇς κι' ἄλλο ν' ἀκούσῃς.

— Καλότυχος πούτα μπροστά, εἶπε ὁ Ὁράτιος νὰ δῇ καὶ ν' ἀκούσῃ...

— Μὰ ὁ Πιλᾶτος, εἶπε τώρα ὁ Ὀκτάβιος, ἔπλυνε τὰ χέρια του μπροστὰ στοὺς Ἑβραίους καὶ εἶπε πὼς εἶναι ἀθῶος τοῦ αἵματος.

—Ἤμουν κι' ἐγὼ ἐκεῖ, τὸν διέκοψε ὁ Τάκιτος. Μὰ δὲν βαρυέσαι. Ὅλα αὐτὰ πρὸς τὸ «Θεαθῆναι». Γιὰ νὰ μὴ κακοκαρδίσῃ τὴν ἀρχόντισσα... Μὰ καὶ πάλι δὲν τὰ κατάφερε... Ποιὸς ξέρει ποὺ θὰ τοὺς ὁδηγήσῃ τὸ μάλωμα τους.

— Καὶ λένε κάτι περίεργα πράμματα, πρόσθεσε τώρα ὁ Πλίνιος. Ἡ γυναίκα τοῦ Ἡγεμόνα, εἶδε, λέει, τὴ νύχτα κάτι τρομερὰ ὄνειρα ποὺ τὴν εἶχαν ἀπὸ τὸ πρωΐ ἀναστατώσει... Δὲν λέει τὰ ὄνειρά της. Δὲν τὰ εἶπε σὲ κανένα... Μὰ κάτι τὸ τρομερὸ εἶδε...

Τὸ γλέντι ἄρχισε νὰ χάνῃ τώρα τὴ ζωηρότητα του καὶ τὰ χαχανητὰ σταμάτησαν. Οἱ στρατιῶτες εἶναι συλλογισμένοι καὶ τὰ κύπελλα δὲν ἀδειάζουν ὅπως πρίν. Νοιώθουν ὅλοι μιὰ ἀνεξήγητη στενοχώρια!

— Καὶ λένε καὶ κάτι ἀπίστευτα, εἶπε ὁ Κορνήλιος... Ξέρετε ποῦ ἔπιασαν τὸ Χριστό;

— Καὶ βέβαια! Στὸν κῆπο ποὺ εἶναι πιὸ πέρα ἀπὸ τὸν χείμαρρο τῶν Κέδρων, ἀπάντησε ὁ Πλίνιος.

—Ἀκριβῶς, εἶπε ὁ Κορνήλιος. Κι' ἐκεῖ, λένε ὁ Ναζωραῖος, ἔκαμε ξανὰ τὸ θαῦμα του!

— Θαῦμα; ἐπανέλαβε ἐρωτηματικὰ ὁ Τιβέριος!

— Ναί... Καθὼς πῆγαν νὰ πιάσουν τὸν Ἰησοῦ οἱ ἄνθρωποι τοῦ ἀρχιερέα, ἕνας ἀπὸ τοὺς μαθητὰς τοῦ Χριστοῦ Πέτρο μοῦ φαίνεται τὸν λένε, ἔβγαλε τὸ μαχαῖρι του κι' ἔκοψε τὸ αὐτὶ τοῦ... δούλου τοῦ ἀρχιερέα...

— Καὶ τί τὸν ἔκαμαν τὸν φίλο; Δὲν τὸν ξεμπέρδεψαν ἐπὶ τόπου...

—Ὁ Ἰησοῦς, λένε, παρατήρησε ἄσχημα τὸ μαθητή του γιὰ τὸ ἄπρεπο φέρσιμο του. Καὶ πῆρε τὸ αὐτὶ τοῦ δούλου, ποὺ τὸν λένε Μάλχο καὶ τὸ ξανακόλλησε!...

— Παραμύθια!... εἶπε ὁ Ὀκτάβιος.

— Καὶ ὅμως τὸ ἄκουσα ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸ Μάλχο σήμερα τὸ πρωΐ, ἐπέμεινε ὁ Κορνήλιος.

— Καὶ πιστεύεις τέτοιες ψευτιές; εἶπε ἀδειάζοντας τὸ κύπελλο του ὁ Ὀκτάβιος.

— Μὰ καὶ ἄλλα πράμματα ἄκουσα, εἶπε τώρα ὁ Τάκιτος... Παιδεύτηκε, λέει, ὁ Καϊάφας νὰ φτιάσῃ τὸ Σταυρό!... Πάραγγειλε σὲ δυὸ τεχνίτες νὰ κάμουν ἕνα μεγάλο σταυρό. Πιὸ μεγάλο ἀπὸ τοὺς συνηθισμένους. Μὰ καθὼς δοκίμαζαν νὰ τὸν φτιάσουν τὸ ξύλο, λὲς καὶ ἦταν ζωντανὸ κι' ἀντιστεκόταν. Στριφογύριζε μόνο του, ἔσπαζε καὶ χαλοῦσε... Καὶ πήγαιναν ὧρες ὁλόκληρες χαμένοι οἱ κόποι τους. Καὶ μόνο, ἕνα ξύλο, κατάφεραν νὰ πελεκήσουν. Τὴ λοιδωριά! Μόνο αὐτὴ δὲν τοὺς ἔφερε ἀντίσταση!...

— Μὰ λένε, εἶπε ὁ Πλίνιος πὼς ἡ Πιλάταινα εἶδε ἕνα ἀλλόκοτο ὄνειρο. Βρισκόταν λέει στὸ δάσος κι' ἐκεῖ μιλοῦσαν μεταξύ τους τὰ δέντρα καὶ τὰ φυτά. Δὲν εἶχαν ἀντιληφθῆ τὴν παρουσία της καὶ κουβέντιαζαν ἤρεμα.

Εἶχαν μάθει, λέει, πὼς ἀποφάσισαν οἱ Ἑβραῖοι νὰ σταυρώσουν τὸν Ἰησοῦ!

— Τὰ δέντρα; Καὶ μιλάνε τὰ δέντρα; παρετήρησε ἀκεφος ὁ Κλαύδιος.

— Δὲν μιλοῦν τὰ δέντρα. Μὰ στὰ ὄνειρα φίλε μου ὅλα γίνονται!

— Λοιπόν;

—Ἐκεῖ ποὺ λέτε ποὺ κουβέντιαζαν ἀποφάσισαν νὰ μὴ δώσουν τὸ ξύλο τους γιὰ νὰ φτειαστῇ ὁ Σταυρός. Μὰ ὅπως, ἔλεγαν, ἀνάμεσα στοὺς δώδεκα μαθητὰς τοῦ Ἰησοῦ βρέθηκε ὁ Ἰούδας, ποὺ πρόδωσε τὸ δάσκαλο του, ἔτσι κι' ἀνάμεσα στὰ δέντρα βρέθηκε καὶ τὸ δέντρο ποὺ δὲν δέχτηκε τὴν απόφαση...

— Καὶ αὐτὸ θὰ ἦταν ἡ λοιδωριά, εἶπε κοροϊδευτικὰ ὁ Κλαύδιος...

— Παραμύθια, εἶπε ὁ Τάκιτος.

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἀκούστηκε ἡ φωνὴ τοῦ κατάδικου....

—Ἡλί, Ἡλί, λαμὰ σαβαχθανί...

— Τὸν Ἠλία φωνάζει γιὰ νὰ τὸν σώσῃ εἶπε κοροϊδευτικὰ καὶ πάλι ὁ Κλαύδιος...

Ἡ ὥρα ἦταν ἕξη καὶ οἱ στρατιῶτες τοῦ Πιλάτου κουβεντιάζαν ἀκόμα...

Μὰ τί τρομερὸ ἦταν αὐτὸ ποὺ γινόταν;... Μὲ μιᾶς σκοτείνιασε. Ὁ Ἥλιος χάθηκε καθὼς ἀνηφόριζε στὴν ἀνατολή... Ἡ φύση ὅλη εἶχε ἀγριέψει... Τὰ πουλιὰ δὲν κελαϊδοῦσαν γλυκά, ὅπως ὅλες τὶς ἄλλες μέρες. Τὸ κελάδημα τους ἦταν ἕνα παράπονο, ἕνας φόβος, μιὰ ἀπειλή. Τὰ σκυλιὰ ἀλυχτοῦσαν φοβισμένα... Ἡ φύση εἶχε ἀλλάξει...

— Οἱ θεοὶ τῶν πατέρων μας ἂς μᾶς φυλάνε ἀπὸ κάθε κακό, προσευχήθηκε ὁ Πλίνιος!...

Μὰ δὲν ἀποτελείωσε τὴν προσευχή του!...

— Τετέλεσται... ἀκούστηκε τώρα μιὰ ἀδυνατισμένη φωνὴ ἀπὸ τὸ σταυρό. Καὶ τὴν ἴδια στιγμὴ ἕνας δυνατὸς σεισμὸς ἔσεισε συθέμελα τὴ γῆ, ἐνῶ ἕνα ἀπαίσιο μουγκρητὸ ποὺ ἐρχόταν ἀπὸ τὰ ἔγκατα της, σκόρπιζε παντοῦ τὴν ἀγωνία καὶ τὸ φόβο... Μιὰ πυκνὴ σκόνη ἔπνιγε τώρα τοὺς στρατιῶτες... Καὶ τὰ οὐρλιαχτὰ τῶν ἀγριμιῶν οἱ ἀπελπισμένες φωνὲς τῶν Ἑβραίων, ἔφταναν μέχρι τὸ Γολγοθᾶ...

Ὁ Πλίνιος γονατιστὸς τώρα προσεύχονταν στοὺς δικούς του θεούς... Στοὺς θεοὺς τῆς Ρώμης... ἐνῶ τὸ σκοτάδι ἄρχιζε νὰ διαλύεται ἀπάνω στὸ Γολγοθᾶ. Στὸ θαμπὸ φῶς τῆς σκοτεινιασμένης μέρας τὰ πρόσωπα τῶν στρατιωτῶν, φαίνονται τώρα κατακίτρινα...

Ὁ Ὀκτάβιος τώρα κοιτάζει πρὸς τὸ Σταυρὸ μὲ φόβο καὶ συντριβή... Καὶ καθὼς τὸ κεφάλι τοῦ καταδίκου ἔχει γύρει πρὸς τὸ στῆθος του κι' ἕνα πικρὸ χαμόγελο φωτίζει τὸ θεῖο πρόσωπο ὁ Ρωμαῖος στρατιώτης δείχνοντάς τον φωνάζει:

—Ἀληθῶς, Θεοῦ υἱός, ἦν οὗτος!...

Κ. Α. Μ.

ΑΠΟ ΤΟ ΘΕΙΟ ΔΡΑΜΑ

Ποιήματα τοῦ ἀειμνήστου Χριστιανοῦ ποιητοῦ ***Γ. ΒΕΡΙΤΗ***

Η ΖΩΗ ΕΝ ΤΑΦΩ

Ἡ πλάσι κλαίει. Μοιρολογοῦν οἱ αὖρες μέσ' τὰ δάση.
Στ' ἀγγελοπάλατα ὀδυρμὸς καὶ γόος ἔχει ξεσπάσει.
Τ' ἀηδόνια πάψαν στὰ κλαδιὰ καὶ σκύψανε ν' ἀκούσουν.
Δάκρυα καὶ ρόδα στάξανε, τὸ θεῖο νεκρὸ νὰ λούσουν.
Φούσκωσ' ἡ ὀδύνη τὴ φτωχὴ καρδιὰ καὶ πάει νὰ σπάσῃ.

ΓΛΥΚΕ ΝΥΜΦΙΕ

Ἐγὼ νὰ γίνω θέλησα Θεός,
— ὦ συμβουλὴ προδότρα, στεῖρα! —
κι' ἐσέναν, ὦ Χριστέ μου ἐβάλανε
τὴν περιπαιχτικὴ πορφύρα.
Ἐγὼ ν' ἁρπάξω ζήτησα στὰ χέρια μου
στέμμα καὶ σκῆπτρο — ὦ μαύρη πλάνη! —
κι' ἐσύ, Χριστέ μου, τὸ καλάμι ἐκράτησες
κι' ἐφόρεσες τ' ἀκάνθινο στεφάνι.
Ὢ Λυτρωτή μου! Ὡς ν' ἀνεβῇς στὸ Γολγοθᾶ,
δέξου με νάρθω στὸ πλευρό σου,
καὶ σὰν τὸν Κυρηναῖο τὸ Σίμωνα
νὰ πάρω λίγο τὸ σταυρό σου.
Δέξου νὰ βρέξω ἐγὼ τὰ χείλη σου.
Γλυκὲ Νυμφίε νὰ τὰ δροσίσω,
καὶ τὸ ματάβρεχτο σου μέτωπο
μὲ χέρι ἀγάπης νὰ σπογγίσω.
Ἰησοῦ! καθὼς σὲ βλέπω σήμερα
χλωμό, ὑβρισμένο, πονεμένο,
σὲ νοιώθω δυὸ φορὲς Θεὸ
καὶ δυὸ φορὲς ἀγαπημένο.

ΤΟ ΒΛΕΜΜΑ ΤΟΥ ΛΗΣΤΗ

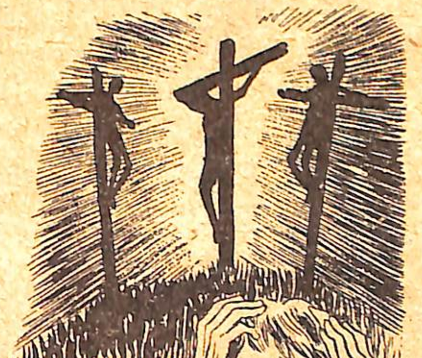
Βλαστήμιες κι' ἀναθέματα, ξεσποῦν ὁλόγυρά Σου,
φαρμακερὲς σὰν τὰ καρφιά, καὶ σχίζουν τὴν καρδιά σου.
Κι' ὦ πονεμένε μου Χριστέ, στὴν σκοτεινιὰν αὐτή,
ποὺ ὅμοια μὲ μαύρη κόλασι χυμᾶ στὸ Γολγοθᾶ σου,
τί γλυκοφῶς ἐσκόρπισε τὸ βλέμμα ἑνὸς ληστή.

ΑΦΕΣ ΑΥΤΟΙΣ

Ἀμίλητος, ἀκίνητος, θλιμμένος, προδομένος,
καρτερικός...
Γύρω σου ἀχάριστος βογγᾶ καὶ βλαστημᾶ ὠργισμένος
κόσμος κακός.
Μὰ ἐσὺ ποὺ δὲν ἀπόστασες στιγμὴ νύχτα καὶ μέρα
νὰ εὐεργετῇς,
μ' ἀγάπη ὑψώνεις τὴ φωνὴ καὶ δέεσαι στὸν πατέρα:
Ἄφες αὐτοῖς.

ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ

Χλωμά, τρεμάμενα κεριά,
πολλὰ κεριά, καὶ πάνε...
Ἔλα κ' ἐσύ, φτωχὴ ψυχή,
μὲ τοὺς λεμονανθούς σου,
καὶ στ' ἅγιο ξόδι σκύβοντας
τοῦ Πανωραίου Νεκροῦ
τὸ ματωμένο σῶμα του
Μ' ἀνθοὺς καὶ δάκρυα ράνε.

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ.

Τὰ παιδιὰ τοῦ πλοιάρχου Γκράντ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

— Γιατὶ παιδί μου, γιατί, δὲν ἄφησες τὸν Ταλκὰβ ἢ ἐμένα νὰ ριψοκινδυνέψουμε τὴ ζωή μας; Ἦταν πιὸ φυσικό. Εἴμαστε πιὸ μεγάλοι ἐμεῖς!

— Μυλόρδε, ἀπάντησε τὸ παιδὶ μὲ ἕναν τόνο βαθειᾶς εὐγνωμοσύνης στὴ φωνή του, δὲν ἦταν δικό μου χρέος νὰ ριχτῶ στὸν κίνδυνο; Ξεχνᾶτε ὅτι γιὰ τὸν πατέρα μου βρισκόμαστε ἐδῶ; Ἔπειτα ὁ Ταλκὰβ μοῦ ἔχει κιόλας σώσει τὴ ζωὴ μιὰ φορά. Κι' ἐσεῖς, θὰ σώσετε τὸν πατέρα μου.

ΣΤΗΝ ΠΕΔΙΑΔΑ ΤΗΣ ΑΡΓΕΝΤΙΝΗΣ

Ὕστερα ἀπὸ τὶς πρῶτες διαχύσεις, ὁ Παγανέλι, ὁ Ἄουστιν, ὁ Ούΐλσων, ὁ Μαρρέϊντυ, ὅλοι ὅσοι ἦταν στὴν ἄλλη συντροφιὰ — ἐκτὸς ἴσως ἀπὸ τὸν ταγματάρχη Μὰκ Νάμπ, διεπίστωσαν ἕνα πρᾶγμα — ὅτι ἦταν φοβερὰ διψασμένοι. Κυριολεκτικὰ πέθαιναν τῆς δίψας, γιατὶ εἶχαν νὰ πιοῦν νερὸ ἀπὸ πολλὲς ὧρες.

Εὐτυχῶς ἡ Γκονάμινι, ἦταν κοντά.

Ξανάρχισαν λοιπὸν νὰ καλπάζουν, καὶ κατὰ τὶς ἑφτὰ τὸ πρωΐ, ἦταν στὶς ὄχθες τῆς σωτήριας λίμνης.

Οἱ φίλοι μας ρίχτηκαν στὸ νερὸ μὲ τ' ἄλογά τους κι' ἀφοῦ ξεδίψασαν καὶ δροσίστηκαν γιὰ καλά, εἶδαν τὰ πτώματα τῶν λύκων, καὶ κατάλαβαν ἀπὸ τί τρομερὸ κίνδυνο εἶχαν γλυτώσει οἱ σύντροφοί τους.

Καὶ τώρα ἦταν καιρὸς νὰ σκεφτοῦν καὶ γιὰ φαΐ.

Ἔκοψαν κομμάτια τὴν ναντοῦ, τὴν ἔψησαν στὴ χόβολη, κι' ἔκαναν ἕνα φαγοπότι ἐξαιρετικό, μὲ γέλια καὶ ἀστεῖα.

Ὅλοι ἦταν εὐδιάθετοι καὶ αἰσιόδοξοι.

— Τὸ νὰ φάη κανεὶς λίγο, εἶναι ὕβρις πρὸς τὴν Θεία Πρόνοια! ἔλεγε ὁ Παγανέλι κατεβάζοντας τεράστια μπιφτέκια. Γι' αὐτὸ σήμερα πρέπει νὰ φᾶμε πολύ!

— Εὐτυχῶς ποὺ τὸ νερὸ τῆς Γκονάμινι εἶναι χωνευτικό, καὶ δὲν ὑπάρχει κίνδυνος νὰ στομαχιάσης! τοῦ ἔλεγε ὁ Μὰκ Νάμπ.

— Ἐμεῖς οἱ Γάλλοι δὲν στομαχιάζομε ποτὲ ἀπὸ τὸ φαΐ! εἶπε ὁ Παγανέλι.

— Κι' ἀπὸ τί στομαχιάζετε, παρακαλῶ, ἐσεῖς οἱ Γάλλοι; ρώτησε ὁ ταγματάρχης.

— Ἀπὸ κουτὰ ἀστεῖα καὶ ἄνοστα πειράγματα! τὸν βεβαίωσε ὁ Παγανέλι.

Κατὰ τὶς δέκα τὸ πρωΐ, ὁ λόρδος Γκλένερβαν ἔδωσε ὡστόσο τὸ σύνθημα νὰ ξεκινήσουν. Γέμισαν τ' ασκιὰ νερό, κι' ἀνέβηκαν στ' ἄλογα.

Ὅσο γιὰ τ' ἄλογα τὰ ἴδια, ποτισμένα καὶ καλοταϊσμένα, ἦταν πολὺ εὐδιάθετα, καὶ κάλπαζαν χωρὶς δυσκολία.

Τώρα δὲν ἦταν πιὰ σ' ἐκείνη τὴν χωρὶς νερὸ ἔρημο.

Ὁ τόπος ἦταν πολὺ πιὸ εὔφορος, ἂν καὶ τὸ ἴδιο ἐρημικός.

Πλησίαζαν πιὰ στὴν Ἀργεντινή.

Τὴν ἄλλη κιόλας μέρα, πέρασαν τὴ συμβατικὴ γραμμὴ ποὺ χωρίζει τὶς ἀργεντινὲς πεδιάδες ἀπὸ τὶς πάμπες.

Ἐκεῖ ὁ Ταλκὰβ ἔλπιζε νὰ συναντήση τοὺς νομάδες Ἰνδιάνους ποὺ κρατοῦσαν αἰχμάλωτο τὸν πλοίαρχο Γκράντ.

Ἀπὸ τὶς δεκατέσσερες ἐπαρχίες ποὺ ἀποτελοῦν τὸ Κράτος τῆς Ἀργεντινῆς, τὸ Μπουένος Ἄϋρες (ποὺ σημαίνει «Καλὸς Ἀέρας») εἶναι ἡ πιὸ μεγάλη καὶ ἡ πιὸ πυκνοκατοικημένη. Ἡ βλάστηση εἶναι πυκνή, καὶ τὸ κλῖμα περίφημο.

Καθὼς προχωροῦσαν, συναντοῦσαν ὡραῖα δένδρα ποὺ τὰ στόλιζαν μύρια ἀναρριχητικὰ φυτά, κάμπους μὲ γάργαρα νερὰ καὶ πολύχρωμα λουλούδια, ἕνα πλῆθος χαριτωμένα κολύβρια, καθὼς κι' ἄλλα πουλιὰ μὲ ζωηρὰ χρώματα.

Ὡστόσο, ἐκεῖνο ποὺ τοὺς ἄρεσε περισσότερο ἀπ' ὅλα, εἶναι τὸ πουλὶ μὲ τὰ ἀπίστευτα λεπτὰ καὶ ψηλὰ πόδια καὶ μὲ τὰ ρόδινα φτερά, ποὺ λέγεται φλαμίνγκος. Ὁ φλαμίνγκος εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ ὡραιότερα, τὰ πιὸ κομψὰ πουλιὰ τοῦ κόσμου, ποὺ ζοῦν στὶς ὄχθες τῶν μεγάλων βάλτων.

Οἱ φλαμίγκοι δὲν ἔδειχναν διόλου φόβο βλέποντας τοὺς ταξιδιῶτες μας νὰ πλησιάζουν κι' αὐτοὶ θαύμαζαν τὶς παράξενες, ψηλὲς κωνικὲς φωλιές τους, μὲ ὅλη τους τὴν ἄνεση.

—Πολὺ θὰ ἤθελα νὰ δῶ ἕναν φλαμίγκο νὰ πετάη! εἶπε ὁ Παγανέλι. Ὅμως αὐτοί, δὲν μᾶς φοβοῦνται διόλου! Κάθονται στὸ ἕνα πόδι καὶ καμαρώνουν σοβαρά, σὰν ὄμορφα λελέκια.

— Ἀλήθεια Παγανέλι θέλεις νὰ δῆς τὸ πέταγμα τοῦ φλαμίγκου;

Τώρα συναντοῦσαν καὶ εὐρωπαϊκὰ δέντρα.

— Πολύ!

— Μὰ γιατί;

— Ἀπὸ ἐπιστημονικὴ περιέργεια!

—Καλά. Θὰ τοὺς κάνω νὰ πετάξουν.

—Μακάρι!

— Ἄνοιξε τὰ μάτια σου τέσσερα.

—Τὰ μάτια μου μὲ τὰ γυαλιὰ μοῦ εἶναι τοὔντι τέσσερα!

Ὁ ταγματάρχης πλησίασε στὸν βάλτο, καὶ τράβηξε στὸν ἀέρα μιὰ τουφεκιά, γιατὶ δὲν ἤθελε νὰ πληγώση ἐκεῖνα τὰ ὄμορφα πουλιά. Καὶ φυσικὰ ὅλοι οἱ φλαμίγκοι ἔφυγαν πετῶντας.

Ὁ Παγανέλι γιὰ νὰ τοὺς δῆ καλύτερα, ἔβγαλε καὶ τὸ κανοκυάλι του.

— Τοὺς εἶδες νὰ πετοῦν ταγματάρχα μου; ρώτησε.

— Καὶ βέβαια τοὺς εἶδα! Δὲν εἶμαι στραβός!

—Βρῆκες πὼς μοιάζουν σαΐτες μὲ φτερὰ στὸ πίσω μέρος;

—Διόλου!

—Φυσικὰ ὄχι! βεβαίωσε κι' ὁ Ροβέρτος.

— Ἤμουν βέβαιος! ἔκανε εὐχαριστημένος ὁ Παγανέλι. Ὡστόσο αὐτὸ δὲν ἐμπόδισε τὸν διάσημο συμπατριώτη μου, τὸν μεγάλο συγγραφέα Σατωβριάνδο, νὰ κάνη αὐτὴν τὴν ἀποτυχημένη σύγκριση!

— Μπορεῖ νὰ τοὺς εἶδε ἔτσι... στὸν ὕπνο του ἔκανε σοβαρὰ ὁ ταγματάρχης.

Ὁ Παγανέλι τοῦ ἔρριξε μιὰ ἄγρια ματιά.

— Σὲ παρακαλῶ νὰ μιλᾶς μὲ κάποιο σεβασμὸ γιὰ τὸν ἔνδοξο συμπατριώτη μου! εἶπε.

— Ἐν τάξει. Δὲν μιλῶ καθόλου!

Ὅταν γύρισαν στ' ἄλογά τους, βρῆκαν τὸν Γκλένερβαν νάχη ἀνοίξει μεγάλη συζήτηση μὲ τὸν ὁδηγό τους.

Μόλις τοὺς εἶδε ὁ Γκλένερβαν, φώναξε:

—Γιὰ ἔλα Παγανέλι! Ὁ Ταλκὰβ κι' ἐγὼ δὲν μποροῦμε νὰ συνεννοηθοῦμε.

Ὁ Παγανέλι κουβέντιασε γιὰ λίγο μὲ τὸν ὁδηγό τους, κι' ὕστερα εἶπε:

— Ὁ Ταλκὰβ ἀπορεῖ γιὰ κάτι ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ ἐξηγήση!

—Τί ἀκριβῶς;

—Τὴν ἐρημιὰ αὐτοῦ τοῦ τόπου! Οὔτε ἴχνος ἰνδιάνου δὲν ἔχομε συναντήσει ὡς τὰ τώρα!

—Καὶ τί ὑποθέσεις κάνει ὁ Ταλκάβ;

—Καμμιά! Γι' αὐτὸν τὸ γεγονὸς μένει ἀνεξήγητο.

—Μὰ ποιοὺς Ἰνδιάνους λογάριαζε νὰ συναντήση;

— Ἀκριβῶς ἐκείνους ποὺ κρατοῦν αἰχμάλωτο τὸν πλοίαρχο!

—Τί φυλὴ εἶναι αὐτοί;

—Τῶν Σούκας, μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Καλφουκούρα, τὸν Κατρίελ ἢ τὸν Γιαντσετρούζ. Αὐτοὶ οἱ τρεῖς εἶναι ἀρχηγοὶ συμμοριῶν ποὺ ἀφοῦ νικήθηκαν ἀπὸ τοὺς λευκούς, μένουν στὶς πεδιάδες τῆς Ἀργεντινῆς, ὅπου ληστεύουν τοὺς περαστικούς.

—Καὶ τότε τί θὰ κάνωμε; ρώτησε ὁ Γκλένερβαν.

—Νὰ ρωτήσω καὶ τὸν Ταλκάβ, ποιὰ εἶναι ἡ γνώμη του!

Ἀφοῦ κουβέντιασε ἀκόμη λίγο μὲ τὸν ὁδηγό τους, εἶπε:

— Ἡ γνώμη τοῦ Ταλκὰβ ποὺ μοῦ φαίνεται σωστή, εἶναι νὰ τραβήξωμε τὸν δρόμο μας ὡς τὸ φρούριο τῆς Ἀνεξαρτησίας. Ἐκεῖ κι' ἂν ἀκόμη δὲν μάθουμε νέα γιὰ τὸν πλοίαρχο, θὰ μάθωμε τουλάχιστον τί ἔγιναν οἱ Ἰνδιάνοι τῆς Ἀργεντινῆς.

—Εἶναι μακρυὰ τὸ φρούριο;

—Ὄχι. Στὴν Σιέρρα Ταντίλ.

— Καὶ πότε λέει ὅτι θὰ φτάσωμε;

—Μεθαύριο βράδυ!

Ὁ Γκλένερβαν κι' οἱ φίλοι του δὲν ἦταν διόλου εὐχαριστημένοι ἀπὸ τὴν τροπὴ ποὺ εἶχαν πάρει τὰ γεγονότα.

Κυρίως τοὺς ἔβαζε σὲ σκέψεις αὐτὴ ἡ ἀνεξήγητη ἐξαφάνιση τῶν Ἰνδιάνων.

Τὸ ταξίδι τους στὴν πεδιάδα δὲν παρουσίαζε καμμιὰ ποικιλία.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς δεύτερης μέρας, εἶδαν μιὰ συντροφιὰ ἔφιππων Ἰνδιάνων ποὺ ὅταν τοὺς εἶδε τὸ ἔβαλε στὰ πόδια.

—Γκῶτσος εἶναι! εἶπε ὁ Ταλκάβ.

— Ἄ! Γκῶτσος! ἔκανε ὁ ταγματάρχης. Αἴ Παγανέλι! Θυμᾶσαι τὸν παληὸ καυγά μας; Ὅμως σήμερα δὲν φυσάει καὶ δὲν ἔχομε νεῦρα. Μπορῶ λοιπὸν νὰ σὲ ρωτήσω: μὲ τί σοῦ φαίνεται πὼς μοιάζουν;

—Μοιάζουν μὲ ληστές! εἶπε ὁ Παγανέλι.

—Καὶ δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι;

—Καὶ βέβαια.
Αὐτοὶ ἡ ὁμολογία τοῦ Παγανέλι προκάλεσε δυνατὰ γέλια.
Ὡστόσο ὁ σοφὸς συνέχισε:
—Διάβασα κάπου πὼς οἱ Ἄραβες ἔχουν στὸ στόμα μιὰ φοβερὴ ἔκφραση ἀγριότητας, ἐνῶ τὰ μάτια τους δείχνουν καλωσύνη. Στοὺς Ἰνδιάνους τῆς Ἀμερικῆς συμβαίνει τὸ ἀντίθετο: ἔχουν ἄγριο καὶ ψυχρὸ βλέμμα, ἐνῶ ἡ ἔκφραση τοῦ στόματός τους εἶναι ἤρεμη!
Ὁ Παγανέλι εἶχε δίκηο. Δὲν ὑπάρχει στὸν κόσμο ὁλόκληρο, πιὸ κακό, πιὸ ἄγριο μάτι ἀπὸ τοῦ ἄγριου Ἰνδιάνου!
Ὡστόσο σύμφωνα μὲ τὶς ὁδηγίες τοῦ Ταλκάβ, βάδιζαν ὁ ἕνας κοντὰ στὸν ἄλλον. Γιατὶ δὲν ἤξεραν τί ἐκπλήξεις τοὺς ἔκρυβε αὐτὸς ὁ παράξενος τόπος!

Καὶ ξημέρωσε ἡ μέρα ποὺ θὰ φτανᾶν ἐπιτέλους στὸ φρούριο τῆς Ἀνεξαρτησίας. Τώρα συναντοῦσαν κι' εὐρωπαϊκὰ δέντρα: καρποφόρα, λεῦκες, ἰτιές. Συνήθως ἔζωναν τοὺς μεγάλους, ἀπέραντους περιφραγμένους χώρους ὅπου οἱ Ἀργεντινοὶ φυλᾶνε τὰ κοπάδια τους.

Χιλιάδες, μυριάδες βώδια, πρόβατα, ἀγελάδες, ἄλογα, βόσκουν στὰ ἀπέραντα καὶ πλούσια λειβάδια τῆς Ἀργεντινῆς, ποὺ τὰ φυλᾶνε μεγάλοι γυμνασμένοι σκύλοι.

Αὐτοὶ οἱ σκύλοι ξέρουν τόσο καλὰ τὴ δουλειά τους, ποὺ τέσσαρες βοσκοὶ φτάνουν νὰ φυλάξουν χίλια κεφάλια.

Οἱ στάνες μὲ τὶς μυριάδες τὰ ζωντανά, λέγονται «ἐστάντσιες», καὶ στὴν ἀργεντινὴ πεδιάδα ποὺ θυμίζει τὸν ὠκεανό, φαίνονται σὰν νησιά, κι' ἀπὸ μακρυὰ οἱ λεῦκες καὶ οἱ ἰτιὲς ποὺ τὶς ζώνουν, δίνουν τὴν ἐντύπωση νὰ καθρεφτίζωνται στὸ νερό. Αὐτὴ τὴ μέρα — 6 Νοεμβρίου — συνάντησαν πολλὲς ἑκατοντάδες καθὼς καὶ δυὸ «σαλαντόρες» ποὺ εἶναι σφαγεῖα καὶ τόπος ὅπου ἀλατίζουν καὶ καπνίζουν τὸ κρέας. Αὐτὴ ἡ δουλειά, ἀρχίζει συνήθως τὴν ἄνοιξη. Οἱ βοσκοὶ — οἱ καουμπόυδες—πιάνουν τὰ ζῶα καβάλλα, μὲ τὸ λόσσο, κι' ὅταν πιάνουν κάμποσα τὰ πᾶνε στὴν σαλαντόρα ὅπου τὰ περιμένει τὸ μαχαίρι.

—Ὁ Ταλκάβ τάχυνε τὸ βῆμα. Ἤθελε νὰ φθάση τὴν ἴδια κιόλας βραδυὰ στὸ φρούριο τῆς ἀνεξαρτησίας.

Τὰ ἄλογα, ποὺ τὰ κεντοῦσαν οἱ καβαλλάρηδες πετοῦσαν παρὰ κάλπαζαν ἀνάμεσα στὰ πυκνὰ χόρτα. Στὸ δρόμο τους συνάντησαν πολλὰ «κορρὰλ» μὲ ἐπάλξεις καὶ βαθειὰ χαρακώματα. Τὸ κεντρικὸ κτίριο ἦταν ἐφωδιασμένο μ' ἕνα ἔξωστη, πάνω ἀπὸ τὸ ὁποῖον οἱ κάτοικοι, ὠργανωμένοι στρατιωτικά, μποροῦσαν μὲ κάποια ἀσφάλεια νὰ πυροβολοῦν κατὰ τῶν ληστῶν τῆς πάμπας. Ὁ λόρδος Γκλένοβαν θὰ μποροῦσε ἴσως νὰ βρῆ ἐκεῖ τὶς πληροφορίες ποὺ ζητοῦσε, ἀλλὰ βρῆκε, πὼς τὸ φρονιμώτερο θὰ ἦταν νὰ φθάση τὸ γρηγορότερο στὸ χωριὸ Ταντίλ. Ἔτσι δὲν σταμάτησαν. Διάβηκαν ἀπὸ ἕνα πέρασμα τὸν ποταμὸ Λὸς Χουέσος καὶ μερικὰ μίλια πιὸ ἐκεῖ τὸν ποταμὸ Λὸς Χουέσος.

Σὲ λίγο τὰ πόδια τῶν ἀλόγων βυθίζονταν στὸ πυκνὸ χορτάρι ποὺ φύτρωνε στοὺς πρόποδες καὶ στὶς πλαγιὲς τῆς Σιέρρα Ταντίλ.

(Ἡ συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

Ὁ ταγματάρχης πλησίασε στὸ βάλτο

Ἐπίγεια ρουκέττα

Ὁ Πετράκης ἀγαπᾶ
παρεκτὸς ἀπ' τὰ αὐγά,
καὶ τὶς μικροεφευρέσεις!
Κι' ἡ αὐλὴ καμμιὰ φορὰ
παίρνει ὄψη μασκαρά.

Κάσες, ρόδες καὶ κουτιά,
τὰ συνάζει ἐκεῖ δᾶ!
Ξύλα, τὸ παλιὸ μαγκάλι
κι' ὅτι ἄλλ' ὁ νοῦς σου βάλη!

Καὶ προχτὲς εἶχε βαλθῆ
νὰ σκαρώση... μιὰ ρουκέττα!
Γύρω πρόκες καὶ φελλοὶ
καὶ ψωμοτυριοῦ μιὰ φέτα!...

Ποῦ καὶ ποῦ ἐμασουλοῦσε
κι' ὕστερα δυναμωμένος
ἔσπαζε ἢ ἐκολλοῦσε
ὡς τ' αὐτιὰ κατραμωμένος!...

Τέλος ἔφτιασ' ἕνα πρᾶμα
ποὔμοιαζε... Τί νὰ σᾶς πῶ;
Μᾶλλον ἦταν ἕνα θᾶμα
ποὺ δὲν εἶναι μπορετὸ
ὅλο νὰ τὸ ἱστορήσω!
Προτιμῶ νὰ μὴ μιλήσω!...

(Γιατὶ ὁ Πετρῆς σὰν μάθη,
πὼς τὰ γράφω ἐδῶ πέρα,
δὲν θὰ δῶ...μιὰ ἄσπρη μέρα!)
Θὰ τὸ πῶ. Τριγύρω πίσσα
μία ράχη ὡς πέρα ἴσα,
μιὰ κοιλιά... ποὺ ἐσερνόταν
κι' ὁλοένα ἐκουνιόταν!...

Πρόστεσε καὶ δυὸ φτερὰ
ἀπὸ παλιολαμαρίνα!
— Τέτοια φώναξε ρουκέττα
δὲν θὰ βρῆς καὶ στὴν Ἀθῆνα!

Κι' ὅταν... ν' ἀπογειωθῆ
θέλησε, μὲ τὴ ρουκέττα
τράκαρε... μ' ἕνα ντουβάρι
κι' ἀντὶ νὰ βρεθῆ στὸν Ἄρη,
τά... φτωχὰ τὰ παραπέτα
καὶ ἡ δεξιὰ ἡ ρόδα
ἔτριξαν μέ... μέγα κρότο
καὶ μὲ τὸν Πετράκη πρῶτο
βρέθηκαν... διαλυμένα!...
Κι' εἶπ' ὁ Πέτρος σκεφτικός:
— Ξέχασα... νὰ βάλω φρένα!

ΤΟ ΑΕΙΚΙΝΗΤΟ!...

Ἀπελπίστη κι' ὁ Πετρῆς
καὶ ἐσκέφτη κάτι ἄλλο
— πίστεψέ το ἂν μπορῆς —
πιὸ τρανὸ καὶ πιὸ μεγάλο!...

— Θὰ σκαρώσω παρευθύς,
φίλοι μου... τὸ ἀεικίνητο!
—Ἐτρελλάθη ὁ Πετρῆς,
τὸ μυαλό του τὸ εὐκίνητο
σάλεψε γιὰ τὰ καλά!
Ἄχ Πετράκη, συμφορά!...

— Δὲν τρελλάθηκα καθόλου,
ἀποκρίθη μὲ σοφία!
Γρήγορα θὰ δοξαστῶ,
θὰ τὸ λὲν καὶ τὰ βιβλία!...

—Ἄκου δῶ, εἶπ' ἡ Φιφή.
Τόσοι ἔχουνε σκεφτῆ
νὰ τὸ βροῦνε μέχρι τώρα.
Κι' εἶπαν ὅλοι πὼς ποτὲς
δὲν θὰ γίνη, καὶ ποὺ λὲς
μὴ μᾶς παίρνης τόση φόρα!...

—Ἂν τὸ βρῶ ὅμως Φιφή,
σκέψου πὼς σὲ μιὰ στιγμὴ
θὰ ἀλλάξη ὅλ' ἡ πλάση!...
Θὰ καθόμαστ' ὅλη μέρα
— τεμπελιὰ πέρα γιὰ πέρα—
ὥσπου ὕπνος νὰ μᾶς πιάση!..

Κι' ἄρχισε μὲ μιὰ μανία
τ' ἀεικίνητο νὰ φτιάνη.
Ἀπ' τὴν τόση φασαρία
κόντεψε νὰ μᾶς κουφάνη!...

Ἀφοῦ ἔφτιαξε μιὰ ρόδα
τὴν ἐκάρφωσε στὸ στύλο!
Γύρω κρέμασε βαρίδια
κι' ἀπομάκρυνε τὸ σκύλο
ποὺ κατάπληχτος κοιτοῦσε!
Καὶ πολὺ προσεκτικὸς
ἄρχισε καὶ τὴ γυρνοῦσε!
Μά... ἡ ἄθλια ἡ ρόδα
σὲ λιγάκι σταματοῦσε!...

Ποῦ καὶ ποῦ κανὰ βαρίδι
ἀπὸ δῶ τὸ ξεκρεμοῦσε
—ἦταν φουρκισμένος...εἶδι!—
καὶ πιὸ κεῖ τὸ ἐκρεμοῦσε!...

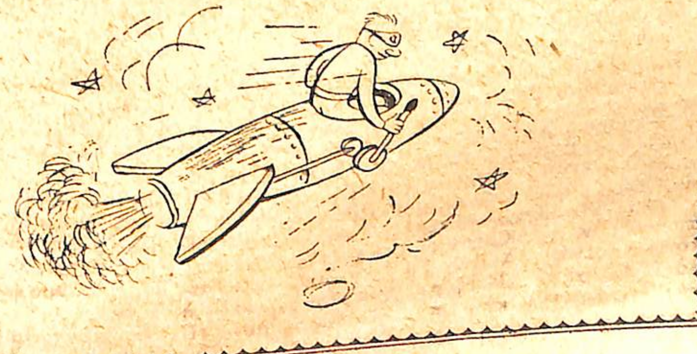
Ὥσπου νά! Ἡ ρόδα φεύγει
ἀπ' τὴν πρόκα καὶ κυλᾶ
κι' ὅπως ἦτανε βαριά,
πέφτει πάνω στὸ πιθάρι
καί... στὰ τέσσερα τὸ σπᾶ!...

Γέμισ' ἡ αὐλὴ νερά,
ποὺ κυλήσανε τρεχάτα
μέχρι τὴν παλιὰ συκιὰ
ποὺ κοιμόταν... στὰ γεμάτα
ἡ ἀμέριμνη γιαγιά!...

Ξύπνησε ξετρελλαμένη
μὲ στριγγλιές, ξεφωνητά!...
Καὶ σὰν βγῆκε ἡ μητέρα
καὶ κατάλαβ' ἡ καϋμένη
τοῦ Πετρῆ... τὰ χωρατά
μὲ τόν...μπλάστρη τὸν ἀρχίζει
καὶ τὸν κάνει νὰ πηδᾶ!...

Κι' ἔνοιωσ' ὁ Πετρῆς καλὰ
πὼς θὰ βρῆ τὸ ἀεικίνητο,
σὰν τὶς τρώει ἀπ' τὴ μαμὰ
ποὺ τὸν κάνει... αὐτοκίνητο!..

Ο ΑΛΕΚΤΩΡ

Γύρω ἀπ' τὸν Ἀθλητισμό

ΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΤΗΣ Α.Ε.Κ.

Πολλοὶ ἀναγνῶστες μᾶς ἐζήτησαν νὰ γράψουμε τὰ ἀποτελέσματα ποὺ ἔχουν φέρει μέχρι τώρα οἱ τρεῖς μεγάλες ὁμάδες τοῦ Ὀλυμπιακοῦ τῆς Α.Ε.Κ. καὶ τοῦ Παναθηναϊκοῦ, πρὸς τὰ ξένα εὐρωπαϊκὰ συγκροτήματα μεταπολεμικῶς.

Ἱκανοποιῶντας λοιπὸν τὴν ἀπαίτηση αὐτὴ τῶν ἀναγνωστῶν μας δημοσιεύουμε σήμερα τὰ ἀποτελέσματα τῆς Α.Ε.Κ.

1) 1-12-45. Κων)πολις. Α.Ε.Κ. — Πέρα Κλοὺμπ: 2—1, 1—0.

2) 2-12-45. Α.Ε.Κ. — Μπεσίκτας: 0—1, 0—0.

«Μπλοκάρισμα» στὸν ἀέρα

3) 8-12-45. Κων)πολις. Α.Ε.Κ. — Γαλατᾶ Σεράϊ: 1—4, 1—2.

4) 9-12-45. Κων)πολις. Α.Ε.Κ. —Φενὲρ Μπαξέ: 1—5, 0—3.

5) 13-12-47. Κων)πολις. Α.Ε.Κ. — Φενὲρ Μπαξέ: 1—3, 1—0.

6) 14-9-47. Κων)πολις. Α.Ε.Κ. — Γαλατᾶ Σεράϊ: 2—3, 0—2.

7) 20-9-47. Κων)πολις. Α.Ε.Κ. — Μπεσίκτας: 0—3, 0—1.

8) 21-9-47. Κων)πολις. Α.Ε.Κ. — Φενὲρ Μπαξέ: 0—6, 0—3.

9) 6-12-47. Ἀθῆναι. Α.Ε.Κ. — Α.Ι.Κ. (Σουηδίας): 1—1, 1—0.

10) 7-3-48. Ἀθῆναι. Α.Ε.Κ. — Μπεσίκτας: 1—0, 0—0.

11) 6-1-49. Ἀθῆναι. Α.Ε.Κ. — Βίννερ (Αὐστρ.): 2—1, 1—0.

12) 27-3-49. Ἀθῆναι. Α.Ε.Κ. — Γκιὸζ Τεπέ: 1—1, 0—1.

13) 5-8-49. Ἀθῆναι. Α.Ε.Κ. — Νὶς (Γαλ.): 2—3, 1—0.

14) 19-6-50. Ἀθῆναι. Α.Ε.Κ. — Γ. Ριγκρέστον (Αἰγύπ.): 0—0, 0—0.

15) 6-7-50. Ἀθῆναι. Α.Ε.Κ. — Νίκολσον (Αὐστρ.): 2—0, 1—0.

16) 7-9-50. Ἀθῆναι. Α.Ε.Κ —Καίμπριτζ (Ἀγγλ.): 0—1, 0—0.

17) 7-1-51. Ἀθῆναι. Α.Ε.Κ. — Αὐστρία (Αὐστρ.): 2—2, 0—2.

18) 13-5-51. Ἀθῆναι. Α.Ε.Κ. — Βιέννα (Αὐστρ.): 0—2, 0—3.

19) 18-5-51. Ἀθῆναι. Α.Ε.Κ. — Βιέννα (Αὐστρ.): 0—1, 1—3.

20) 13-9-51. Κων)πολις. Α.Ε.Κ. — Φενὲρ Μπαξέ: 4—1, 0—1.

21) 16-9-51. Κων)πολις. Α.Ε.Κ. — Μπεσίκτας: 1—2, 1—1.

22) 17-9-51. Κων)πολις. Α.Ε.Κ. — Ἰσταμπούλ: 1—2, 0—2.

23) 21-9-51. Ἀθῆναι. Α.Ε.Κ. — Πέρσα - Κλοὺμπ: 7—8, 1—0.

24) 16-12-51. Ἀθῆναι. Α.Ε.Κ. — Αὐστρία: 2—2, 1—2.

25) 7-1-52. Ἀθῆναι. Α.Ε.Κ. — Ράπιντ: 2—3, 0—3.

26) 13-4-52. Ἀθῆναι. Α.Ε.Κ. — Ἐρυθρὸς Ἀστὴρ (Σερ.): 0—1, 0—1.

27) 11-6-52. Ἀθῆναι. Α.Ε.Κ. — Λὶλλ (Γαλλ.): 6—2, 3—2.

28) 27-6-52. Ἀθῆναι. Α.Ε.Κ. — Ράπιντ: 1—4, 0—1.

29) 24-11-52. Ἀθῆναι. Α.Ε.Κ. — Μάλμο (Σουηδ.): 1—2, 0—0.

30) 10-11-52. Ἀθῆναι. Α.Ε.Κ. — Κοπεγχάγη (Δανία): 2—3, 0—1.

31) 21-12-52. Ἀθῆναι. Α.Ε.Κ. — Ἀντμίρα (Αὐστρ.): 3—2, 2—1.

32) 7-1-53. Ἀθῆναι. Α.Ε.Κ. — Παρτιζὰν (Σερβ.): 2—4, 0—4.

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΘΑΙΝΕΤΕ...

... Ἀπὸ τὸ 1882 ποὺ ὁ Τζὼν Σούλιβαν ἀνεκηρύχθη παγκόσμιος πρωταθλητὴς τῆς πυγμαχίας ὅλων τῶν κατηγοριῶν, δεκαοκτὼ ἐν συνόλῳ πυγμάχοι κατέκτησαν μέχρι σήμερα τὸν τίτλο αὐτόν. Καὶ εἶναι οἱ ἑξῆς:

(Οἱ σημειούμενοι διὰ σταυροῦ ἔχουν πεθάνει).

1882 Τζὼν Λ. Σούλλιβαν +
1892 Τζέημς Τζ. Κόρμπετ +
1897 Μπὸμπ Φίτζιμμονς +
1899 Τζέημς Τζ. Τζέφφρις (ἀπεσύρθη)
1906 Τόμμυ Μπάρνς +
1908 Τζὰκ Τζόνσον +
1915 Τζὲς Οὐΐλλαρντς
1919 Τζὰκ Ντέμσεϋ
1926 Τζένε Τούνεϋ (ἀπεσ.)
1930 Μὰξ Σμέλλιγκ
1932 Τζὰκ Σάρκεϋ
1933 Πρίμο Κορνέρα
1934 Μὰξ Μπάερ
1935 Τζίμμυ Μπράντοκ
1937 Τζόε Λούϊς (ἀπεσύρ.)
1950 Ἔτζαρντ Τσάρλς
1951 Τζόε Γουώλκοτ
1952 Ρόκυ Μπαρτσιάνο

... Στὸ Σὰν Φραντζίσκο τῆς Ἀμερικῆς ὑπάρχει μιὰ ἑλληνικὴ ποδοσφαιρικὴ ὁμάδα ἀποτελουμένη ἀποκλειστικῶς ἀπὸ Ἕλληνες ποδοσφαιριστές. Πέρυσι εἶχε ἀναδειχθῆ πρωταθλήτρια Γ΄ κατηγορίας, φέτος δὲ προπορεύεται στὸ πρωτάθλημα τῆς Β΄.

... Τὰ χαμηλὰ ἐμπόδια (400 μετ' ἐμποδίων) ἔχουν ὕψος ἀπὸ τὸ ἔδαφος ὄχι λιγώτερο τῶν 0,915 μ.;

... Τὸ πρῶτο ἐμπόδιο τῶν 400 μ. μετ' ἐμποδίων ἀπέχει ἀπὸ τὴν ἐκκίνηση 45 μ., τὸ τελευταῖο ἀπὸ τὸν τερματισμὸν 40 μ., ἐνῷ ἡ ἀπόσταση ἐξ ἑνὸς ἑκάστου εἶναι 35 μ.

... Ἡ βαλβίδα (βατὴρ) τῶν ἀγωνισμάτων μήκους καὶ τριπλοῦν ἔχει μῆκος 1 μ. 22, ἐνῷ τὸ πλάτος της δὲν πρέπει νὰ εἶναι περισσότερο τῶν 0,20 μ.

... Ὑποχρεοῦται κάθε ἀθλητικὸ στάδιο νὰ ἔχῃ στὰ ἀγωνίσματα αὐτὰ τουλάχιστον 40 μ. ἀπόσταση, ποὺ νὰ χρησιμεύῃ γιὰ φορὰ τῶν ἀθλητῶν.

... Ἡ βαλβὶς τῆς σφυροβολίας ἔχει διάμετρο 2.135 μ., ἀκτῖνα 1.067 μ. καὶ περιφέρεια 6.703 μ.

... Ἕνα γυναικεῖο ἀκόντιο πρέπει νὰ ἔχῃ μῆκος ὄχι ὀλιγώτερο τῶν 2.20 μ., ἐνῷ τὸ βάρος του δὲν πρέπει νὰ εἶναι κάτω τῶν 600 γρμ.

... Τὸ ἀνδρικὸ ἀκόντιον πρέπει νὰ ἔχῃ τὸ λιγώτερο μῆκος 2.60 μ., ἐνῷ τὸ βάρος του δὲν πρέπει νὰ εἶναι κάτω τῶν 800 γρμ.

... Ὁ «Ἄρης» Θεσσαλονίκης κατέκτησε τὸ ποδοσφαιρικὸ πρωτάθλημα Ἑλλάδος εἰς τὰς

Φάση ἀπὸ ἀγῶνα τῆς Α.Ε.Κ.

περιόδους 1927 — 28, 1931 — 32, καὶ 1945 — 46. Αἱ ἐννέα χρονολογίαι ποὺ τὸ κατέκτησε ὁ Ὀλυμπιακὸς εἶναι: 1930 — 31, 1932 — 33, 1933 — 34, 1935 — 36, 1936 — 37, 1937 — 38, 1946 — 47, 1947 — 48 καὶ 1950 — 51. Τέλος αἱ ἐννέα ποδοσφαιρικαὶ περίοδοι εἰς τὰς ὁποίας τὸ πρωτάθλημα διεκόπη ἢ δὲν ἔγινε εἶναι αἱ κάτωθι: 1928 — 29, 1934 — 35, 1940 — 41, 1941 — 42, 1942 — 43, 1943 — 44, 1944 — 45, 1949 — 50 καὶ 1951 — 52.

... Τὰ πρῶτα ἐπίσημα παγκόσμια ρεκὸρ ποὺ ἀναφέρονται στὴν ἱστορία τοῦ νεωτέρου ἀθλητισμοῦ εἶναι τὰ ἑξῆς: 440 ὑάρδες: Ρίντλεϊ (Ἀγγλία), 51΄. 888 ὑάρδες: Κόλμπεκ (Ἀγγλία) 2΄02΄΄. Ἕνα μίλλι: Τσαΐμερυ (Α). 4΄29΄΄. Καὶ τὰ τρία αὐτὰ ρεκὸρ ἐδημιουργήθησαν τὸ 1868!

Καρφί... στὸ βόλλεϋ - μπώλ

ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

ΣΤΟ ΖΗΡΟ: Ἡ ὁμὰς τῆς Παιδοπόλεως σὲ φιλικὸ ἀγῶνα ἦλθεν ἰσόπαλος τῆς Φιλιππιάδος μὲ 1 - 1. Ἡ Παιδόπολις: Γκέργκης, Σούλης, Μαρκόπουλος, Μέκκιας, Δεσποτίνης, Στεφανίδης, Γάκκης, Βαννούσης, Τσάγκας, Κολέτσης.

ΣΤΗΝ ΛΑΜΙΑ: Τὰ ἀποτελέσματα τῶν τελευταίων φιλικῶν σχολικῶν ἀγώνων Ἑλλὰς - Ἐθνικὸς Ἀστὴρ 3 - 2, Ὀλυμπιακὸς - Κ. Ἀσκὶρ 3 - 2, Ἑλλὰς - Ὀλυμπιακὸς 2 - 2.

ΣΤΗΝ ΓΑΣΤΟΥΝΗ: Τὰ ἀποτελέσματα τῶν σχολικῶν ἀγώνων τοῦ Γυμνασίου ἔχουν ὡς ἑξῆς: Ποδόσφαιρον: Δ΄ τάξη - Γ΄ τάξη 2 - 1. Βόλλεϋ: Ζ΄ Θηλέων - ΣΤ΄ Θηλέων 2 - 1 σέτ. Ἀρρένων: ΣΤ΄ τάξης—Ε΄τάξης 2 - 1. Μπάσκετ: Ζ΄ — Η 22 - 18. Διακριθέντες: Κοτσέτας, Καρακατσάνης, Λεωνίδας. Διακριθεῖσαι: Σταματάτου, Παναγιωτοπούλου.

ΣΤΗΝ ΑΠΟΑΝΟΡΙΑ: Ἡ «Ἤπειρος» ἐνίκησε τὴν «Μακεδονία» μὲ 3 - 2. Ἡ νικήτρια: Ζαχάρης, Καλιαρέκος, Σίντος, Χατζῆς, Μίλιος, Μπάμπης Γεωργακόπουλος, Τάσης.

ΦΙΛΟΤΕΛΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

Οἱ μεγαλύτεροι συλλέκται γραμματοσήμων

(Συνέχεια)

Εἰς προηγούμενα μας τεύχη σᾶς εἴπαμε ποιοὶ βασιλεῖς ἦσαν ἢ εἶναι συλλέκται, καὶ σᾶς μιλήσαμε καὶ γιὰ τὸν μεγαλύτερο συλλέκτη τοῦ κόσμου, τὸν Φερράρι. Μετὰ τὸ θάνατο τοῦ Φερράρι καὶ τὴν πώληση τῆς συλλογῆς του φάνηκε στὸ στερέωμα τοῦ φιλοτελισμοῦ ἕνας ἄλλος μεγάλος συλλέκτης, ὁ Ἄρθουρ Χίντ, ἀμερικανὸς ἐργοστασιάρχης, παλαιὸς συλλέκτης ὁ ὁποῖος ἀγόρασε ἀπὸ τὴν πωληθεῖσαν συλλογὴν τοῦ Φερράρι ἀρκετὰ σπάνια γραμματόσημα μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὸ μοναδικὸν εἰς τὸν κόσμον γραμματόσημον τῆς Ἀγγλικῆς Γουϊάνης. Δυστυχῶς καὶ αὐτὸς δὲν ἐχάρη ἐπὶ πολὺ καιρὸν αὐτὸ τὸ σπάνιο γραμματόσημο γιατὶ πολὺ σύντομα πέθανε καὶ ἡ γυναίκα του πούλησε ὅλη τὴ συλλογὴ τοῦ Χὶντ καθὼς καὶ τὸ σπανιώτατον, τὸ μοναδικὸν αὐτὸ γραμματόσημο.

Ὑπῆρχον καὶ ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι μεγάλοι συλλέκται ἀλλὰ θὰ περιορισθοῦμε μόνον σ' αὐτοὺς τοὺς δύο: Τὸν Φερράρι καὶ τὸν Χίντ.

Ἐπειδὴ δὲ ὡς Ἕλληνες ἐνδιαφερόμεθα καὶ διὰ τοὺς Ἕλληνας συλλέκτας θὰ σᾶς

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΠΑΥΛΟΣ

ΘΕΑ ΦΗΜΗ ΒΑΣΙΛ. ΠΑΥΛΟΣ

ἀναφέρωμεν καὶ τοὺς δυὸ μεγαλυτέρους Ἕλληνας συλλέκτας.

Ὁ πρῶτος εἶναι ὁ κ. Νικόλαος Ἀλφιέρης, ἐγκατεστημένος εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν τῆς Αἰγύπτου. Εἶναι παλαιὸς συλλέκτης καὶ δὲν συλλέγει παρὰ τὰ παλαιὰ ἑλληνικὰ γραμματόσημα. Ἡ συλλογή του εἰς αὐτὰ τὰ γραμματόσημα εἶναι ἡ πλουσιωτέρα τοῦ κόσμου ἐπῆρε δὲ πολλὰ πρῶτα καὶ διεθνῆ βραβεῖα εἰς τὰς Ἐκθέσεις γραμματοσήμων συναγωνιζομένη πρὸς πολλὰς ἄλλας πλουσίας συλλογάς.

Ὁ κ. Ἀλφιέρης δὲν εἶναι μόνον συλλέκτης γραμματοσήμων, εἶναι ταυτοχρόνως βαθὺς καὶ σοβαρὸς μελετητὴς τῶν παλαιῶν μας γραμματοσήμων, διότι ὅπως καὶ εἰς κάποιο προηγούμενο τεῦχος ἐγράφομεν, τὰ παλαιά μας ἑλληνικὰ γραμματόσημα εἶναι τὰ μόνα εἰς τὸν κόσμον τὰ ὁποῖα δίνουν εὐκαιρία σὲ σοβαρὲς μελέτες.

Ὁ δεύτερος μεγάλος Ἕλλην συλλέκτης εἶναι ὁ κ. Ἀλέξανδρος Ἀργυρόπουλος ὁ ὁποῖος ζῆ στὴν Ἀθήνα. Ὁ κ. Ἀργυρόπουλος συλλέγει μαζὶ μὲ τὰ παλαιά μας ἑλληνικὰ γραμματόσημα καὶ ὅλα τὰ ὑπόλοιπα ἑλληνικὰ γραμματόσημα ποὺ ἐκυκλοφόρησαν μέχρι σήμερα, ὡς καὶ τὰ γραμματόσημα τῆς Κρήτης, Σάμου, Ἠπείρου, Θράκης, κτλ.

Ἡ συλλογή του εἶναι ἡ πλουσιωτέρα εἰς τὸν κόσμον ἀπὸ αὐτῆς τῆς ἀπόψεως, ὅτι δηλ. περιέχει ὅλα τὰ ἑλληνικὰ γραμματόσημα, καὶ ἐβραβεύθη καὶ αὐτὴ εἰς πολλὰς Ἐκθέσεις γραμματοσήμων. Εἰς τὸ τμῆμα ὅμως τῶν παλαιῶν ἑλληνικῶν γραμματοσήμων, ἡ συλλογὴ τοῦ κ. Ἀλφιέρη εἶναι ἀνωτέρα καὶ πλουσιωτέρα.

Εἰς τὸ τελευταῖον τεῦχος μας ἐκ παραδρομῆς τοῦ τυπογραφείου δὲν ἐτέθη τὸ κλισὲ τῶν γραμματοσήμων τῆς σειρᾶς ποὺ ἐξεδόθη διὰ τὴν πεντηκονταετηρίδα τῆς γεννήσεως τοῦ Βασιληᾶ μας. Τὸ δημοσιεύομε σήμερα. Τὴν σχετικὴν ἐξήγησιν τῶν γραμματοσήμων θὰ εὕρητε εἰς τὸ προηγούμενον τεῦχος.

Ο ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΤΗΣ

οἱ μῦθοι τοῦ ΑΙΣΩΠΟΥ

Η ΑΛΕΠΟΥ ΚΑΙ Η ΜΑ-Ι-ΜΟΥ

Μιὰ φορὰ ἦταν μιὰ μαϊμοὺ ποὺ τὴν εἶχαν πιάσει οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ μικρὴ καὶ τὴν εἶχαν μάθει νὰ χορεύῃ.

Χόρευε κυρὰ Μαριώ!

τῆς ἔλεγαν καὶ χόρευε.

Κάποτε λοιπὸν τόσκασε καὶ γύρισε στὸ λόγγο ὅπου ἦταν συναγμένα τὰ ζῶα γιὰ νὰ διαλέξουν βασιληά.

Ἄρχισε λοιπὸν ἡ μαϊμοὺ νὰ χορεύῃ, καὶ τὰ ζῶα τόσο ξιπάστηκαν ποὺ τὴν ἔβγαλαν μὲ μιὰ φωνὴ βασίλισσα.

Ἡ ἀλεποὺ ὅμως ζήλεψε ποὺ δὲν τὴν διάλεξαν αὐτὴ γιὰ βασίλισσα, καὶ μιὰ μέρα ποὺ εἶδε ἕνα δόκανο στημένο, πῆρε τὴν μαϊμοὺ καὶ τὴν πῆγε ἐκεῖ.

Κι' ἄρχισε τότε νὰ τῆς λέη πὼς μέσα στὸ δόκανο ἦταν ἕνας θησαυρός, καὶ πὼς δὲν τὸν πῆρε ἡ ἴδια, γιατὶ θέλησε νὰ τὸν ἀφήση γιὰ κανίσκι στὴ βασίλισσα.

Ἀστόχαστα ἡ μαϊμοὺ μπῆκε μέσα στὸ δόκανο καὶ πιάστηκε.

Καὶ τότε ἄρχισε νὰ κατηγορεῖ τὴν ἀλεποὺ καὶ νὰ τῆς λέη πὼς τῆς ἔστησε παγίδα γιὰ νὰ τὴν πιάση, κι' ἐκείνη τότε τῆς ἀπάντησε.

— Αἴ, κυρὰ μαϊμοῦ, μὲ τέτοια χαζωμάρα θέλεις νὰ εἶσαι καὶ βασίλισσά μας; Δὲν τὸ ξέρεις τάχα πὼς ἐκεῖνος ποὺ βασιλεύει πρέπει νὰ ἔχη προπαντὸς μυαλό; Μάθε πὼς δὲν μπορεῖ ὁ καθένας νὰ γίνεται βασιληὰς μόνο καὶ μόνο γιατὶ χορεύει καλά.

Κανεὶς δὲν πρέπει νὰ δέχεται ἀνυπολόγιστα ἀξιώματα γιὰ τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι ἄξιος.

Η ΑΛΕΠΟΥ ΠΟΥ ΤΗΣ ΚΟΨΑΝ ΤΗΝ ΟΥΡΑ

Μιὰ ἀλεποὺ πιάστηκε σ' ἕνα δόκανο καὶ γιὰ νὰ ξεφύγη ἄφησε τὴν οὐρά της νὰ κοπῆ. Ὅταν ὅμως γύρισε ἀνάμεσα στὶς φίλες της, ἐκεῖνες ἔκαναν τέτοια γέλια, ποὺ ἡ κακομοίρα κατάλαβε πὼς ἡ ζωή της θὰ τῆς ἦταν ἀφόρητη ἀπ' ἐδῶ κι' ἐμπρός.

Σκέφτηκε λοιπὸν νὰ βάλη τὶς ἄλλες ἀλεποῦδες νὰ κόψουν τὴν οὐρά τους, κι' ἔτσι μέσα στὶς ἄλλες κουτσονούρες, νὰ μὴ φαίνεται τὸ δικό της τὸ ἐλάττωμα.

Ἔτσι λοιπὸν ἀπὸ τότε ἄρχισε νὰ τοὺς λέη πόσο καλύτερα θὰ ἦταν ἂν ἔκοβαν τὴν οὐρά τους.

— Τί νὰ τὴν κάνουμε τὴν οὐρά μας; τοὺς ἔλεγε. Ἕνα περιττὸ βάρος εἶναι, ποὺ μᾶς κρέμεται ἀπὸ πίσω, μιὰ ἄσκημη καὶ γελοία φούντα, ποὺ δὲν ἔχει καμμιὰ χρησιμότητα... Ἂν τὴν κόψετε, θὰ ξαλαφρώσετε, νὰ ὅπως ἐγώ! Ἀλλὴ ἀλεποὺ ἔγινα ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ τὴν ξεφορτώθηκα. Κόψτε την καὶ θὰ μὲ θυμᾶστε!

Μὰ τότε μιὰ ἀπὸ τὶς συναγμένες ἀλεποῦδες τῆς εἶπε:

— Ἀλλοῦ αὐτά, κερὰ Μαρία! Ξεχνᾶς πὼς μιλᾶς σὲ ἀλεποῦδες ποὺ εἶναι κι' αὐτὲς πονηρὲς σὰν ἐλόγου σου; Ἂν δὲν σούκοβαν τὴ δική σου τὴν οὐρά, δὲν θὰ γύρευες τώρα νὰ κόψουμε κι' ἐμεῖς τὶς δικές μας!

Πολὺ συχνὰ ἐκεῖνοι ποὺ ἔχουν ἕνα ἐλάττωμα, θέλουν νὰ βλέπουν καὶ τοὺς ἄλλους νὰ ἔχουν τὸ ἴδιο!

Ο ΤΑΞΙΔΙΩΤΗΣ ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ

Μιὰ φορὰ ἕνας πλούσιος Ἀθηναῖος ταξίδευε μὲ καράβι. Ἔπιασε λοιπὸν μεγάλη τρικυμία καὶ τὸ καράβι ἄρχισε νὰ βουλιάζη. Οἱ ἄλλοι ταξιδιῶτες καθὼς καὶ οἱ ναῦτες, ἔπεσαν τότε στὴ θάλασσα, κι' ἄρχισαν νὰ κολυμποῦν γιὰ νὰ σωθοῦν. Ὅμως ὁ Ἀθηναῖος, ἀντὶ νὰ κάνη τὸ παραμικρό, ἄρχισε νὰ παρακαλῆ τὴ θεά, Ἀθηνᾶ νὰ τὸν γλυτώση, καὶ τῆς ἔκανε τοῦ κόσμου τὰ τάξιματα.

Ἕνας ἀπὸ τοὺς ναῦτες τότε ποὺ τὸν λυπήθηκε, τοῦ φώναξε:

— Ζήτα τὴ βοήθεια τῆς Ἀθηνᾶς, μὰ κούνα κιόλας ἄνθρωπε τὰ χέρια σου! «Σὺν Ἀθηνᾷ καὶ χεῖρα κίνει!», ὅπως ἔλεγαν οἱ ἀρχαῖοι.

«Βοήθα κι' ἐσύ, γιὰ νὰ σὲ βοηθήση κι' ὁ Θεός!», λέει κι' ὁ λαός μας.

Ο ΓΕΩΡΓΟΣ ΚΑΙ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΟΥ

Μιὰ φορὰ ἦταν ἕνας γεωργὸς πολὺ προκομένος, ποὺ εἶχε ὅμως παιδιὰ τεμπέληδες. Ὅταν αἰσθάνθηκε πὼς πλησίαζε ἡ ὥρα γιὰ νὰ πεθάνη, τὰ κάλεσε στὸ κρεββάτι του, καὶ τοὺς εἶπε:

— Ἐγὼ τώρα παιδιά μου, θὰ φύγω ἀπὸ τοῦτον τὸν κόσμο. Σᾶς ἀφήνω λοιπὸν κληρονομιὰ τ' ἀμπέλια μου ποὺ τόσα χρόνια μᾶς ἔτρεφαν. Καὶ τώρα ἔφτασε κι' ἡ στιγμὴ νὰ σᾶς μολογήσω ἕνα μυστικό: στ' ἀμπέλια μας ἔχω κρυμμένον ἕνα θησαυρό, μόνο ποὺ δὲν θυμᾶμαι ποῦ ἀκριβῶς τὸν ἔχω κρύψει. Ἀλλὰ δὲν πειράζει! Σκάψτε καὶ θὰ τὸν βρῆτε!

Μόλις ἔθαψαν τὸν πατέρα τους τὰ παιδιά, ἅρπαξαν ἀμέσως τὸ καθένα ἀπὸ ἕνα τσαπί, κι' ἔτρεξαν στ' ἀμπέλια. Ἔσκαψαν πλατειά, ἔσκαψαν βαθειά, ἀλλὰ πουθενὰ νὰ βρεθῆ θησαυρός! Δὲν ἄφησαν σβῶλο χῶμα στ' ἀμπέλια νὰ μὴν τὸν ἀναποδογυρίσουν. Καὶ πάλι δὲν βρῆκαν θησαυρό. Τ' ἀμπέλια ὅμως ἀπὸ τὸ πολὺ σκάψιμο, ἔδωσαν πλούσιο καὶ ἄφθονο καρπό, ποὺ τὸν πούλησαν κι' ἔβγαλαν πολλὰ χρήματα.

Καὶ τότε κατάλαβαν πὼς ὁ πατέρας τους δὲν εἶχε κρύψει κανένα θησαυρὸ μόνο ἤθελε νὰ τοὺς δώση ἕνα καλὸ μάθημα. Γιατὶ ἀληθινὸς θησαυρὸς γιὰ τὸν ἀγρότη, εἶναι ὁ μόχθος του στὴ γῆ.

Ο ΛΑΧΑΝΟΚΗΠΟΣ ΜΑΣ ΤΟΝ ΑΠΡΙΛΗ

Ὁ Ἀπρίλης εἶναι ὁ μῆνας ποὺ σπέρνονται, φυτεύονται καὶ βλασταίνουν τὰ περισσότερα λαχανικὰ ποὺ φοβοῦνται τὸ κρύο κι' ἀγαποῦν τὴ ζέστη.

Τώρα φυτεύονται πρώϊμα ὅλα τὰ καλοκαιρινὰ φυτὰ ποὺ μεγάλωσαν σὲ τζάκια, καὶ σπέρνονται ἐκεῖνα ποὺ θὰ φυτευτοῦν ὄψιμα.

Τὸ φύτευμα τῆς ντομάτας θὰ γίνη κατὰ τὸ τέλος τοῦ μηνός, καὶ σὲ ἀρκετὸ βάθος. Ὅσο πιὸ βαθειὰ φυτευτῆ ἡ ντομάτα, τόσο λιγώτερα ποτίσματα θέλει.

Θὰ φυτέψωμε ἀπ' ὅλα τὰ λαχανικὰ — ἀλλὰ τὴν πρώτη θέση θὰ τὴν ἔχει ἡ πατάτα.

Ἡ πατάτα, ὅταν ὁ χειμώνας εἶναι γλυκός, φυτεύεται κι' ἀπὸ τὸν Μάρτη.

Μὰ μὲ τοῦτον τὸν βαρὺ χειμῶνα ποὺ ἔκανε ἐφέτος, θὰ φυτεύεται ὅλον τὸν Ἀπρίλη. Ἡ πατάτα! Τὸ εὐλογημένο λαχανικὸ ποὺ εἶναι τόσο θρεπτικὸ καὶ νόστιμο, καὶ ποὺ μπορεῖ νὰ ἀντικαταστήση κι' αὐτὸ τὸ ψωμί, ποὺ νοστιμίζει ὅλα τὰ φαγιὰ μὲ τὸ κρέας ἢ τὸ ψάρι, ἀλλὰ ἀποτελεῖ καὶ μόνη της φαΐ ἐκλεκτό, ἀφοῦ μπορεῖ νὰ μαγειρευτῆ μὲ ἑκατὸ διαφορετικοὺς τρόπους!

Ἡ πατάτα πρέπει νὰ πιάνη τουλάχιστον τὸν μισὸ ἀπὸ τὸν οἰκογενειακὸ λαχανόκηπο. Ἡ πατάτα στὶς ζεστὲς περιφέρειες, πρέπει νάχη ἀρχίσει νὰ καλλιεργῆται κι' ἀπὸ τὸν περασμένο μῆνα.

Ὅμως ὁ καθαυτὸ μῆνας της, εἶναι ὁ Μάρτης.

Εἶναι ἀπαιτητικὴ στὸ ἔδαφος ἡ πατάτα. Θέλει χῶμα βαθύ, ἐλαφρό, ἀφράτο. Μὲ ρόγο νὰ ἀερίζεται εὔκολα.

Ἀγαπάει τὰ φυτοχώματα καὶ τὰ ποταμοχώματα.

Καὶ τὰ θέλει καλοδουλεμένα: σὲ βάθος τουλάχιστον 30 πόντων.

Καὶ θέλει καὶ ἄφθονη κοπριὰ ἀπὸ τὸν στάβλο, μαζὶ μὲ λίπασμα 0-46-0.

Ἡ πατάτα χρειάζεται προβλάστηση. Βάζομε τὸν σπόρο στὸ κατώϊ, τὸν καταβρέχομε ἢ τὸν σκεπάζομε μὲ μουσκεμένα ἄχερα. Ὅσες πατάτες βγάλουν μάτια, τὶς φυτεύουμε.

Οἱ πατάτες τοῦ σπόρου, καλὸ εἶναι νὰ εἶναι μεγάλες σὰν αὐγό.

Ἀφοῦ σκαφτῆ ὁ κῆπος, φυτεύομε τὶς πατάτες μὲ τὸ σκαλιστῆρι.

Μιὰ ἑβδομάδα πρὶν ποτίζομε μὲ ἄφθονο νερὸ τὶς βραγιές, κι' ὅταν ἔλθει τὸ χῶμα στὸ ρόγο του, φυτεύομε.

Σὲ ἀμμουδερὰ χώματα, φυτεύεται σὲ βάθος ὀχτὼ πόντων. Σὲ σφιχτὰ 5.

Σκεπάζομε μὲ τὸ χῶμα, καὶ δὲν ποτίζομε πιά.

Ἡ πατάτα φυτρώνει ὕστερα ἀπὸ 20 - 25 μέρες. Τότε κάνομε τὸ πρῶτο σκάλισμα. Ὕστερα ἀπὸ λίγες μέρες, ποτίζομε τὴν πατάτα χορταστικά, κι' ὕστερα συνέχεια, κάθε ὀχτὼ μέρες ὡς νὰ τὶς βγάλωμε. Εἶναι ἀπαραίτητο τὸ σκάλισμα ὕστερα ἀπὸ κάθε πότισμα. Συνήθως κάνομε 3 - 4 σκαλίσματα.

Στὸ τρίτο, παραχώνομε γερὰ τὴν πατάτα μαζεύοντας τὸ χῶμα γύρω ἀπὸ τὴν ρίζα. Ἀφοῦ τελειώσομε τὸ παράχωμα, ραντίζομε μὲ περονοσπορίνη 2% καὶ βοτανίζομε ταχτικά, γιατὶ πάντα βγαίνουν ἀγριόχορτα. Ὅταν πέσουν τὰ κλαριὰ στὸ χῶμα κι' ἀρχίσουν νὰ ξεραίνωνται, τότε εἶναι ἕτοιμες γιὰ βγάλσιμο.

Μιὰ ἑβδομάδα πρὶν σταματοῦμε τὸ πότισμα.

Οἱ ἀρρώστειες της εἶναι:

Ὁ π ε ρ ο ν ό σ π ο ρ ο ς. (Βοῦλες ξανθιὲς καὶ ὕστερα σκοῦρες). Προληπτικὰ 2 - 3 ραντίσματα ὀξυχλωριούχου χαλκοῦ 1½ - 2%.

Ξ ε ρ ο φ ύ λ λ ι α σ μ α. Σὲ καιροὺς ξηρασίας (Βοῦλες). Ὅπως καὶ γιὰ τὸν περονόσπορο.

Κ α τ σ ά ρ ω μ α τ ῶ ν φ ύ λ λ ω ν. Δὲν διορθώνεται.

Σ α π ο κ ό λ ι α σ μ α. (φυτὰ ὠχρά, μελανιασμένα). Κι' αὐτὴ δὲν θεραπεύεται, ὅπως καὶ ὁ καρκῖνος τῆς πατάτας. (Μαυρίζει ὁ κόνδυλος).

Σ α π ί λ α. Ἀπολυμαίνομε τὸν σπόρο πρὶν φυτέψομε μὲ φορμόλη.

Ἀπὸ τὰ ἔντομα, προσβάλουν τὴν πατάτα ἡ μυλολόνθη (ἀσπροσκούλικα). Σκόνισμα μὲ μελιγκρίνη, καπνό, κι' ἀσβέστη.

Τὸν Μάρτη φυτεύομε ἀπὸ τὰ θερμοσπορεῖα ντομάτα, μελιτζάνα, κολοκύθια, μπάμιες, πιπεριὲς καὶ μποστανικά.

Ἐπίσης σπέρνομε μαρούλια, κρομμυδόσπορο κροκάρι, φασόλια καὶ μπιζέλια.

ΣΤΑ ΦΥΛΛΟΒΟΛΑ ΔΕΝΔΡΑ

Κλαδεύομε τὰ ξερὰ κλαδιά. Καὶ πρὶν ἀνθίσουν, ψεκάζομε μὲ πολτὸ ποὺ γίνεται μὲ 2 ὀκάδες ἀσβέστη, 2 ὀκάδες θειϊκὸ χαλκὸ (ἢ γαλαζόπετρα), ½ ὀκᾶ ἀρσενικὸ μόλυβδο. ½ ὀκᾶ Δ. Δ. Τ, καὶ ἑκατὸ ὀκάδες νερό.

Αὐτὸ τὸ φάρμακο ἀπολυμαίνει τὶς πληγὲς τοῦ κλαδέματος, καὶ προλαβαίνει τὶς ἀρρώστειες. Δηλητηριάζει καὶ τὰ ἔντομα ποὺ τρῶνε τὰ μπουμπούκια καὶ τὰ φύλλα.

Μόλις τιναχτοῦν τὰ ἄνθη, θὰ πρέπει νὰ ξαναψεκαστοῦν τὰ δέντρα μὲ τὸν ἴδιο πολτό, ἀλλὰ μὲ τὴ μισὴ δόση τοῦ χαλκοῦ καὶ τοῦ ἀσβέστη (ἀπὸ μιὰ ὀκᾶ), καὶ μὲ τὴν προσθήκη 80 δράμια νικοτινόζουμο (μαυρόζουμο καπνοῦ).

Ἀπὸ τὸ δεύτερο φάρμακο, ξαναραντίζομε ὕστερα ἀπὸ 15 μέρες ἀπὸ τὸ πρῶτο.

Ξελακκώνομε τὴν φυστικιά, κι' ἀλείφομε τὸν κορμό της καὶ τὰ μπράτσα μὲ πολτὸ ποὺ φτιάνεται μὲ μιὰ ὀκᾶ θειϊκὸ χαλκό, 2 ὀκάδες ἀσβέστη καὶ 10 ὀκάδες νερό. Ἅμα γίνεται αὐτό, πρέπει νὰ παραχώνεται ὁ κορμός.

Σ τ ὸ λ ι ο σ τ ά σ ι. Ἀφαιροῦνται ὅλοι οἱ μισόξεροι καὶ ἀδύνατοι φυλλοφόροι βλαστοὶ καὶ θὰ κορυφολογηθοῦν ἐκεῖνοι ποὺ ἔχουν μάκρος πάνω ἀπὸ 30 πόντους γιὰ νάχουν περισσότερο καρπὸ στὸν καιρό τους. Ψέκασμα μὲ διάλυμα νικοτίνης κατὰ τῶν ἐντόμων, ψέκασμα κατὰ τῆς βούλας.

Σ τ ὰ ξ υ ν ά. Αὐτὸν τὸν μῆνα κλαδεύονται. Ἀφαιροῦνται δηλαδὴ τ' ἀδύνατα βλαστάρια, οἱ ξερὲς κορφὲς καθὼς κι' ἐκεῖνα ποὺ βλασταίνουν κοντά, γιὰ νὰ μπορῆ τὸ δέντρο νὰ ἀερίζεται.

Σκεπάζομε τὶς πληγὲς μὲ τὸ φάρμακο ἐπαλείψεως τοῦ κορμοῦ ποὺ εἴπαμε καὶ γιὰ τὴν φυστικιά.

Ἐπίσης ἐπαλείφομε τὸν κορμὸ μὲ τὸ ἴδιο.

Ἔτσι προλαμβάνεται ἡ κομίωση τῆς λεμόνιας, τῆς πορτοκαλιᾶς καὶ τῆς κιτριάς.

Κάθε ξυνόδεντρο, χρειάζεται 3½ ὀκάδες θειϊκὴ ἀμμωνία ἢ 2½ ὀκάδες νιτρικὴ ἢ 5 ὀκάδες νίτρου ἢ 150 ὀκάδες κοπριά.

Στὰ μικρότερα δέντρα, ρίχνομε λίγη λιγότερη κοπριὰ ἢ λίπασμα.

Τὸ καλύτερο εἶναι χημικὸ λίπασμα καὶ κοπριὰ μισὴ μισή.

Κ α π ν ό ς. Βοτανίσματα. Ποτίσματα. Ψεκάσματα σπορείων. Σπορὰ τζακιῶν στὰ πιὸ ψυχρά.

Μ π α μ π ά κ ι. Ἐλαφρὸ ὄργωμα καὶ σβάρνισμα χωραφιῶν. Λίπασμα. Ἀπολύμανση σπόρου πρὶν ἀπὸ τὴ σπορὰ κατὰ τοῦ κόκκινου σκουληκιοῦ.

Κ τ η ν ο τ ρ ο φ ί α. Τώρα σπέρνεται τὸ τριφύλλι. Θερίζομε τὸν πρόϊμο σανὸ καὶ τὸ γρασίδι. Τὰ ζῶα τῶν σταύλων ὁδηγοῦνται στὰ λειβάδια.

Πρέπει νὰ πρόσεχωμε νὰ μὴ βόσκουν τὰ ζῶα μὲ χλωρὸ τριφύλλι ποὺ φέρνει φούσκωμα. Νὰ βγαίνουν δηλαδὴ στὴ βοσκὴ ὡρισμένες ὧρες.

Ὀ ρ ν ι θ ο τ ρ ο φ ί α. Τώρα τὴν ἄνοιξη οἱ κότες ἀρχίζουν νὰ κλωσσᾶνε.

Πρὶν ἀφήσομε τὴν κλῶσσα νὰ καθίση πρέπει νὰ φροντίσωμε νὰ τὴν καθαρίσωμε ἀπὸ τὰ παράσιτα, κι' ὕστερα νὰ βεβαιωθοῦμε ἂν εἶναι κατάλληλη γιὰ κλώσσιμα.

Ἡ καλὴ κλῶσσα εἶναι ἥμερη, καλοφτερωμένη, μεγαλόσωμη, ἀρκετὰ παχειά, χωρὶς νάναι βαρειὰ (γιατὶ ἡ παχειὰ κότα ζεσταίνει καλύτερα τ' αὐγά).

Τὴν δοκιμάζομε μὲ λίγα ψεύτικα αὐγά. Ὅταν δὲ βεβαιωθοῦμε ὅτι κλωσσάει καλὰ τῆς ἐμπιστευόμαστε νὰ κλωσσίση καὶ τὰ καλά.

Στὶς μικρότερες κλῶσσες, δίνομε 11 ἢ 12 αὐγά, καὶ στὶς πιὸ μεγάλες 14 ἕως 16. Τὴν περιποιούμαστε ἐξαιρετικά, γιατὶ ἡ κλῶσσα εἶναι εὐερέθιστη, καὶ τὸ παραμικρὸ τὴν ταράζει, κι' ἔτσι δὲν κλωσσάει ὅπως πρέπει.

Ἂν δὲν θέλη νὰ σηκωθῆ νὰ φάη, τὴν σηκώνομε ἀπὸ τὴ φωλιά της μὲ τὴ βία πρωῒ κι' ἀπόγευμα καὶ τὴν ταΐζομε μὲ καλὴ θρεπτικὴ τροφή. Τὴν κρατοῦμε ἕως 10 λεπτὰ γιὰ νὰ φάη.

Στὸ τέλος δὲ τοῦ κλωσσίματος, ὡς μισὴ ὥρα. Στὸ μεταξὺ καθαρίζομε καὶ τὴ φωλιά της, χωρὶς ὅμως νὰ μετακινήσουμε καὶ νὰ κρυώσουμε τ' αὐγά.

Ἡ φ ω λ ι ὰ τ ῆ ς κ λ ώ σ σ α ς. Πρέπει νὰ καθαρίζουμε καὶ νὰ ἀπολυμαίνουμε τὴ φωλιὰ τῆς κλῶσσας, νὰ τῆς βάζωμε καθαρὸ ἄχερο καὶ χῶμα ἀνακατεμένο μὲ λίγα φύλλα εὐκαλύπτου, κι' ὕστερα νὰ τοποθετοῦμε τ' αὐγά. Ἡ φωλιὰ πρέπει νὰ εἶναι σὲ μέρος ἥσυχο, καθαρό, μισοσκότεινο, ν' ἀερίζεται καλά, νὰ εἶναι μακριὰ ἀπὸ θορύβους.

Τ ί τ α ΐ ζ ο μ ε τ ὴ ν κ λ ῶ σ σ α. Τῆς δίνομε κριθάρι ἀλεσμένο μὲ λίγα πίτυρα, ζωϊκὴ τροφὴ (ψαροκεφαλές, ὑπολείμματα κουζίνας, κρεατάλευρο) καθὼς καὶ ψιλοτριμμένο μάρμαρο ἀνακατεμένο μὲ λίγο ἐλαιόλαδο. Τῆς δίνομε ἀκόμη καλαμπόκι σπασμένο, λίγη πρασινάδα, καθὼς καὶ ἄφθονο καθαρὸ νερό, ποὺ πρέπει νὰ βρίσκεται διαρκῶς πλάϊ στὴ φωλιά της.

Ὁ μπάρμπα ΜΗΤΡΟΣ

◆◆

ΑΠΟ ΤΑ 'ΣΠΙΤΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

ΤΡΑΝΟΒΑΛΤΟΣ: Λίγος εἶναι ὁ καιρὸς ποὺ ἄρχισε τὴν λειτουργία του τὸ «Σπίτι τοῦ Παιδιοῦ» Τρανοβάλτου, ἀλλὰ ἡ πρόοδός του εἶναι πολὺ σημαντική. Κάθε ἡμέρα τὸ «Σπίτι» βουΐζει σὰν ἀκούραστο μελίσσι. Πάντα ἀκούγεται τὸ σφυρὶ ἢ τὸ ροκάνι μέσα στὸ ξυλουργεῖο ποὺ κάτι φτιάχνουν ἢ διορθώνουν τὰ ἀγόρια.

Ἔχουν διορθώσει ἀρκετοὺς πάγκους τοῦ «Σπιτιοῦ» καὶ φτιάξανε ἀρκετὰ δικά τους ἔπιπλα καὶ κουφώματα γιὰ τὰ καινούργια σπίτια τους, χωρὶς νὰ παραμελήσουν καὶ τὸ νεοσύστατο Κοινοτικό τους Γραφεῖο, φτιάχνοντάς του ἕνα ὡραῖο τραπέζι.

Ἐπίσης ἡ μηχανή, στὸ ἐργαστήριο τῶν κοριτσιῶν, ράβει συνέχεια κουρτίνες, ντιβανοσκεπάσματα, πετσέτες κλπ. τοῦ «Σ. Π.», καθὼς καὶ δικά τους φορέματα. Ἡ δὲ σαΐτα τρέχει γοργὰ στὸν ἀργαλειό, ὑφαίνοντας ἕνα κάτασπρο τραπεζομάνδυλο.

Δὲν καθυστεροῦνε δὲ καὶ τὰ μικρὰ κορίτσια, τὰ ὁποῖα ἀκούραστα ξεσηκώνουν τοπικὰ σχέδια καὶ φτιάχνουν μαξιλαράκια γιὰ τὸ «Σπίτι».

Ἐπίσης τὰ μεγάλα ἀγόρια, σκάψανε καὶ ἑτοιμάσανε τὸν ἀγρό τους γιὰ νὰ φυτέψουν κλίματα καὶ ὀπωροφόρα δέντρα.

Στὴν μακρινή, λοιπόν, αὐτὴ γωνιὰ τῆς Μακεδονικῆς γῆς, παρατηρεῖται μιὰ ἀξιόλογος ἐργασία, χάρη στὴν ἀκούραστη προσπάθεια τοῦ Διοικητοῦ τῆς Μονάδος κ. Γκλαβοπούλου καὶ τῆς Ἀρχηγοῦ.

Κ. Τ.

ΤΟ ΣΚΑΚΙ

7ον.

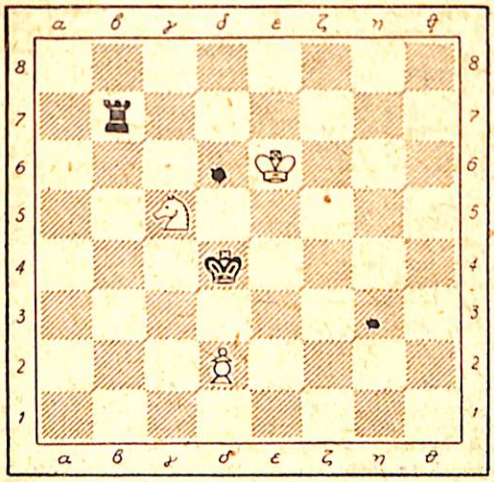
ΜΕΡΙΚΑ ΑΚΟΜΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΒΑΣΙΛΙΑ

Πρέπει νὰ ξέρουμε πὼς ἂν ἡ Βασίλισσα εἶναι τὸ ἰσχυρότερο κομμάτι στὸ σκάκι, ὅμως ὁ Βασιλιὰς εἶναι τὸ σπουδαιότερο, γιατί αὐτὸς ἀποτελεῖ τὸν στόχο τῶν ἀντιπάλων κι' ἀπὸ τὴν τύχη του ἐξαρτᾶται ἡ τύχη τῆς παρτίδας. Γι' αὐτό, τουλάχιστο στὸ ἀρχικὸ καὶ τὸ μεσαῖο στάδιο τῆς παρτίδας, οἱ παῖκτες δὲν ἀφήνουν τὸν Ρ τους ἀκάλυπτον ἢ γενικὰ σὲ θέσεις εὐπρόσβλητες ἀπὸ τὰ ἐχθρικὰ κομμάτια, ἀλλὰ προσπαθοῦν ἀντιθέτως νὰ τὸν ἔχουν πίσω ἀπὸ τὰ δικά τους κομμάτια, προφυλαγμένον ὅσο τὸ δυνατὸν καλύτερα.

Στὴν 3η συνέχεια τῆς στήλης μας (τεῦχος 75) σᾶς ἔδειξα πὼς κινεῖται ὁ Βασιλιὰς (Ρ). Σήμερα θὰ δοῦμε τὶς ἄλλες ἰδιότητές του.

Καὶ πρῶτα πρῶτα πρέπει νὰ ξέρουμε πὼς γιὰ τὸν Ρ ὑπάρχει ὁ βασικὸς περιορισμὸς (ποὺ δὲν ὑπάρχει γιὰ κανένα ἄλλο κομμάτι) ὅτι: δὲν μπορεῖ κάνοντας μιὰ κίνηση νὰ πάη σὲ τετραγωνάκι ποὺ ἐλέγχεται ἀπὸ ἐχθρικὸ κομμάτι. Δὲν μπορεῖ δηλαδὴ ὁ Ρ νὰ πάη σὲ τετραγωνάκι ὅπου θὰ μποροῦσε νὰ τὸν πάρη ἕνα ἐχθρικὸ κομμάτι. Γιατὶ στὸ σκάκι ὁ Ρ δὲν παίρνεται, ἀλλὰ ὅταν αἰχμαλωτισθῆ αὐτός, ἡ παρτίδα τελειώνει.

Ἀφοῦ λοιπὸν ὁ Ρ δὲν μπορεῖ νὰ πάη σὲ τετραγωνάκι ποὺ ἐλέγχεται ἀπὸ ἀντίπαλο κομμάτι, δὲν μπορεῖ φυσικὰ νὰ πάη καὶ σὲ τετραγωνάκι ποὺ εἶναι δίπλα στὸν ἀντίπαλο Ρ. Ἔτσι καταλαβαίνετε γιατὶ δὲν μπορεῖ ποτὲ οἱ δυὸ ἀντίπαλοι Ρ νὰ βρεθοῦν ὁ ἕνας κοντὰ στὸν ἄλλον. Πρέπει νὰ τοὺς χωρίζη τουλάχιστο ἕνα τετραγωνάκι.

Εἰκόνα ἀριθ. 12.

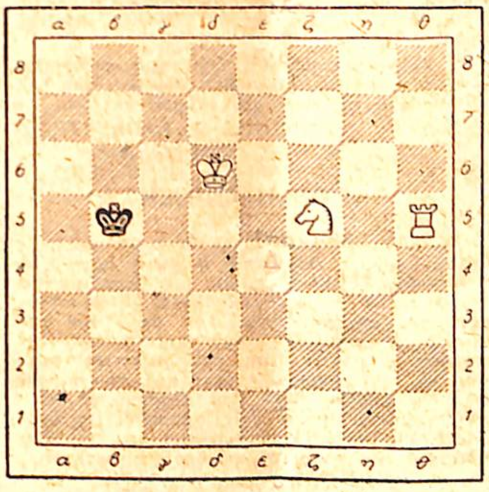
Κοιτάξτε στὴν εἰκόνα ἀρ. 12 τοὺς δυὸ βασιλιάδες. Σύμφωνα μὲ τὰ παραπάνω, ὁ λΡεσ δὲν μπορεῖ ν' ἀνέβη στὰ τετραγωνάκια δ7, ε7 καὶ ζ7 τῆς ἑβδόμης ὁριζοντίου, γιατί, ὅπως βλέπετε, τὰ τετραγωνάκια αὐτά, ὅπως καὶ ὁλόκληρη ἡ 7η ὁριζόντιος, ἐλέγχονται ἀπὸ τὸν ἐχθρικὸ μΠ67. Μπορεῖ ὁ λΡ νὰ πάη μονάχα στὰ τετραγωνάκια δ6, ζ6 καὶ ζ5, τὰ ὁποῖα δὲν ἐλέγχονται ἀπὸ κανένα μαῦρο κομμάτι. Τέλος ὁ λΡ δὲν μπορεῖ νὰ πάη στὰ τετραγωνάκια δ5 καὶ ε5 γιατὶ αὐτὰ ἐλέγχονται ἀπὸ τὸν ἀντίπαλο μΡδ4, ὁ ὁποῖος κι' αὐτὸς γιὰ τὸν ἴδιο λόγο, δὲν μπορεῖ νὰ ἔλθη στὰ δυὸ αὐτὰ τετραγωνάκια. Ὁ μΡδ4 δὲν μπορεῖ ἐπίσης νὰ πάη στὰ τετραγωνάκια ε4 καὶ δ3 ποὺ ἐλέγχονται ἀπὸ τὸν λΙγ5 καὶ στὰ γ3 καὶ ε3 ποὺ ἐλέγχονται ἀπὸ τὸν λΣδ2. Μπορεῖ μονάχα νὰ πάη στὰ τετραγωνάκια γ4 καὶ γ5. Στὸ τελευταῖο αὐτὸ φυσικὰ θὰ πάρη τὸν λΙγ5.

Κοιτάξτε ἐπίσης τὴν εἰκόνα ἀρ. 9 (τεῦχος 76). Δὲν θὰ δυσκολευθῆτε βέβαια, ὕστερ' ἀπὸ τὰ παραπάνω, νὰ δῆτε ὅτι ὁ λΡε5 μπορεῖ νὰ πάη μονάχα στὰ τρία τετραγωνάκια ε4, ζ4 καὶ ζ5 καὶ ὁ μΡγ7 μονάχα στὰ δυὸ τετραγωνάκια β6 καὶ β7.

Τώρα θὰ ἐξετάσουμε τὸ σπουδαῖο ζήτημα τῆς ἐπιθέσεως κατὰ τοῦ Βασιλέως. Κοιτάξτε πάλι παραπάνω τὴν εἰκόνα ἀρ. 12. Ἂν ὁ μΠ67 μὲ μιὰ του κίνηση ἔλθη στὸ β6, τότε, καθὼς βλέπετε, σημαδεύει τὸν λΡεσ, δηλαδὴ τὸν ἀπειλεῖ ἢ τὸν προσβάλλει, ὅπως λέμε. Ἡ προσβολὴ λοιπὸν τοῦ ἀντιπάλου Ρ, πρέπει νὰ ξέρετε, λέγεται «ἐσέκ» ἢ «σάχ». Λέμε δηλαδὴ στὴν περίπτωση αὐτὴ ὅτι ἕνα κομμάτι δίδει σάχ στὸν ἀντίπαλο Ρ ἢ ὅτι ὁ Ρ δέχεται ἕνα σάχ ἀπὸ ἕνα ἐχθρικὸ κομμάτι.

Στὴν ἴδια εἰκόνα 12 εἶναι δυνατὰ δυὸ ἀκόμη σάχ. Τὰ βλέπετε; Ἕνα γίνεται μὲ τὸν μΠ πάλι κατὰ τοῦ λΡε6 ἀπὸ τὸ ε7 καὶ ἕνα μὲ τὸν λΙγ5 κατὰ τοῦ μΡδ4 ἀπὸ τὸ β3.

Ὅταν δίδομε σάχ στὸν ἀντίπαλο Ρ τὸ ἀναγγέλλομε. Δηλαδὴ λέμε τὴν λέξη ἐσὲκ ἢ σάχ, πρᾶγμα ποὺ σημαίνει ὅτι ὁ ἀντίπαλος πρέπει νὰ λάβη τὰ μέτρα του.

Εἰκόνα ἀριθ. 13.

Κι' αὐτὸ γιατὶ δὲν μπορεῖ ὁ παίχτης τοῦ ὁποίου ὁ Ρ προσβάλλεται μὲ σὰχ νὰ παίξη μιὰ ὁποιαδήποτε κίνηση. Ὑποχρεοῦται νὰ κάμη κίνηση ποὺ ν' ἀποκρούση τὸ σάχ, ν' ἀπαλλάξη τὸν Ρ του ἀπ' αὐτό. Ἂν καμμιὰ ἀπόκρουση τοῦ σὰχ δὲν εἶναι δυνατή, τότε ὁ Ρ εἶναι αἰχμάλωτος. Τότε, ὅπως λένε, ἔγινε «ματ» καὶ ἡ παρτίδα τελειώνει.

Διακρίνομε τριῶν εἰδῶν σάχ:

1) Τὸ ἁπλὸ σάχ, ὅταν τὸ κομμάτι ποὺ παίζει προσβάλλει, αὐτὸ τὸ ἴδιο, τὸν ἀντίπαλο Βασιλιά. Ἁπλᾶ εἶναι ὅλα τὰ σὰχ ποὺ εἴδαμε στὴν παραπάνω εἰκόνα ἀρ. 12.

2) Τὸ σὰχ ἐξ ἀποκαλύψεως, ὅταν τὸ κομμάτι ποὺ παίζει, χωρὶς νὰ δίνη αὐτὸ σάχ, ξεσκεπάζει μὲ τὴν κίνησή του, ἀποκαλύπτει ἕνα ἄλλο φιλικὸ κομμάτι κι' ἐκεῖνο δίνει ἔτσι, χωρὶς νὰ κινηθῆ, τὸ σὰχ στὸν ἀντίπαλο Ρ. Ἔτσι στὴν εἰκόνα ἀρ. 13 ἂν ὁ λΙζ5 κάμη μιὰ τυχαία κίνηση π.χ. στὸ ε7 βλέπουμε ὅτι ὁ ἴδιος δὲν προσβάλλει τὸν μΡ ἀλλὰ ξεσκεπάζει τὸν λΠθ5 ὁ ὁποῖος ἔτσι προσβάλλει τὸν μΡ65, δηλαδὴ τοῦ δίδει, ὅπως λέμε ἕνα σὰχ ἐξ ἀποκαλύψεως.

3) Τέλος ἔχουμε τὸ διπλὸ σὰχ ποὺ εἶναι ἕνα σὰχ ἐξ ἀποκαλύψεως ὅπου καὶ τὸ κομμάτι ποὺ κινεῖται, ποὺ ἀποκαλύπτει, δίνει ἐπίσης ἕνα σὰχ στὸν ἀντίπαλο Ρ. Ἔτσι, ἂν στὴν εἰκόνα 13 ὁ λΙζ5 ἔλθη στὸ δ4, τότε ὅπως βλέπετε, τὸ σὰχ εἶναι διπλό, γιατὶ ὁ μΡ65 δέχεται τὴν ἐπίθεση δυὸ συγχρόνως ἐχθρικῶν κομματιῶν, τοῦ Π καὶ τοῦ Ι.

Στὸ ἐρχόμενο θὰ μιλήσουμε γιὰ τοὺς τρόπους ἀποκρούσεως τοῦ σὰχ καθὼς καὶ γιὰ τὸ ρόκ.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ. Ἠλ. Τσίλιον (Θέρμον): Ἀπὸ τὴ θέση ποὺ μοῦ γράφεις (Λευκὰ Ρθ4, Ση4. Μαῦρα Ρη6, Βδ4, Πδ3), ἂν εἶναι ἡ σειρὰ τῶν λευκῶν νὰ παίξουν, αὐτὰ δὲν μποροῦν νὰ κάμουν καμμιὰ κίνηση. Δηλαδὴ ἔχουμε ἐδῶ τὴν περίπτωση τοῦ «πάτ», ὁπότε ἡ παρτίδα δὲν κερδίζεται ἀπὸ κανένα κι' ἔτσι τὰ λευκά, μὲ τὶς τόσο μικρές τους δυνάμεις, σώζονται ἀπὸ τὴν βέβαιη ἧττα. Γιὰ τὸ πάτ, ποὺ εἶναι μιὰ ἀπὸ τὶς περιπτώσεις «νούλας», θὰ μιλήσουμε πολὺ σύντομα στὴ στήλη μας ἀναλυτικά.— Γ. Μπέλλον: Παγκόσμιος πρωταθλητὴς στὸ σκάκι ἦταν σήμερα ὁ Ρῶσος Μ. Μποτβίνικ. Ἕλλην πρωταθλητὴς γιὰ τὸ 1952 - 53 εἶναι ὁ κ. Γ. Γαϊτανάρος. Ἡ ἐθνική μας ὁμὰς δὲν εἶναι μόνιμος, ἀλλὰ συγκροτεῖται κάθε φορὰ κατόπιν ἀγώνων. Στοὺς τελευταίους ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας σκακιοῦ τοῦ Ἑλσίνκι τὴν Ἑλλάδα ἀντεπροσώπευσαν οἱ κ. κ. Γαϊτανάρος, Τσικνόπουλος, Μαστιχιάδης, Ἀναγνώστου, Σακελλαρόπουλος καὶ Ζωγραφάκης.

ΤΟ ΠΙΟΝΙ

Μὲ ἐρωτοῦν καὶ ἀπαντῶ

Ὁ Γιὸς τῆς Λέσβου μὲ ἐρωτᾶ: Σὲ πόση ὥρα χωνεύονται τὰ κυριώτερα εἴδη τροφῶν;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Φυσικὰ ὅλα τὰ στομάχια δὲν χωνεύουν μὲ τὴν ἴδια ταχύτητα. Μένουν στὸ στομάχι μας 1 - 2 ὧρες, τὸ νερό, τὸ γάλα, τὸ κρασί, ἡ μπύρα, ὁ καφές, τὸ ρύζι καὶ τὰ μελάτα αὐγά. 2 - 3 ὧρες: τὸ βραστὸ ψάρι, τὰ ζυμαρικά, ἡ ὀμελέττα, τὸ μοσχαρίσιο μυαλό, τὸ κουνουπίδι, οἱ πατάτες καὶ τὸ ἄσπρο ψωμί, 3 - 4 ὧρες: Τὸ κρέας βραστό, τὰ μπιφτέκια, τὰ βραστὰ πουλερικά, τὸ μαῦρο ψωμί, τὸ σπανάκι, τὰ μῆλα, τὰ ραπανάκια, τὰ ἀγγούρια καὶ 4 - 5 ὧρες τὸ κρέας ψητό, τὰ ψητὰ πουλερικά, οἱ ρέγγες, ἡ φακὴ καὶ τὰ ρεβύθια καὶ τὰ φασόλια.

Ὁ Διονύσιος Γεωργίου Καραθανάσης μὲ ἐρωτᾶ: Πραγματικὰ ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἀφιονίζεται τοῦ ἀφαιρεῖται ἡ ζωὴ πέντε χρόνων;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ὅλα αὐτὰ ποὺ λέγονται εἶναι ἀνοησίες. Δὲν ἔχουν καμμιὰ ἐπιστημονικὴ βάση.

Ὁ Διονύσιος Γεωργίου Καραθανάσης μὲ ἐρωτᾶ: Ὑπῆρξεν ὁ Κένταυρος Χείρων;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Μὰ θέλει καὶ ρώτημα πὼς ὁ Κένταυρος Χείρων εἶναι μυθολογικὸ πρόσωπο;

Ὁ Στρατῆς Μισγίρης μὲ ἐρωτᾶ: Τί εἶναι τὰ ἔτη φωτός;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Μετρᾶμε εἰς «ἔτη φωτὸς» τὸ χρόνο ποὺ χρειάζεται τὸ φῶς ἑνὸς ἀπλανοῦς ἀστέρος γιὰ νὰ ἔλθη στὴ γῆ: Τὸ φῶς καθὼς θὰ ξέρετε διατρέχει 299780 χιλιόμετρα στὸ δευτερόλεπτο: Τὸ φῶς τοῦ ἥλιου γιὰ νὰ ἔλθη στὴ γῆ χρειάζεται 8,3 λεπτὰ (500 δηλαδὴ δευτερόλεπτα).

Σὲ ἕνα χρόνο τὸ φῶς διατρέχει 10.000.000.000.000 χιλιόμετρα. Γιὰ νὰ καταλάβετε τὴν ἀπόσταση αὐτὴ σᾶς λέω πὼς ὁ ἥλιος ἀπέχει ἀπὸ τὴ γῆ μόλις 149.481.000 χιλιόμετρα. Τὸ φῶς τοῦ Σειρίου χρειάζεται 8,7 ἔτη φωτός, ἀπέχει δηλαδὴ 87.000.000.000.000. Ὑπάρχουν ἀστέρες ποὺ ἀπέχουν ἀπὸ τὴ γῆ χιλιάδες ὁλόκληρες ἔτη φωτός. Ὁ Α. τοῦ Κύκνου π.χ. ἀπέχει 650 ἔτη φωτὸς καὶ ἂν βρισκόταν ἀπὸ τὴ γῆ στὴν ἴδια ἀπόσταση μὲ τὸν ἥλιο θὰ ἦταν 10.000 φορὲς πιὸ λαμπρότερος ἀπὸ τὸν ἥλιο: Δηλαδὴ θὰ μᾶς εἶχε... πυρπολήσει!

Ὁ Στρατῆς Μισγίρης μὲ ἐρωτᾶ: Τί εἶναι βερμπαλισμὸς καὶ τί ρασιοναλισμός;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Μὲ τὸν Βερμπαλισμὸς ἐννοοῦμε τὴν χρησιμοποίηση ἰδίως εἰς τὴν ἀρθρογραφία, ἀλλὰ καὶ ἐν γένει εἰς τὴν ρητορεῖαν ἐντυπωσιακῶν λέξεων ἄνευ οὐσιαστικοῦ περιεχομένου. Ρασιοναλισμὸς εἶναι ὅρος φιλοσοφικὸς ποὺ μποροῦμε νὰ τὸν ἀποδώσουμε στὴν ἑλληνικὴ μὲ τὴν λέξη: Ὀρθολογισμός. Οἱ ὀπαδοὶ τοῦ ὅρου αὐτοῦ ἀποκρούουν τὴν ἐξ ἀποκαλύψεως ἀλήθειαν καὶ ἀξιοῦν νὰ ἑρμηνεύσουν τὰ πάντα διὰ τοῦ ὀρθοῦ λόγου. Ἐπίσης ὑποστηρίζουν ὅτι οἱ ἰδέες ἀπορρέουν ἀπὸ τὴν ἀπόλυτον λογικὴν καὶ ὄχι ἀπὸ τὴν πεῖραν.

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΓΡΑΦΟΥΝ

Η ΑΝΘΙΣΜΕΝΗ ΑΜΥΓΔΑΛΙΑ

Μὲς τὰ χιόνια τοῦ χειμώνα ποὺ κανένα δέντρο δὲν τολμᾶ νὰ σηκώση τὸ κεφάλι του, ἡ ἀμυγδαλιὰ ἀνθίζει καὶ μᾶς θυμίζει πὼς θἄρθη ἡ ἄνοιξη γοργά. Μὲ τί χαρὰ καὶ λαχτάρα τὴν περίμενα ὣς νὰ τὴ δῶ νυφούλα στολισμένη!

Προχθὲς τὸ πρωΐ ποὺ σηκώθηκα τὴν εἶδα στολισμένη καὶ μοῦ φαινόταν πὼς μοῦ χαμογελοῦσε. Σὰν Χριστουγεννιάτικο δέντρο φαίνεται! Ἀλλὰ τί κρῖμα εἶναι ποὺ ὁ μανιασμένος ἀέρας τὴν κουνάει πέρα δῶθε καὶ τὶς πέφτουν τὰ λευκά της ἄνθη. Ἀλλὰ αὐτὴ πάντα βάζει καινούργια μικρὰ πέπλα καὶ ἔτσι εἶναι σὰν νύφη πάντοτε στολισμένη, φουντωτὴ καὶ πάντα καμαρωτή. Μέλισσες τὴν τριγυρίζουν καὶ παίρνουν τοὺς χυμούς της μὲ βουϊτό. Πολλὰ ὄμορφα πουλάκια κελαϊδοῦν καὶ σκορποῦν τὶς γλυκές τους νότες τραγουδώντας τὴν ἀνθισμένη ἀμυγδαλιά.

ΓΛΥΚΟΜΙΛΗΤΟΣ ΝΕΣΤΩΡ

ΣΤΗ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΜΑΣ

Μεγάλη μας Βασίλισσα
μητέρα τῶν Ἑλλήνων,
ποὺ εἰς τῆς Πίνδου τὶς κορφὲς
παράστεκες ἐκείνων,
ποὺ χύσανε τὸ αἷμα τους
γιὰ τὴν γλυκειὰν Ἑλλάδα,
σκορπίζοντας τὴ Λευτεριὰ
σὰν ἄσβεστη λαμπάδα.

Καὶ τώρα μόνο οἱ ἀχνὲς
σκιές τους τριγυρίζουν
πάνω στῆς Πίνδου τὶς κορφὲς
ὁποὺ τ' ἀστέρι' ἀγγίζουν.
Λαοφιλὴς Βασίλισσα
Μεγάλη Φρειδερίκη,
μητέρα ὅλου τοῦ Λαοῦ
βοήθησες στὴ Νίκη!

Ἐργάσου Σὺ ἀκούραστα
ὅλ' εἴμαστε μαζί Σου,
τὸ μεγαλεῖο τῆς Φυλῆς
χρωστᾶμε στὴ μορφή Σου.
Μὲ μιὰ τέτοια Βασίλισσα
καὶ τέτοιο Βασιλιά,
ἡ Πατρίδα μας θ' ἀνυψωθῆ
στὴ δόξα τὴν παλιά.
Καὶ θὰ σκορπίση τότε πιὰ
σ' ὅλον τὸν κόσμο φῶτα,
θὰ γίνη Βασιλεύουσα
ὅπως ἦταν καὶ πρῶτα.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΚΙΑΓΧΙΔΗΣ
(Νάουσα)

ΗΛΙΟΒΑΣΙΛΕΜΑ

Ὁ ἥλιος τρεμοσβήνοντας
γέρνει ἀλαφρὰ στὴ δύση
σὲ τόπους ἄλλους μακρυνοὺς
τὸ φῶς του νὰ σκορπίση.

Κόκκινη ἀφήνει πίσω του
ροδοβαμμένη στράτα
σκόρπια τριαντάφυλλα στὴ γῆ
μὲ μυρωδιὲς γεμάτα.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΡΑΘΑΝΟΣ
(Σοφάδες)

Ο ΓΥΡΙΣΜΟΣ

Βράδυαζε. Ὁ γερο-Νικόλας μάζεψε ἀπὸ κάτω τὰ πράγματα καὶ τὰ ἔβαλε μέσα στὸν τρουβά του. Τέλειωσε τὸ ὄργωμα τοῦ χωραφιοῦ του. Καιρὸς νὰ πάη σπίτι του. Ἄλλωστε κι' ὁ οὐρανὸς ἦταν συννεφιασμένος, καὶ θὰ ἐρχόταν καμμιὰ βροχή.

Πῆρε τὸ δρόμο γιὰ τὸ χωριό του. Τὸ βῆμα του ἦταν ἀργό. Δὲν μποροῦσε νὰ περπατήση γρήγορα. Τὰ γεράματα τὸν ἐμπόδιζαν. Ξαφνικὰ ἄρχισε νὰ βρέχη. Ὁ γερο-Νικόλας τάχυνε τὸ βῆμα του. Οἱ σκέψεις του στριφογύριζαν στὸ μυαλό του. Μόνος του ἦταν. Ὁλομόναχος. Τὸν μοναχογιό του τὸν ξενήτεψε πέρα, μακριά, στὴν Ἀμερική. Χρόνια τώρα δὲν πῆρε γράμμα. Ἡ γυναῖκα του πέθανε πέρυσι. Ἀπ' τὸν καημὸ τοῦ γιοῦ της. Τοῦ Κώστα. Ἄχ! τί εὐτυχισμένα ποὺ ζοῦσαν πρῶτα!

Ἕνα δάκρυ. Καφτὸ δάκρυ, κύλησε στὸ ζαρωμένο πρόσωπό του.

Τέλος ἔφτασε στὸ σπίτι του. Τὰ ἀδύνατα καὶ κοκκαλιάρικα χέρια του ἀνοίγουν τὴν παλιὰ ξύλινη ἐξώπορτα.

Ἄλλα χρόνια, εὐτυχισμένα χρόνια, τὸν περίμενε μέσα ἡ γυναῖκα του. Τώρα... Τώρα... ποιὸς νὰ τὸν περιμένη;

Ἄνοιξε τὴν πόρτα τοῦ δωματίου του καί... Ὤ! ποιὸς εἶναι αὐτός; Ποιὸς ἄνθρωπος ἦρθε σπίτι του;

— Ποιὸς εἶσαι ἐσύ, ἄνθρωπέ μου; ρωτάει περίεργος ὁ γέρος.

— Πατέρα!... Πατέρα!... δὲν γνωρίζεις τὸν γιό σου!

— Ἐσύ!... Ἐσὺ παιδί μου. Ὤ! Ἂς πεθάνω τώρα εὐτυχισμένος.

Μέσα στὸ μισοσκότεινο δωμάτιο τοῦ γερο-Νικόλα δυὸ ἄνδρες ἀγκαλιάζονται. Τὰ πρόσωπά τους εἶναι γεμάτα δάκρυα. Δάκρυα χαρᾶς.

Ἡ βροχὴ σταμάτησε, ἐνῶ πέρα ἀκούγεται ὁ ἦχος κάποιας μουσικῆς, σὰ νὰ θέλη νὰ συμπληρώση τὴ χαρὰ τοῦ φτωχοῦ πατέρα...

ΚΩΝ)ΝΟΣ Π. ΠΑΠΑΠΕΤΡΟΣ
(Ἐλασσών)

ΗΡΘΕ Η ΑΝΟΙΞΗ

Ἦρθε ἡ Ἄνοιξη!!!

Χαρμόσυνα ἀκούγεται ἡ φωνὴ αὐτή. Τὸ γλυκόλαλο χελιδόνι σχίζει τὸν ἀέρα μὲ τὰ σπαθωτά του φτερά, καὶ διαλαλεῖ μὲ τὸ ντβὶτ-ντβὶτ τὸν ἐρχομό της. Τὴν φωνή του τὴν παίρνει ἡ μυρωμένη αὔρα καὶ ἀπαλὰ τὴν σκορπᾶ μέσα στὰ δάση, στὶς ρεματιές, παντοῦ, νὰ τὴν ἀκούσουν ὅλοι καὶ νὰ πάρουν ζωή. Τὸ ἀηδόνι πετᾶ ἀπὸ κλαράκι σὲ κλαράκι, κάθεται πάνω στὶς σμαραγδένιες δροσοσταλίδες, τινάζει τὰ φτεράκια του, κι' ὅλο πηδᾶ κι' ὅλο χαίρεται κι' ὅλο γλυκοκελαϊδεῖ. Ἦθε ἡ ΑΝΟΙΞΗ!!!

Μᾶς τὸ φωνάζει ὁ κοῦκος μὲ τὴν μονότονη φωνή του. Κάτω ἀπὸ τὶς χρυσὲς καὶ ζωογόνες ἀκτῖνες τοῦ ἥλιου τὰ χιόνια λυώσαν. Ὅλα παίρνουν νέα ζωή. Ἡ πράσινη χλόη στὸ λειβάδι ἔγινε ἕνα πολύχρωμο χαλί. Διάβηκε ἐπάνω του ἡ πλουσιοχέρα νεράϊδα καὶ σκόρπισε λογιῶν - λογιῶν ἄνθη καὶ ὀμορφιές. Τὰ τριαντάφυλλα, τὰ γιασεμιά, οἱ μαργαρίτες, ὅλα ἄνοιξαν τὰ πεταλά τους, τίναξαν τὶς δροσοσταλίδες ἀπὸ τὰ κεφαλάκια τους, καὶ ρουφοῦν ἀχόρταγα τὴν μυρωμένη αὔρα ποὺ ἀπαλὰ - ἀπαλὰ τὰ χαϊδεύει.

Ὁ βοσκὸς ἄφησε τὰ χειμαδιὰ καὶ ἀνεβαίνει στὰ ψηλώματα. Θέλει νὰ φτάση γρήγορα γιὰ νὰ γιορτάση τῆς Ἄνοιξης τὸ πανηγύρι, τὸ ξεφάντωμα τοῦ βουνοῦ. Καὶ βουΐζουν γύρω οἱ λαγκαδιὲς ἐνῶ ἡ φλογέρα στέλνει γλυκοὺς ἤχους.

Ὅλα χορεύουν, ὅλα γελοῦν, ὅλα χαιρετοῦν τὴν Ἄνοιξη. Γύρω ἡ φύση μοιάζει μὲ πελώρια ἀνθοδέσμη...

Χαῖρε ΑΝΟΙΞΗ βασίλισσα τῶν ἐποχῶν.

ΦΩΝΗΣ ΛΥΡΑΣ
(Α' τάξη Γυμνασίου)

ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

Βαρειὰ ἡ νυχτιὰ τὰ βήματα σέρνει σ' ὅλη τὴν
(Πλάση,
τὰ πρῶτ' ἀστέρια ἀνάψανε τώρα τὸ βραδυνό,
καὶ ἐγὼ στὸν Πλάστη μου Θεὸ στέλνω μιὰ
(προσευχὴ
βγαλμένη ἀπ' τὴν ψυχή μου.
«Πανάγαθε Πατέρα μου, γιὰ δὲς τὸν κόσμο
(τοῦτο.
Ἄνθρωποι ἀνθρώπους σφάζουνε σὰν λυσσα-
(σμένα ζῶα
καὶ οἱ βαρειὲς ταφόπετρες πλακώνουν ὅλο
(νέους.
Ἄκου τὴν προσευχή μου:
Τοὺς πλάνους πόθους τῶν θνητῶν διῶξε ἀπ'
(τὶς καρδιές τους
— ἐλπίδες ἀνεμόφερτες, ἀνούσιες καὶ φθαρ-
(τὲς —
Κι' ἂς μὴ μᾶς βασανίζουνε τοῦ Ὀλέθρου οἱ
(σαΐτες.
Γαλήνης ἀργοστάλαξε βάλσαμο στὶς καρδιές
(μας
Καὶ στῆσε τὴν ΕΙΡΗΝΗ».

ΝΙΚΟΣ ΜΥΡΣΙΝΗΣ
(Σέρρες)

ΟΤΑΝ...

Ὅταν βλέπω νὰ βελάζη τὸ ἀρνάκι
καὶ αἰσθάνομαι τὸ φύσημα τ' ἀγέρα,
κι' ὅταν βλέπω τ' ἀσημένιο φεγγαράκι
καὶ ἀκούω τοῦ τσοπάνη τὴ φλογέρα,

ὅταν βλέπω τὴ γαλήνη στὰ σκοτάδια
καὶ τὸ μάγεμα ὁλόκληρης τῆς φύσης
τὶς χρυσὲς δροσοσταλίδες σὰν πετράδια
καὶ ὁλόχρυσα τὰ χρώματα τῆς δύσης,

τότε αἰσθάνομαι καὶ Σένα εἰς τὸ πλάϊ
καὶ πολὺ καταλαβαίνω τὴν πνοή Σου
τότε μέσα μου ἕνα φῶς φεγγοβολάει
ποὔχει ἔρθει ἀπ' τὴν ἀστείρευτη πηγή Σου.

ΜΙΜΗΣ ΡΟΔΗΣ

ΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΟΥ

Τὸ χωριό μου εἶναι φωλιασμένο σὲ μιὰ κορυφὴ τῶν Ἀγράφων. Εἶναι κτισμένο στὴν πλαγιὰ ἑνὸς βουνοῦ στολισμένο μὲ λογῆς - λογῆς δέντρα. Τὴν Ἄνοιξη ποὺ ἀνθίζουν τὰ δέντρα μοιάζει σὰν ἕνας ἀνθισμένος κῆπος. Τοῦ ἀξίζει πραγματικὰ τὸ ὄνομα Νεράϊδα, ποὔχει.

Δὲν φαίνεται ἀπὸ πολὺ μακριὰ γιατὶ εἶναι ἀνάμεσα σὲ βουνά. Ξεκινώντας ἀπὸ τὴν Καρδίτσα μὲ αὐτοκίνητο φθάνεις σ' ἕνα ἄλλο χωριὸ τρεῖς ὧρες μακριὰ ἀπ' τὸ χωριό μου. Προχωρεῖς πεζὸς ἀρκετὸ διάστημα κι' ἀκόμη δὲν φαίνεται. Ἔπειτα ἀπὸ πολλὴ πορεία φθάνεις. Σταματᾶς λίγο νὰ ξεκουραστῆς ἀπὸ τὸν ἀνήφορο. Τώρα φαίνεται καθαρὰ τὸ χωριό. Τὰ ἄσπρα σπιτάκια του ἕνα - ἕνα μοιάζουν σὰν ζωγραφιά. Πάνω ἀπὸ τὸ χωριὸ εἶναι ἕνα δάσος μὲ ἔλατα. Δροσερὸ ἀεράκι σταλμένο ἀπὸ τὶς κορυφὲς τῶν Ἀγράφων ἔρχεται νὰ χαϊδέψη τὸ ἡλιοκαμμένο πρόσωπο τοῦ παραθεριστῆ ἀλλὰ καὶ κάθε ἀνθρώπου ποὺ ἔρχεται νὰ δῆ τὸ χωριό μου.

Μπαίνεις στὸ χωριό. Ἕνας ἀνώμαλος δρόμος ὁδηγεῖ στὴν πλατεῖα. Δεξιὰ κι' ἀριστερὰ δέντρα ψηλὰ σκιώνουν τὸν δρόμο. Οἱ γυναῖκες πηγαινοέρχονται στὶς βρύσες μὲ τὴν στάμνα στὸν ὦμο. Ἀριστερὰ εἶναι ἕνα κτίριο. Αὐτὸ εἶναι τὸ σχολεῖο τοῦ χωριοῦ μου. Ἕνας μακρὸς τοῖχος τὸ περικλείει καὶ μερικὰ δέντρα ρίχνουν τὸν ἴσκιο τους στὰ παιδιά. Σ' αὐτὸ ἔμαθα τὰ πρῶτα γράμματα καὶ γνώρισα τοὺς πρώτους φίλους. Πιὸ πέρα εἶναι ἡ πλατεῖα καὶ ἕνα μαγαζί. Μερικοὶ χωριανοὶ συζητοῦν. Στὴν κορυφὴ τοῦ χωριοῦ καὶ μέσα στὸ δάσος εἶναι ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἅη - Λιᾶ. Δὲν εἶναι πολυτελής, δὲν ἔχει ἀσημένιες εἰκόνες καὶ κανδῆλες οὔτε τοιχογραφίες. Γύρω-γύρω ἔχει δέντρα ποὺ κρατοῦν συντροφιὰ στὸ ἐκκλησάκι. Μόνο τὸ καμπαναριὸ ἐξέχει ἀπὸ τὰ δέντρα καὶ χρησιμεύει γιὰ φάρος στοὺς χωριανούς.

Κάτω ἀπὸ τὸ χωριὸ ρέει ἕνας ποταμὸς ἡ Μέγδοβα ποὺ ἔχει νόστιμες πέστροφες κι' εὔκολο θὰ ἦταν νὰ γινόταν ἕνα ἐργοστάσιο παραγωγῆς ἠλεκτρισμοῦ κινούμενο μὲ νερό.

Τὸ χωριό μου δὲν ἔχει συγκοινωνία μὲ τὴν Καρδίτσα οὔτε μὲ ἄλλες πόλεις. Ἐπίσης μὲ νερὸ θὰ μποροῦσε νὰ ἀναπτυσόταν βιομηχανία τοῦ ξύλου, γιατὶ τὸ χωριό μου ἔχει δάση. Μὲ τὸν Παραμεγδόβιο δρόμο τὸ χωριό μου θὰ γίνη ἀγνώριστο. Οἱ ἄνθρωποι θὰ ἀνακουφισθοῦν. Καὶ τώρα ἂς εὐχηθοῦμε νὰ γίνουν αὐτὰ ποὺ ποθοῦμε!

ΛΟΥΚΑΣ Δ. ΝΤΕΡΕΚΑΣ
(Καρδίτσα)

Ο ΖΗΤΙΑΝΟΣ

Γέρος φτωχὸς
στὸ δρόμο γυρίζει
εἶναι γυμνὸς
καὶ τουρτουρίζει.

— Λίγο ψωμάκι
λέει, πεινῶ!
— Λίγο νεράκι
γιατὶ διψῶ!

Μιὰ κόρη τὸν παίρνει
τὸν δυστυχῆ
στὸ σπίτι τὸν φέρνει
τὸν κάνει εὐτυχῆ.

Κ. ΠΑΤΣΑΤΖΗΣ
(Λάπι - Σουλιμοχωρίων)

Πεννομαχίες

(Δικαίωμα καταθέσεως ψευδωνύμου: δραχμὲς 2.000. Δημοσιεύσεως ἀγγελιῶν 100 δραχμὲς ἡ λέξη).

518. (57—47) Ἀντιχαιρετῶ Ρὶντ - τὶν - τίν, Σαμοθρακίτην, Πινόκιο (ἔστειλα).

Θρακιώτης

519. Φίλε Ὀδοκαθαριστὴ τὸ Πάσχα πιστεύω νὰ ἀνταμωθοῦμε.

Θρακιώτης

520. Βυζαντινὴ Ἀρχοντοποῦλα, Βαρῶνε Χ, Ἀρτινοπούλα, Τρισεύγενη, τί θὰ λέγατε γιὰ λίγες γραμμοῦλες;

Θρακιώτης

521. Προσεχῶς Δῶρα!...

Θρακιώτης
(ὁ Ἡρωϊκὸς)

522. 57—48) Δυὸ σοφοὶ χαθήκατε, ποῦ βρισκόσαστε; Μὴν χώνετε τόσο πολὺ τὴν μύτη σας στὰ βιβλία. Τὸ ξέρουμε δά...

Τρισεύγενη

523. Γειά σας ἀγαπητοὶ Ἐξάψαλμε, Κὸρν Γουάηντ, Μίμη Παπαρούνα καὶ Φάντασμα (γράψε).

Τρισεύγενη

524. Προκομμένε Τεμπέλη, συμφωνῶ ἀπόλυτα (186) Ι.Α.Ε. ἄντε, ἦλθε καιρὸς νὰ λάβης ἐπιτέλους τὴν ἀπόφαση.

Τρισεύγενη

525. (57—44) ΠΡΟΛΟΓΟΣ. Γειά σας ρὲ πεννομάχοι, ἄξιοι καὶ ταπεινοί, ποὺ καθόσαστε στὴν Ἀετορράχη καὶ σᾶς τρῶνε οἱ γερανοί.

Ἀπὸ τώρα σᾶς βεβαιώνω ὅτι δωρίζω διάφορα πράγματα καὶ τὰ βιταμινώνω γιὰ νὰ μὴν σᾶς βροῦν γεράματα.

526. ΔΩΡΑ: 1ον στὸν Ἐξάψαλμο: Γιὰ καλή σου τύχη, μπάρμπα λιμοκοντόρο σοῦ δωρίζω ἕνα ποντίκι κουφιοδόντικο καὶ πειραχτῆρι.

Στὴν Ντολορές: Πάντα πλανεύτρα φαίνεσαι κυρὰ Σαυροκομμένη σοῦ χαρίζω μιὰ ψαρόπητα ὁλονόστιμη καὶ σκοναλευρωμένη.

(Συνεχίζονται)

Βαλεντῖνα

527. (Χ.Χ.) Ἀνακοινῶ ὑμῖν κατ' ἀρχὰς ὅτι κατὰ τὰς προηγουμένας μου ἀποκαλύψεις ἡ Τσιγγανοπούλα δὲν εἶναι ἡ Μπαμπαλίτη ἀλλὰ ἡ Ἄλκηστις Τσακίρη κι' ὁ Κουντουράκης ὄχι ὁ Φαιδρὸς ἀλλὰ ὁ Γ. Ἔ.

(Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας)
Ρὶν - τὶν - τὶν

528.

Ἀγαπητοὶ συμπέθεροι
κι' ἐγκάρδιοι κουμπάροι
ὁ κὺρ - Ρεμῆς ἀπέκτησε
δυὸ κυβικὰ κεφάλι.

Ρὶν - τὶν - τὶν

529.

Ὁ Μήτρας καὶ ὁ Παντελῆς
οἱ δυὸ σωστὲς ἀτσίδες
θὰ πᾶνε εἰς τὸ Φυλακτὸ
νὰ γίνουν μαντατζῆδες.

Ρὶν - τὶν - τὶν

530.

Ὁ Τροβαδοῦρος ὁ τρελλὸς
μὲ τὸ Λακὰζ τὸν τράκα
ἐπήγανε καὶ κλέψανε
τῆς Ντολορὲς τὴ σάκκα.

Ρὶν - τὶν - τὶν

531. (57—50) Πρωτομπαίνοντας στὸ σαλόνι, χαιρετῶ ὅλους τοὺς Ἠπειρομακεδόνες.

Ἠπειρωτοκονιτσιώτης

532. Ζήτω ὁ Ὀλυμπιακὸς καὶ ΑΕΚ. ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ - ΑΕΚ 4—3. Νῖκο Σαλονικιέ, σοῦ ἀρκεῖ ἡ νίκη.

Ἠπειρωτοκονιτσιώτης
Μακεδὼν

533. Παιδιὰ τῆς Ἠπείρου καὶ Μακεδονίας μὲ γνωρίζετε; Εἶμαι ὁ θρυλικὸς

Ἠπειρωτοκονιτσιώτης

534. Θεσσαλιῶτες θὰ σᾶς ταράξω ὅλους. Ὁ Ὀλυμπιακὸς καὶ ΑΕΚ τὰ καμάρια τῆς Ἑλλάδος.

Ἠπειρωτοκονιτσιώτης

535. (57—51) Ἀντιχαιρετῶ φίλτατοι: Χρονογράφημα, Κοκοβιὸ (καλῶς ἤλθατε), Κ. Τριαντάφυλλο Μ. Ἄγνωστη κλπ. Θερμοχαιρετῶ Ρὶν - τὶν - τίν, Ραμπαγᾶ, Γ. Παγασητικοῦ, Ζαΐρα. Λάθος Θρακιώτη (184). ΝΤΟΛΟΡΕΣ + ΕΞΑΨΑΛΜΟΣ = Μαμὰ καὶ γυιός. Ἄμ, ἂν φύγουμε ὅλοι — ὅπως λὲς — Ἀρχιπεννομάχε, τότε σὲ ποιοὺς θὰ ... βασιλεύης; Εἶναι ἀπαραίτητο νὰ σὲ θυμᾶμαι, Χρυσοδιάβολε (133); Τὸ καλοκαίρι μου, ξέρω βέβαια ποῦ τὸ πέρασα Κ. Γουάηντ (104), ἀλλὰ αὐτὸ δὲ μοῦ φτάνει διόλου γιὰ νὰ καταλάβω ποιός εἶσαι. Ὅσο γιὰ τὴν... ἐν αὐγῇ ἐκτέλεσή μου, μπᾶ μὴ πιστεύεις κάτι τέτοιο. Ἔχω φακίρικες ἱκανότητες. Ἄ, μόνο οἱ... «Ἀδάμες» σκάζουν (135) Γερολάνδε; Τότε λοιπὸν τί κάθεσαι; Σὲ σένα Β. Ἀρχοντοπούλα (167); Τίποτα παιδί μου, μὴν ἀνησυχῆς... Σὰν ἔγραφες μικρέ μου Μαυροπάνθηρα τὴν ἀγγελία τούτη (116), τὰ μάτια σου ποῦ τάχες στηλωμένα; Ἄραγε σὲ κανὰ καθρέπτη;

Χά χά, χοὺ χαααα Π. Τεμπέλη (163)! Ἀκόμη τὰ θυμᾶσαι εὐλογημένε τὰ κατορθώματά μας στὴν Κέρκυρα; Ἄ, ὡραῖες μέρες στ' ἀλήθεια! Μὲ χαρὰ λοιπὸν σὲ ξαναβλέπουμε κοντά μας (στὴν αὐτοκρατορία μας), καὶ ἔννοια σου, θὰ λάβης σ' αὐτὴν τὴν... ἁρμόζουσα θέση! (Γράψε στὸν Ἐξάψαλμο γιατὶ ἐγὼ... βαρυέμαι... Γνωστὸν ἄλλως τε...) Γειὰ χαρά.

Τέκνον Ἐξάψαλμε σὲ... ἀσπάζομαι!

Ντολορὲς

536. Εὐχαριστῶ γιὰ τὰ δῶρα σας πεννομάχοι. Καὶ τοῦ... χρόνου, νὰ μοῦ στείλετε καλύτερα!

Ἦρθα Θρύλο, τί λές, γράφεις καμμιὰ «Πέμπτη»; Θὰ τὄθελα πολὺ - πολύ. Γειὰ - χαρά.

Στὴν 165 ἔχω νὰ πῶ ὅτι δὲν πῆγα ποτὲ στὴν Καρδίτσα, καὶ συνεπῶς οὔτε μὲ τὸν «Ἡρακλῆ» στὶς 1-1-53.

Ντολορὲς

537. Κι' ἂν δὲ βγῆκα ἐγὼ στὸ δημοψήφισμα, δὲν μὲ πειράζει. Βγῆκε ὁ... γυιός μου ὁ Ἐξάψαλμος κι' αὐτὸ μοῦ φτάνει! Καὶ βουλευτής, Ἐξαψαλμάκο!

Ντολορὲς

538. Εὐχαριστῶ πολὺ Ξανθομπουκλίτσα κι' ἀντεύχομαι ὁλόθερμα (271). Δέχομαι νὰ ἀλληλογραφήσουμε. Γράψε μέσῳ περιοδικοῦ.

Ντολορὲς

539. (ΔΕΧ) Λάθος μεγάλο κάνεις μικρέ μου ΑΡΧΙΠΕΝΝΟΜΑΧΕ, οὔτε «βλάχαρος» εἶμαι οὔτε κάτοικος τοῦ Βίτσι, ἀλλὰ τῶν ΑΘΗΝΩΝ.

Λ. Ντὰ Βίντσι

540. Πρωτοχαιρετῶ τοὺς Ν. ΣΑΛΟΝΙΚΙΟ ΤΡ. ΜΠΑΛΛΑΡΙΝΑ, Μ. ΠΟΙΗΤΡΙΑ, ΑΡΤΙΝΟΠΟΥΛΑ ΤΣΙΓΓΑΝΟΠΟΥΛΑ, ΑΙΟΛΟ, ΒΑΡΩΝΟ Χ.

Λ. Ντὰ Βίντσι

541. Τί τρίχες εἶναι αὐτὲς βρὲ ΑΡΑΤΕ. ΤΡΙΣΕΥΓΕΝΗ, νὰ περιμένω δυὸ - τρία λογάκια σας.

Λ. Ντὰ Βίντσι

542. (57—52) Θερμοαντιχαιρετῶ: Πάνθηρα. Θεάματα: Ἀρχιπεννομάχος = μαδημένος ποντικός. Ποκοπίκος = χασάπης (409). Ἐξάψαλμος - Ντολορὲς = Δυὸ κοθώνια. Χαιρετῶ: Τροβαδοῦρον, Θρακιώτην.

Μίμης Παπαρούνας
(Πεννομαχοφόβητρο)

543. Εἶμαι ἐχθρός σου Αἴολε (419). Ἀλλὰ πρόσεξε μικρό μου. Σιγὰ τὴ φούρια σου. Ν. Βερίτη (419).

Ἰούλιος Καῖσαρ

544. (57—53) Εἰς τοὺς ἀγαπητοὺς φίλους καὶ συμπατριώτας Γ. Παγασητικοῦ, Καραβάν, Κατεργάρη καὶ Ι. Θεσσαλὸ ἀπευθύνω θερμοεγκάρδιον χαιρετισμόν.

Κλὰρκ

545. Βολιῶτες καὶ Πάνθηρα, Γλωσσοκοπάνα, Σκαλιστήρι, Ἄστρο Ἀνατολῆς, Ξ. Μπουκλίτσα κλπ. Ἂς ἑνωθοῦμε γιὰ νὰ χτυπήσουμε τοὺς μεγαλοκαρχαρίες τῆς πεννομαχόστηλης τοὺς καταναλωτὰς τοῦ σχεδίου Μάρσαλ καὶ τῶν παγωμένων πιστώσεων. Ἐξάψαλμο, Ντολορὲς καὶ Π. Τεμπέλη.

Κλὰρκ

546. Ξανθὴ Μπουκλίτσα μοῦ εἶσαι πάρα πολὺ συμπαθής.

Κλὰρκ

547. (57—54)

Γειά σου Δήμου καΐκάκι
κι' ἐσὺ κατσῆ γυφτάκι,
εἶστε φίλοι καὶ οἱ δυὸ
ἀπ' τὸν παλαιὸ καιρό.

Κένταυρος Χείρων

548. Χαιρετῶ τὸ Β΄ Προσκοπικὸ Σύστημα τῆς Π.Α.Δ.Θ. καὶ ἰδιαιτέρως τὸν ἀρχηγὸν Α. Τσιρτόπουλον.

Κένταυρος Χείρων
(ὁ ἀνιχνευτὴς)

549. (57—55) Ἐδῶ σταθμὸς Σχολῆς Εὐελπίδων. Προσοχή!

Εὐέλπιδες
ΛΑΚΗΣ - ΠΕΤΡΟΣ

550. Ἄ! Μᾶς συγχωρεῖτε. Λάθος!... Ἔ! καλὰ ντέ, λάθος!... Καὶ τί ἔγινε!...

ΛΑΚΗΣ - ΠΕΤΡΟΣ
Εὐέλπιδες

551. Ἔ! Ὄχι ποὺ εἶναι τίποτε ἕνα λάθος, ἕνα λαθάκι.

Εὐέλπιδες
ΛΑΚΗΣ - ΠΕΤΡΟΣ
(Δοξαῖοι, Ἐρυθρόλευκοι, Σκοπιανοὶ)

552. Θρακιώτη (331) ἀδυνατῶ. Πάντως εἶμαι πιστός. Σὲ χαιρετῶ. ΚΛΑΡΚ = ΑΝΟΗΤΟΣ.

Σερραΐκὴ Τρίχα. Νῖκο Σερραῖο, νὰ πῶ στοὺς Πεννομάχους λογάκια καλὰ γιὰ σᾶς; Κακὸ παιδί.

ΛΑΚΗΣ ΓΚΟΝΟΠΟΥΛΟΣ
(Σέρραι - 11 = Νέος Σκοπὸς)

553. Πάντα τὸν ΛΑΚΗ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ.

ΛΑΚΗΣ ΓΚΟΝΟΠΟΥΛΟΣ

554. ΛΑΚΗΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ = Αὐτοκράτωρ.

ΛΑΚΗΣ ΓΚΟΝΟΠΟΥΛΟΣ

555. (57—56) Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση χαιρετῶ Θρακιώτη, Ὀδοκαθαριστή, Μαχητήν, Ματωμένο Γάντι. Ὀδοκαθαριστὴς + Ματωμένο Γάντι = Κουφάκηδες. Στὰ Ἑνωμένα Ἔθνη δωρίζω μία σκούπα καὶ ἕνα γάντι.

Ξένος

556. (57—59) ΘΕΑΜΑΤΑ: Ροδολῖνος = καλὰ ποὺ περνοῦσα στὸ Δαφνί! Βουλγαροκτόνος = τρομερὸς σαλίγγαρος. Πινόκιο = κυνηγὸς ἀγρίων κουνελιῶν. Βροντὴ = Μαῦρο τσουκαλοσκέπασμα. Μιραβαζὰλ = ὁ γόης τοῦ κόσμου. Κυρία Τετραπάχου = λεπτὴ σὰν καλάμι.

Μαῦρος Πειρατὴς - Μ. Ἄγνωστη

557. Ὑπερέλληνας, Ἀρτινοπούλα, Μπούλης Ρεγγίνα κάθονται σ' ἕνα τραπέζι καὶ συζητοῦν. Θὰ... θὰ... πέεεση λέει ἡ βόμβα τοῦ ὑδρογόνου καὶ θάαα φονεεεύση πενήντα ἑκατομμύρια ἀνθρώπους!... Χαιρετοῦμε Γαλάζιο Ἔβρο.

Μυστηριώδης Ἄγνωστη - Μ. Πειρατὴς

558. Σαλονικιὲ (200) εὐχαριστῶ. Δυὸ τρεῖς λεξοῦλες; Ἄντε δὲν σοῦ χαλάω χατῆρι. Γειά σου φίλε Νῖκο. Σοῦ ἔγραψα τέσσαρες! Σύμφωνοι; Λεονάρδο (311) γράψε πρῶτος στὴν (189). Γειὰ χαρὰ φίλοι - ες Παιδὶ τοῦ Ἀμβρακικοῦ, Νῖκο Αὐγερινέ, Εὐζωνοπούλα καὶ Ντολορές.

Μυστηριώδης Ἄγνωστη

559. (57—58) Γειά σου φίλε Ἐξάψαλμε. Πινόκιο δέχομαι (306). Γράψε πρῶτος μέσῳ περιοδικοῦ.

Τσιγγανοπούλα

560. (57—60) Πολὺ ἐξυπνοκουταβάκιας εἶσαι Ἀρχιπεννομάχε (85). Συμφωνεῖτε Ζελίνα, Πινόκιο;

Ζαΐρα

561. Φάντασμα, εὐχαρίστως πρωτογράψε μέσω περιοδικοῦ. Κ. Τετραπάχου καὶ Ρὶντ - τὶν - τὶν μήπως σᾶς πέρασε ἡ ἰδέα ὅτι σᾶς χαιρετᾶμε ἐμεῖς;

Ζαΐρα

562. Ντολορές, Ἐξάψαλμε προσετέθη καὶ τρίτος στὴν αὐτοκρατορία τῆς πάρλας, ὁ Προκομμένος Τεμπέλης;

Ζαΐρα

563. Παγασητικὲ Γλάρε καὶ ἐγὼ θὰ ἤθελα νὰ μάθω γιὰ τὴν (176). Στέλλω ἄπειρα Κυκλαδίτικα χαιρετίσματα στοὺς Ἐξάψαλμον, Ντολορές, Σαλονικιό, Κόκκινο Τριαντάφυλλο καὶ Τσιγγάνα.

Ζαΐρα

564. (57—64) Κόκκινε Βράχε, Τρελλὲ Ἀεροπόρε, Θρακιώτη, Τροβαδοῦρε, Ξανθὲ Ἱππότη, Ξανθειὰ Ὀλλανδέζα, γειά σας. Τί λέτε, νὰ περιμένω δυὸ λόγια μέσῳ περιοδικοῦ; Γράψτε!

Ἄτυχη Χαβανέζα

565. (57—63) Χαιρετῶ ὅλα τὰ παιδιὰ τῆς Βορείου Μακεδονίας καὶ μάλιστα τῆς Φλωρίνης. Κοντά σας πέρασα ἕνα εὐχάριστο καλοκαῖρι στὴν κατασκήνωση τοῦ Φλάμπουρου. Ὅλοι πιστεύω νὰ μὲ γνωρίζουν.

Τώνης Ράϊτ

566. Γνώρισα ἐπίσης τὸ «Σπίτι τοῦ Παιδιοῦ» τοῦ Φλάμπουρου καὶ τοῦ Ἀετοῦ. Γνώρισα ἐπίσης τὴν κατασκήνωση τοῦ Ἀετοῦ.

Τώνης Ράϊτ

567. (57—62) Νά προβάλλει ἕνας νέος φιγοῦρας. Ποῖος εἶναι; Ὁ Λαγγούρας. Νά ἕνας νέος βιολιτζῆς. Ποῖος εἶναι ὁ Παλιούρας ὁ Φιγουρατζῆς.

Ὁ Ἀτρόμητος

568. Νά ἕνας κοντορεβυθουλάκης. Ποῖος εἶναι; Ὁ Ζάχος ὁ Γιωργάκης.

Ὁ Ἀτρόμητος

569. Νά ἕνας νέος Μαλέας. Ποῖος εἶναι; Ὁ Ξενοφῶν ὁ Ἀψηλέας. Θέλω ἀκόμη ἐννιακόσιες θὰ σᾶς ταράξω φιγοῦρες Βολιῶτες.

Λαμπερὸ φεγγάρι

570. Νά ἕνα νέο Μουστακάκι. Τίνος εἶναι; Τοῦ Μαστροδήμου τοῦ Βασιλάκη.

Λαμπερὸ φεγγάρι

571. (57—60) Βουλγαροκτόνε (250) ἐμένα; Τρομάρα νὰ σ' εὕρη. Βυζαντινὴ Ἀρχοντοπούλα (243) εὐχαριστῶ. Εἶναι θαυμασία! Μαῦρε Πειρατὴ - Μ. Ἄγνωστη, νὰ ζήσετε νιάνιαρα. Θρακιώτη τί ἔκαμε λέει ἡ γάτα σας; Πῆρε μιὰ περικεφαλαία καὶ σοῦ τὴν φόρεσε; Βαρῶνε Χ, θὰ τὰ ἐκθέσω ὅλα, πρόσεχε, Ἁγία Μαύρα, ἂν ἀρχίσω θέλω ἕνα χρόνο νὰ τελειώσω. Χαιρετῶ Γαλάζιο Ἔβρο, Νῖκο Ἀνίκητο.

Π. Τεμπέλης
(ὁ... ἀναποκάλυπτος)

572. Στὸν Τροβαδοῦρο:

Βρὲ σὺ τὸ σκέφτηκες αὐτὸ
φτωχὸ νὰ μ' ὀνομάσης
προτοῦ τὶς ἀγγελίες μου
καλὰ - καλὰ διαβάσης;
Ὡραῖες εἶναι οἱ πιπεριὲς
μὰ καὶ τὰ κουνουπίδια!
ὅλα αὐτὰ κι' ἄλλα πολλὰ
γιὰ σένα εἶναι στολίδια.

Π. Τεμπέλης

573. Στὸν Ψὺν Δρυὸς (213):

Τί λὲς μωρὲ παιδάκι μου
τί εἶναι αὐτὰ τὰ χάλια
νὰ περπατᾶς ξυπόλητος
πάνω εἰς τὰ μπουκάλια;

Π. Τεμπέλης

574. Στὴν Βροντὴ (214):

Ποτέ, ποτὲ δὲν ἄκουσα
τόσο μεγάλο (!) κρότον
γι' αὐτὸ καὶ ἔσπασεν εὐθὺς
τὸ τύμπανο τῶν ὤτων.

Π. Τεμπέλης

575. Στὶς Πριγκηποῦλες:

εἶσθε κορίτσια νάϋλον
μὲ μιὰν ἐλιὰ στὴ μούρη
εἶστε κάτι τὸ ἄϋλον
ποὺ δὲν μᾶς φέρνει γοῦρι.

Π. Τεμπέλης

576. Τῆς πάρλας Αὐτοκράτορας σᾶς θερμοχαιρετῶ κι' ὅλους τοὺς ἄλλους ἂν καὶ δὲν τοὺς γνωρίζω.

Π. Τεμπέλης

577. (Ο.Π.):

Μπᾶ! γιατί παραξενεύεστε
τί εἶναι τούτη ἡ ζάλη,
καὶ φαίνεσθε ὡσὰν τρελλοὶ
ὅλοι μικροὶ - μεγάλοι;
Τί ἔχετε κορόϊδα
κι' ἀγουροξυπνημένοι
Τί ἔχετε, τί ἔχετε
καὶ εἶσθε φοβισμένοι;
Προσέχετε. Προσέχετε
ὦ αἴτιοι καὶ αἴτιες
ἀπ' τ' ἄλλο φύλλο ἀρχίζουνε
μεγάλες περιπέτειες.
Γι' αὐτὸ σᾶς προειδοποιῶ
ὅλοι σωφρονιστῆτε
ἂν μπῆτε μὲς τὰ δίχτυα μου
δύσκολα θὲ νὰ βγῆτε.

Προκομ. Τεμπέλης
(τὸ... ἔξυπνο παιδί!)

578. (Ο.Π.) Ζηλιάρα ἡ σύστασή μου στὴν (822) ἔγινε λάθος. Μὲ συγχωρεῖς. Ἄντε γειά.

Κόκκινο Τριαντάφυλλο

579. (57—65) Προσοχή! Ὁ ΛΑΚΑΖ - ΤΥΧΕΡΟ 13 - ΑΡΚΑΔΙ = Ἕνα καὶ τὸ αὐτό!... Συμφωνεῖτε; ΕΥΕΛΠΙΔΕΣ, πληρωμένοι τοῦ Λ. Μιχαηλίδη εἶστε; Ἀλληλογραφῶ μὲ Ἀθηναίους αἶες μέσῳ περιοδικοῦ.

Πάνθηρ

580. (Χ.Χ.) Καλύτερα Θρακιώτη (331). Βλακεῖες στὸ τετράγωνο Π. Μυτιληναῖε (Καραβανιὰν 405).

Ψὺν ὁ τῆς Δρυὸς

581. (Χ.Χ.) Ἕνα ὁλόθερμο Μεσσηνιακὸ χαιρετισμὸ σὲ ὅλους - ες.

Περαστικὸς

582. (52—24 καὶ 57—66) Εὐχαριστῶ γιὰ τὸν χαιρετισμό, Τροβαδοῦρε. Δέχομαι, στέλνω γράμμα. Ναί Κλὰρκ (401), ἐσὺ σὲ ποιὰ τάξη πᾶς; Δέχομαι τὴν συμμαχία σου Κατεργάρη. Καλῶς ἦρθες. Ἀφοῦ ἐσὺ πρωτοκοιμήθηκες, Γενναῖε (412). Ἀντιχαιρετῶ Τροβαδοῦρον, Χάρυ Ρὰν καὶ χαιρετῶ Κατεργάρην, Κλάρκ, Γενναῖον. Ἐπίσης Βασ. Κῆπον, Κένταυρον Χείρωνα, Παβαγουδῆ (εἶστε Παιδοπολῖτες;)

Γλάρος Παγασητικοῦ

583. «Τὰ τῆς στήλης παράξενα»: Τί περίεργο! Νἄχης ἕνα μόνον κεφάλι γαϊδουρινὸ ἢ τουλάχιστον ἀνθρώπινο, καὶ σὺ νὰ λὲς ὅτι ἔχεις δύο, Δικέφαλε Ἀετέ! Μοῦγινες καὶ ντέτεκτιβ, Χάρυ Ράν, ἐνῶ σὰ... γάτος ποὺ εἶσαι οὔτε ἕνα ποντίκι δὲν μπορεῖς ν' ἀνακαλύψης!
("Επονται συνέχειαι)

Γλάρος Παγασητικοῦ

584. Σιγὰ νὰ μὴν ξεπερνᾶς τὸν Ζίντελαρ ἢ τὸν Ζαμόρα Κρινάκι τῆς Αὐγῆς (283)! Ρὶν - τὶν - τίν, περίμενε καϋμένε τὸ καλοκαίρι, ἀκόμη εἶναι χειμώνας! Στρατάρχης στὸ Δαφνὶ εἶσαι, Σαρλὲ (323);. Φαντάζομαι τί μεγάλα! κατορθώματα θἄκανες στὸν ὕπνο σου, Ποκοπῖκο (408)!

Γλάρος Παγασητικοῦ

585. (56—62) Στὴ Σερραϊκὴ Τρίχα:

Θαρρῶ πὼς σ' ἔπιασε σαχλὲ
πολὺ μεγάλος βήχας,
γι' αὐτὸ καὶ ὅσα ἐδῶ μᾶς λὲς
εἶναι ἰδέες «τρίχας»!...

Φαταούλας

586. Στὸν Ἄρατο - κατάρατο:

Φτωχέ μου τρισκατάρατε,
ἐμένα θὰ ζουλίξης;
Νά, ὅταν δῆς τὰ... δόντια μου,
κακόμοιρε θὰ φρίξης!...

Φαταούλας

587. Ζήτω ἡ «Αὐτοκρατορία τῆς πάρλας».

Φαταούλας

588. Διορθώματα: Στὴν (423) ἀντὶ Γαλάτεια, Γαλάζια Τουλίπα. Γενναῖε σὲ τί νὰ ἔχω ὑπομονή; Ἀντιχαιρετῶ θερμὰ καλοί μου φίλοι Γλ. Νέστωρ, Κρινάκι τῆς Αὐγῆς, Χάρυ Ρὰν ἔγραψα μέσῳ περιοδικοῦ. Περιμένω ἀπαντήσεις στοὺς διαγωνισμούς μου (Τεῦχος 77). Θὰ δοθοῦν πλούσια δῶρα.

Τροβαδοῦρος

589. Στὸν νικητὴ τοῦ δημοψηφίσματος Νίκο Σαλονικιὸ τὰ θερμά μου συγχαρητήρια. Χαιρετῶ Τρελλὴ Μπαλαρίνα. (Νὰ περιμένω δυὸ λογάκια;). Τσιγγανοπούλα τὸ ἐπιθυμῶ καὶ γὼ (337) ἀλλὰ πρωτογράψε.

Τροβαδοῦρος

590. (57—69) Προσοχή, κάθε κατεργάρης στὸ πάγκο του. ΠΟΚΟΠΙΚΟ = Κυνηγὸς ἀγρίων μυϊῶν. ΥΠΕΡΕΛΛΗΝΑΣ = Σιγὰ τὸν πολυέλαιο. ΧΑΡΥ ΡΑΝ = Γραντζοῦνα ἢ παλιόγατα. ΠΡΟΚΟΜΜΕΝΟΣ ΤΕΜΠΕΛΗΣ = Καραντάνα ἡ Εὐρωπαϊκιά, τουτέστι ἀερολογᾶς.

Κατεργάρης

591. Προχτὲς ποὺ ὁ Χάρυ Ρὰν περνοῦσε ἀπὸ τὴ στήλη ἔπεσε κεραμύδα ἐπὶ τῆς ξερῆς του κεφαλῆς καὶ ἐπροξένησε σοβαρὸν ἐξόγκωμα. Ἡ κεραμύδα εἶχε σχῆμα...

Κατεράρης
(τοῦ σατυρικοῦ)

592. (55—70) Ἀνθρωποφάγε: Χάσου, Νίκο Αὐγερινέ: πολὺ θρύλος διὰ τὸ τίποτε, Ζακυνθινέ: Ἄχ τὸ ποζαλάκι σου τζογούλα μου, Τρισεύγενη: Περιμένω ἀπάντησιν.

Παιδὶ τοῦ Ἀμβρακικοῦ

593. ΘΕΑΜΑΤΑ: Αὐτοκτονία: Βουλγαροκτόνος, Μπὰμ - μπούμ: Σατυρισταί Νύχτα καλοκαιριοῦ: Βυζαντινὴ Ἀρχοντοπούλου, Βασανιάρης: Ἀρχιπεννομάχος, Θεωρία τοῦ Δαρβίνου: Δὸν Ζουάν.

Παιδὶ τοῦ Ἀμβρακικοῦ

594. Ἀντιχαιρετῶ: Χάρυ Ράν, Γλάρε τοῦ Παγασητικοῦ: Πολὺ θὰ ἤθελα νὰ γνωριστοῦμε, Τρελλὴ Μπαλλαρίνα: Εἶσαι ἡ... θέλεις νὰ συνεχίσω, Νεράϊδες Γαλανές: Νάνι - νάνι τὰ παιδάκια. Σαλονικιόν: Μπουζοῦκι εἶσαι μόνο σου, Αἴολε: Κάτω ἡ μάσκα σου. Φαντομᾶ: Σιγὰ γιατὶ ἔχω τὴν ἀτομική, Μποέμ: Χλοῦ - χλοῦ ἔκανε μιὰ σαπουνόφουσκα, Χρονογράφημα: Ἀλληλογραφεῖς; Στάχυ τοῦ Ἀγροῦ: Σκωρίασες.

Παιδὶ τοῦ Ἀμβρακικοῦ

595. Βαρῶνε Χ: Χάθηκες τώρα τελευταῖα. Ὅποιος θέλει νὰ μὲ γνωρίση ἂς μὲ συναντήση τὴν Μεγάλην Τετάρτην ὥρα 4 μ.μ. εἰς τὸ καφενεῖον «Κρυστάλης» θὰ διαβάζω τὸ περιοδικὸν «Σπίτι τοῦ Παιδιοῦ».

Παιδὶ τοῦ Ἀμβρακικοῦ

596. (ΧΧ) Τσιγγανοπούλα, τόσο σὲ τραβᾶ αὐτὴ ἡ μουσική. Ρὶν-τὶν-τίν, εἶσαι ἕνας μεγάλος παλιοχωριάταρος, Γ. Ἔβρο εἶσαι πολὺ θολός.

Σιμοὺν

597. Πεννομάχοι! Προσοχή! Ἔχω ὑπνωτιστικὲς ἱκανότητες. Μπορῶ νὰ σᾶς ἀποκαλύψω ὅλους ἀλλὰ συχαίνουμε τὶς ἀποκαλύψεις ὅπως ὁ διάβολος τὸ λιβάνι.

Σιμοὺν (ὁ ἔχων ὑπνωτιστικὲς ἱκανότητες)

598. Τροβαδοῦρε, εἶσαι πολὺ γελοῖος... σὲ λυποῦμαι.

Σιμοὺν

599. Μιραβαζὰλ ἀνθρωποφάγος καὶ Ποκοπίκο ὁ γελωτοποιὸς = στὰ ἴχνη τῆς τρέλλας.

600. Προσοχή! Προσοχή! Συνελήφθησαν δύο ἀτυχεῖς ὀνομαζόμενοι Ἐξάψαλμος καὶ Ντολορές, καὶ ἰσχυρίζονται ὅτι εἶναι βασιλεῖς τῆς Πάρλας. Θὰ ὁδηγηθοῦν εἰς τὸ Δαφνὶ διὰ τὰ περαιτέρω.

Σιμοὺν (τὸ Ὑπεραγόρι)

601 (58—11)

Ἄκουσε βρὲ Φαταούλα!
Εἶσαι ἄνοστος μὲ βούλα.
Τί τὰ θέλεις τὰ λογάκια
νὰ ξοδεύης παραδάκια;...

Πάνθηρ (...ὁ λουμπαρδιάρης)

602. Ὀδοκαθαριστή!... Ξέχασες ἕνα σκουπιδάκι! Τὸν ΜΠΟΥΛΗ!!... Νεράϊδες Γαλανὲς γιὰ ποῦ μὲ τὸν Ἐξάψαλμο; Σίγουρα γιὰ τὸ τρελλοκομεῖο ἔ;... Φαντομᾶς... Μπόμπιρας!... Γειὰ χαρὰ φίλοι μου Κλάρκ, Αἴολε, Τροβαδοῦρε, Ὑπερέλληνα! Ἀλληλογραφοῦμε;

Πάνθηρ (...ὁ Μακεδονοθεσσαλὸς)

ΜΙΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΔΗΛΩΣΙΣ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ

Ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς τεύχους:

Τὸ «Σπίτι τοῦ Παιδιοῦ» ἑβδομάδιαῖο μὲ 76 σελίδες...

Καὶ τὸ πιὸ εὐχάριστο:

Ἡ συνδρομὴ παραμένει ἡ ἴδια.

Ἀθῆναι 1 Ἀπριλίου 1953

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

603. (58—12) Σαλονικιέ: Δανειστής. Ἀαα! Βολιῶτες νάνι νάνι! Γενναῖε συμμαχοῦμε; Ξ. Ἠπειρώτη ἄγνωστος. Γ. Παγασητικοῦ μᾶς πάγωσες. Μαστροδῆμος (Β) = σουγιάς... τάπε ὁ Γενναῖος. Κ. Χείρων μάσε τὴ γλωσσίτσα σου. Μυγδαλη. Κάρκο Δ. Καπετὰν Ζήδρο διάβασμα διάβασμα 18 ἐφέτος! Σαλονικιὲ ἕνα κι' ἕνα πόσο κάνουν.

(Ἀναποκάλυπτος Παβουγαδῆς)

604. Παλιοτσικας, Τσιάρας, Κάρκος
ὁ Παλιούρας κι' οἱ λοιποὶ
δηλ. οἱ Μουχλούλης κι' οἱ ἄλλοι
εἶναι ἄσοφοι σοφοί...

Παβουγαδῆς

605. Χαντζῆς, Φώντας = Μπαρουτοκαπνισμένοι. Σμαρόπουλος, Μπουμποτίνης = Κατὰ φαντασίαν μαθηταί.

Παβουγαδῆς

606. Κρινάκι τῆς Αὐγῆς, Δαρείε, χρωστᾶτε τὴ ζωή σας στὸν

Εὔθυμο

607. Κρινάκι νὰ σὲ ἀποκαλύψω; Σαλονικιὲ συγχαρητήρια.

Εὔθυμος

608. (58—14)

Βάβας = βαρβάρης
Ἥρωας Θρύλος = τοῦ λείπει ὁ ζῆλος
Βουλγαροκτόνος = θὰ μείνη μόνος.
Κολλητῆρι = μὴν τοῦ χαλᾶτε τὸ χατῆρι.
(Συνεχίζονται)

Χρονογράφος

609. Χαιρετῶ φιλικῶς Σαλονικὸ - Τροβαδοῦρο. Σιδηνόνερο.

Χρονογράφος

610. (58—15) Πόπολο, πρεζεντάρουμαι φιόρο σὰν τὸ νησί μου. Κάνετε ρεβερέντσιες τῆς ὀμορφάδας κι' ἀρχοντιᾶς μου. Τροβαδοῦρε ἀκαρτερόω πρῶτος μαντάτα. Σαλονικιέ, γιάτσε σὲ κουτραστάρω. Θοῦ φυλακὴν τῷ τσερβέλλῳ σου Ζηλιάρα, σοῦ πρέπουν τζελουτζίες μωρέττες καὶ λεντίκες μὴ σὲ δοῦμε καὶ σπαβεντάρουμε!

Ζακυνθινὸς

611. (58—16) Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση χαιρετῶ ὅλους τοὺς Ὀλυμπιακούς: Μπέμπη, Ἐξάψαλμο, Δρόσο κλπ.

Μικρὸ Ἀνδριανόπουλο

612. (58—17) Θερμοχαιρετῶ: Μπούλη, Σαλονικιό, Βουλγαροκτόνο, Ξανθομπουκλίτσα, Φάντασμα, Ἀρχιπεννομάχο, Βαρῶνα Χ.

Γόης τῶν Ἀθηνῶν

613. Πῶς μοῦ προκαλεῖτε ἀνία

Φαταούλα, Κοντοστούπη Δὸν-Ζουάν,
Τροβαδοῦρε, Χαϊδεμένη, Πορθητή,
Κολλητῆρι, Ἀνθρωποφάγε, Ντορεμή,
Πάνθηρα, Πινόκιο, Ζηλιάρα,
Γ. Δαρίβα, Γολιάθ, Ζαΐρα,
δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία.

Γόης τῶν Ἀθηνῶν

614. (58—18) Εὐέλπιδες.

Λάκης-Πέτρος

615. Νέος Σκοπός... Ἕνωσις... Ἀνάφλεξις... Πυρκαϊά.

Εὐέλπιδες Λάκης - Πέτρος

616. Λάκης Μιχαηλίδης, Λάκης Μιχαηλίδης, Λάκης Μιχαηλίδης καὶ Λάκης Γκονόπουλος.

617. (50—19) Προσοχή! Ἀπαντῆστε στὶς ἐρωτήσεις:

α) Ποῦ γεννήθηκαν: Σοπέν, Μπάχ, Γκαῖτε, Μπετόβεν. β) Συμπληρῶστε τὰ ὀνόματα: Κὰρλ Μαρία... Βολφρὰνγκ Ἀμεδαῖος.... Πέτρος Ἰλυΐτς....

Τροβαδοῦρος

618. Σειρὰ β΄. α) Ποῦ ἔγιναν οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες καὶ πότε. β) Τί ἦταν ὁ Κέρβερος. γ) Ποιὸ εἶναι τὸ ζευγάρι τῶν: Ἰσμήνη.,.. Κάστωρ... Φιλήμων... Πελοπίδα... Ἐτεοκλῆς.... Δάφνις....

Τροβαδοῦρος

619. Σειρὰ γ΄ α) Ποῦ βρίσκονται: Ἄκκρα, Κῖτο, Λὰ - Πάζ, Σὰν - Χοσέ, Ραμπάτ, Μανάγουα, Βαγκόκκ. β) Ποῦ βρίσκονται τὰ ἑπτὰ θαύματα τοῦ κόσμου. γ) Ποῦ βρίσκονται: Νανκίν, Μανίλα, Λίμα Κεϊπτάουν, Ἀσονσιόν. Αἱ ἀπαντήσεις στὶς πεννομαχίες. Θὰ δοθοῦν δῶρα. Προσοχή! Στὸν προηγούμενο διαγωνισμὸ ἡ συμμετοχὴ 500.

Τροβαδοῦρος

620. (58—20)

Ψὲς εἶδα τὸν Ἐξάψαλμο
στὸ πλάνο ὄνειρό μου
νὰ λέη τὸν Τριάψαλμο (!)
κοντά, ναὶ στὸ πλευρό μου.

Τάκης Ροδολῖνος
(Ἀπ' τὴν ὄμορφη Θεσσαλία)

621. Ζητῶ ἀλληλογραφία μὲ τούς: Κ. Κατσούκη, Καίτη Δαμιανάκη (τί γίνεται κάποιος διαγωνισμὸς κὰρτ - ποστάλ;) καὶ Δάφνη τοῦ Εὐρώτα.

Τ. Ροδολῖνος

622. Νῖκο Σαλονικιέ, Ντολορές, Ἐξάψαλμε, σᾶς ψήφισα. Δέχεστε νὰ γνωριστοῦμε;

Τ. Ροδολῖνος

◇◇

Νέα ψευδώνυμα

Ἐγκρίθηκαν καὶ ἀνανεώθηκαν τὰ ψευδώνυμα:

Ἄτυχη Χαβανέζα, Βαλεντῖνο, Γόης τῶν Ἀθηνῶν, Λαμπερὸ Φεγγάρι, Μαυρῖκος, Μικρὸ Ἀνδριανόπουλο, Ξένος, Σιμούν,

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ 'απαντά:

∴ Διαβίβασα στὸν «'Ελικῶνα» τὶς ἐπιστολὲς ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: 'Ιωάν. 'Ορ. Γραμμενόπουλος καὶ Στυλ. Κυριακίδης.

∴ Πῆρα καὶ διαβίβασα στὸν ἀθλητικό μας συντάκτη τὶς συνεργασίες ἢ ἐρωτήσεις τῶν φίλων μου: Γεωργίου Θεοδωράκη, Παναγιώτη Χαραλαμπίδη, 'Ιωάννη Λιόντου Στέλιου 'Αντ. 'Ασλανίδη, Πασχάλη Χαραλ. Ντιώνια (γράφε μου σὲ ξεχωριστὸ χαρτὶ τὰ διάφορα θέματα! Διευκολύνεις καὶ ἐμὲ καὶ τὸν ἑαυτό σου), Κ. Χ., 'Ιωάννη Τζέλλα καὶ 'Αθ. Γραμματική.

∴ Πῆρα τὰ σκίτσα ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Θανάσης Μπέμπης (καλά), Μικρὴ Ποιήτρια (καλό. Ἔχε ὑπ' ὄψη σου μόνο ὅτι ἕνα σκίτσο γιὰ νὰ πετύχη χρειάζεται γυαλιστερὸ χαρτὶ — γλασὲ — καὶ ὄχι αὐτὸ ποὺ μεταχειρίζεσαι). Βασίλειος Θωμᾶ Γαζῆς (δὲν μποροῦν νὰ δημοσιευθοῦν ὅπως εἶναι σχεδιασμένα μὲ μολύβι), Ἐμμ. Παπιδάκη (δὲν εἶναι ἄσχημο ἀλλὰ μὲ μολύβι σχεδιασμένο δὲν γίνεται κλισέ), Γεώργιος Θεοδωρακάκης (ἔτσι κι' ἔτσι), Γ. Μπέλλος (καλά), Λεονάρδος Ντα Βίντσι (πολὺ καλὰ ὅλα. Βέβαια ἡ παράκλησή σου θὰ ἱκανοποιηθῆ, ἀλλὰ ὄχι ἐξ ὁλοκλήρου), Π. Ντιώνιας (καλὰ αὐτὸ ὅμως τὸ γεφύρι δὲν κατάλαβα πολύ. Τί προστατευτικὰ μπαρὰς εἶναι αὐτά;), Βασ. Γαζῆς (δὲν μποροῦν νὰ δημοσιευθοῦν ὅπως εἶναι σχεδιασμένα, Α. Μωραΐτη (καλά), Πάνθηρ (μπράβο), Περαστικὸς (καλά), Σ. Σκαφίδας (καλά), Κωνσταντῖνος Ποῦλος (καλούτσικα), Μαυρῖκος (ἔτσι κι' ἔτσι).

∴ Πῆρα τὶς σπαζοκεφαλιὲς τῶν φίλων μου: Βασιλείου Θ. Γαζῆ, Γερασίμου Κωνσταντάτου, Δημ. Παναγιωτίδη, Δημ. Θ. Κανέλλου, Παναγιώτη Κανελλοπούλου, 'Αλ. Μακρυλάκη, 'Αθανασίου Γραμματική, Γεωργίου καὶ Παν. Ράμμου (σᾶς εὐχαριστῶ γιὰ τὸ ὡραῖο σας γράμμα), Στέλιου 'Ασλανίδη, Νικολάου Γεωργίου Παπανικολάου, 'Αντ. Πατέλη, Γεωρβασπάρ, 'Αλ. Μακρυλάκη, Νικολ. Βλάχου, Κων. Μακρυγιάννη, 'Εμ. Γεωργίου Σπανουδάκη (σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὸ τόσο ὡραῖο γράμμα σου), 'Ιωσὴφ Κ. Στεργίου, Κων. Τσουκνίδα, 'Ελευθερίου 'Ιμβριώτη (αὐτὲς οἱ σπαζοκεφαλιὲς θὰ παραδοθοῦν εἰς τὸν ἁρμόδιο συνεργάτη μου. Σὲ πληροφορῶ μόνον τὸ ἑξῆς: 'Ο συνεργάτης μου τῶν σπαζοκεφαλιῶν μοῦ ἔδωσε καὶ ἔχουν ἐκτυπωθῆ καὶ οἱ σπαζοκεφαλιὲς τῶν φύλλων μέχρι καὶ τῆς 1ης Μαΐου. Αὐτὸς θὰ κρίνη λοιπὸν γιὰ τὴ τῆς 1ης Μαΐου. Αὐτὸς θὰ κρίνη γιὰ τὴν δημοσίευση τῶν δικῶν σου. Κατὰ τὰ μέσα 'Απριλίου θὰ μοῦ παραδώση γιὰ τέσσερα φύλλα), Κυριάκου 'Αντωνιάδη, 'Αθ. Γραμματικὴ καὶ 'Ηλ. Κων. Παπακωνσταντίνου.

∴ Πῆρα σπαζοκεφαλιὲς καὶ 5 ἄλλων ποὺ τὶς πέταξα στὸ καλάθι τῶν ἀχρήστων διότι οἱ ἀποστολεῖς των δὲν ἔβαλαν κάτω ἀπ' αὐτὲς τὰ ὀνόματά τους.

∴ Πῆρα τὰ «γιὰ νὰ γελᾶτε» ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Μενέλαος 'Αναστασόπουλος, Δημ. Θ. Κανέλλος, Γεώργιος Θεοδωράκης Νικ. Γ. Παπανικολάου, 'Αθ. Γ. Ντιώνιας (σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὸ γράμμα σου καὶ τὰ καλά σου λόγια), 'Αντ. Πατέλης, Γεωρβασπάρ, Λάκης Γκονόπουλος, 'Ηλ. 'Ιωάννου Παπακωνσταντίνου (μὰ τί ἀνακάτωμα μοῦ ἔχεις κάμει; Γράμμα, σπαζοκεφαλιές, «γιὰ νὰ γελᾶτε», ποίημα ὅλα σ' ἕνα χαρτί! Τί νὰ πρωτοπάρω καὶ τί νὰ πρωταφήσω;), Κων. Μακρυγιάννης Κλεάνθης Μανωλούλης, Κων. Τσουκνίδας, Παῦλος Κωνσταντινίδης, Μαυρῖκος, Πασχάλης Χαραλ. Ντιώνιας καὶ Κυριᾶκος 'Αντωνιάδης.

∴ Πῆρα καὶ διαβίβασα στὴ διεκπεραίωση τὶς ἐπιστολὲς ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: κ. Εὐστάθιος Διακογεωργίου (διευθυντὴς δημοτικοῦ σχολείου Σιάννων Ρόδου (* τὸν εὐχαριστῶ θερμά), Σωτηρ. Γιαννόπουλος, Εἰρήνη Βαλαβάνη (* εὐχαριστῶ), Ροδόπη Δροσοξάκη, 'Ιωακεὶμ Χρ. Καρατζιοβάλης (*) Νικ. Κ. Δεληγιάννης, Δημ. Χρ. Τερλέγκας, Κων. 'Αθανασίου (*), 'Εμμ. Παπιδάκη (χαίρω ἰδιαιτέρως ποὺ μαθαίνω γιὰ τὸ αἴσιον τῆς ὑγείας σου) Γεώργιος Σ. Χαλκίδης (*), Θρακιώτης, Δημ. Κανέλλος, (* εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὰ καλά σου λόγια), 'Εμμ. Μαυρίδης (*), 'Ιωάννης Κουβέλης (*), Δημήτριος Στριμμένος (*), 'Ιωάννης Καραδῆμος (*), Κα Παναγιώτα Πλεύρη (*), Μιχαὴλ Τραϊκάπης, Χρῖστος 'Αν. Βλάσης, 'Αθανασία Δ. Καφφετζῆ (*), Φωτεινὴ Ε. Βασιλοπούλου (*), Νικ. Μπανάβας (*) Κούλα καὶ Μαρία Μυρτακάκη (*), Γιάννης Σελλοῦντος (*), Σπῦρος Κακαβούλης, Γεώργιος Κάλτσου, Βασίλειος Παρδαλῆς (*), 'Ιωάννης Κουτσουμπὸς (* ξαναγράψε μου ὅ,τι δὲν ἀφορᾶ τὰ οἰκονομικὰ θέματα), Δαμιανὸς Χοντούρης, Νικ. Γ. Ζακυνθινός, Εὐάγγελος Μαγκανιάρης, Χρῖστος 'Ηπειρώτης, Βάσος Μ. Μουστακάκις, 'Αθ. Τσιάνος, Χρῖστος Μυλωνᾶς (*) Χαρίκλεια Μαρ. Διαμαντάκη, Παναγιώτης Βαρβαρέσσος (* Μπράβο σου παιδί μου. Καὶ καπετάνιος), Σπῦρος Βαλαώρας (*), Νικόλαος Παπαϊωαννίδης (*), Γεράσιμος Λιναρδᾶτος (*), Δημοτικὸ Σχολεῖον Φισκάρδου (*), Βασίλειος Πετρόπουλος, Δημ. Σχολεῖον 'Αρνίσσης (*), 'Ιωάννης Παπαδόπουλος (*), Γεώργ. 'Αθ. Γάρδος (*) καὶ Δημ. Γκαλδανίδης.

∴ Μοῦ γράφεις ΓΙΑΝΝΗ ΣΕΛΛΟΥΝΤΟ: «Στὸ περιοδικὸ 76 γράφετε πὼς ἂν ξέρατε πὼς τὸ διήγημα «'Αληθινὸ παραμύθι» εἶναι δημοσιευμένο στὰ «Νέα 'Ελληνικὰ» θὰ ἀποφεύγατε τὴ δημοσίευσή του. Γιατὶ νὰ τὴν ἀποφεύγατε; Σᾶς βεβαιῶ πὼς στὰ «Νέα 'Ελληνικὰ» εἶναι ἐντελῶς στραπατσαρισμένο. Οὔτε τὸ ἕνα τέταρτο δὲν εἶναι ἀπὸ τὸ καθ' ἑαυτοῦ τοῦ 'Εφταλιώτη καὶ ἄλλα νὰ μπορούσατε νὰ δημοσιεύσετε». Συμφωνῶ ἀπόλυτα μαζί σου. Ἔχεις δίκιο! Μοῦ γράφεις ἀκόμη: «Στὸ τεῦχος 75 δημοσιεύτηκε ἕνα ποίημα ποὺ φέρει τὸν τίτλο «Ὅποιος ἀγαπᾶ τὰ ζῶα» μὲ τὴν ὑπογραφὴ «Τσιγγανοπούλα». Γιατὶ κρύβεται πίσω ἀπ' αὐτὸ τὸ ψευδώνυμο καὶ στέλνει πάντοτε ποιήματα ἀντιγραμμένα. Τὸ ποίημα αὐτὸ τὸ πῆρε ἀπὸ τὸ βιβλίο τοῦ Καλλογερᾶ «Οἱ πιτσιρῖκοι σατιρικοὶ ποιηταί». Τὸ ἔχω ἐγὼ αὐτὸ τὸ βιβλίο. 'Η «Τσιγγανοπούλα» ἔστειλε πολλὰ ποιήματα ἀπ' αὐτὸ τὸ βιβλίο. Σᾶς παρακαλῶ, λοιπόν, νὰ φανερώσετε ποιὰ εἶναι καὶ ἀπὸ ποῦ εἶναι. Δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω τί καταλαβαίνουν μερικοὶ ἄνθρωποι καὶ ἀντιγράφουν. Ποιὰ εὐχαρίστηση μπορεῖ νὰ φέρη ἕνα ξένο διήγημα ἢ ποίημα;» Αὐτὸ διερωτῶμαι κι' ἐγώ! Περιμένω τὶς ἐξηγήσεις τῆς «Τσιγγανοπούλας». Καὶ τότε θὰ δῶ τί θὰ γίνη. Τέλος μοῦ γράφεις: «Μόλις πάρω ἕνα περιοδικὸ στὰ χέρια μου πρῶτα πρῶτα θὰ διαβάσω τὴ στήλη «Ὁ 'Αρχισυντάκτης ἀπαντᾶ». Τί νὰ σοῦ πῶ: Αὐτὴ ἡ στήλη μ' ἀρέσει καλλίτερα ἀπ' ὅλες. Ἔχεις πολλὲς πολύτιμες ὁδηγίες, ποὺ μᾶς χρειάζονται καθημερινῶς». Αὐτὸ μὲ εὐχαριστεῖ ἰδιαιτέρως.

∴ Χαίρω ἰδιαιτέρως ΔΗΜ. ΓΚΙΖΑΝΗ ποὺ ἔμαθα πὼς οἱ βαθμοὶ οἱ δικοί σου καὶ τῆς ἀδελφῆς σου εἶναι τόσο καλοί.

∴ Ἂν ΒΑΝΑ ΓΚΙΖΑ δὲν πῆρες ἀπάντηση στὴν ἐρώτησή σου σὲ παρακαλῶ νὰ τὴν ἐπαναλάβης.

∴ ΒΑΛΕΝΤΙΝΟ. Δὲν μοῦ ἀρέσουν καθόλου οἱ ἀγγελίες σου. Φρόντιζε νὰ τὶς γράφης ἄλλη φορὰ προσεκτικώτερα.

∴ ΛΕΟΝΑΡΔΟ ΝΤΑ ΒΙΝΤΣΙ. Σὲ χρέωσα 4.500 δραχμές.

∴ Καλὴ ἡ ἰδέα σου ΔΗΜΗΤΡΗ ΠΕΤΣΙΤΙΔΗ. 'Αλλὰ θὰ ἀπαιτοῦσε πολὺ περισσότερο χρόνο ἀπ' αὐτὸ ποὺ διαθέτω γιὰ νὰ τακτοποιήσω τὴ στήλη «Ὁ 'Αρχισυντάκτης ἀπαντᾶ» σύμφωνα μὲ τὰ σχέδιά σου.

∴ ΚΕΝΤΑΥΡΕ ΧΕΙΡΩΝ: Μόνο τὶς πεννομαχίες καὶ μέρος ἀπὸ τὶς σπαζοκεφαλιές σου ἔλαβα ὑπ' ὄψη μου. 'Ερωτήσεις σου κλπ. γραμμένες στὸ ἴδιο χαρτὶ μὲ τὶς ἀγγελίες ἐθεωρήθησαν ὡς μὴ σταλεῖσαι. Γιὰ τὶς ἀγγελίες σου σὲ χρεώνω μὲ 1.500 δραχ.

∴ ΛΑΚΗ ΓΚΟΝΟΠΟΥΛΕ σὲ χρέωσα μὲ 3.000 δραχμὲς γιὰ ἐπὶ πλέον ἀξία τῶν ἀγγελιῶν σου.

∴ Παρακαλεῖται ὁ ΞΕΝΟΣ (νέο ψευδώνυμο) νὰ μοῦ στείλη τὰ στοιχεῖα του.

∴ ΨΥΝ Ο ΤΗΣ ΔΡΥΟΣ: Σὲ χρεώνω μὲ 1.400 δραχμές.

∴ ΠΕΡΑΣΤΙΚΕ καὶ σένα μὲ 700 δραχμές.

∴ Θὰ τὰ βγάλω τὰ ἀποτελέσματα αὐτὲς τὶς ἡμέρες Ι. ΜΠΟΖΙΚΑ.

∴ ΣΙΜΩΝ σὲ χρεώσαμε 10.000 δραχμὲς γιὰ τὶς ἀγγελίες καὶ τὸ ψευδώνυμό σου.

∴ Οἱ πάρα κάτω φίλοι μου μοῦ ἔστειλαν πολὺ καλὲς συνεργασίες. Τοὺς συγχαίρω μὲ τὴν καρδιά μου: Μικρὴ Ποιήτρια, Λάμπρος Ντότσιας (πολὺ ἀργὰ πιά. Σοῦ εὔχομαι περαστικά), Δημ. Καλτσούλας (ἀρκετὰ καλὸ γιὰ τὴν ἡλικία σου), Δημήτριος Παναγιωτίδης, Παν. Κ. Παπατσιώρης, Π. Κανελλόπουλος, Βάνα Γκίζα (πολὺ καλό), Θανάσης Παλιούρας 'Αλ. Μακρυλάκης (γιὰ τὸ «Κρυφὰ στὸ κυνῆγι), Σταμ. 'Ηρ. Μίαρης, Διον. Μαρκόπουλος, Σωκράτης Συριστατίδης, Γιάννης 'Εγνάτης (εἶμαι ὑπερήφανος γιὰ σένα), Δημ. Κατσούκης (καὶ γιὰ σένα), Γιάννης Σελλοῦντος, Δημ. Στ. Μπέκας (Μπράβο), Γεωρβασπὰρ (γιὰ τὸ πεζὸ μόνο), 'Αλεξ. Μακρυλάκης (Πάσχα στὸ χωριό μου) Δημ. Γκιζάνης, Νῖκος Πατσαντζῆς (γιὰ τὸ πεζό), Π. Θ. Γρέντζος, Μαρία Στέφου (δυὸ φορὲς μπράβο), Πέτρος Κων. Μπαρακίτης, Κλεάνθης Μαρκούσης 'Ιωσὴφ Στεργίου (εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὰ καλά σου λόγια), Θᾶνος Πάσχος (τί νὰ τὰ λέμε τώρα γιὰ σένα; Ὅσο πᾶς καὶ ἐξελίσσεσαι στὸ καλλίτερο), Σπ. Γ. Σκαφίδας, Κυριᾶκος 'Αντωνιάδης, 'Ιωάννης Φλέσσας, 'Αθ. Γραμματικὸς καὶ Κων. 'Αγγελόπουλος.

∴ Σημείωσα ἰδιαίτερα τὴν πρότασή σου ΠΑΙΔΙ ΤΟΥ ΑΜΒΡΑΚΙΚΟΥ.

∴ Σ' εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ τὶς ὑποδείξεις σου, ἀγαπητέ μου ΔΗΜ. Α. ΑΝΑΝΙΑΔΗ.

∴ Δὲν θὰ σοῦ πῶ ΔΙΑΒΑΤΗ Κ. Κ. γιὰ τὸ ποίημά σου «Πόθος» παρὰ μόνο αὐτό: Ξαναδιάβασέ το μόνος σου. Βρὲς ποῦ σκοντάφτει: Μὴν ξεχνᾶς πὼς ὁ πνευματικὸς ἄνθρωπος δὲν γίνεται «χώματα». Διόρθωσέ του ὅσο μπορεῖς. Δούλεψε τὸ στῖχο καὶ ξαναστεῖλε το. Τότε θὰ τὰ ποῦμε πιὸ πλατειά.

∴ Εὐχαριστῶ πολὺ ΜΙΚΡΗ ΠΟΙΗΤΡΙΑ γιὰ τὸ ὡραῖο γράμμα ποὺ μοῦ ἔστειλες. Χάρηκα πολὺ γιὰ ὅσα μοῦ γράφεις.

∴ Δὲν ἀφήνω κανένα γράμμα ἀναπάντητο, ΒΑΣΙΛΕΙΕ ΘΩΜΑ ΓΑΖΗ. Γιὰ τὰ λεπτὰ ποὺ μὲ ρωτᾶς σοῦ ἀπήντησα. Ὅσο γιὰ τὶς δημοσιεύσεις ποὺ μοῦ γράφεις, τί νὰ σοῦ πῶ; Εἶμαι πνιγμένος μέσα στὶς συνεργασίες τῶν φίλων μου!

∴ Σοῦ ἀπαντῶ εἰλικρινὰ καὶ τίμια φίλε μου ΓΙΩΡΓΟ ΜΠΕΛΛΟ. Τὰ πεζά σου εἶναι ἀρκετὰ καλὰ καὶ ἱκανοποιητικά. Δὲν μπορῶ νὰ πῶ τὸ ἴδιο καὶ γιὰ τὰ ποιήματά σου. Ἔχεις, εἶναι ἀλήθεια, κάτι περίφημους στίχους. Μὰ τοὺς συντροφεύεις μὲ ἀπαισίους καὶ τοὺς χαλᾶς. Γράφεις τοὺς τρεῖς στίχους: «Γλυκόηχα ἀχολογᾶ — ἑνὸς βοσκοῦ ἡ φλογέρα — σὲ λαγκαδιὲς καὶ ρεματιές». Αὐτοὶ οἱ στίχοι σου εἶναι καλοί. Θὰ ἦταν ἄριστοι ἂν ἀπόφευγες αὐτὸ τὸ «ἑνὸς βοσκοῦ». Θὰ ἦταν ὡραιότερα ἂν ἔλεγες «τσοπάνικη φλογέρα». 'Αλλὰ καὶ ἔτσι ποὺ τοὺς ἔχεις στέκονται. Κι' ἐνῶ περιμένει κανεὶς νὰ κλείσης τὸ τετράστιχο μ' ἕνα ὡραῖο στῖχο, μοῦ ξεφουρνίζεις αὐτὴν τὴν ἀντιποιητικὴ συνέχεια «μὰ κι' ὅλη τὴν ἡμέρα». Ὅσο γιὰ τὸ δεύτερο τετράστιχο τί νὰ σοῦ πῶ: Καλλίτερα νὰ μὴν τὸ ἔγραφες: «Σκορπάει ἤχους μαγικοὺς — στὰ πεῦκα στὰ ἐλάτια — ποὺ τοὺς γνωρίζουν μοναχὰ — ἑνὸς βοσκοῦ θλιμμένα μάτια». Καὶ σὲ ἐρωτῶ: αὐτὸ τὸ «τοὺς» τοῦ 3ου στίχου σὲ ποῖον ἀναφέρεται; Στοὺς ἤχους γραμματικῶς. 'Αλλὰ τοὺς ἤχους δὲν τοὺς γνωρίζουν τὰ μάτια εἴτε εἶναι εἴτε δὲν εἶναι θλιμμένα. Τοὺς γνωρίζουν τὰ αὐτιά. Τὰ μάτια ἴσως ἐκδηλώνουν τὴν συγκίνηση. Καὶ αὐτὸ θὰ θέλης νὰ πῆς. 'Αλλὰ δὲν τὸ λές. Ἔτσι ὅλα σου τὰ ποιήματα. Πρόσεχε λοιπόν. Κάτι μοῦ λέει πὼς μπορεῖς νὰ γράψης περίφημα.

∴ Σ' εὐχαριστῶ γιὰ ὅσα μοῦ γράφεις ΑΛΕΞ. ΜΑΚΡΥΛΑΚΗ. 'Η ἐπιταγή σου ἔχει ληφθῆ. Διαβίβασα στὴν διεκπεραίωση τὴν ἐπιστολή σου.

∴ Σ' εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὰ καλά σου λόγια ΣΤΕΛΙΟ ΑΣΛΑΝΙΔΗ.

∴ Μοῦ γράφεις ΚΩΣΤΑ Δ. ΚΑΤΣΟΥΚΗ: «Τὶς προάλλες πῆρα τοὺς βαθμοὺς τοῦ πρώτου ἑξαμήνου καὶ εἶδα στὰ Νέα 'Ελληνικὰ νὰ ἔχω ἄριστα. Τὸ ἄριστα αὐτὸ εἶναι καὶ μεγάλη μου χαρά. Τί λέτε; Δὲν χαίρομαι δικαίως; Βλέπω σιγὰ - σιγὰ τὸ ὄνειρό μου νὰ ἐνσαρκώνεται. Εἶμαι εὐτυχής». Καὶ μὲ τὸ δίκιο σου χαίρεσαι. Μὰ γιὰ κεῖνο ποὺ θὰ ἔπρεπε νὰ χαίρεσαι εἶναι ὄχι γιὰ τὸ ἄριστα ποὺ πῆρες. 'Αλλὰ γιατὶ τὸ ἄριστα αὐτὸ τὸ ἀξίζεις.

∴ Λ. Ντὰ ΒΙΝΤΣΙ: Γιά κάμε μικρὴ ὑπομονὴ γιὰ τὸ δέσιμο τοῦ τόμου σου.

∴ Δὲν ἀφήνω ἀναπάντητα τὰ γράμματα ποὺ παίρνω, ΑΝΤΩΝΗ ΠΑΤΕΛΗ. Λὲς πὼς ἔστειλες ἀπὸ δύο χιλιάδες δραχμὲς σὲ γράμματα γιὰ ψευδώνυμο καὶ ψευδώνυμο δὲν ἔχεις. 'Αλλὰ πῶς γίνεται αὐτό; Μοῦ φαίνεται λιγάκι περίεργο. Τί λὲς κι' ἐσύ;

∴ Χάρηκα ἰδιαιτέρως Θ. ΣΩΝΙΤΗ ποὺ πῆρα γράμμα σου μὲ τὶς συνεργασίες σου.

∴ Κάνεις πολλὲς προόδους φίλε μου ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΛΙΑΛΙΑΤΣΗ, καὶ σᾶς συγχαίρω μὲ ὅλη μου τὴν καρδιὰ γιὰ τὴν ὡραία ἐφημεριδοῦλα ποὺ ἐκδώσατε μὲ τὸν τίτλο «Νεανικὴ Χαραυγή». Μπράβο σας. Σᾶς εὔχομαι νὰ ἐξελιχθῆτε σὲ δημοσιογράφους μὲ δημοσιογραφικὸ ὄργανο γενικώτερου ἐνδιαφέροντος.

∴ ΔΗΜΗΤΡΙΕ ΚΑΛΤΣΟΥΛΑ: Μένω πολὺ ἱκανοποιημένος ἀπὸ τὸ ὡραῖο πεζογράφημα. Δὲν ἔχω νὰ κάμω ἰδιαίτερες παρατηρήσεις.

∴ ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ, διεβίβασα τὴν ἐπιστολή σου γιὰ τοὺς 'Ελικωνιᾶδες στὸν «'Ελικῶνα». Θὰ σοῦ γράψουν.

∴ ΑΝΤ. ΜΩΡΑΪΤΗ: Σοῦ κάνω τὴ σύσταση: τὴν εἰλικρινῆ καὶ φιλική. Διάβασε ποιήματα πολλὰ καὶ δούλευε τοὺς στίχους σου.

∴ Εἶδα τὸν πατέρα σου καὶ κουβέντιασα, ἀγαπητὲ ΑΠ. ΚΩΝ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΕ. Χάρηκα πολὺ ποὺ τὸν γνώρισα. Ὅταν κουβέντιασα μὲ τὸν πατέρα σου δὲν εἶχα καταπιαστῆ μὲ τὸ γράμμα σου αὐτό. Ἔτσι τοῦ ἔδωσα ἀπαντήσεις ἀσφαλῶς ἀπὸ παρεξήγηση. Πάντως εἰλικρινά: Δὲν μοῦ ἀρέσει πολὺ ὁ ἱπτάμενος δίσκος. Τὰ σκίτσα σου εἶπα πὼς εἶναι καλά. Γιὰ τὸν διαγωνισμὸ ἐλπίζω νὰ δώσω ἀποτελέσματα στὸ ἄλλο φύλλο. Τὸ Καριοφίλι πολὺ καλλίτερο ἀπὸ τὸ πρῶτο. Πάντως κατόπιν ἑορτῆς. Θὰ δῶ ὅμως τί θὰ γίνη καὶ μ' αὐτό.

∴ Δὲν βρίσκω πῶς μπορεῖ νὰ δημοσιευθῆ ἡ πρὸς «ἐξάδελφον ἐπιστολὴ» ποὺ μοῦ ἐστάλη. Θὰ ἦταν σὰ νὰ ἤθελα νὰ κάμω μιὰ κακόγουστη διαφήμιση. Βέβαια σὰν ἐπιστολὴ εἶναι πολὺ καλή. 'Αλλὰ δὲν πρόκειται περὶ αὐτοῦ.

∴ Διάβασα «ΓΛΑΡΕ ΤΟΥ ΠΑΓΑΣΗΤΙΚΟΥ» τὸ γράμμα σου. Γιὰ τὰ ὅσα μοῦ γράφεις, ποὺ τὰ εἶχα ξεχάσει, ἔχω νὰ σοῦ πῶ κάτι: Οἱ φίλοι μου ἔχουν ὑποχρέωση νὰ μοῦ λένε τὶς γνῶμες τους. Πολλὲς φορὲς μάλιστα ἀποφάσισα νὰ κάμω βελτιώσεις βασιζόμενος σὲ ὑποδείξεις φίλων μου. 'Αλλὰ καὶ ἡ σύσταση θέλει τὸν τρόπο της. Πρέπει νὰ γίνη μὲ εὐγένεια καὶ ὄχι σὰν νὰ γίνεται ἀπὸ κανένα δημόσιο κατήγορο ἢ εἰς ὕφος ἀνάγωγο. (Μιλάω γενικὰ καὶ ὄχι γιὰ τὴν συγκεκριμένη δική σου περίπτωση). Γιὰ τὶς παρατηρήσεις τῶν φίλων σου ποὺ τὰ βρίσκουν ὅλα σαχλαμάρες, σοῦ γράφω: Τοὺς τύπους αὐτοὺς τοὺς ξέρω καλά. Τοὺς ἔχω ἐπισημάνει καὶ μελε-

τήσει: Εἶναι οἱ ἐξυπνάκηδες. Τὰ ξέρουν ὅλα. Γι' αὐτοὺς ὅλα εἶναι «ξεπερασμένα» καὶ ἀνάξια γιὰ τὴν ἡλικία τους καὶ τὶς γνώσεις τους. Κατὰ κανόνα ὅμως ὅλοι αὐτοὶ ἐκτὸς ἀπὸ τὸ «θράσος τῆς ἀγνοίας» εἶναι ἀμόρφωτοι, ἀνίκανοι νὰ κρίνουν, νὰ ἀντιληφθοῦν καὶ νὰ ξεχωρίσουν τὸ καλὸ ἀπὸ τὸ κακό! Εἶναι συνήθως ρηχοί, ἀγράμματοι στὴν οὐσία καὶ ἡμιμαθεῖς. Μποροῦν ἴσως νὰ ξέρουν μερικοὺς κανόνες γραμματικῆς καὶ συντακτικοῦ, ἀλλὰ ἂν τοὺς ἐξετάσης γιὰ ἐγκυκλοπαιδικὲς γνώσεις θὰ τοὺς βρῆς χωρὶς τὴν παραμικρὴ κατάρτιση. Τοὺς τύπους αὐτούς, πρέπει νὰ τοὺς λυπᾶται κανεὶς παρὰ νὰ θυμώνη μαζί τους. Καὶ τοῦτο γιατὶ καὶ στὴ ζωὴ γίνονται ἐπιπόλαιοι καὶ ἡ «κρίσις» τους δὲν λειτουργεῖ κανονικά. Γιὰ τ' ἄλλα ποὺ μὲ ρωτᾶς θὰ σοῦ ἀπαντήση ἡ διεκπεραίωση.

⁂ ΝΙΚΟΛΑΕ ΖΑΚΥΝΘΙΝΕ: Στὰ ἐρωτήματά σου θὰ σοῦ ἀπαντήσω ὅσο μπορῶ πιὸ γρήγορα. Ἴσως στὸ ἄλλο φύλλο.

⁂ Γράφε, γράφε μικρέ μου φίλε ΔΗΜΗΤΡΗ ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΑ·Ι·ΔΟΥΣΗ. Ἐλπίζω μιὰ μέρα νὰ γίνης ἕνας καλὸς ποιητής.

⁂ Πολὺ καλὸ τὸ ποίημά σου φίλε μου κ. ΤΑΚΗ ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ. Δὲν βρίσκω ὅμως πὼς μπορεῖ νὰ δημοσιευτῆ στὸ περιοδικό. Θὰ ἦταν ὅμως ὅ,τι χρειάζεται γιὰ τὰ περιοδικὰ τῆς ποικίλης ὕλης.

⁂ Τί νὰ διαλέξω ἀπὸ αὐτὰ ποὺ στέλνεις ΣΙΣΜΑΝΗ ΛΑΣΚΑΡΗ; Τὰ ἀθλητικά; τὸ ποίημα; τὸ «γιὰ νὰ γελᾶτε»; Πῶς νὰ τὰ ξεχωρίσω; Πῶς νὰ γίνη; Νὰ τὰ ἀντιγράψω ἐγώ; Μὰ δὲν σᾶς εἶπα πὼς δὲν ἔχω καιρὸ νὰ κάνω καὶ τέτοιες δουλειές; Στέλνω τὸ χειρόγραφό σου στὸν ἀθλητικό μου συντάκτη.

⁂ Ὄχι πολλὰ πράγματα, φίλε μου κ. Ν. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ.

⁂ Διεβίβασα τὸ γράμμα σου στὶς ἐντεταλμένες ΔΗΜΗΤΡΙΕ ΚΟΚΚΑ.

⁂ Δὲν μοῦ ἄρεσαν καθόλου οἱ συνεργασίες ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Γεωρβασπὰρ (πολὺ παιδικό, πρωτόλειο χωρὶς καμμιὰ ποιητικὴ ἀξία τὸ «Ὁ κῆπος τῆς πόλεώς μας». Διάβασε ποιήματα γιὰ νέους καὶ τότε ἐπιχείρησε νὰ γράψης κάτι πιὸ καλὸ καὶ νὰ μοῦ τὸ στείλης), Βασίλειος Θ. Γαζῆς (τὸ ποίημά σου ἔχει πολλὰ λάθη καὶ πράμματα ποὺ δὲν στέκουν καθόλου: Λὲς π. χ. «καὶ ἡ σημαία κυματίζει καὶ στὰ πέλαγα ἀφρίζει». Εἶδες ποτέ σου καμμιὰ σημαία σὲ πέλαγα καὶ νὰ πετάη ἀφρούς; Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὸ εὐγενικό σου γράμμα). Νῖκος Πασαντζῆς (θέλει πολὺ δούλεμα τὸ ποίημα γιὰ νὰ γίνη καλό). Σκακιστὴς (θέλει πολὺ διόρθωμα).

⁂ Οὔτε ἐξαιρετικὰ καλὲς ἀλλὰ οὔτε καὶ ἄσχημες οἱ συνεργασίες ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Γεράσιμος Χ. Κωνσταντᾶτος Βαλεντῖνο, Ἀλ. Μακρυλάκης, Δημ. Πετσιτίδης, Λάκης Γκονόπουλος (θὰ ἦταν πολὺ καλὸ ἂν πρόσεχες λίγο στὸ μέτρο, στὴν ἁρμονία τῶν λέξεων, στὴ μουσικότητα τοῦ στίχου καὶ τὸ ἀπήλλασσες ἀπὸ ἀντιποιητικὲς ἐκφράσεις), Ἀλ. Μακρυλάκης (γιὰ τὴν «Ἀνάσταση»· τὸ «ταπεινὴ τοῦ Ἰησοῦ ἀνάσταση νὰ δοῦμε» χαλάει ὅλο σου τὸ στιχούργημα. Ἡ Ἀνάσταση δὲν εἶναι ταπεινή. Καὶ τὴν Ἀνάσταση δὲν τὴν βλέπουμε. Εἶναι κάτι παραπάνω ἀπὸ τὸ βλέπουμε. Τὴ νοιώθουμε, τὴν ζοῦμε, τὴν αἰσθανόμαστε, τὴν πανηγυρίζομεν. Καὶ αὐτὸ τὸ «θεασάμενοι» τῆς ἐκκλησιαστικῆς ρήσεως εἶναι πιὸ ποιητικὸ ἀπὸ ἕνα ἁπλὸ «νὰ δοῦμε»), Χαράλαμπος Πορφύρης (καλούτσικα).

⁂ Δὲν νομίζω πὼς εἶναι θέμα ἀντιγραφῆς αὐτὸ ποὺ μοῦ ἔστειλες ΜΗΛΟΛΟΝΘΗ. Θὰ ἔπρεπε ἁπλῶς νὰ μοῦ σημειώσης τὴν πηγὴν ποὺ προήρχετο. Διότι δὲν μοῦ ἔμεινε καμμιὰ ἀμφιβολία πὼς μοῦ τὸ ἔστελνες μὲ τὴν πρόθεση νὰ μοῦ τὸ παρουσιάσης σὰν κάτι δικό σου.

⁂ Καὶ βέβαια ΚΩΝ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΕ, ὁ ἀδελφός σου μπορεῖ νὰ στέλνη συνεργασίες. Ποιός σᾶς εἶπε πὼς θὰ πρέπει νὰ εἶναι συνδρομητὴς γιὰ νὰ στέλνη; Τὸ ποίημά σου ἔτσι κι' ἔτσι.

⁂ Δημοσιεύω ἐδῶ τὸ ποίημά σου ΗΛΙΑ ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

> Ἀπ' ὅλα τὰ περιοδικὰ
> ποὺ μὲ χαρὰ διαβάζω
> μόνο τὸ «Σπίτι τοῦ Παιδιοῦ»
> ἀπ' ὅλα τὸ θαυμάζω.

⁂ Μὰ τί εἶναι αὐτὸ ποὺ μοῦ στέλνεις ΚΛΕΑΝΘΗ ΜΑΝΩΛΟΥΛΗ: Ποίημα δικό σου; Ἢ τὸ διάβασες πουθενά;

⁂ Θὰ σὲ παρακαλέσω, φίλε μου ΑΝΤΩΝΗ ΜΩΡΑ·Ι·ΤΗ νὰ μοῦ γράψης ἄλλο ποίημα καὶ νὰ μοῦ τὸ στείλης. Πρόσεξέ το. Καὶ θὰ σοῦ πῶ σ' αὐτὸ τὴ γνώμη μου.

⁂ Πῆρα τὴν ἀθλητικὴ συνεργασία τοῦ φίλου μου ΛΑΚΗ ΓΚΟΝΟΠΟΥΛΟΥ.

⁂ Πῆρα τὶς σπαζοκεφαλιὲς τῶν φίλων μου ΜΗΝΑ καὶ ΤΗΛΕΜΑΧΟΥ ΤΣΕΛΕΠΙΔΗ.

⁂ Πήραμε τὰ σκίτσα τῶν φίλων μας: Ἀγρινιώτικου Λαουτζίκου (καλούτσικα), Τ. Τσελεπίδη (ἔτσι κι' ἔτσι), Μικροῦ Ἀνδριανοπούλου (δὲν τοῦ λείπει ἡ καλλιτεχνική, ἂς τὴν ποῦμε ἔτσι, παρόρμηση, ἀλλὰ βρίσκω πολὺ χοντροκομμένες γραμμές), Κ. Δ. Κωστοπούλου (καλούτσικα), Γόητος Ἀθηνῶν (ἔτσι κι' ἔτσι. Τὸ μελάνι ἐντελῶς ἀκατάλληλο. Νὰ τὸ ἀποφεύγης αὐτὸ τὸ χρῶμα) Λ. Μοσχοπούλου (πολὺ ἐλεύθερες γραμμές· αὐτὸ εἶναι καλὸ προσόν. Συνέχισε τὴν προσπάθειά σου), Τάκη Ροδαλίνου (μᾶλλον καλά).

⁂ Πῆρα τὰ «γιὰ νὰ γελᾶτε» τοῦ φίλου μου ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΑΨΑΛΗ.

⁂ Πῆρα καὶ διαβίβασα στὴ διεκπεραίωση τὶς ἐπιστολὲς τῶν φίλων μου: Λάμπρου Ντότσια, κ. Ἰωάννου Τσαούση (*), Ἠλία Ι. Ζερβούλη (* Σ' εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὰ καλά σου λόγια καὶ γιὰ τὴν ἐγγραφὴ τοῦ νέου συνδρομητὴ Χαραλάμπους Γ. Σμαραγδᾶ. (Χάρηκα πολὺ ποὺ ἔμαθα πὼς στὴ Μαρώνεια ἱδρύθηκε ἀπὸ τὴν λαοφιλῆ μας Βασίλισσα «Σπίτι τοῦ Παιδιοῦ») Β. Χαραλαμποπούλου (* Εὐχαριστῶ θερμὰ διὰ τὴν ἐγγραφὴν ὡς συνδρομητοῦ τοῦ Γεωργ. Βασ. Καστανᾶ). Δημ. Κορέλα (*), Γεωργίου Χαρμαντᾶ Ἡρακλῆ Σφρίγγα, Χαραλ. Χατζηδήμου, Νικ. Ἐλευθεριάδη, Ἀντ. Γαϊτάνη, Ἀνδρ. Πουλῆ (*), Ἀνδρέα Πιαγάνη (*), Ἀθ. Τσακμάκη (*) Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλά σου λόγια), Γεωργίου Γρ. Κωστοπούλου (*), Θωμᾶ Π. Χατζῆ, Εὐαγγελίας Ἀγγελοπούλου, Χρ. Παρασκευοπούλου.

⁂ Γιὰ τὰ ζητήματα τῶν φύλλων, θὰ σοῦ ἀπαντήση ΚΩΣΤΑ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΕ, ἡ διεκπεραίωση. Πάντως: «Ὁ ἀετὸς τοῦ Βάλτου» ἄρχισε στὸ τὸ πρῶτο φύλλο (1 Ἰανουαρίου 1950). Τὸ ἴδιο καὶ τὸ «Νησὶ τοῦ Μυστηρίου». Σοῦ ἐπαναλαμβάνω πὼς χάρηκα ἰδιαίτερα ποὺ γνώρισα τὸν πατέρα σου!

⁂ Πῆρα τὶς συνεργασίες ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Κυρίτσης Χρ. Κυρίτσης (Σ' εὐχαριστῶ καὶ χάρηκα ποὺ κατενίκησες τὸ «θηρίο»). Κων. Καραστάθης (ἀρκετὰ καλά). Μίμης Ροδῆς (σημειώνεις προόδους). Θανάσης Παλιούρας (κάτι πιὸ προσεκτικὰ γραμμένο περίμενα. Καὶ σοῦ λέω: οὔτε τὸ «νυχτιὰ» εἶναι ὄμορφα νὰ ριμάρη μὲ τὸ «γλυκὰ» οὔτε τὸ «φῶς τους» μὲ τὸ «σκότους»).

> Ὁ ἀστερίσκος ποὺ σημειώνεται ἔπειτα ἀπὸ κάθε ὄνομα, σημαίνει πὼς πήραμε τὰ λεπτὰ ποὺ μᾶς στέλνει ὁ ἀναφερόμενος φίλος μας.

Κ. Κωστόπουλος (ἀρκετὰ καλά). Ι. Τσιρογιάννης (ἀρκετὰ ἱκανοποιημένος). Ε. Τριφύλλης (ἀρκετὰ καλά).

⁂ Πρόσεχε ΛΑΚΗ ΓΚΟΝΟΠΟΥΛΕ: Ἢ νὰ ριμάρης τοὺς στίχους σου κανονικὰ ἢ μὴ γράφης ὁμοιοκατάληκτους στίχους. Πάντως τὸ «πόθο» μὲ τὸ «δῶρο» δὲν ριμάρουν. Μπορεῖς νὰ γράψης κάτι καλό. Ἀλλὰ νὰ δουλεύης τὸ στίχο σου!

⁂ Μὲ τὰ προσόντα ποὺ μοῦ λὲς ΔΗΜ. ΒΑ·Ι·ΤΣΑΚΗ δὲν μπορεῖς νὰ πραγματοποιήσης τοὺς πόθους σου γιὰ ἐπιστῆμες. Θὰ σοῦ συνιστοῦσα ὡστόσο: Νὰ πᾶς στὴν Ἀεροπορία. Θὰ μπορέσης ἐκεῖ νὰ διαπρέψης.

⁂ Μπράβο ΖΑΚΥΝΘΙΝΕ. Εἶναι πολὺ καλὸ τὸ ποίημά σου. Μπράβο.

⁂ Χάρηκα πολὺ ΙΩΑΝΝΗ ΠΑΥΛΙΔΗ ποὺ βρῆκες τόσο ἐνδιαφέρουσες τὶς πληροφορίες μου.

⁂ Θὰ διαβιβάσω τὴν ἐπιστολή σου ΤΗΛΕΜΑΧΕ ΤΣΕΛΕΠΙΔΗ στὸν «Ἑλικῶνα». Τὴν ὑπόδειξή σου τὴν ἔλαβα ὑπὸ σημείωση.

⁂ Διάβασα Ν. ΖΑΚΥΝΘΙΝΕ μὲ πολὺ ἐνδιαφέρον τὸ γράμμα σου, καὶ τὸ ξαναδιάβασα... Νοιώθω πολὺ καλὰ τὴν ἀπογοήτευσή σου γιὰ τὸ θέατρο. Καὶ τὴ δικαιολογῶ, ἀλλὰ δὲν τὴ συμμερίζομαι. Ἔκαμες κάποια παρεξήγηση. Δὲν εἶναι αὐτὸ ποὺ εἶδες τὸ θέατρο. Ὄχι. Τὸ θέατρο εἶναι τέχνη. Καὶ τέχνη ποὺ ἀξίζει κανεὶς νὰ τῆς ἀφιερώση τὸν ἑαυτό του. Αὐτὸ ποὺ εἶδες καὶ τόσο σὲ ἀπογοήτευσε δὲν εἶναι τέχνη. Εἶναι ἡ ἐπιχειρηματικὴ προσπάθεια μερικῶν νὰ κατεβοῦν στὸν κακόγουστο ὄχλο καὶ νὰ τοῦ δώσουν τὴν ἐλεεινὴ πνευματικὴ τροφὴ ποὺ προτιμάει! Τὸ Ἐθνικὸ Θέατρο, καὶ ἄλλα ἀκόμη θέατρα τῆς πρόζας κάνουν μιὰ ἀληθινὴ προσπάθεια τέχνης. Ὡστόσο ἐπικροτῶ ἀπόλυτα τὴν ἀπόφασή σου νὰ γραφῆς στὴ Φιλοσοφικὴ Σχολή. Προπαρασκευάσου στὰ ἀρχαῖα, στὴν Ἱστορία καὶ στὰ Λατινικά. Γιὰ ἔκθεση θὰ γράψης καλά. Εἶμαι βέβαιος.

⁂ Ἀπαντῶ στὶς ἐρωτήσεις σου ἀγαπητὴ ΜΑΡΙΑ ΚΑΛΑΜΑΡΑ: Μὲ πολὺ ἀραιωμένη μελάνη ἕνα σκίτσο δὲν γίνεται καλὸ κλισσέ. Τὸ σκίτσο βρίσκεται ἀπὸ καιρὸ στὸ τυπογραφεῖο. Μὰ... ἔχασα κι' ἐγὼ τὰ ἴχνη του. Περιμένω νὰ ἀποκαλύψης τοὺς ἀντιγραφεῖς σκίτσων. Δὲν ἔχω δικαίωμα νὰ ἀποκαλύψω τὸ ζωγράφο Ρενουάρ. Σημειώνω πάντως ἐδῶ τὴν ἐπιθυμία σου νὰ μάθης τὴ διεύθυνσή του. Σοῦ γράφω μόνο πὼς εἶναι ἀκόμη μαθητὴς στὸ Γυμνάσιο. Γιὰ τὸν «Κόκκινο Βράχο» τὸ συμμαθητή σου, ὡς νέο ποιητὴ ἔχω καλὴ ἰδέα. Καὶ προσδοκῶ πολλὰ ἀπὸ αὐτὸ τὸ παιδί. Στὶς ἄλλες ἐγκυκλοπαιδικὲς ἐρωτήσεις σου... μᾶλλον δὲν θὰ πάρης ἀπάντηση ἀφοῦ μοῦ τὶς γράφεις στὸ ἴδιο χαρτὶ μὲ τόσα ἄλλα. Καὶ κάτι ἀκόμη: Γιὰ τὸ ζήτημα τῶν φύλλων μὴ πολυστενοχωριέσαι!

⁂ Τὶς πῆρα τὶς 5.000 δρχ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΑΨΑΛΗ.

Ἀπάντησα σὲ ὅλες τὶς ἐπιστολὲς ποὺ πῆρα μέχρι καὶ τῆς 25ης Μαρτίου 1953.

Σατυρικοὶ στίχοι

Δράματα

Ὑπάρχουν τόσοι στὸν ντουνιά, ποὺ κάνουνε τὸ
(κά-
κι ἅμα τοὺς πῆς κάτι κι ἐσύ, σοῦ βγάζουνε τὰ
(μάτι!
Δὲν εἶν' κατάσταση αὐτή! Νὰ ἐξαλείψουν πρέπει
ὅλα αὐτὰ τὰ δράματα, ποὺ ὁ καθένας βλέπει!
Μὰ εἶναι πράματα αὐτά; Πῆτε μου εἶναι πράματα
νὰ βλέπης μέσα στὴ ζωὴ τόσα καὶ τόσα δράματα;
Ἄ! Μὰ δὲν ὑποφέρονται! Βαρυέστησα νὰ λέω
καὶ πρὸ πολλοῦ παραίτησα γιὰ δράματα νὰ κλαίω.
Ἔχω δικά μου βάσανα! Μήπως δὲν εἶναι δράμα
ποὺ ἕνα ροῦχο ὁ ἄμοιρος δὲν ἔχω κι ἕνα [illegible]
δὲν γίνεται νὰ βρῶ κι ἐγὼ ὁ δόλιος τὴν γαλήνη!
Δὲν ἔχω λάδι οὔτε ψωμί, οὔτε κι' ἀσετυλίνη,
ν' ἀνάψω τὸ λυχνάρι μου! Δράμα δὲν εἶναι, δράμα
π' ἀπ' ἕνα χρόνο ξέχασα πῶς τρῶν κι ἀπὸ τὸ
(κλάμα
πρηστήκανε τὰ μάτια μου καὶ βγάλανε... χια-
(στρες
Κι ἔπειτα κάνουν δράματα μεγάλα γιά... γυ-
(ρίστρες
γιατὶ τοὺς παραμέρισαν μιὰ νυσταλέα τρίχα!...
Ξέρω τί σᾶς χρειάζεται! Ἕνα μπαστοῦνι ἂν εἶχα
σκέψι καὶ νοῦ σᾶς ἔβαζε, κύριοι ἀχαΐρευτοι!
Θὰ σᾶς... Ὢ! Ναί! Ἀλλοίμονο! Ὢ γλῶσσα
(μου ἀπονήρευτη
τί κάθεσαι καὶ τσαμπουνᾶς κι ἀράδα λὲς καὶ λὲς
τὴν μοῖρα μου, βρὲ ἄμοιρη, πρέπει τώρα νὰ
(κλαῖς
ὅπου δὲν ἔχω ὁ φτωχὸς πεντάρα τσακιστὴ
κι ἔχει τὸ πανταλόνι μου σὲ δυὸ μεριὲς σκιστῆ
καὶ χρεωστῶ στὸν φούρναρη, τὰ ἴδια στὸν μπα-
(κάλη!
Ἄ! Δὲν γλυτώνουν!... Πιᾶστε με! Δράμα θὰ
(γίνη πάλι!...

ΕΞΑΨΑΛΜΟΣ

Στίχοι ἀναγνωστῶν

Ἔφηβος

Νοιώθω τρανὸς σὰν κεραυνός, σὰν ἀστραψιά,
ποὺ τὴ νυχτιὰ μὲς στὴ φωτιὰ γοργοσκορποῦνε
καὶ τὴν ψυχή μου νὰ μιλῆ σὰν τὶς βροντές,
ποὺ στὶς βαθειὲς τὶς ρεματιὲς ἀντιβοοῦνε.

Γιατὶ πιστεύω κι ἀγαπῶ καὶ τραγουδῶ
καὶ μὲς στὴ Φύση ὁ σκοπός μου πάντα μένει
κι ἔτσι ἡ ζωὴ μέσα στὸ αἷμα μου ἀναζῆ
κι ὅλο κυλᾶ, κι ὅλο μ' ὁρμᾶ, κι ὅλο πληθαίνει.

ΖΑΚΥΝΘΙΝΟΣ

◇◇

Τὰ νέα ταλέντα

Τ' ΑΠΡΙΛΗ

Φθόγγοι γλαυκοὶ φτερούγισαν μὲς τὴ θαμπὴ τ' Ἀπρίλη αὐγὴ
...ἀπ' τὰ βαθειὰ ματόκλαδα τοὺς κοιμισμένους ροδανθοὺς θολὸ τὸ δάκρυ στάζει ματωμένο — δροσοσταλίδες ἥμερες χρυσές.
...ἡδονικὸ τρικύμισμα τῆς αὔρας στὴ μαλακὴ τὴ χλόη καὶ μὲς τὶς φυλλωσιές.
...Ἄκου τὸ νερό, φλοῖσβος ἀπὸ φωνές· ἀχνόθωρες ξωθιὲς νεράϊδες.
...γλυκὸς σπαθισμὸς μὲς ἀπ' τ' ἀσημιὰ λιόφυλλα ἕνα μπουκέττο φωταχτίδες
...ὁ καλαμιώνας τραγουδάει.
Τυλίγω τὸ κοσμόγονο σκίρτημα τῆς ψυχῆς μου στ' ἀνεμιστὰ ἰριδίζοντα μαλλιά σου, ξανθὲ μῆνα μ' ἀσημόκλωστη δένω τοὺς πόθους μου μὲ τὶς λιποθυμισμένες τρίλλιες τ' ἀηδονιοῦ καὶ τὴ λυγερότητα τῆς φωνῆς σου περιπτυγμένος ψάλλω δοξαστικοὺς αἴνους στὸ φῶς.
...ντύθηκα τὴ γλαρότητα τῆς μέρας σου κι' εὐφραίνομαι ἕνα μάτσο ντροπαλὲς φωσφορικὲς ἀνεμῶνες.
...τὸ γλαῦκο τὸν ἄζυμο τὸ μπροῦσκο μὲ κέρασες, Ἀπρίλη
...περνώντας ἀπ' τὴν πύλη τοῦ θριάμβου σου, καβάλλησα τὸ φτερωτὸ Πήγασσο καὶ μὲ πεταχτὸ καλπασμὸ ἔφθασα στὴν παρθενικὴ Φθία.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΕΓΝΑΤΗΣ

Περνᾶτε εὐχάριστα τὴν ὥρα σας

1) ΤΑ 4 ΝΗΣΙΑ

Α	Α	Β	Ε	Η	Η	Θ	Ι
Υ							Κ
Υ							Κ
Υ							Λ
Σ							Μ
Σ	Σ	Ρ	Ρ	Ο	Ο	Ο	Ν

Ἂν βάλετε ὅπως πρέπει μέσα στὰ τετραγωνάκια τὰ γράμματα ποὺ ὑπάρχουν γύρω - γύρω στὸ σχῆμα, θὰ διαβάσετε ὁριζόντια τὰ ὀνόματα 4 ἑλληνικῶν νησιῶν.

Δημ. Γκιζάνης, Λαμία

2) ΡΟΜΒΟΣ

```
        *
      * * *
    * * * * *
  * * * * * * *
    * * * * *
      * * *
        *
```

Ὁριζόντια καὶ κάθετα:

1) Κατάρα.
2) Σήκωμα.
3) Γνωστὴ ξένη ποδοσφαιρικὴ ὁμάδα.
4) Ὕμνον.
5) Καθώς.

Στ. Κυριακίδης, Θεσ)νίκη

3) ΠΟΙΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ;

Ποιὸς εἶναι ὁ ἀριθμὸς στὸν ὁποῖο ἂν προσθέσουμε 14 καὶ διαιρέσουμε διὰ 14 θὰ ἔχουμε πηλίκον 14;

Ἀλέξ. Καϊπαλέξης

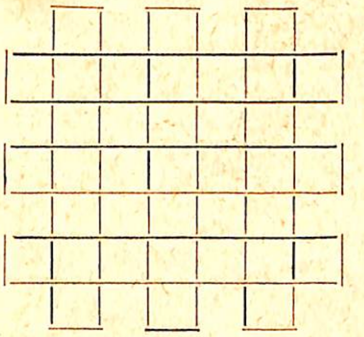
4) ΔΙΠΛΗ ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

Τὰ πρῶτα καὶ τὰ τρίτα γράμματα τῶν λέξεων ποὺ ζητοῦμε σχηματίζουν δυὸ τοποθεσίες γνωστὲς ἀπὸ τοὺς ἀγῶνες τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ.

1) Προσέφεραν δῶρα στὸν Χριστό.
2) Τὴν ἀποτελοῦν πολλοί.
3) Νησὶ τοῦ Ἰονίου.
4) Ἔχει πολλὲς φορὲς τὸ ἐμπόριο.
5) Βρίσκεται ἄφθονη στὴ θάλασσα.
6) Ἡ ὡραιότερη ἡλικία τοῦ ἀνθρώπου.
7) Πόλη τῆς Ρουμανίας.

Νικ. Παππᾶς, Ἰωάννινα

5) ΔΙΚΤΥΩΤΟ

Ὁριζόντια καὶ κάθετα: 1) Ὁ πατέρας τοῦ Ἕκτορα. 2) Προστατεύει πάντα τὸν στρατό μας. 3) Εἶναι ὁ δικηγόρος.

Κ. Φουσέκης,
Ἅγιος Ἀνδρέας

6) ΤΕΛΕΙΕΣ ΚΑΙ ΠΑΥΛΕΣ

Ν' ἀντικατασταθοῦν οἱ παῦλες μὲ σύμφωνα καὶ οἱ τελεῖες μὲ φωνήεντα.

1) — . — — . —
2) — . — . —
3) — . — — . . .
4) — . . — . —
5) — . — . —
6) — . — — .

1) Ἦταν κατὰ τὴν παράδοση, ὁ Ὅμηρος.
2) Γεωμετρικὸ σχῆμα.
3) Πόλη τῆς Μακεδονίας.
4) Εὐαγγελιστής.
5) Ἕνας ἀπὸ τοὺς 7 σοφοὺς τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος.
6) Εὐρωπαϊκὴ πρωτεύουσα.

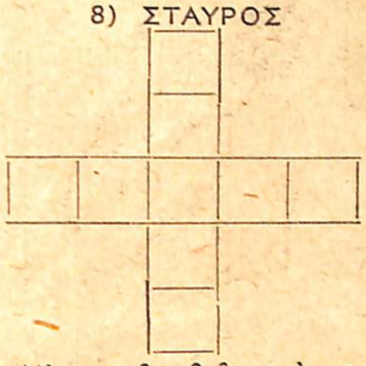
Φαιδρὸς

7) ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ

Μιὰ πρόθεση τὸ πρῶτο μου
στὸ πόδι σου τὸ δεύτερό μου
καὶ κόρη ἀρχαία καὶ τραγικὴ
εἶναι τὸ σύνολό μου.

Σ. Λαμπρόπουλος, Πύργος

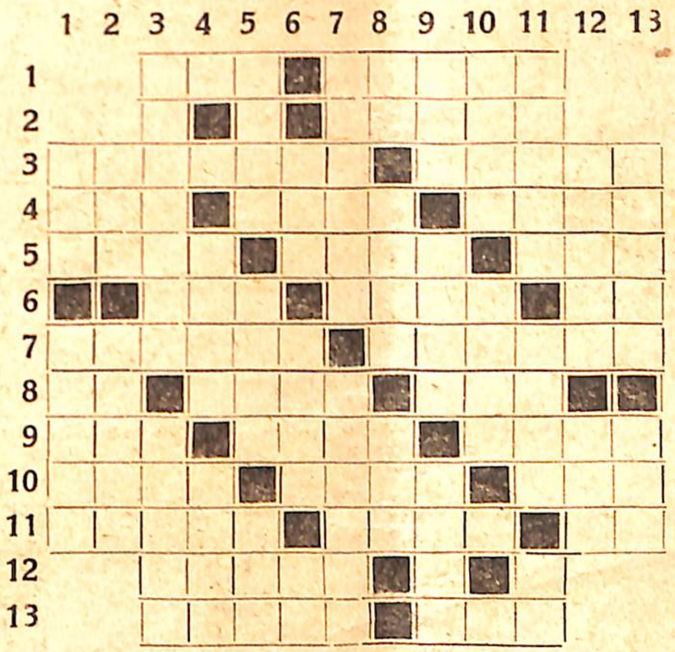
8) ΣΤΑΥΡΟΣ

Νὰ τοποθετηθοῦν στὰ κενὰ τετράγωνα οἱ ἀριθμοί: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 κατὰ τέτοιον τρόπο, ὥστε ὁριζόντια καὶ κάθετα νὰ δίνουν ἄθροισμα 25.

Ν. Γ. Βότσης

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΑΡΙΘ. 79

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) Ἀπαραίτητος γιὰ τὴ ζωή.— Ἀγαθὴ πράξη. 2) Ξεκούρασμα. 3) Κοινῶς λέγεται Κούλουρη.— Θεὸς τῶν ἀρχαίων Λατίνων. 4) Νησάκι τῶν Κυκλάδων.— Τὸν ἀντιλαμβανόμεθα μὲ τὴν ἀκοή.— Ξενικὸ γυναικεῖο ὄνομα. 5) Τὸ οὐράνιο τόξο.— Ἕνα ὑπομονητικὸ ζῶο.— Λουλούδι. 6) Ἔτσι ἀρχίζουν τὰ ἀτέλειωτα.— Αὐτὸς ἔνοιωσε πρῶτος τὶς συνέπειες τῆς ἐξώσεως.— Γράμμα τοῦ ἀλφαβήτου. 7) Τὴν ἔχουν οἱ τυχεροὶ παῖκτες.— Περιπλανᾶται. 8) Νότα.— Φύσημα.— Πρόθεση. 9) Γυναικεῖο χαϊδευτικὸ ὄνομα.— Ἀντίθετο τῆς κατάρας. — Δὲν τρώγεται ἔτσι τὸ κρέας. 10) Γυναικεῖο ὄνομα.— Ἀκολουθῶ πιστῶς, δὲν παραβαίνω.— Ἀκόμη (ἐπίρ.). 11) Θὰ τὴν βρῆτε στὸν ἀργαλειό.— Βασιλιᾶς τῆς ἀρχαίας Αἰγύπτου. 12) Πρωτεύουσα ἐχθρικοῦ Κράτους. 13) Πολύτιμο μέταλλο (δημ.). — Κτητικὴ ἀντωνυμία.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) Προϋποθέτει ἄφθονο χιόνι.— Ἔνδοξη χώρα. 2) Δευτερεύουσα θεὰ τῶν ἀρχαίων (ἀνάπ.).— Θηρίο. 3) Δὲν λείπει ἀπὸ τὴ σκηνὴ τοῦ θεάτρου (αἰτ.).— Ἀκανόνιστα, ἀνώμαλα. 4) Εἰδικὴ τηλεγραφικὴ λέξη.— Μόνος του. 5) Εὐρωπαϊκὴ πρωτεύουσα.— Γνωστότατον ρῆμα στὸ γ΄ πρόσωπο.— Αἴσθηση. 6) Ἄρνηση (ἀνάπ.).— Ποδοσφαιρικὸς ὅρος.— Νότα (ἀνάπ.). 7) Μεγάλο κιβώτιο.— Παράγουν δυνατὸ ἦχο (θηλ.). 8) Ὑποθετικό.— Βοηθεῖ στὴ χώνευση.— Ἀρχαία θεά. 9) Βαλκανικὴ νομισματικὴ μονάς.— Χρησιμοποιεῖται γιὰ τὴν ὑποδοχὴ τῶν ξένων.— Μέρος τοῦ θώρακος. 10) Χρονικὸς σύνδεσμος.— Εἰδοποιῶ. 11) Αὐτοὶ δὲν ὑπερηφανεύωνται γιὰ τὸ μπόϊ τους.— Διασχίζει τὸ Λονδῖνον. 12) Ἡ στέγη τοῦ οἰκήματος.— Σύνδεσμος. 13) Ὀρθογώνιον ξύλο.— Πόλη τῆς Γαλλίας, ὅπως προφέρεται.

◇◇◇

ΛΥΣΕΙΣ 78ου ΤΕΥΧΟΥΣ

1) ΗΜΙΤΕΛΕΣ

```
Τ Ρ Ι Κ Α Λ Α
Μ Π Α Ν Α Ν Α
Π Ε Λ Ε Κ Υ Σ
Α Λ Ε Κ Τ Ω Ρ
Σ Τ Ρ Α Τ Ο Σ
Π Λ Ο Υ Τ Ω Ν
Φ Λ Ω Ρ Ι Ν Α
```

2) ΤΡΙΑΙΝΑ

```
Ο   Κ   Α
Ν   Α   Ι
Ο   Λ   Α
Σ   Α   Σ
    Μ
    Α
    Ι
```

3) ΑΠΡΟΟΠΤΑ

1) Ἡ Ἄγκυρα. 2) Τὰ Πυρηναῖα.

4) ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ ΤΡΙΑΙΝΑ

```
 7       7      11
 3       3       7
 9       1       3
 5  6 3  3  1 3  3 = 24
--              --
24       2      24
         3
         5
        --
        24
```

5) ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

1) Ν-άουσα. 2) Ἰ-ωάννινα. 3) Κ-ύθηρα. 4) Ὄ-λυμπος. 5) Λ-έων. 6) Ἅ-γιος. 7) Ὄ-νος. 8) Σ-ύρος. = ΝΙΚΟΛΑΟΣ.

6) ΕΛΛΙΠΟΣΥΜΦΩΝΟ

Πάταξον μὲν ἄκουσον δέ,

7) ΜΑΓΙΚΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ

```
17 12 19
18 16 14
13 20 15
```

8) ΑΣΤΕΡΙ

```
Α       Κ       Α
    Δ   Ρ   Λ
Υ   Λ   Α   Κ   Η
    Σ   Μ   Ν
Ι       Α       Α
```

ΛΥΣΗ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ ΑΡ. 78

Ὁριζόντια: 1) ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ. 2) ΤΑΜΑ—ΑΣΜΑ. 3) ΓΑΤΑ — ΙΝΩ — ΤΩΡΑ. 4) ΕΩΣ — ΑΣΤΟΣ — ΣΟΛ. 5) ΩΣ —ΤΗΝΟΣ — ΝΟ. 6) ΑΡΣΙΣ — ΡΑΣ. 7) ΡΩΣΙΚΑ — ΙΟΝΙΟΝ. 8) ΕΝΑ —ΚΑΣΙΑ. 9) ΦΑ — ΑΚΡΟΝ — ΗΣ. 10) ΙΝΑ — ΙΕΡΟΝ — ΑΛΟ. 11) ΑΘΩΣ — ΣΥΣ — ΑΓΙΣ. 12) ΗΡΑΣ—ΑΛΑΣ. 13) ΑΝΑΠΑΥΣΙΣ.

Κάθετα: 1) ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ. 2) ΤΑΩΣ — ΑΝΘΗ. 3) ΜΑΤΣ — ΑΣΕ — ΑΩΡΑ. 4) ΑΜΑ — ΚΡΙΝΑ — ΣΑΝ. 5) ΚΑ — ΣΚΑΚΙ—ΣΑ. 6) ΙΣΤΙΑ — ΣΕΡ. 7) ΔΑΝΤΗΣ — ΚΟΡΥΖΑ. 8) ΩΟΝ — ΙΑΝΟΣ. 9) ΝΑ — ΣΟΡΟΣ — ΑΣ. 10) ΙΣΤ — ΣΑΝΙΣ — ΑΛΙ. 11) ΑΜΩΣ — ΣΙΑ — ΑΓΑΣ. 12) ΑΡΟΝ—ΗΛΙΣ. 13) ΑΛΟΝΝΗΣΟΣ.

ΤΑ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ ΠΑΠΟΥΤΣΙΑ

